GAUDEAMUS '99

Carte de învățătură

(Urmare din pag. 1)

Nu e de mirare că directorul editurii Allfa, poetul Augustin Frățilă, care iubește și prozatorii și poeții laolaltă, a ales ca *motto* al acțiunilor sale editoriale un vers din regretatul poet Aurel Dumitrașcu, cel care spunea fragil și trist „Eu nu vreau să trăiesc, eu vreau să citesc". În ultimii ani, la Allfa au văzut lumina tiparului romane ale unor scriitori români clasici precum Ioan Slavici, Mihai Sadoveanu, Camil Petrescu sau Radu Petrescu, dar ale unor încă în viață trăitori cum ar fi Costache Olăreanu, Nicolae Breban, Dumitru Țepeneag, Gheorghe Schwartz. Tot aici, la Allfa, o seamă de importanți prozatori ai generației 80 au reușit să reediteze sau să producă scrieri originale, dovedind că generația încă există și nu are nici pe departe soarta dinozaurilor: de la Mircea Nedelciu, Răzvan Petrescu, Dan Stanca și până la subsemnatul. Nici Generația 90, cea care a început să scrie liber după Revoluție nu lipsește, de la Cătălin Târlea, Horia Gârbea, Ștefan Caraman. Nici chiar prolificul critic literar, devenit redactor-șef la *Playboy România*, Dan-Silviu Boerescu nu a fost uitat de Allfa, el scoțând aici celebrele deja antologii din *Cele mai Frumoase Povestiri* ale scriitorilor români, asta pe vremea când încă se mai ocupa de literatură. Și mai trebuie menționată, în încheiere și măcar pe fugă, ultima colecție (din vară) a editurii Allfa, cea intitulată Romanul Românesc Contemporan, unde au apărut deja Goma, Buzura, Cușnarencu, Toiu. E adevărat ce zic unii, *suntem ceea ce citim*. Și Allfa oferă cititorilor posibilitatea de *a fi*.

Cea de-a doua editură la care m-am oprit este *Paralela 45* și nu doar pentru că și ea se dedică valoroasei literaturi române contemporane, ci mai ales pentru extraordinara *Colecție 80*. Iată ce spune despre această Colecție prozatorul Gheorghe Crăciun: „Ea își propune să editeze volumele reprezentative ale noii generații de scriitori români, postmoderne, de scriitori afirmați în ultimele două decenii. Un proiect *recuperator*, ținând cont de faptul că mulți autori nu și-au putut publica volumele înainte de anii 90, *informativ*, având în vedere că *optzeciștii* au intrat deja în *curriculum*-urile universitare și *axiologic*, având în vedere importanța și calitatea textelor". Tot de la Gheorghe Crăciun am aflat că editura Paralela 45 va reedita celebra antologie alcătuită în 1983 de prof. Ovid. S. Crohmălniceanu, *Desant*, ba chiar și Romanul Colectiv scris de prozatorii cenaclului Junimea condus de același profesor încrezător în talentul tinerilor, pe atunci, scriitori. Despre generoasa Colecție 80 vorbește și directorul editurii, Călin Vlasie: „Este o colecție fundamentală. O dată pentru că mi se pare cea mai importantă generație a sfârșitului de secol și ea trebuie cunoscută. În cele mai multe universități se predă literatura optzecistă și eu cred, ca poet aparținând acestei generații, că orice editor serios trebuie să se ocupe de literatura română contemporană." Cuvinte adevărate care ar trebui să figureze ca *motto* pe zidurile oricărei edituri din țara noastră, chiar dacă zilele sunt negre și a edita azi o carte este o aventură financiară mai riscantă decât o escaladare în Himalaya, printre atâtea săltărețe și colorate „știi și câștigi", „bingo" și „bingote".

Nu pot încheia impresiile de la Târgul de Carte *Gaudeamus'99* fără a găsi câteva cuvinte de laudă la adresa celor care au avut ideea de a tipări pentru filateliști o coliță dedicată Târgului și al cărei timbru tipărit îl reprezintă pe Mircea Nedelciu (1950-1999). Carte de învățătură? Pentru cei care încă nu dau doi bani pe Carte, cu siguranță că acest Târg a reușit să fie o învățătură de minte.

Albumul Săptămânii

Millennium – HANS ZIMMER

Recidivez prezentându-vă un nou album instrumental, de această dată el aparținând teritoriului din ce în ce mai vast al muzicii ambientale. Am intrat în posesia acestui CD prin amabilitatea prietenului nostru *Sergiu Rusu* din Arad, care nu se află la prima „abatere" de acest fel... *„Millennium"* are ca subtitlu *„Tribal Wisdom And The Modern World"* („înțelepciunea tribală și lumea modernă") iar audiția sa vă va oferi ocazia să constatați că și în pragul unui nou mileniu, zicala potrivit căreia „nu este nimic nou sub Soare" își menține valabilitatea! Înainte de a vă face să trageți concluzii greșite, mă gândesc să vă spun că *„Millennium"* este un adevărat ghid sonor în trecut, prezent și viitor, atmosfera creată de marele *Hans Zimmer* (fost colaborator cu *Tangerine Dream*, la începutul carierei sale, unul dintre cei mai mari compozitori de muzică de film – are trecute în cont titluri ca *„Last emperor"*, *„Rain Man"*, *„The Lion King"*, *„Bird On A Wire"*, *„As Good As It Gets"*, *„Something To Talk About"*, asta ca să mă opresc la cele mai cunoscute...) depășește, cu mult, statutul de ambiental music și este, de fapt, muzica vieții, componenta sonoră care ne-a însoțit și ne va însoți continuu... Sperând că v-am trezit interesul, vă invit să-l ascultați și, după aceea, păstrarea în fonotecile personale se va impune de la sine!

Dino

Înainte de a se lansa ca solist *Dino Esposito*, născut în Hawaii și crescut în Connecticut, a fost DJ și director de program la radio KCEP din Las Vegas. În 1988 intra în topurile americane, albumul său de debut prezentându-l ca un muzician total: om orchestră, compozitor și autor al textelor! Mai 1989 îl găsea pe locul 7 în State cu single-ul millionseller - *„I Like It"*, performanță repetată un an mai târziu cu *„Romeo"*. De ascultat albumul *„24/7"* scos de casa *Island*. Anii '90 l-au consacrat pe *Dino* în rândurile celor mai căutați producători și aranjori americani...

Dinosaur Junior

Trupă din Massachusetts fondată la jumătatea anilor'80 de *Jay Mascis* (vocal/chitară), *Lou Barlow* (bass) și *Patrick Murphy* (tobe). Trioul catalogat ca *noisy-pop* edita în 1986 un album sub numele de *Dinosaurs*, ignorat de lumea muzicală, un an mai târziu schimbându-și titulatura și semnând un contract cu celebra casa de discuri din *grunge music-SST*. În 1987 apărea albumul *„You're Living All Over Me"* care marca adevăratul debut pentru *Dinosaur Junior* dar care va reprezenta și despărțirea de *Lou Barlow*... Restul de doi recruta pe *Don Fleming* (ex-*Gumball*) și pe *Jay Spiegel* plus *Donna Dresch* (plecați de la *Screaming Trees*) registrul lor sonor cantonându-se într-un noisy-rock în care chitarile erau dominate de vocea lui *Mascis*. Două albume din anii'90 merită să fie ascultate - *„Green Mind"* (1991) și *„Without A Sound"* (1994), ambele editate de celebra casă *WEA*.

Ronnie James Dio

S-a născut la Portland/New Hampshire, în 1950, numele său real fiind *Ronald Padavona*. Este considerat a fi unul dintre clasicii în viață ai hard-rock-ului. Fondator al grupului *Rainbow* (în 1975, cu *Ritchie Blackmore*), interimar mai multe perioade la *Black Sabbath*, creator al unui unic univers hard-rock solo teatral, *Dio* și-a făcut propria trupă, orientată spre un hard-rock tradițional în care solistul a introdus o bună doză de autoparodie. Are scoase mai bine de zece albume solo dar dintre acestea se detașează, clar, un titlu - *„Sacred Heart"*, editat în 1985 de *Phonogram*.

Grupaj realizat de **MARIAN MINCULESCU**

TOP singles

1) Genie In A Bottle – Christina Aguilera
2) Crazy – Britney Spears
3) Heartbreaker – Mariah Carey
4) Unpretty – TLC
5) Bills-destiny's Child
6) I Got A Girl – Lou Bega
7) Wat'cha Gonna Do-eterhal
8) 2 Times – Ann Lee
9) Brand New Day – Sting
10) 365 Days – Lutricia McNeal

PROPUNERI: Smooth – Santana, B*Witched – Jesse Hold On, Waiting For Tonight – Jennifer Lopez.

TOP albume

1) Christina Aguilera – Christina Aguilera
2) Rainbow – Mariah Carey
3) Brand New Day – Sting
4) Supernatural – Santana
5) You, Me & Us – Martine McCutcheon
6) Rise – Gabrielle
7) On The Six – Jennifer Lopez
8) The Party Album-Vengaboys
9) Americana – Offspring
10) Hush – Texas

PROPUNERI: Hours – David Bowie, Run Devil Run – Paul McCartney, From Here To Eternity – Clash.

Tolba cu SCRISORI

Florin Diaconu – Ploiești: Continuăm cu povestea *Disc Jockey*-ului – am ajuns în Jamaica unde difuzarea muzicii se făcea prin „discomobile" care bântuiau insula impunând noul stil-*ska*, apoi *reggae*-ul. Aceste „discomobile" erau programate de DJ care, inspirați de *jive talk*, povesteau diferite întâmplări vorbind pe muzica pe care o puneau, folosind în special fața B (care conținea variante instrumentale) a discurilor de 45 de turații. Această formă de exprimare, jumătate vorbită, jumătate cântată, va duce, peste ani, la *raggamuffin*, varianta jamaicană a rap-ului american... O dată cu consacrarea stilului reggae, la finele anilor'60, și cu apariția celor patru piste la înregistrări, pionieri ca *Lee Scratch Perry* sau ca inginerul de sunet *King Tubby*, vor introduce ceea ce numim astăzi *dubbing* (introducerea de efecte și de mixaje) care va face deliciul viitorilor mânuitori de discuri! Aceste discomobile jamaicane sunt precursoarele modernelor *sound systems* new-yorkeze... Logic, după cele de mai sus, primii mari DJ americani, ca *Grandmaster Flash* sau *Kool Herc*, sunt de origine jamaicană, ei introducând aceste *sound systems* în ghetto-urile metropolei ale căror petreceri se desfășurau în stradă: erau aduse stații de amplificare și de iluminare și toată lumea putea dansa sau privi contra unei sume modice. DJ-ii aveau rolul lor bine determinat: făceau programarea melodiilor, prelucrau și remixau ceea ce prezentau introducând și termenul, arhicunoscut astăzi, de *scratch* (mânuirea discului astfel încât acesta să producă un sunet și un ritm propriu), în timp ce *MC (Master Of Ceremony)* improviza textele. Întâlnirea dintre *DJ* și *MC* constituie aliajul care va duce la explozia rap-ului, toate grupele de rap având DJ-ul propriu (săptămâna viitoare vorbim despre disco DJ).

Cristian Aldea – Breaza: Am reținut careurile trimise la jumătatea lunii august. De acord cu dumneavoastră în ceea ce privește densitatea tematică a unor careuri apărute *dar*, eternul *dar*, încercăm să facem o bucurie cât mai multor colaboratori...

Săptămânalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului București sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: București sector 1, Piața Presei Libere nr.1, cod. 71341.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU - *Președintă*
GEORGE CUȘNARENCU - Administrator
PAUL IOAN - Administrator

REDACȚIA: Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanțu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuță, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Mihaela Dorobanțu
Secretar de redacție: Gabriela Nițu

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicușor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochințu / Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei)
• 402001085030 ($) • 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Țiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACȚIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU
Președintă a Consiliului de Administrație
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUȘNARENCU
Redactor șef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacție
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, PAUL IOAN, ION ȚUGUI

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piața Presei Libere nr.1, sector 1, București, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Nițu, Rodica Nițu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Un mister neelucidat al lumii minerale

CVASI-CRISTALELE

PAUL IOAN

Structura materiei nu încetează să surprindă oamenii de știință. În ceea ce privește organizarea internă a cristalelor, în anul 1984 a fost anunțată descoperirea unui aliaj natural pe bază de aluminiu și magneziu, care nu corespundea tipurilor de simetrie cunoscute de peste o sută de ani în cristalografie. Cristalele „non-conformiste" aveau o nemaiîntâlnită simetrie de ordin 5 ! De aceea, ele au fost numite „cvasi-cristale", iar decodificarea lor naște în continuare controverse.

În ce constă enigma cvasi-cristalelor?

Cristalele sunt forme ale stării solide a materiei în care unitățile structurale constitutive (atomi etc) sunt dispuse într-o riguroasă ordine geometrică. Cele clasice se conformează ordinelor de simetrie 2, 3, 4, 6... și nici un tip care respectă legile cristalografiei nu are o simetrie de ordin 5. Se știa, până acum, că rețelele de atomi sunt atât de bine organizate, încât rețelele lor în plan se pot repeta și în spațiu, după trei dimensiuni. Cele mai răspândite exemple sunt diamantul (rețea cubică) și grafitul (rețea hexagonală) - ambele fiind pe bază de atomi de carbon. Ilustrarea geometriei perfecte a cristalelor clasice se poate face recurgând la imaginea plăcilor de faianță depuse pe un perete (deci în plan) : dacă plăcile au formă pătrată, triunghiulară (triunghi echilateral) sau hexagonală, ele umplu perfect peretele, fără a lăsa zone libere. Același lucru se întâmplă și în spațiu, în trei dimesiuni, cu cubul, piramida triunghiulară și respectiv cu prisma hexagonală. *Cvasi-cristalele, având o simetrie de ordin 5* - dovedită prin diagrama de difracție, acea carte de vizită a cristalelor realizată-cu ajutorul razelor X, care sunt deviate într-un mod specific de atomii din rețele -, *nu pot umple perfect spațiul.* Acest fapt se constată la poliedrele dodecaedru (care are 12 fațete) și icosaedru (20 de fațete), care nu există în natură.

Faptul că enigmaticele cvasi-cristale totuși există în regnul mineral înseamnă că ele au atomii dispuși în mod regulat, dar neperiodic. Ele reprezintă *o nouă formă de organizare a materiei, intermediară între materialele amorfe (structuri dezordonate, haotice) și cristale (structuri perfect ordonate).* Este ceea ce se numește cvasi-periodicitate. Pe o suprafață plană, exemplul reprezentativ îl constituie pavajul realizat de matematicianul Roger Penrose, în care există combinații ce umplu perfect desenul, având la bază rombul și formând stele și pentagoane care nu se repetă după nici o regulă fixă. Numai că, „jucându-se de-a geometria" - în 1972, cu 12 ani înainte de marea descoperire -, Penrose a reușit să umple o suprafață plană. Ar putea fi forma romboedrică secretul existenței cvasi-cristalelor, atunci când ele sunt proiectate într-un spațiu teoretic cu 5 dimensiuni? Atunci cum de există în realitate cvasi-cristale? Poate reprezenta „pavajul Penrose" structura plană a celei spațiale a cvasi-cristalelor?

„Războiul" ipotezelor

Teoreticienii nu sunt unanimi în a susține modelul Penrose, pentru că persistă mari îndoieli în ceea ce privește corespondența dintre modelele matematice și realitatea fizică. De asemenea, se știe că diagramele de difracție nu sunt întotdeauna reprezentative. Și, mai presus de toate, cum sunt dispuși atomii în cvasi-cristale, astfel încât, prin legăturile regulate dar nerepetate dintre ei, să poată constitui un solid de tip cristalin? Ceea ce contrazice modelul Penrose este chiar această imposibilitate de a localiza masa atomică în totalitatea ei.

O teorie recentă încearcă să explice organizarea cvasi-cristalelor prin roiuri (aglomerări) de atomi de același tip, care au zone comune, dispuse într-o configurație în care energia internă este minimă - regulă a stabilității cristalelor. Practic, adepții acestei ipoteze resping geometrizarea cvasi-cristalelor, afirmând că materia nu s-ar complica singură pentru a genera sisteme complexe având la bază rombul.

Dar mai există o teorie fundamental geometrică ce susține că la baza alcătuirii acestor cristale nonconformiste ar sta decagonul (zece laturi). Acesta, deși în mod normal nu acoperă perfect o suprafață plană (ca romburile lui Penrose), se suprapun pentru a echivala unui pavaj echivalent cu cel format din romburi. Însă în toate ipotezele, „scenariile" matematicienilor se lovesc de necesitatea ca, din punct de vedere fizic, să existe o stabilitate energetică internă bine definită, fără de care un solid, fie el și cvasi-periodic, nu se poate constitui. Nici una din teoriile enunțate până acum nu se conformează acestui imperativ al lumii minerale.

De la vase de bucătărie la... aerospațiale

În timp ce structura cvasi-cristalelor rămâne controversată, proprietățile lor fizice sunt cunoscute. Rău conducătoare de căldură și electricitate, dar extrem de dure, aceste „miracole" naturale au putut fi reproduse pentru a conferi însușiri mecanice superioare unor materiale compozite de înaltă tehnologie, cum ar fi fibrele carbon-carbon. Astfel, dacă primele aplicații au fost modeste, limitându-se la ...vase de bucătărie, acum cvasi-cristalele sunt folosite în industria aeronautică și aerospațială. Discurile de frână de la avionul Airbus sau unele componente ale rachetei „Ariane" au la bază țesături cvasi-periodice extrem de performante. S-a reușit fabricarea aliajelor cvasi-cristaline combinând aluminiul cu paladiul și reniul, sau cu cupru-paladiu. Acestea au o excelentă comportare fizică în medii agresive, rezistând excelent la coroziune, eroziune și oxidare, fiind în același timp excelente izolatoare termice. Și din acest punct de vedere, cvasi-cristalele reprezintă o „mană cerească" pentru tehnologiile de vârf din domeniul materialelor speciale. Pe de altă parte, aceste aplicații sunt studiate din punct de vedere teoretic, pentru a fi descoperit secretul geometrico-fizic ce dăinuie de 15 ani.

WordPoint

serviciu de traducere pe Internet

Traducerea nu este un lucru ușor. Firmele importante au oameni foarte bine plătiți pentru traducerea documentelor sau sloganurilor publicitare în diferite limbi ale pământului, deoarece trecutul a demonstrat că amestecul amatorilor poate fi fatal. „Mușcați din bidineaua pentru lăcuit" suna acum câțiva ani numele companiei „Coca Cola" tradus în ideogramele chinezești. Greșeala este amuzantă pentru public, însă a costat compania mulți bani și reputație pentru a o remedia. O mare companie aeriană din America Latină a folosit sloganul „Vuelo en cuero". Mesajul ei era „Zboară învelit în piele". Traducerea îi invita însă pe pasagerii străini să „Zboare goi"! Acest gen de gafe, destul de rar în trecut, se pot înzeci sau însuți ca număr într-un mediu poliglot care este la ora actuală Internetul.

O companie destul de importantă care se ocupă de traducerea unor documente ce urmează să apară pe Internet poate edita documente în 18 limbi – nu numai text, ci și date bancare sau convenții de culori sau imagini pentru fiecare țară în parte. Această companie a dezvotat timp de 4 ani un program de traducere denumit WordPoint care este la ora actuală cel mai exact soft de acest gen din lume.

În țările civilizate un traducător cere 20 de cenți (aproximativ 3500 de lei) pe cuvânt, atunci când traduce din engleză în spaniolă sau 30 de cenți pe cuvânt (aproximativ 5000 de lei), atunci când traduce în limbi mai rare, de exemplu din engleză în română, adică peste 500 de dolari pentru un document de zece pagini!!! Comenzile rapide și documentele oficiale costă cel puțin dublu. WordPoint se bazează pe 1000 de traducători umani susținuți în paralel de alți 9000. Președintele companiei vorbește șapte limbi, iar nici unul din angajații săi nu vorbește mai puțin de două. WordPoint este cu mult peste oricare program automat de traducere, cum este „Astalavista Babel Fish". Studii de piață arată că 60% din utilizatorii de Internet din întreaga lume se află în afara S.U.A., iar numărul persoanelor care utilizează comerțul electronic se va dubla în următorii 4 ani. De aceea, traducerile trebuie să fie corecte și exacte, pentru ca mesajul să ajungă în forma dorită la cel care apelează serviciile Internet. Deja siteurile serioase, mai ales cele din Europa, vor suporta pe lângă limba engleză, considerată până nu de mult suficientă, alte șase limbi. Siteuri web precum Lufthansa sau British Airways își au conținutul tradus în 30 de limbi. Scopul WordPoint este clar: mesajul trebuie să fie tradus pentru a fi exact înțeles de vorbitorii oricărei limbi. În cazul în care clienții nu sunt mulțumiți cu rezultatul, WordPoint va retraduce fără să perceapă o taxă suplimentară, fără nici un fel de obiecții, pentru că, în opinia directorului companiei, „traducerea este o artă, nu o știință, deci calitatea este întotdeauna subiectivă."

Primul pas al bacteriei pe Lună!

DORIN MĂRAN

În urmă cu 30 de ani, pentru prima oară în istoria umanității, primii pământeni și-au lăsat amprenta pe solul lunar. O premieră absolută? Se pare că nu. Înainte ca Neil Armstrong să facă primii pași pe Lună, o colonie de bacterii supraviețuia deja în condițiile dure de „viață" selenară. Cunoscute sub numele de *Streptococus mitis,* aceste bacterii coabitau cu omul, ascunse în zona nasului, gurii și a gâtului. Totul a început în data de 20 aprilie 1967, în timp ce sonda spațială Surveyor 3 aselenizează în zona oceanului Furtunilor. Ca și celelalte sonde ale programului Surveyor lansate în perioada 1966 și 1968, aceasta a fost echipată cu o cameră de luat vederi și cu o lopată mecanică, având misiunea de a studia relieful și de a preleva eșantioane din sol. Nimănui nu-i trecea prin minte faptul că în camera de filmat existau călători clandestini. Doi ani mai târziu, în noiembrie 1969, nava spațială Apollo 12 aselenizează la 156 m de Surveyor 3. Doi astronauți, Pete Conrad și Alan Bean, primesc misiunea de a demonta câteva elemente din sonda Surveyor 3 și de a le transporta pe Pământ în condiții sterile. Oamenii de știință erau foarte curioși să afle consecințele acțiunii mediului selenar asupra aparaturii tehnice. În timp ce examinau piesă cu piesă camera video, ei au descoperit, cu stupoare, zeci de microorganisme ascunse în materialul izolant din spumă de poliuretan care acoperea circuitele electrice. Cultivată într-un mediu bacterian, această colonie de streptococi a revenit la viață după 30 de luni de somn, timp în care a rezistat radiației cosmice, lipsei de apă și hrană și marilor diferențe de temperatură (de la 117 la 171 grade Celsius). Un exemplu unic în istoria spațială. Aventura bacteriilor din Surveyor 3 resuscită problematica longevității acestei specii în stare de viață latentă, în condiții cu totul neobișnuite. Un alt caz asemănător a fost semnalat în anul 1996, când o colonie de bacterii aflate în intestinele unei albine conservate în capcana unei rășini, a fost reanimată după... 25 de milioane de ani de somn. Unii oameni de știință sunt de părere că primii locuitori bacterieni ai Pământului au venit din spațiu, ascunși, în stare de viață latentă, în meteoriți și că enigmaticii Streptococcus mitis, care au supraviețuit pe Lună, nu sunt altceva decât îndepărtații descendenți ai călătorilor bacterieni spațiali.

Depusă pe satelitul nostru natural și recuperată după doi ani, o bacterie terestră a supraviețuit în condiții inadecvate vieții cu mult timp înainte de sosirea astronauților americani.

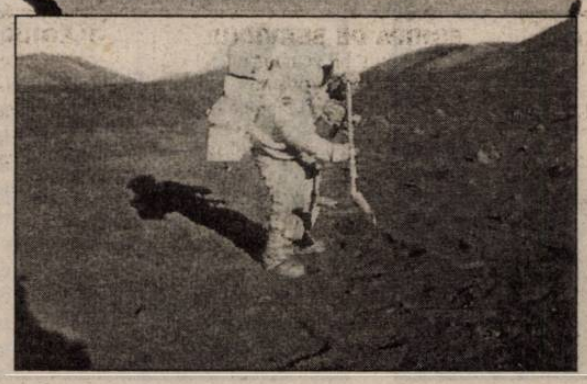

planet@IT

Cât costă o mică piraterie

Că piratii nu mai au picior de lemn și ochi acoperit este o realitate. Acum piratii stau la birourile lor de acasă, nevăzuti și neștiuti de nimeni, intrând în casele oamenilor sau pe ușa nevăzută a marilor companii pentru a fura nu cu sacul, ci cu ajutorul computerului. Cel mai celebru pirat informatic al acestui secol se numește Kevin Mitnick și el a creat programul de criptare PGP (Pretty Good Privacy). Pentru asta n-ar fi devenit atât de celebru, așa că mai era nevoie de ceva. O revistă americană anunța în ce au constat pagubele produse unor întreprinderi (NEC, Motorola, Nokia și Sun Microsystems) datorate incursiunilor acestui informatician. E vorba despre nici mai puțin de 300 milioane dolari. Pentru distracția asta Kevin stă de patru ani în închisoare.

Epidemie Internet

Nu stă nimeni la noi să facă statistici de genul ăsta, dar francezii au făcut studii legate de numărul celor care se conectează la Internet. Ei bine, din septembrie 1996 până în

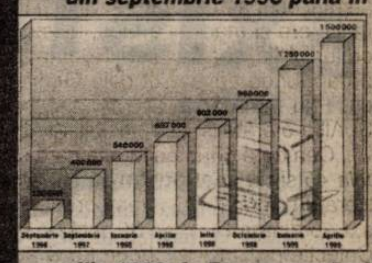

aprilie 1999, în Franța numărul abonaților (plătitori) la rețeaua Internet a crescut de zece ori. Dacă în 1996 existau 150.000 abonați, în aprilie numărul acestora ajunsese la 1.500.000. În timpul acestor doi ani și jumătate, numărul orelor de conectare (prin rețeaua telefonică obișnuită) s-a multiplicat cu 20: de la 600.000 ore pe lună, la 12.930.000! Studiul a fost efectuat la cererea AFA, o Asociație a furnizorilor de acces și de servicii Internet. Pe când și la noi o asemenea asociație? Poate și o gratuitate de la Romtelecom. Cine știe?

Superioritate și nu prea!

Sunt băieții mai „tari" decât fetele în fața softurilor de computer? Se pare că așa stau lucrurile, dar să vedem de ce. Conform mai multor studii, băieții obțin rezultate mai bune datorită faptului că programele de computer sunt făcute... pentru ei! La concluzia asta ajunge un studiu realizat de departamentele de psihologie a trei universități engleze, universitatea Open din Milton Keynes și cele din Bournemouth și din Hertfordshire. A fost suficient ca cercetătorii să înlocuiască, din programele folosite la teste, imaginile piraților, mașinilor sau a navelor cosmice cu imagini mai feminine, cum ar fi căței în coșulețe, de exemplu, pentru ca performanțele să se inverseze. Acest lucru nu se întâmplă decât în cazul copiilor între 11 și 12 ani care folosesc programe educative aprobate de instituțiile de specialitate din Anglia și aruncă o altă lumină asupra prejudecăților privitoare la aptitudinile femeilor de a se folosi de noile tehnologii.

Inexplicabilul de lângă noi

Un instinct al apărării de acumulările civilizaţiei?

ION ŢUGUI

Privind lumea cu proprii ochi şi cu ceea ce ne oferă în fiecare secundă din zi şi din noapte această „radiaţie permanentă" a informaţiilor, fără a fi fatalişti sau defeteşti sau, mai rău, apocaliptici ne dăm seama că psihologia generală s-a modificat într-atât, încât partea tulbure din om începe să cucerească centrifugal planeta. La o veste bună – elementar vorbind – trebuie să iasă în faţă o sută de veşti rele sau dezastroase. Şi nu-i vorba doar de evenimente care ţin de istorie sau de isteriile politice, ci de atitudinea omului faţă de acumulările actualei civilizaţii.

A apărut şi la noi, iată, neîncrederea în ştiinţele chemate să ajute omul, să-i prelungească viaţa sau să-i asigure o consultanţă viabilă pentru propriul său viitor. Discordanţa între propunerea comercială în spiritul societăţii de consum şi interes, la noi are o rezonanţă circumspectă. Omul vrea să se întoarcă la lucrurile şi la viaţa simplă, în care îi pare lui că întâlneşte atât raţiunea omenească de-a fi, cât şi pe aceea creştină de a se mântui. Dar acest fenomen de reactualizare a vieţii naturale nu-i caracteristic doar pentru demografia săracilor lumii...

Aspectele fundamentale ale existenţei sunt plasate pentru şanse în afara instituţiilor ştiinţifice. De pildă milioane de oameni se adresează cu încredere unor practicieni fără nici o legătură cu medicina alopată; milioane de oameni caută cu încredere magia şi vracii pentru a scăpa din necazuri de orice natură; milioane de oameni optează pentru „hrana vie", ca alternativă intuită corect la alimentele industrializate în exces şi suspectate de numeroase efecte asupra sănătăţii.

Avem aşadar trei direcţii care interesează orice studiu sociologic privind starea de spirit a oamenilor faţă de ceea ce le poate oferi actuala civilizaţie pentru imediata lor ocrotire, prevedere, terapie. Vedem că nici una din opţiuni nu înclină spre cunoaşterea ştiinţifică. Numărul mare de indivizi care caută formule oculte pentru viaţă şi speranţe ne sugerează să nu considerăm astfel de aspecte drept marginale, primitive sau oricum altfel în afară de pura lor relevanţă şi atestare.

Ultimativa reclamare a unei alianţe noi cu natura să fie oare doar un simplu instinct, un fel de nostalgie naturală, care ne sfătuieşte să nu ne abandonăm condiţia de fiinţe dependente de natură mai mult decât de produsele de sinteză chimică?

Ne adresăm informaţiilor acumulate de ştiinţă, organizaţii mondiale ale sănătăţii, centre de sociologie şi de sinteză, instituţiilor care se ocupă cu starea psihică a oamenilor şi aflăm – că peste 40 la sută din populaţia planetei suferă de disfuncţii psihice; aflăm că nemiloasa boală a acestui secol (una dintre ele), diabetul, se propagă în lumea bunăstarii şi deopotrivă a sărăciei; aflăm că rata de propagare a cancerului nu cedează şi nu ţine seama de gradul de civilizaţie şi nici de nivelul de viaţă; aflăm, în fine, că una din cauzele care produc efecte psihomotorii şi fiziologice este stress-ul, adevărată agresare asupra fiinţei umane ce nu pare pregătită pentru a-l ocoli sau eradica...

În aceste condiţii revigorarea practicilor oculte sau tradiţionale pare nici mai mult nici mai puţin decât firească. Nu se poate exclude dimensiunea credinţei şi nimic din ceea ce omul a înţeles despre lumea spirituală. Ne deplasăm astfel către o formă de percepţie care nu este congruentă cu acumulările actualei civilizaţii, în vreme ce performanţele şi luxuriantul spectacol al civilizaţiei actuale ne fascinează ca imagine şi ca uimire. Natura noastră intimă, aceea de care suntem dependenţi de la naştere la moarte, răbufneşte în atâtea feluri şi pare să ne spună că în clipa când ieşim din natură artificializându-ne existenţa, vom fi sau suntem chiar acum pedepsiţi cu severitate...

Înconjuraţi de baze extraterestre...

Militarii susţin: OZN-URILE EXISTĂ!

DAN D. FARCAŞ

Cred că nu greşesc afirmând că ziua de 16 iulie 1999 reprezintă o nouă piatră de hotar în istoria relaţiilor militarilor cu fenomenul OZN. În această zi, în Franţa, a fost publicat documentul de nouăzeci de pagini *„OZN-urile şi Apărarea – Pentru ce trebuie să ne pregătim"*, document expediat în prealabil preşedintelui Jacques Chirac şi primului ministru Lionel Jospin. Studiul era rezultatul a patru ani de cercetări efectuate de un grup de experţi din diferite domenii, formând o *Comisie pentru Studii Aprofundate*, prescurtat COMETA. Între aceştia: generalul de aviaţie Denis Letty, generalul de aviaţie Bruno Lemoine, amiralul Marc Merlo, Michel Algrin, doctor în ştiinţe politice, generalul Pierre Bescond, Denis Blancher, superintendent şef al poliţiei naţionale din cadrul Ministerului de Interne, Christian Marchal, director de cercetare la Oficiul Naţional al Cercetării Aeronautice şi generalul Alain Orszag, doctor în fizică. Acestora li s-au alăturat generalul de aviaţie Bernard Norlain şi André Lebeau, fost preşedinte al Centrului Naţional pentru Studii Spaţiale. La lucrările grupului au mai contribuit şi alţi specialişti, între care Jean-Jacques Vélasco, cercetător şi ozenolog, François Louange, specialist în analize foto şi generalul Joseph Domange.

Proiectul COMETA a studiat, în detaliu, o sută de incidente OZN, alese din 3000 semnalate în Franţa în ultimele două decenii, rapoartele fiind colectate prin organizaţiile GEPAN şi SEPRA, care au beneficiat de un extraordinar sprijin al statului. Astfel, SEPRA poate face apel, pentru supravegherea eventualilor intruşi, la jandarmerie, la aviaţia civilă sau militară, la meteorologia naţională, dar şi la radare ori sisteme optice de observare, inclusiv la telescopul *Solstice*, cu oglinda de 4 metri. O bună parte din cazurile studiate n-au putut fi explicate în nici un fel prin fenomene naturale sau creaţii omeneşti. În acest sens, în raportul COMETA scrie, negru pe alb, că *realitatea fizică a OZN-urilor, cu performanţe de zbor neatinse pe Pământ, controlate de fiinţe inteligente este „evasi-certă"*. Se apreciază că rapoartele OZN datorate unor farse şi contrafaceri constituie rare excepţii. Conspiraţia şi manipulările datorate unor mici grupuri ultrasecrete nu sunt de luat în considerare în mod serios, ca de altfel nici variantele cu fenomene naturale, parapsihologice ori halucinaţii colective. Ipoteza unor arme secrete este, de asemenea, improbabilă. În schimb, aşa cum subliniază şi concluzia redactată de generalul Letty, *faptele acumulate de-a lungul anilor ne obligă să luăm în considerare ipoteza extraterestră* cu diversele sale variante. Ipoteza extraterestră, chiar dacă nu poate fi încă dovedită, este singura care poate explica toate datele disponibile la ora actuală, fiind *extrem de serioasă prin posibilele consecinţe*. Sunt menţionate ca relevante, cel puţin în bună parte, informaţiile puse în circulaţie, în acelaşi sens, de colonelul Philip Corso, fost înalt funcţionar la Pentagon, interesante fiind şi datele declarate de Nick Pope de la Ministerul Apărării al Marii Britanii, sau cele făcute publice de KGB în Rusia, începând din 1991.

Materialul îşi pune întrebarea: Ce atitudine trebuie să luăm dacă totuşi OZN-urile au origine extraterestră? Ce strategie ar trebui să adoptăm? Care sunt situaţiile pentru care ar trebui să ne pregătim? Sunt luate în discuţie mai multe scenarii: cel în care extratereştrii ar lua o iniţiativă în vederea unui contact oficial, cel în care s-ar descoperi o bază OZN extraterestră, undeva pe Pământ, în cazul (considerat improbabil) al unei invazii, ori în alte situaţii de urgenţă. Se sugerează, între altele, să se evite gesturile care ar putea fi interpretate drept o provocare, de pildă un atac armat asupra OZN-urilor.

Raportul subliniază necesitatea de a studia consecinţele tuturor acestor ipoteze şi scenarii, la nivel politic, religios şi al informării marelui public. Între altele, ar trebui stabilite măsurile de adoptat la nivel oficial. Oricare ar fi natura OZN-urilor, ar trebui instituită o „vigilenţă cosmică", urmărind, în acelaşi timp, evitarea riscului unor „manipulări destabilizatoare". Se mai iau în calcul şi „implicaţiile aeronautice", ori cele privind industria apărării, derivând din studiul fenomenului OZN. Raportul subliniază necesitatea de a se lua şi alte măsuri, la nivel naţional, cum ar fi crearea unui comitet special, la cel mai înalt nivel guvernamental, însărcinat cu dezvoltarea unor ipoteze şi strategii de abordare a problemei OZN, inclusiv prin cooperarea cu alte ţări. Raportul spune că trebuie învinse prejudecăţile şi teama de ridicol, de pildă prin conferinţe de informare în marile şcoli militare. Pasul următor ar fi ca ţările Uniunii Europene să încheie acorduri în acest sens cu Statele Unite.

Aţi dori să ştiţi cum îşi pun astrele amprenta asupra destinului vostru? Doriţi să ştiţi ce bucurii şi ce necazuri „sunt scrise" în existenţa voastră? Curiozitatea vă poate fi satisfăcută de BRĂŢARA, vrăjitoarea şi clarvăzătoarea care nu a cunoscut eşecuri cu harul şi arta ei magică. Este preţuită chiar şi peste hotare, ca o superdotată care vă poate da informaţiile dorite despre viaţa, destinul, greutăţile, necazurile, succesele şi insuccesele dumneavoastră, despre boli şi trecut, despre şanse şi viitor.

Testată de mii de ori, BRĂŢARA a uimit, pe cei care au solicitat-o, prin precizie şi rezultate. Ea vă poate oferi şi dv. informaţiile solicitate. Pentru aceasta trimiteţi pe adresa revistei „Magazin" o scrisoare detaliată referitoare la ceea ce doriţi de la BRĂŢARA, o fotografie şi talonul alăturat, completat cu datele astrologice exacte: nume şi prenume, anul, luna, ziua naşterii şi localitatea.

Răspunsul îl veţi primi prin poştă la adresa indicată de dumneavoastră, după achitarea mandatului poştal.

Costul acestor servicii este de 75.000 lei. Suma respectivă trebuie trimisă printr-un mandat poştal pe numele IONESCU SIMION, Piaţa Presei Libere nr. 1, sector 1, Bucureşti, cod 71341. Pentru alte detalii puteţi telefona la 2243996 şi 2228336.

BRĂŢARA a făcut sute de cupluri fericite, a vindecat de epilepsie, argint viu, disfuncţii sexuale. Cu puterile ei magice, dăruite exclusiv magiei albe, şi-a consacrat un nume în lumea vrăjitoarelor şi a clarvăzătorilor.

NUME _____ PRENUME _____

ANUL ___, LUNA ___, ZIUA NAŞTERII ___ şi LOCALITATEA _____

ADRESA: str. _____ nr. _____, bl. _____,

sc. ____, et. ____, ap. ____, sector ____, localitate _____,

cod _____, judeţul _____. M/46

NOTA REDACŢIEI: *Pentru a primi răspunsul solicitat cât mai rapid vă rugăm să expediaţi în acelaşi timp scrisoarea şi mandatul poştal. În acest moment multe scrisori neînsoţite de mandat sunt „în aşteptare". Dacă aţi uitat să expediaţi mandatul, grăbiţi-vă!*

Încă o precizare: numai prin intermediul nostru intraţi în legătură cu adevărata Brăţara. Pentru că, atenţie!, mai multe persoane din Craiova, Bucureşti etc., lipsite însă de puteri magice, şi-au luat acest pseudonim.

Viitorul – codificat în timpurile biblice

„HOLOCAUSTUL ATOMIC" din BIBLIE

MIHAELA DOROBANŢU

Prima reacţie a lui Shimon Peres, pe atunci Prim Ministru al Israelului, când a primit de la colegul său de partid şi vechi prieten, Elhanan Yishai, scrisoarea prin care Michael Drosnin îl informa asupra existenţei potenţiale a unui pericol nuclear, a fost neîncrederea. „Astrologii şi prezicătorii îmi adresează avertismente de diferite feluri în fiecare zi", a fost comentariul său. Mai mult, secretarul său pentru presă, Eliza Goren, i-a spus lui Drosnin că acolo la ei „sunt doar oameni raţionali" şi că, în fond, să nu uităm că totuşi „ne aflăm în secolul 20"!

Eliza Goren se afla lângă Ytzhak Rabin atunci când a fost asasinat şi cunoştea scrisoarea prin care Michael Drosnin îl prevenea pe acesta. Dar tot nu putea să creadă în existenţa unui cod secret al Bibliei.

Dar nici Drosnin nu se transformase peste noapte într-un simplu prezicător şi nici nu se gândea să înceapă să bântuie pe străzi prezicând sfârşitul lumii sau cine ştie ce alte nenorociri! Mai mult, el nu avea nici o posibilitate să ştie dacă „holocaustul atomic" era doar un pericol încifrat în codul biblic sau era un pericol real. Ca şi în alte asemenea situaţii, el s-a adresat specialiştilor, în acest caz experţilor americani în domeniul terorismului nuclear. Care l-au asigurat că o asemenea posibilitate era cu totul şi cu totul plauzibilă! Ei au adăugat că în contextul actual era chiar de mirare că aşa ceva nu se întâmplase încă! Vechi stocuri de arme nucleare, zeci de mii de tone de arme chimice, zeci de mii de specialişti şi tehnicieni care să ştie să construiască o bombă atomică, baze de submarine nucleare, furturi spectaculoase de uraniu îmbogăţit – ce-şi poate dori mai mult un terorist hotărât să acţioneze? Pentru a intra în posesia unei bombe atomice, singura problemă era preţul. Şi nici acela, se pare, nu era chiar atât de mare...

Michael Drosnin este acum convins că pericolul specificat în Biblie este real. Nu are însă nici cum să-l confirme, nici cum să-l evite. Se hotărăşte să se întoarcă în Statele Unite şi o dată ajuns acolo intră în legătură cu şeful adjunct al spionajului israelian. Convins că şi acesta va respinge ideea existenţei unui cod în Biblie, Drosnin începe prin a-l asigura că este vorba de „o informaţie strategică şi nu de una religioasă". „Cum poţi spune aşa ceva?" îi replică el unui Drosnin care îl asculta uluit. „Cum poţi spune că toate acestea nu vin de la Dumnezeu, de vreme ce totul a fost codificat în biblie acum 3000 de ani?"

Iată în sfârşit un om care nu mai trebuia convins de existenţa reală a Codului. Doar că super-spionul israelian care era extrem de bine informat, nu vedea nici o posibilitate a pericolului menţionat. „Dacă există un asemenea pericol – avea să spună el – acesta vine dintr-o altă lume. În acest caz, tot ce ne rămâne de făcut este să ne rugăm."

Între scepticism şi credulitate

Portretul-robot al unei fantome

PAUL IOAN

Polemicile stârnite în legătură cu veridicitatea existenţei locurilor bântuite şi purtate de autori prestigioşi ai domeniului - precum A.Lang, René Sudre sau E. Bozzano - au condus la alcătuirea unui chestionar edificator. Prin întrebările respective, aplicate fiecărui caz în parte, se poate creiona un „portret-robot" generalizat al spiritelor sau fantomelor care populează acele locuri.

La întrebarea: *sunt bântuite spaţii închise sau deschise?*, răspunsul este net în favoarea spaţiilor închise, adică a caselor părăsite. Fie că este vorba de colibe tribale, de temple egiptene, de mănăstiri sau conace, aceste spaţii închise sunt legate de un eveniment tragic, de moartea violentă a celui (celei) ce va reveni acolo sub forma unei entităţi de tipul stafiilor sau spectrelor. Există suficiente cazuri în care au fost găsite cadavre îngropate fie în pereţi, fie în imediata apropiere a incintelor respective.

Sunt legate manifestările fantomelor de o zi anume? Răspunsul cel mai frecvent este negativ. Apariţiile par să fie întâmplătoare, legate mai puţin de o anume zi din biografia persoanei decedate (data morţii, data naşterii etc.). Există însă situaţii care pot deranja „liniştea veşnică" a spiritului respectiv, cum ar fi modificări constructive aduse caselor bântuite, ocuparea lor de persoane „indezirabile" din diverse motive. Aşa s-a întâmplat cu celulele din Turnul Londrei unde au fost închişi înainte de execuţie Anne Boleyn, Thomas Becket şi Walter Raleigh. Când spiritele revin în locurile ultimelor clipe de viaţă ale persoanelor dispărute, doresc - cu vehemenţă uneori - ca totul să fie exact ca odinioară.

Inventika '99

EUGEN PAVEL un Gutenberg al informaticii

MARIAN GRIGORE

Prilejul l-am avut la Salonul INVENTIKA'99, unde pe Eugen Pavel l-am putut găsi nu doar la standul său, în calitate de inventator, ci, alternativ, şi la un alt stand, comercial, unde propunea utilizarea – pe baze comerciale, desigur – invenţiei sale: ***Hiper CD-ROM-ul.*** Cu acest prilej am putut să-mi satisfac şi curiozitatea privind amănuntele de ordin tehnic implicate de realizarea practică a acestei invenţii. „Produsul final" se prezintă sub forma unui disc de sticlă perfect transparent în lumină vizibilă, gros de 10 mm şi cu un diametru de 120 mm, păstrat într-o casetă clasică de compact disc, îngroşată corespunzător pentru a-l adăposti. Sticla însăşi este o invenţie şi o premieră mondială: ***este primul material anorganic din lume care are calităţi fluorescente şi fotosensibile.***

Altfel spus, este o sticlă care devine luminiscentă atunci când este iradiată, de exemplu, cu raze invizibile din spectrul ultraviolet, sau reflectă o culoare complementară celei cu care este iradiată, atunci când sursa de iradiere aparţine spectrului vizibil. Acesta este aspectul ce ţine de fluorescenţă. În plus, efectul fotosensibil face ca atomii din care se compune respectiva sticlă să-şi piardă proprietăţile fluorescente atunci când sunt „bombardaţi" cu o sursă laser, modificarea aceasta fiind permanentă şi ireversibilă. Teoretic, am putea, deci, marca atom cu atom întregul volum al sticlei, menţinându-i sau, dimpotrivă, distrugându-i după voinţă fluorescenţa şi obţinând astfel o suită de combinaţii de „zero" şi „unu", specifice codului binar utilizat în informatică. (În treacăt fie spus, autorul deţine şi un alt brevet, pentru un material vitroceramic fotosensibil, în cazul acestuia atomii marcaţi devenind nu „întunecaţi", ci mai strălucitori.) Cum spuneam, acest material anorganic original a fost realizat pentru prima oară în lume în România, cu tehnologii disponibile în ţară, după reţetele furnizate de Eugen Pavel. Anterior erau cunoscute doar unele materiale organice (polimeri) cu aceste proprietăţi, dar, spre deosebire de materialele organice, degradabile în timp relativ scurt, „sticla lui Pavel" îşi păstrează proprietăţile (şi, deci, şi informaţia stocată) aproximativ 5000 de ani.

EUGEN PAVEL

◆ Absolvent al Facultăţii de Fizică, Secţia Fizica Corpului Solid, promoţia 1976; Doctor în fizică, în cadrul IFA – 1992; ◆ Premiul Academiei Române – 1991; Who's who in the Worlds, Marquis, 1997; ◆ 40 de lucrări ştiinţifice publicate şi prezentate la conferinţe de specialitate; ◆ 6 brevete de invenţie; ◆ În prezent, cercetător fizician în cadrul colectivului Optică informaţională şi holografie, Institutul de Fizică Atomică, Departamentul Lasere; ◆ Este posesorul a 4 brevete de invenţie referitoare la tehnologia Hyper CD-ROM, pentru: – Materiale fluorescente fotosensibile cu capacitate de memorare optică tridimensională; – Sistemul de scriere/citire adaptat la instalaţiile existente (microscopul confocal); – Tehnologia de memorare; – Procedeul de multiplicare.

De la memoria de suprafaţă la memoria 3D

Numai cu această realizare şi se puteau deja obţine compactdiscuri optice acoperite cu un strat subţire din această sticlă specială, obţinându-se o densitate de informaţie mult mai mare decât aceea obţinută în înregistrările magnetice sau prin gravură în profunzime, cu ajutorul laserelor, aşa cum se petrec lucrurile cu memoriile uzuale în prezent (fie ele dischete magnetice sau evoluatele DVD-uri). Numai că Eugen Pavel a vrut mai mult, respectiv să treacă de la exploatarea bidimensională, plană, a unei suprafeţe, la aceea tridimensională, în volum. Era necesar, pentru aceasta, să poată fi „ţintit" în profunzimea materialului doar grupul de atomi dorit, fără a afecta proprietăţile celor din straturile superioare sau inferioare.

Microscopul confocal – revalorificat

Pentru a realiza acest lucru, inventatorul şi-a dat seama că poate utiliza facilităţile oferite de un microscop de un tip special – „microscopul confocal" – brevetat prin anii '70 de un matematician şi produs abia prin anii '90 pentru a putea fi studiate în profunzime procesele biologice care se petrec în materia translucidă a scoarţei cerebrale. Din fericire, Eugen Pavel a găsit un asemenea microscop în ţară, reuşind să-l adapteze pentru scopul pe care şi l-a propus: înregistrarea şi citirea informaţiei în discul din sticlă fluorescentă fotosensibilă pe care îl realizase. Dacă microscopul în sine nu a fost inventat de Eugen Pavel, noua utilizare, absolut originală, i-a adus totuşi acestuia încă un brevet. Elementul central şi caracteristic al acestui microscop este diafragma (apertura) de dimensiuni foarte mici, de doar 50 microni, care-i permite o rezoluţie verticală de 0,35 microni şi una orizontală de 0,18 microni. Aşadar, ţinând seama şi de spaţiile de separaţie dintre grupurile ţintă de atomi, se pot obţine, la o grosime de 10 mm a discului, cel puţin 10000 de straturi orizontale de un micron grosime fiecare, fiecare fiind echivalent cu un compact disc cu o capacitate de minimum 1 GB de memorie (ceea ce reprezintă o medie a performanţelor deja obţinute prin metodele devenite clasice). Nu rămâne decât să scanăm discul, în volum, cu ajutorul microscopului confocal, scanare realizată prin trei sisteme de deplasare: vertical, radial şi rotativ. Şi jocurile sunt făcute...

Ce-ar mai putea urma, „se sparie gândul"...

Ar mai trebui să spunem că inventatorul întrevede deja faptul că perfecţionarea metodelor brevetate va permite creşteri spectaculoase ale capacităţii de stocare. Astfel, întrucât într-un micron cub de material fluorescent fotosensibil se află 10^9 atomi fluorescenţi, perfecţionarea tehnicilor de localizare a atomilor ar permite o creştere maximă a capacităţii de stocare cu opt ordine de mărime. Încă două ordine de mărime ar fi accesibile prin folosirea poziţiilor diferite ale atomilor fluorescenţi – circa 100 poziţii –, prin metoda denumită „spectral hole burning". Aşadar, capacitatea teoretică maximă de stocare a unui asemenea disc ar putea atinge 1000 TB! „Se sparie gândul", vorba cronicarului, în lume neexistând la ora actuală atâta informaţie tipărită stocabilă...

Hyper CD-ROM

- *Capacitate:* 10 TB, cu extensie de până la 100 TB
- *Rata medie de transfer:* 3 Mb/s
- *Dimensiunile dispozitivului* CD-ROM: 300x300x700 mm
- *Dimensiunile discului:* 10 x 120 mm diametru

Oricum, realizarea în România a acestui produs revoluţionar – ***„Hyper CD-ROM-ul"*** – ar fi perfect posibilă, ţinând seama de faptul că, aşa cum Eugen Pavel a demonstrat deja, tehnologiile sunt disponibile în ţară sau pot fi achiziţionate liber pe piaţa mondială, pentru a fi adaptate scopului propus. Rămâne de văzut dacă „persuasiunea financiară" a marilor grupuri industriale din domeniul informaticii – direct interesate de amortizarea profitabilă a propriilor cercetări şi investiţii –, cuplată cu binecunoscuta inerţie românească, nu va fi mai puternică decât dorinţa lui Eugen Pavel de a da României locul ce i se cuvine în mileniul III, mileniul informaticii...

Ploile acide din munţii Călimani

DANCEA IOANA-ROMAN

În perioada 1990-1994 Laboratorul de Acvacultură şi Ecologie Acvatică Piatra Neamţ a solicitat date privitoare la apa, solul şi atmosfera din zona exploatării şi preparării sulfului de la Gura Haitii şi au observat că acumularea unor halde imense de steril şi procesul de concentrare a sulfului au determinat o depreciere a calităţii factorilor de mediu mai evidentă asupra caracteristicilor fizico-chimice şi biologice ale râului Neagra Şarului. Din datele primite rezultă că depunerile solide de pulberi minerale din atmosferă sunt reduse cantitativ, valorile acestora fiind cuprinse, în medie, între 0,280 g/m²/zi cu variaţii individuale mari de la o perioadă la alta. Conţinutul în sulf şi fier al pulberilor variază în limite foarte largi, fiind cuprins între 1,32 la Gura Haitii şi 11,07 la Neagra Şarului.

În cazul Negrei Şarului aceste pulberi contaminează întreaga zonă şi provin în special de la Exploatarea Minieră Călimani şi au ajuns în zonă pe cale naturală. Ploile acide iau naştere în vecinătatea zonei de exploatare şi preparare a sulfului, prin fotooxidarea rapidă a bioxidului de sulf emanat în atmosferă şi transformarea SO_3 rezultat în aerosoli de acid sulfuric. Aceste ploi acide pot modifica ph-ul solului cu afectarea activităţii şi abundenţei diferitelor grupe de microorganisme folositoare, a mobilităţii şi a accesibilităţii elementelor nutritive. Domeniul de ph optim este cuprins între 6,0-6,5. S-a demonstrat că reacţia apei acide este foarte puternică. Din acest punct de vedere se poate vorbi de o anumită influenţă negativă asupra culturilor agricole şi a florei spontane. Echipa de cercetători a observat că în zona de studiu are loc şi un proces de uscare a pomilor fructiferi.

Anatomia secundei

Un mister cosmic

ALEXANDRU MIRONOV

Pierderea absolut stupidă a sondei *Mars Climate Orbiter* a născut o adevărată furtună la NASA, multe alte adevăruri nerostite ieşind acum la suprafaţă. Pentru că *Orbiter*-ul în cauză, în valoare de 125 milioane dolari, fusese lansat cu succes, străbătuse, cuminte, drumul de nouă luni dintre Pământ şi Marte şi, când să se instaleze pe orbită, spre bucuria meteorologilor arieni (studiindu-l, adică, pe Ares, sinonim al lui Marte), a primit o comandă greşită – de ce credeţi? Pentru că elemente ale sale „ştiau" să respecte sistemul zecimal de măsură, universal acceptat de civilizaţia actuală, în timp ce altele, construite de băştinaşi americani naţionalişti, „respectau" doar comenzi în mile, picioare, inchi, ţoli. Nepotrivire de caracter – şi, în acelaşi timp, o demonstraţie, perdantă, a aroganţei inutile. Aşa că *Mars Climate Orbiter*-s-a adăugat listei eşecurilor din Programul Marte.

Altceva însă deranjează elita gânditoare a NASA: un fenomen atât de grav, încât pune în pericol legile fizicii, fundamentale cunoaşterii umane. Este vorba de o neconcordanţă între calculul rece, exact – căci astronomia este, de fapt, o ramură a matematicii – şi realitatea... din teren. Totul a pornit de la o observaţie a astronomului John Anderson, de la *Jet Propulsion Laboratory*, pe când studia datele transmise de *Pioneer 10*, o sondă lansată de NASA în 1982 în direcţia planetei Jupiter. Căci, după îndeplinirea misiunii, din care a „raportat" componenţa gazos-lichidă a giganticei planete, *Pioneer 10* a părăsit Sistemul Solar şi, deşi ar fi trebuit, conform Principiului 1 al mecanicii, să-şi continue înaintarea cu aceeaşi viteză cu care plecase de acasă (aproximativ 43200 km/h), sonda în cauză a prezentat o inexplicabilă încetinire! Noi verificări, sunt refăcute calculele, se iau în consideraţie fel de fel de parametri – nimic, *Pioneer 10* ignoră legile fizicii! Descumpănit, John Anderson se hotărăşte să-l ignore, pentru moment, pe *Pioneer 10*, dar încearcă, după o vreme, un control al unui „frate" cosmic al rebelului, artefactul pământean *Pioneer 11*, aflat la 5 milioane de km de Pământ, după ce fotografiase de aproape planetele uriaşe Jupiter şi Saturn. Spaimă curată. *Pioneer 11* prezintă o absolut inexplicabilă întârziere pe traseu, ca şi cum Cosmosul s-ar fi dovedit, în mod neaşteptat, vâscos sau, pur şi simplu, forţe potrivnice i s-ar fi pus în cale... Din nou verificări şi paraverificări şi acelaşi rezultat: *Pioneer 11* se comportă scandalos, tot timpul, la fel ca şi *Pioneer 10*. Un ultim test, cu nava-sondă *Ulysses*, cea care măsoară magnetismul solar, aruncă astronomii şi fizicienii în cea mai neagră criză: căci dacă nici măcar legile cunoscute ale matematicii şi fizicii Universului nu sunt tot timpul adevărate, în ce Dumnezeu să mai crezi?

...Cercetătorii n-au încotro şi până la urmă publică deranjantele observaţii în *Physical Review Letters*, stârnind inevitabilul scandal şi o furibundă goană a comunităţii ştiinţifice după... scuze şi explicaţii. După tămpenia cu *Mars Climate Orbiter*, ştirile scapă şi către presa de larg tiraj. Puşi la zid, fizicienii declară că, cel puţin la cei doi *Pioneer şi Ulysses*, Teoria generală a relativităţii, elaborată de Einstein, s-a dovedit extrem de precisă. Dar că, poate, gravitaţia este altceva decât ceea ce ştim noi sau că, poate, într-un mod pe care încă nu-l putem explica, factorul timp îşi vâră coada în calcule – şi încurcă chiar şi fizica lui Newton! Daţi-ne un răgaz, au cerut, până la urmă, fizicienii, ne vom concentra asupra programului sondei *Pluto-Kniper Express*, care este în drum spre cea mai îndepărtată planetă a Soarelui, în 2010 urmând a-şi atinge ţelul: o vom măsura, simţi, asculta, observa – cu toată parafernalia de aparate pe care le are astrofizica Pământului...

...Şi atunci sperăm să ne putem cere scuze lui Isac Newton şi Albert Einstein pentru vina de a-i fi pus, chiar şi pentru o clipă, la îndoială. Asta, bineînţeles, dacă vom găsi eroarea sau explicaţia întâmplării. Căci dacă nu, atunci nu va mai rămâne decât să ne manifestăm neputinţa – în care caz însă chiar şi cea mai fantasmagorică ipoteză poate fi luată în seamă...

E bine de ştiut

Valoarea nutritivă a grupelor de alimente

SENECA a spus că „Omul nu moare, ci se omoară, marele SOCRATE a afirmat că „nu trăim ca să mâncăm, ci mâncăm ca să trăim". Pornind de la aceste vorbe înţelepte putem afirma că „nu trebuie să uităm că noi nu trăim din ceea ce mâncăm, ci din ceea ce organismul nostru digeră şi asimilează".

Alimentele au fost grupate de către specialişti, pentru o orientare mai uşoară asupra importanţei lor, în opt grupe, în funcţie de componenţa factorilor nutritivi, astfel:

- Carnea şi produsele din carne (8%)
- Laptele şi derivatele lactate (15%)
- Ouăle (2%)
- Grăsimile alimentare (12%)
- Legumele şi fructele (15%)
- Cerealele şi leguminoase uscate (40%)
- Zahărul şi produsele zaharoase (8%)
- Băuturi nealcoolice (sucuri din fructe, ceai, cafea)

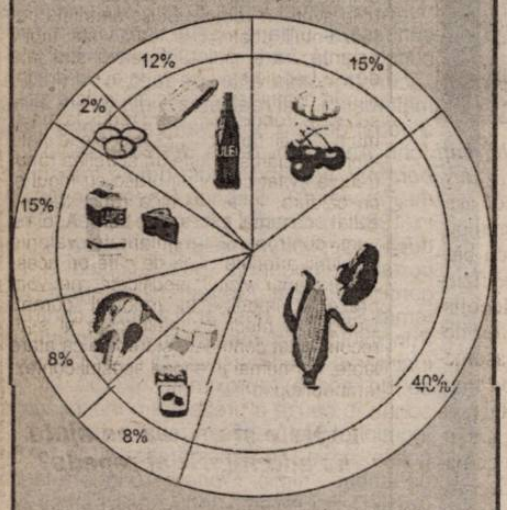

În interiorul fiecărei grupe se pot regăsi o serie de tipuri de alimente asemănătoare între ele, aşa cum se găsesc în comerţ.

În paranteză sunt trecute procentele (din valoarea calorică optimă) de care trebuie să se ţină seama la întocmirea meniului zilnic într-o alimentaţie echilibrată.

NOTĂ: alimentele din ultima grupă se regăsesc în celelalte (lapte, legume, fructe, zahăr, etc.).

ILEANA BERAR

Apocalipsa şi... moda 2000

Nu o dată Paco Rabanne a declarat că... dezastrul ar fi iminent. De altfel show-ul „haute-couture" prezentat la Paris cu creaţiile sale a fost gândit ca fiind ultimul. Şi aceasta nu din alte raţiuni, ci din cauza... Apocalipsei. Aşadar, iată cum a funcţionat imaginaţia marilor creatori de modă.

REFLECŢII PSIHOLOGICE

PORTRETUL-ROBOT al bărbatului ideal

Sociologii şi psihologii au prilejul să analizeze şi ulterior să ne atragă atenţia asupra unui fenomen foarte actual: mai mult de 20 la sută dintre femeile tinere, cu vârste cuprinse între 25 şi 35 de ani resping ideea vieţii în doi. De fapt, idealul masculin, în viziunea lor un Făt-Frumos perfect, greu de găsit, dacă nu chiar imposibil, conduce la amânarea deciziei de a întemeia un cuplu.

Potrivit opiniei sociologului Jean-Claude Kaufmann vom asista la o veritabilă revoluţie demografică: „Modul femeilor de a intra în viaţa socială nu mai este căsătoria. Fondarea unei familii este considerată ca fiind sinonimă cu erodarea carierei. Din acest motiv, ele gândesc că mijlocul prin care îşi pot câştiga o anumită autonomie este de a trăi o vreme singure". Dincolo de carieră solitudinea tinerelor este şi consecinţa faptului că, mai mult ca niciodată ele se visează alături de... un prinţ încântător. „El simbolizează ştacheta exigenţelor sub care femeia singură nu va accepta să coboare. Ea se agaţă de imaginea aceasta pentru a-şi lua timp să elaboreze noi coduri ale iubirii, alte modele conjugale". Şi aceasta pentru că trebuie să facă faţă presiunilor infernale ale familiei şi un prietenilor care la unison le împing spre căsătorie de frică să nu „îmbătrânească singure".

Jean-Claude Koufmann (specialist ce a elaborat mai multe studii cu acest subiect în cadrul Comisiei europene) şi Kathleen Kelly-Lainé (psihanalist) au elaborat şi „portret-robot" al bărbatului-ideal al anului 2000 dorit de exigentele femei ale sfârşitului de mileniu.

◆ În primul rând, el trebuie să aibă umeri laţi. Pe care să-şi odihnească tânăra femeie capul greu de probleme profesionale, completează maliţios sociologul. Umerii laţi, spune psihologul, pot fi comparaţi cu aripile... dorinţei. El zboară detaşându-se de lucrurile materiale.

◆ Bărbatul-ideal trebuie să aibă mâini delicate, pentru că femeile au nevoie de tandreţe. Sau pentru că delicateţea mâinilor poate fi similară cu magia. Doar atingându-le, tinerele se transformă, miraculos, în prinţese iubite, seducătoare, bogate...

◆ Bărbatul-ideal are o aură luminoasă şi o piele diafană. Ireală, completează psihologul, efemerul rezonând perfectul cu ideea de aventură.

◆ Are şimţul umorului, râsul său fiind extrem de erotic. Acesta poate fi semn că are capacitatea de a nu lua lucrurile prea în serios.

◆ În mod obligatoriu este foarte frumos, având o figură androgină. În plus, nu este niciodată violent sau agresiv. Are o statură impozantă şi braţe protectoare.

◆ În ciuda dorinţei de independenţă financiară a femeilor, bărbatul visurilor lor trebuie să fie şi din punct de vedere financiar foarte bine dotat. Pentru că banii, simbol al forţei, asigură deopotrivă securitate dar pot pune în practică şi dorinţa de aventură.

Pagină realizată de **ECATERINA BĂTRÂNEANU**

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămână

„Mă numesc T.M. şi am 15 ani. Am apelat la tratamentul bioenergetic practicat de doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacităţi extrasenzoriale de categorie internaţională pentru unele dureri la nivelul rinichilor şi pentru a creşte mai mult în înălţime. Pot să spun că în timpul celor zece şedinţe durerile au cedat iar la sfârşitul tratamentului, măsurarea înălţimii mi-a demonstrat o creştere cu 2 cm. Deci, 2 cm în zece zile... Am revenit, cu încredere şi la următoarea serie de tratament fiind de altfel convinsă că mileniul următor va confirma eficacitatea acestui tip de terapii"...

Redacţia revistei noastre facilitează, cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic, accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 45000 lei.

10% REDUCERE adică 45000 lei

TALONUL NR. 46

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 10 decembrie 1999 ●

Programări la telefon: 6862046

Gastronomice

Dacă ne lipseşte imaginaţia în alcătuirea meniului zilnic cititoarea noastră fidelă din Vişeul de Sus, doamna Chereji Clara ne salvează oferindu-ne reţete delicioase.

Supă de varză (franţuzească)

600 g varză albă, 2 l zeamă de carne, 200 g smântână, 50 g unt, oţet, papricaş, ½ lingură făină, sare, piper.

Se aşază zeama de carne pe foc şi când clocoteşte, se pune varza tăiată în bucăţi mici, sare, piper şi papricaş. Se lasă să fiarbă la un foc potrivit ½ oră. Se topeşte untul într-un vas şi se amestecă cu făina. Când s-a îngălbenit puţin, se dă vasul la o parte şi se adaugă oţetul şi smântâna. Se răstoarnă apoi încet în oală cu supă şi se lasă să dea un clocot împreună. Se potriveşte de sare şi piper şi se serveşte la masă. Această supă se poate servi şi pasată. În acest caz se serveşte cu crutoane prăjite pe deasupra.

Tocăniţă „expres"

300 g brânză de oaie, 300 g cârnaţi afumaţi, 6 ouă, 50 g untură, 3 cepe potrivite, sare, piper.

Ceapa se taie mărunt şi se prăjeşte uşor în untură încinsă. Se adaugă cârnaţii tăiaţi felii subţiri şi se prăjesc în continuare cu ceapa. După 4-5 minute se adaugă brânza şi ouăle care au fost bătute bine ca pentru omletă. Se serveşte cu mămăliguţă caldă.

Tocăniţă de ciuperci

1 kg ciuperci, 2 cepe, 2 linguri ulei, 1 linguriţă făină, sare, piper, pătrunjel verde tocat.

Ciupercile tăiate se fierb şi se lasă să se scurgă. Între timp se călesţe ceapa în uleiul fierbinte, se pune făina şi când se îngălbeneşte se stinge cu o ceaşcă de apă în care au fiert ciupercile, amestecând mereu să nu se facă cocoloaşe. Se pun ciupercile şi se lasă să scadă bine, la foc mic. Se sărează, se piperează şi când este gata se presară pătrunjelul. Se serveşte imediat dar este foarte gustoasă şi rece.

Crutoane

1 franzelă, 200 g brânză telemea rasă, 1 ou, 4 linguri apă, 0.5 dl ulei.

Franzela se taie felii şi apoi cubuleţe sau batoane. Acestea se trec rapid prin oul bătut cu apă după care se tăvălesc prin brânză rasă. Pe o tavă unsă cu ulei se aşază crutoanele şi de dau la cuptorul înfierbântat în prealabil, unde stau 10-15 minute până când brânza se topeşte şi păinea devine crocantă. Se servesc de regulă la supele-creme de legume.

Salată de sfeclă cu smântână

1 kg sfeclă, 4 linguri de smântână, 1 linguriţă de muştar, zeama de la o jumătate de lămâie, o bucată de hrean răzuit, 2 ouă fierte tari, sare, piper, chimen.

Se fierbe sfecla, se curăţă, se taie în cubuleţe sau se răzuieşte, se sărează, se piperează, se adaugă chimen pisat. Smântâna se amestecă cu muştarul şi cu zeama de lămâie, pe urmă se adaugă sfecla. Totul se amestecă, se pune în castronaş. Deasupra se pune hrean răzuit şi ou fiert tocat foarte fin sau răzuit.

Cornuleţe cu nuci şi margarină

250 g margarină, 130 g zahăr, 100 g nuci, 400 g făină, 1 ou, 2 linguri de smântână, un praf de sare.

Se freacă margarina cu zahărul, oul şi smântâna, adăugându-se şi făina. Se frământă un aluat bun de întins. Se pune pe planşetă presărată cu făină, se întinde într-o foaie potrivit de groasă, care se taie în triunghiuri. Acestea se umplu cu nuci date prin maşină şi amestecate cu albuş de ou bătut, se rulează, se aşază într-o tavă şi se coc la foc potrivit 12-15 minute.

Laborator de sănătate

CITRICELE

Citricele sunt „campioane" din punct de vedere al bogăţiei în vitamina C. Nu întâmplător sunt luate drept etalon atunci când despre alte alimente se spune că au mai multă sau mai puţină vitamina C decât portocalele, de exemplu.

Adevărul e că o portocală de mărime medie asigură necesarul de vitamine pentru o zi întreagă. Desigur, există numeroase alte alimente bogate în vitamina C, cum sunt morcovii de exemplu, dar acestea se consumă de obicei gătite, spre deosebire de citrice care se consumă crude, cu valoarea lor nutritivă intactă. Prima funcţie a vitaminei C este să întreţină colagenul, o substanţă necesară pielii, ligamentelor şi oaselor. Este explicabil de ce vitamina C contribuie la vindecarea rănilor şi arsurilor. Aceasta ajută totodată metabolismul tuturor celulelor, inclusiv al celor nervoase, precum şi la formarea globulelor roşii, având un rol important în lupta contra infecţiilor bacteriene şi în menţinerea stării de sănătate a gingiilor. Eficienţa vitaminei C în tratamentul virozelor, a diferitelor răceli, este deja un lucru cunoscut, dovedit prin numeroase experimente de laborator efectuate pe culturi de celule umane infectate cu viruşi, unde s-a constatat un grad foarte redus de răspândire a infecţiei în culturile tratate cu vitamina C. Alte cercetări au arătat rolul citricelor în lupta împotriva cancerului, îndeosebi a celui de stomac şi pancreas.

Grepfrutul, ca fruct întreg mai degrabă decât ca suc, prezintă un avantaj special chiar şi în comparaţie cu celelalte citrice. El scade colesterolul „rău" (LDL), care îmbâcseşte vasele de sânge, şi creşte nivelul colesterolului „bun" (HDL). Polizaharidele, acei compuşi care se găsesc în el, dar nu şi în celelalte citrice, au rol de agent terapeutic. Sursa substanţelor care scad colesterolul este alcătuită din membranele dintre feliile fructului, motiv pentru care sucul de grepfrut nu are aceleaşi efecte asupra organismului ca fructul întreg.

Pe lângă alte categorii ale populaţiei, fumătorii ar trebui să includă cu prioritate citrice în meniul lor, având-se în vedere că un pachet de ţigări fumate într-o zi obligă organismul să consume mai multă vitamina C decât ar putea furniza opt portocale.

De reţinut este faptul că organismul nu stochează vitamina C „pentru zile negre". De aceea, o porţie zilnică de una sau două fructe citrice este „o investiţie" pentru sănătate.

Dr. AURELIA DĂSCĂLESCU

Când femeile o dau pe băutură

ARCADIE PERCEK

Pentru că ne aflăm în plină toamnă, pentru că vinul nou a început să-şi facă apariţia prin pieţe, şi pentru că suntem într-o perioadă când de mai multă vreme *mareea alcoolului îşi face din ce în ce mai simţită prezenţa şi în rândul femeilor*, merită să spunem câteva cuvinte şi pe marginea acestei teme, temă foarte puţin cunoscută publicului larg. Apropo de această ultimă realitate, date statistice ne demonstrează că procentul persoanelor spitalizate în Anglia şi Ţara Galilor în intervalul 1970-1980, a crescut cu 77 la sută în ceea ce priveşte bărbaţii şi cu 137 la sută, deci aproape dublu, în ceea ce priveşte femeile.

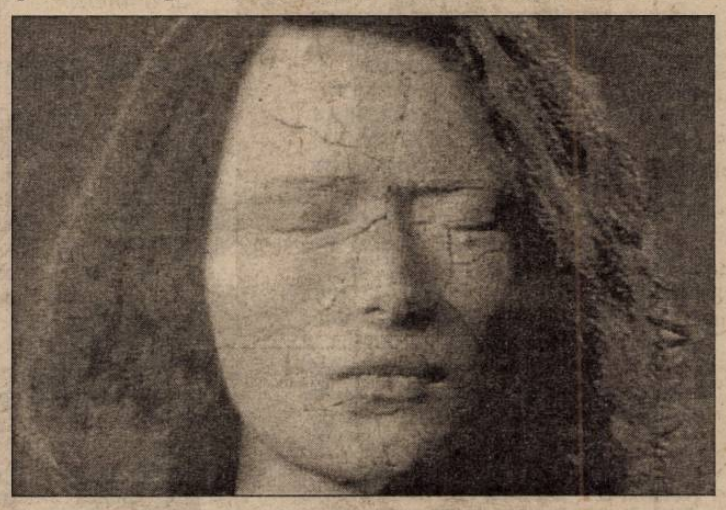

Aceleaşi statistici ne mai evidenţiază faptul că în acelaşi interval de timp decesele prin ciroză hepatică au sporit cu 27 la sută la bărbaţi, şi cu 54 la sută la femei, deci aproape triplu. Şi tot statisticile ne mai demonstrează că în SUA există la ora actuală în jur de 5 milioane de femei alcoolice, cifră care este de-a dreptul îngrijorătoare. Dacă ar fi să izolăm cauzele care au dus la această realitate, în primul rând va trebui să avem în vedere sensibilitatea mai mare faţă de alcool a femeilor, şi asta mai ales în perioada premenstruală, când ele apelează mai des la acest psiho şi somatoanesteziant care este alcoolul, ajutându-le să depăşească astfel perioada de disconfort fiziologic. În afară de această situaţie, accederea femeilor spre alcoolism mai este facilitată şi de alte cauze specifice tot lor ţinând de o viaţă conjugală nesatisfăcătoare ca şi de iminenţa divorţului sau chiar de realitatea lui. De asemenea, solitudinea consomptivă a femeii menajere, deseori manifestată, trebuie avută şi ea în vedere. Or, în asemenea situaţii, ea este obligată să bea acasă şi nu în localuri publice, şi asta spre a evita blamul societăţii, întotdeauna necruţătoare când este vorba despre femei care beau. Şi mai necruţător este însă soţul respectivei femei, motiv pentru care aceasta bea pe ascuns, respectiv când soţul se află la serviciu. Nu întâmplător sociologii denumesc aceste femei „băutoarele dintre 9 şi 17".

În cazul în care viciul femeilor în cauză este descoperit, această descoperire se soldează în majoritatea cazurilor cu divorţul. *Este demonstrat statistic că, în vreme ce nouă femei din zece rămân alături de soţii lor alcoolici, nouă bărbaţi din zece îşi vor părăsi consoartele, dacă vor descoperi că şi ele fac la fel.* Este demonstrat, de asemenea, că şi societatea este incomparabil mai puţin tolerantă cu femeile care beau, decât cu bărbaţii care, de asemenea, beau. Consecinţele fiziopatologice, psihologice şi sociale ale alcoolismului sunt mult mai severe în cazul femeilor decât în cazul bărbaţilor. Este de reţinut, de asemenea, că femeile alcoolice dau naştere în mod frecvent la copii prezentând anomalii congenitale, ca şi întârzieri de creştere. Este de reţinut, în sfârşit, că femeile alcoolice, simţindu-se mult mai culpabile decât bărbaţii alcoolici, fac frecvent decompensări psihice, concretizate în tot felul de nevroze, dar mai ales în nevroze de culpabilitate.

Dr. ANDREI ONU vă răspunde

Medicamentele nu sunt chiar totul

Cititoarea LEONTINA CUCERZAN, din Turda, îşi începe scrişoarea cu următoarea frază: „Din tinereţe, (acum am 67 ani), citesc cu interes şi plăcere revista „Magazin", iar acum la anii mei, savurez cu curiozitate pagina medicală din conţinutul căreia găsesc lucruri bune şi folositoare sănătăţii mele". Bolnava la care ne referim, se consideră cardiacă de 8 ani, suferind de cardiopatie ischemică, aritmii, extrasistole şi o tensiune arterială oscilantă, pe care foarte greu o ţine sub control, după cum ne declară deschis. Având în vedere toate supărările pe care i le produc tulburările de inimă, pe care vi le-am relatat, Doamna ne întreabă dacă un anume medicament de care a auzit la o emisiune radiofonică, medicament produs în Israel, şi care exercită, se pare, efecte foarte bune în hipertensiunea oscilantă, ar putea-o scoate din impas.

Vă precizez, stimată doamnă Leontina Cucerzan, că există în lume numeroase medicamente împotriva hipertensiunii arteriale, dar nici unul dintre acestea nu vă va scăpa de belea, deci nu vă va vindeca în mod definitiv de suferinţele şi pericolele proprii acestei boli. Boala în cauză, însă, poate fi stăpânită. Medicamentele ne sunt de un mare ajutor în lupta împotriva diverselor boli dar, ele, totuşi, nu reprezintă totul, cum se mai crede. În special în domeniul diverselor boli de inimă, sunt alte aspecte care trebuie avute în vedere. Bolile de inimă durează mult, poate chiar toată viaţa, motiv pentru care şi grija dumneavoastră faţă de ele trebuie să dureze. În acest domeniu, în primul rând, avem în vedere stresul, care trebuie evitat sau redus la maximum. În al doilea rând, trebuie evitate eforturile mari şi bruşte. În al treilea rând, trebuie evitat contactul brusc cu frigul şi cu căldura. În al patrulea rând, trebuie evitat consumul excesiv de sare. Apoi ne vom controla cu regularitate valorile tensiunii arteriale şi ori de câte ori acestea ne apar vizibil modificate, ne vom prezenta imediat la medicul curant. Desigur şi medicamentele care ni s-au recomandat conteză, şi trebuie ca atare luate, dar numai în cadrul acestui context terapeutic general.

Laptele şi pâinea ne ajută să adormim mai repede?

O cititoare a revistei noastre, Doamna MARIA VASILIU, *(62 ani), din Capitală, ni se plânge că adoarme cu dificultate, respectiv la o oră sau două după ce se aşază în pat. „Ce îmi recomandaţi să iau înainte de a trece pe somnifere – ne întreabă aceasta – mai ales că practica somniferelor nu este lipsită de riscuri".*

Într-adevăr, „practica somniferelor", cum îi spuneţi dv., doamnă Vasiliu, nu este lipsită de riscuri. Somnul chimic, respectiv acela asigurat de somnifere, nu este nici pe departe de calitatea somnului natural, motiv pentru care nu reprezintă decât o măsură de excepţie. O să rădeţi, poate, dar primele produse pe care vi le recomand în primul rând pentru a vă scoate din acest impas sunt laptele şi pâinea.

Aşadar, prima recomandare pe care v-o fac este să beţi o cană de lapte cald, cu o jumătate de oră înainte de culcare. Acest procedeu se practică în multe colectivităţi umane. Un medic american, Dr. Julius Segal, de la National Institute of Mental Health, a aprofundat acest aspect, descoperind că laptele conţine cantităţi abundente dintr-un anume acid aminat, care este triptofanul, produs care – după cum au dovedit experienţele făcute pe voluntari –, produce adormiri rapide, treziri mai puţin frecvente în timpul nopţii şi timp mai îndelungat petrecut în perioada somnului profund. Faptul se datorează triptofanului, aflat din abundenţă în caseina din lapte şi care ajută celulele nervoase să-şi fabrice serotonină, substanţă implicată în mecanismele somnului. Pare incredibil, dar până şi pâinea s-a dovedit a fi de un real folos în combaterea insomniilor şi a dificultăţilor de adormire, motiv pentru care acest produs alimentar, nu trebuie să lipsească de la masa de seară, deci de la cina acelor care au dificultăţi cu somnul. Explicaţia dată acestei enigmatice dar certe acţiuni, de către nişte cercetători americani care au aprofundat problema, pare a ţine de următorul fapt. Insulina secretată de pancreas, o dată cu ingerarea pâinii, metabolizează aminoacizii din acest aliment, cu excepţia triptofanului, care, după cum aţi văzut deja, este un precursor al serotoniei, produs care induce somnul.

Pare a influenţa în mod favorabil somnul şi ingestia înainte de culcare a unei cănii conţinând un ceai concentrat de floare de tei, produs pe care de asemenea vi-l recomand. Dintre vitamine, doar vitamina B6 pare a influenţa favorabil somnul, vitamină pe care o găsiţi din abundenţă în germenii de grâu, în boabele de fasole soia, în boabele de porumb, ca şi în drojdia de bere.

Adresaţi-vă unui urolog!

Sexualitatea

Dr. CONSTANTIN-LIVIU PANAITE
(Spitalul CFR – Iaşi)

– Dna C.I. din Târgu Jiu ne scrie solicitând lămuriri privind „uretrita negonococică, o boală cu transmisie sexuală care constituie diagnosticul stabilit pentru fiica sa". Aceasta de altfel „susţine că nu a avut nici un contact sexual". În ce constă de fapt boala? Cum se tratează? Pe ce căi se transmite?

– În primul rând, stimată Dnă C.I., trebuie să ştiţi că uretrita reprezintă o inflamaţie a mucoasei ce acoperă conductul prin care urina este evacuată din vezica urinară spre exterior. Ea se manifestă sub formă acută, subacută şi cronică. Manifestările clinice sunt adesea mai evidente la bărbat decât la femeie. Pacientul acuză prurit local (mâncărimi), usturimi micţionale mai mult sau mai puţin violente, mergând până la dureri intense care fac ca micţiunea (urinarea) să fie foarte dificilă. La bărbaţi pot surveni şi tulburări de ejaculare. O dată cu apariţia acestor simptome se observă o congestie a meatului uretral (orificiul extern al canalului prin care circulă urina şi, la bărbaţi, şi sperma) care devine edematiat, roşu, apărând o secreţie cu caracter purulent (în funcţie de agentul cauzal). Urina este tulbure şi pacientul urinează des şi puţin.

După cauze, uretritele se împart în bacteriene şi nebacteriene, acestea din urmă putând fi infecţioase sau neinfecţioase. Cele neinfecţioase pot avea cauze traumatice, alergice sau iritative. Uretritele nebacteriene infecţioase pot fi produse cel mai adesea de Chlamidii (Chlamidia tricomatis), de virusuri (herpes simplex), micoze (C. Albicans) sau paraziţi (Trichomonas vaginalis). Uneori există asocieri de agenţi patogeni.

La femei, apropierea dintre căile genitale şi cele urinare conferă afecţiunii anumite particularităţi, legate de factorii care concură la menţinerea capacităţii de apărare. Cauzele instalării unui dezechilibru funcţional sunt tulburările hormonale (cum ar fi pubertatea, menopauza sau discriniile), igiena locală precară şi mai ales inflamaţiile vulvovaginale.

Tratamentul acestei afecţiuni se face în funcţie de forma de boală – acută, subacută sau cronică – dar mai ales în funcţie de agentul cauzal. În orice caz, vă recomand să vă adresaţi medicului urolog care va stabili cauza şi vă va prescrie tratamentul cel mai adecvat. Vă urăm succes şi sănătate şi aşteptăm să ne mai scrieţi!

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

AFINUL

(Vaccinum myrtilus)

Terapie naturală

Cum îl recunoaştem. Este un subarbust care creşte din regiunea montană până în cea subalpină, în pădurile de conifere, prin poieni, luminişuri sau coaste, formând adesea tufărişuri întinse. Tulpina este lemnoasă la bază, înaltă până la 50 cm, cu ramurile verzi, cu muchii ascuţite. Frunzele sunt ovale sau oval-eliptice, rotunjite la bază, pe margini fiind dinţate. Florile sunt solitare, mici, cu peţiol scurt, de culoare roz-cenuşie. Fructul este o bacă zemoasă, neagră-albăstruie, brumată la maturitate.

Cum se recoltează. În scopuri terapeutice se întrebuinţează atât frunzele cât şi fructele. Frunzele se recoltează tot timpul verii şi nu trebuie să fie pătate sau brunificate. Fructele se recoltează la maturitate şi se usucă în camere încălzite, pe site din sârmă galvanizată, la temperaturi care să nu depăşească 70°C.

Compoziţie. Frunzele conţin tanin de natură catenică, acid chinic, arbitozid, mirtilină, acizi organici şi cvercitină. Fructele conţin tanin de natură galică, zaharuri, pectine, acizii citric, malic, oxalic, lactic, succinic, beta caroten, vitamina C, o antocianozidă, principii antibiotice şi săruri minerale.

Acţiune terapeutică. Frunzele şi fructele de afin au proprietăţi astringente şi antibiotice asupra unor germeni patogeni, între care şi B. coli. Se obţin rezultate bune în toate formele de diaree, precum şi în dizenteria cronică. Pe lângă efectele bacteriostatice, preparatele pe bază de afin au proprietatea de a modifica în mod favorabil flora intestinală.

Mod de întrebuinţare. Frunzele de afin se folosesc sub formă de infuzie din o linguriţă la o cană de apă şi se beau 2-3 căni pe zi. Intră în compoziţia ceaiului dietetic. De asemenea frunzele de afin sunt considerate printre produsele cele mai eficiente cu acţiune hipoglicemiantă prin conţinutul în neomyrtilină. Fructele uscate se utilizează sub formă de infuzie, o linguriţă fructe la o cană de apă sau sub formă de decoct în aceeaşi proporţie. Sunt indicate în formele uşoare de diaree la copii şi, în special, în dispepsiile acide. Din afine se prepară un lichior (afinata) care se consumă cu moderaţie numai de adulţi.

L. MOLDOVAN
Farmacist

Nr. 46 (2193)

Mecanicii auto în pericol!

O recentă anchetă desfăşurată în rândul a 20.000 de mecanici auto din Franţa a pus în evidenţă o creştere a cancerelor bronhice, complicaţie posibil datorată leziunilor produse de azbest. După cum se ştie, azbestul intră în componenţa plăcuţelor şi ferodourilor utilizate în sistemele de frânare, însă el mai poate fi găsit în componenţa anumitor piese din alternatoare, electromotoare etc.

Când vorbim şi auzim cu... oasele

Firma japoneză Temco va furniza Pentagonului un sistem de comunicaţie – căşti şi microfon – care lasă libere urechile şi gura utilizatorului. Sistemul poate fi fixat şi sub o caschetă sau sub nu contează ce formă a coafurii şi rămâne invizibil. Sunetele sunt emise şi receptate din vibraţiile cutiei craniene. Atunci

când utilizatorul vorbeşte, vocea sa face să vibreze oasele din creştetul capului, unde se află fixat un microfon care va transmite mesajul. Pentru recepţie, două minicăşti sunt fixate la tâmple şi transmit vibraţiile oaselor din apropierea urechilor.

Baterie ultra-uşoară

Departamentul „baterii" al grupului francez Alcatel a început recent să producă o nouă baterie cu litiu polimer destinată viitoarei generaţii de telefoane celulare. Denumită „Polythium", ea nu cântăreşte decât 199 g, cu o lungime de 86 mm, o lăţime de 33 mm, o grosime de 3,5 mm şi o capacitate de 680 mAh cu o descărcare în puls de 3 V. Bateria poate fi utilizată şi la laptop-uri, la organizatoarele de buzunar şi chiar la cartelele „inteligente", cu cipuri încorporate.

CUTREMURELE

Mesaje din centrul Pământului

MIHAELA DOROBANŢU

1980. Doi cercetători de la Centrul American de Supraveghere Geologică anunţă datele precise la care, în anul următor, trei cutremure aveau să lovească Peru. Din fericire se înşeală. Cu cinci ani înaintea lor, seismologii chinezi constatau că în zona Haicheng activitatea seismică încetase brusc, după ce ani de zile înregistrase o creştere progresivă. Concluzia: un cutremur extrem de puternic era iminent. Dau alarma. Şocul seismic se produce exact când şi cum a fost anunţat. Distruge 90 la sută din clădiri. Victimele au fost însă foarte puţine – locuitorii reuşiseră să se refugieze la timp. Ştim unde, cum şi de ce se vor produce cutremurele, şi cum se succed. De ce nu ştim însă şi când? „Pentru că ele sunt fenomene care se dezlănţuie şi durează câteva secunde sau minute dar se «pregătesc» de-a lungul secolelor, generându-se la mari adâncimi, acolo unde nu putem pătrunde pentru a le observa în direct sau cu instrumentele noastre". Aceasta este explicaţia lui Enzo Boschi, Preşedintele Institutului Naţional de Geofizică al Italiei. Şi totuşi seismologii „ascultă" în continuare semnalele care vin din adâncurile Pământului...

Confruntarea supremă

Seismologii sunt într-un fel dezavantajaţi faţă de orice alţi cercetători: pentru ca ei să studieze fenomenul, trebuie să aştepte ca el să aibă loc! În timp ce orice altă ştiinţă „montează" experimente, seismologia nu poate face aşa ceva. Există, este drept, şi „cutremure artificiale", provocate „planificat" de dispozitive cum este Vibroseis, un uriaş camion care creează unde seismice de frecvenţă bine definită. Dar condiţiile efective în care se produce un cutremur adevărat, poziţia rocilor, a faliilor – acestea nu se pot reproduce. Există totuşi progrese în ceea ce priveşte comportarea rocilor. Studiind deformările şi variaţia conductibilităţii electrice, de pildă, s-a descoperit că atunci când presiunea aplicată devine jumătate din presiunea necesară pentru a fărâma roca, atunci se modifică fie viteza normală de propagare a undelor seismice prin rocă, fie rezistenţa electrică a acesteia. Fenomenul natural însă – pe acesta nici un laborator de cercetare nu a reuşit încă să-l reproducă.

Reţeaua care veghează

Pentru studierea cutremurelor, seismologii au la dispoziţie seismogramele – „imaginile" cutremurelor aşa cum le realizează pe hârtie acul seismografului, aparatul aflat... în legătură directă cu centrul Pământului. Un şoc seismic de 4-5 grade pe scara Richter (4-7 grade Mercali) este „simţit" de seismografele din întreaga lume. În reţelele naţionale există un număr mare de seismografe – peste 100 de exemplu în reţeaua Italiei şi cam tot atâtea şi la noi. Aceste reţele sunt legate cu reţele internaţionale (cum ar fi reţeaua Mednet, a Mediteranei) sau din alte ţări şi alte zone seismice, de exemplu reţeaua americană Iris. Prin cablu sau prin satelit, fiecare seismograf este legat cu un centru de colectare a datelor. Aşa au fost înţelese mai clar o serie de aspecte ale activităţii seismice a Terrei, cum ar fi aşa numitele „cutremure tăcute". Acestea sunt deformări extrem de lente ale subsolului, care pot dura ani de zile, provocate probabil de mişcarea de mare adâncime (zeci de kilometri în litosferă) a faliilor, posibile semne prevestiotoare ale unui cutremur „adevărat". Aşa s-a ajuns la realizarea unei „instituţii" după un model cunoscut din alte domenii:

Banca de cutremure

Fiecare seismograf înregistrează mişcările solului pe direcţiile nord-sud şi est-vest, ca şi pe cele veritcale. Pentru fiecare şoc avem câte o seismogramă de la fiecare seismograf care l-a înregistrat! O adevărată bancă, permiţând compararea observaţiilor în diverse puncte geografice şi astfel informaţii mai numeroase şi mai precise despre parametrii cutremurului, de la localizarea exactă a epicentrului până la date preţioase despre prezenţa, caracteristicile şi localizarea faliilor. Existenţa acestor seismograme în bănci de date aflate în întreaga lume permite examinarea lor ori de câte ori doresc specialiştii şi mai ales confruntarea lor cu cele ale şocurilor/cutremurelor succesive.

Generaţiile următoare vor avea astfel la dispoziţie un veritabil tezaur de mesaje primite din centrul Pământului prin instrumente atât de sensibile încât sesizează la distanţe de 50 km variaţiile scoarţei produse de variaţiile presiunii atmosferice. Un tezaur util, pentru că nimic nu lasă să se creadă astăzi că vreodată cutremurele vor înceta să chinuie Pământul şi pe oamenii care îl locuiesc...

Nu putem să încheiem acest ciclu de articole fără să revenim în zona vrânceană. De aceea ne-am adresat unui seismolog, *Dl. Prof. Dr.* ***GHEORGHE MĂRMUREANU,*** *Director Ştiinţific la Institutul Naţional de Fizica Pământului, pentru a-l întreba care este deosebirea dintre valul actual de cutremure din lume şi cele din zona Vrancei?*

– Deosebirea este, în ultimă instanţă, de structură – ne-a spus Dl. Mărmureanu. Cutremurele vrâncene sunt cutremure de mare adâncime. Au loc între 70-200 km, pe când celelalte sunt crustale, de suprafaţă, au loc la adâncimi până la 60 km. Cel din Turcia, de exemplu, a avut loc la 10-12 km, cel din Taiwan la 12 km, cel din SUA la 8-10 km. Cutremurele vrâncene au o cauză diferită faţă de cele crustale. Cutremurul din Turcia a avut loc pe falia anatoliană şi de fapt era aşteptat fără a i se cunoaşte data şi magnitudinea, pentru că aceasta înseamnă predicţia unui cutremur: loc, magnitudine, timp. La cutremurele vrâncene ştim locul dar nu ştim magnitudinea viitorului cutremur şi nici momentul declanşării lui. De fapt, cutremurele vrâncene sunt total diferite din punct de vedere tectonic de alte cutremure din lume!

– Dar posibilitatea de a face legături între cutremurele menţionate şi proiecţiile apocaliptice vizând sfârşitul de mileniu?

– Nu se poate face nici o legătură. Pentru că Apocalipsa este arbitrară, pe când aici este vorba de fenomene fizice determinate de dinamica blocurilor tectonice, generată de mişcarea curenţilor de convecţie.

Viitorul aparţine spaţiului

Cu velierul solar dincolo de... Pluton!

Prof. Dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Anul acesta se împlinesc 75 de ani de când, în Rusia, pionierul zborului spaţial cu rachetoplane Friedrich A. Ţander (1887-1933) publica lucrarea „Despre folosirea forţei datorate presiunii luminii pentru zborul interplanetar"... Desigur, această aniversare nu a fost marcată participanţilor la sesiunea de comunicări „Propulsoare neconvenţionale" din cadrul Simpozionului „Sisteme de propulsie spaţială", prezenţi la cel de al 50-lea Congres de Astronautică, congres jubiliar care şi-a desfăşurat lucrările la începutul lunii octombrie a.c., la Amsterdam. Este foarte probabil că lucrarea menţionată, fiind în limba rusă, nu a fost accesibilă nici măcar savantului T.C. Tsu care, în 1959, fundamenta în publicaţia ARS Journal, „Zborul interplanetar cu vela solară!"...

Ca urmare, deşi s-au scurs cel puţin patru decenii de la o abordare teoretică amplă a posibilităţii zborului interplanetar folosind presiunea radiaţiei solare care să „umfle" pânzele unor... veliere solare (!), aceste ingenioase şi teoretic posibile construcţii de aparate spaţiale nu au fost testate, nici măcar sub formă de experiment! Cauza o reprezintă, în primul rând, inexistenţa unor materiale capabile de însuşiri cu totul excepţionale: să fie uşoare, să fie uşor de... împachetat (!), extrem de rezistente la radiaţii şi la diferenţe mari de temperatură de la o faţă la cealaltă (?!), deoarece dacă pe una din feţe domneşte o temperatură de 200-300 grade, provenită de la impactul aproape normal al radiaţiei solare, pe faţa opusă, aflată în umbră, se instalează gerul cosmic, aproape de zero absolut!...

Participanţilor la simpozionul mai sus amintit li s-a adus la cunoştinţă că acum această originală idee pentru zborurile interplanetare şi chiar interstelare, a putut fi reluată şi chiar s-ar putea construi o astfel de navă de tip „velier solar", deîndată ce va fi pus la punct definitiv un grup de materiale capabile să-şi modifice volumul atunci când sunt aduse, chiar „împachetate", pe o orbită de satelit al Pământului! Opinia specialiştilor americani de la Jet Propulsion Laboratory din Pasadena (California) este că asemenea materiale „inteligente" vor putea permite confecţionarea unor vehicule spaţiale destinate chiar zborurilor dincolo de orbita lui Pluton! Aceasta în condiţiile când, folosind noile materiale, o „pânză solară" cu suprafaţa de 0,64 kmp (!), orientată în proporţie de 95 la sută pe radiaţia solară, ar permite, după numai două luni de zbor, evident în afara câmpurilor gravitaţionale planetare, atingerea unei excepţionale viteze de... 40000 km/oră!

„Avionul-balon"

Concernul american Lockheed-Martin studiază un aparat aerian care combină tehnicile avionului cu cele ale balonului dirijabil. Acest „aerocraft" ar permite să fie transportate circa 500 de tone de marfă cu o viteză de croazieră de 230 km/h. Jumătate din forţa de sustentaţie va fi asigurată de heliu, ca la orice balon dirijabil umflat cu un gaz mai uşor decât aerul. Restul va fi asigurat de portanţa furnizată de enormul fuselaj şi de aripioarele care poartă cele 4 motoare basculante cu elice. Aparatul va avea o decolare verticală, cu motoarele orientate în sus, ca la elicoptere. Odată ajuns în văzduh, motoarele şi elicele se orientează pe orizontală pentru a furniza forţa de tracţiune. Specialiştii concernului american consideră că firmele de transport aerian de marfă vor fi interesate de noul aparat, după cum se pare că va fi interesat şi Pentagonul, pentru transportul logistic de materiale în vederea susţinerii intervenţiilor la mare distanţă.

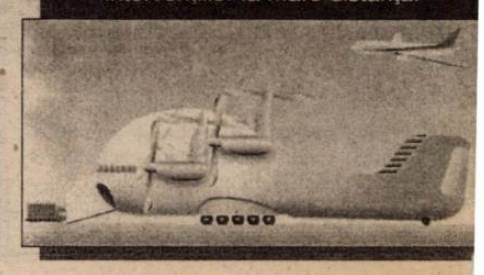

radio CONTACT
O 9 EXPRIMARE

ARAD	65,95 FM	CHIŞINĂU	100,9 FM
BUCUREŞTI	96,1 FM	CRAIOVA	71,12 FM
BUZĂU	69,8 FM	FOCŞANI	95,4 FM
BAIA MARE	88,5 FM	HUNEDOARA	92,1FM
BOTOŞANI	93,1 FM	IAŞI	91,9 FM
BRAŞOV	105,5 FM	PITEŞTI	90,7 FM
CÂMPULUNG		PLOIEŞTI	92,8 FM
MUSCEL	94,1 FM	RM. VÂLCEA	66,14 FM
CLUJ	89,8 FM	REŞIŢA	70,79 FM
CĂLĂRAŞI	101,8 FM	SIBIU	91,8 FM
CONSTANŢA	91,1 FM	TG. MUREŞ	90,2 FM

http://www.radiocontact.ro

Călătorie prin Egiptul antic

Zeiţa din VALEA REGINELOR

IRINA STOICA

Piele de porţelan, ochi de migdale, un nume ce însemna el însuşi „cea mai frumoasă" au fost numai câteva din caracteristicile celei ce a fost soţia iubită a lui Ramses al II-lea.

Nefertari şi Ramses al II-lea au constituit unul dintre cele mai frumoase cupluri ale istoriei egiptene. De-a lungul a mai bine de 20 de ani ei au încarnat împreună destinele ţării. Când faraonul şi-a oprit privirea asupra ei, Nefertari era foarte tânără dar a luat repede locul soţiei favorite a acestuia – Isis-Nofret. Se ştiu puţine lucruri despre această fermecătoare regină. Nasul ei uşor încovoiat, pomeţii trandafirii, o piele neobişnuit de netedă, ochii alungiţi, subliniaţi de farduri rafinate, totul trăda o origine îndepărtată. Numele său era însă tipic egiptean. Regina apărea pretutindeni alături de regalul ei soţ. Ea participa atât la consiliile economice şi politice ale ţării, cât şi la negocierile cu hitiţii. Era prezentă la toate sărbătorile şi ceremoniile, urmând strălucitorul car de aur al faraonului în propriul său atelaj, în mijlocul unui cortegiu de o mare bogăţie, întovărăşindu-şi soţul în templu, ca soţie a zeului suprem. Neavând o ascendenţă regală, ea nu avea titlul ereditar de divinitate adorată, ci rolul de zeiţă pe care i l-a dat soţul ei, subliniindu-şi el însuşi în acest fel autoritatea conferită de „originea-i divină". Regina apărea pretutindeni într-o ţinută care îi evidenţia frumuseţea, dar şi severitatea. Purta o tunică strâmtă, legată uneori în talie cu un cordon, o perucă scurtă şi o diademă. Apărea ca o zeiţă a farmecului feminin, credincioasă soţului terestru, încarnare vie a divinităţii. Mormântul ei, aflat în Valea Reginelor, este o capodoperă de artă egipteană, un vast ansamblu arhitectonic cu fresce unice. Alături de templul său, simbolizând forţa virilă, Ramses al II-lea a avut grijă să construiască un edificiu dedicat soţiei sale. Axele celor două sanctuare se încrucişează în mijlocul Nilului, ca dovadă a unirii suveranilor dincolo de moarte.

HATŞEPSUT femeia faraon

PAUL IOAN

Perioada Egiptului antic numită „Regatul Nou" (1650? – 1085 î. Ch.) începe cu dinastia a XVIII-a, al cărei prim reprezentant a fost Ahmosis I. Printre succesorii acestuia se află – la loc de cinste, după cum vom vedea – o femeie, şi anume Hatşepsut, care a domnit pe la mijlocul mileniului al II-lea î.Ch. Informaţii despre această neobişnuită suverană au putut fi aflate abia în ultimii ani, în urma lucrărilor arheologice efectuate pentru scoaterea la lumină a templului său din Deir el-Bahari (în apropiere de Luxor), aflat în vestita „Vale a Regilor".

Toate informaţiile culese până în prezent despre femeia-faraon, Hatşepsut, relevă puternica ei personalitate, ambiţia de a fi socotită descendentă directă a „regelui zeilor", Amon. Numele de Hatşepsut înseamnă „prima dintre cele dintâi", dar ea a preluat şi titulaturile zeului Horus (divinitate solară cu chip de şoim), considerându-se înzestrată cu însuşirile supreme ale zeului-Soare, Ra, şi anume forţa vitală („Ka") şi spiritul de echilibru („Maat").

Fiică a faraonului Tutmosis I şi a reginei Ahmose, Hatşepsut a fost şapte ani regentă a faraonului Tutmosis III, apoi a devenit regină cu drepturi egale cu ale soţului ei. După moartea acestuia, femeia-faraon a domnit singură timp de douăzeci de ani (sau douăzeci şi doi, după istoricul Manethon). În toată această perioadă s-a îmbrăcat bărbăteşte, purtând toate însemnele şi ornamentele specifice unui faraon-bărbat. Din textele descoperite la templul Deir el-Bahari, la „capela roşie" din Luxor, cât şi la sanctuarul Batn el-Baqara din „Valea Cuţitelor", dar şi din unele plăci gravate în zona minelor de cupru din peninsula Sinai, se poate reconstitui personalitatea acestei suverane. Deşi nu a fost o fire războinică, ea a urmat totuşi tradiţia militară a dinastiei din care făcea parte, purtând războaie cu nubienii şi „asiaticii". Pe coloanele sanctuarului lui Artemidos (din „Valea Cuţitelor") există texte ce reprezintă „doctrina" promovată de Hatşepsut: „acţionez gândindu-mă la viitor, pentru că spiritul unui rege trebuie să cuprindă veşnicia. Îl venerez pe Maat, cu care mă contopesc, făcându-i numele renumit în toată lumea". Templul lui Hatşepsut din Deir el Bahari are trei terase, doar primele două aflându-se în prezent în circuitul turistic. Cea de-a treia este încă în lucru. Dacă la primul nivel găsim scene ale vieţii cotidiene – pescuit, vânătoare etc. -, la cel de-al doilea se află frescele reprezentând încoronarea divină a fiicei lui Tutmosis I. Acestea sugerează, în pofida deteriorărilor ce s-au produs după moartea ei, legăturile suveranei cu marile zeităţi adorate în perioada Regatului Nou (Amon, Hathor – zeiţa vacă etc.), ambiţia ei de a-şi contura o imagine copleşitoare pentru supuşi. Restaurările făcute la cea de-a treia terasă scot deja la iveală prestigiul uriaş al acestei femei-faraon. Ea este surprinsă în timpul marii ceremonii desfăşurate în Valea Regilor, când luntrea zeului Amon parcurge Râul Morţilor, îndreptându-se spre „capela roşie" din Karnak. Divina ambarcaţiune este însoţită de o „barcă regală" în care se află statuia lui Hatşepsut cu toate ornamentele specifice, în timp ce soţul ei, Tutmosis III vâsleşte. Tot ea este cea care aduce ofrande zeului, semn al preţuirii de care se bucura în acea epocă. Deşi Hatşepsut a construit mai multe sanctuare, iar omul ei de încredere, Senmout, i-a pregătit un mormânt pe măsura personalităţii ei, mumia nu i-a fost găsită. Moartea ei rămâne astfel învăluită în mister, asemenea reginei Nefertiti. Se pare că invidia succesorilor săi – care au distrus numeroase dovezi ale domniei ei – şi-a spus din plin cuvântul, dorind s-o scoată din istoria dinastiei a XVIII-lea.

Mumii scoase la lumină

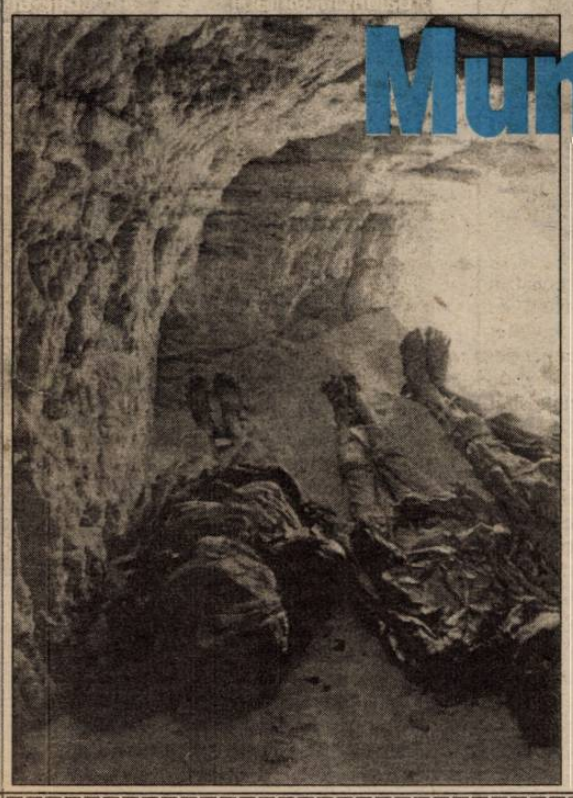

Cinci sute de mumii perfect conservate, trupuri aparţinând unor bărbaţi, femei şi copii care au trăit la începutul erei noastre, au fost descoperite în oaza Kharga din Egipt. Aceşti ţărani umili de odinioară au revenit la lumină cu aceeaşi glorie care-i împodobea pe faraoni.

Ruinele unui fort, pereţii măcinaţi de vreme ai unui templu, urmele câtorva locuinţe reprezintă tot ce a mai rămas din satul Ad'n Labakho din oaza Kharga, din vremea cuceririi romane a Egiptului. Oaza este cea mai sudică din deşertul apusean, aflată la circa 200 km de Luksor şi Karnak. Vestigiile respective erau asemănătoare multor altora din această parte a lumii şi poate n-ar fi reţinut prea mult atenţia cercetătorilor dacă n-ar fi fost dintr-o dată surprinşi de o descoperire excepţională. Pe colina care domina satul, serviciul egiptean de cercetări ale antichităţii a găsit o necropolă uriaşă, cincizeci de camere funerare, conţinând cinci sute de mumii perfect conservate ale unor săteni de la începutul acestui mileniu. Echipa egipteană a apelat la ajutorul unor arheologi francezi care au efectuat un studiu serios şi sistematic asupra întregului ţinut. Acolo unde astăzi se întinde o vale stearpă, în timpul Egiptului faraonic se cultivau legume, creşteau curmali şi rodii, smochini şi unele dintre cele mai reputate vii. Textele care însoţesc cele mai multe dintre mumii probează că cei înhumaţi acolo erau de origine indigenă. Trupurile sunt excelent păstrate, uneori poartă o mască de aur pe faţă şi de multe ori au alături un portret pictat pe lemn sau pe mătase. Uneori defunctul este pictat în costumul lui Osiris iar pe buze are un grăunte de orz. Unghiile, părul, amprentele digitale se află, de asemenea, într-o stare excelentă, cu nimic mai prejos decât cea a faraonilor din Noul Imperiu. Trupurile cel mai bine conservate au fost etichetate, numerotate şi duse în laboratoare pentru a fi studiate. Clişeele radiologice au probat existenţa unei răşini în interiorul craniilor şi impregnarea corpurilor cu natron după ce acestea au fost eviscerate. Analizele au dovedit de asemenea că aceşti oameni sufereau de reumatism, artroză şi mai ales că mâncau numai atât cât să-şi ţină zilele. Mureau tineri, în general în jurul vârstei de 38 de ani, fără a mai socoti mortalitatea infantilă. Cu toate acestea, multe mumii sunt împodobite cu bijuterii şi înfăşurate în linţolii scumpe. Acestor oameni nu li se va cunoaşte niciodată numele, dar tehnica elaborată a conservării trupurilor a permis acestor umili anonimi să înfrunte mileniile... *(I.S.)*

Scurt-circuit general

La începutul lunii mai, americanii au folosit contra Serbiei o nouă armă, capabilă să provoace gigantice scurt-circuite în reţelele electrice magistrale de transport şi distribuţie. Nouă armă a fost faimoasa bombă cu grafit – acesta din urmă, sub formă de pulbere sau de filamente, se depune pe conectorii electrici, posturi de transformare, linii de înaltă tensiune, provocând „căderea" acestora. Bombele cu grafit fac parte dintr-o nouă categorie de arme numite „non-letale", care nu ucid, dar servesc la paralizarea şi dezorganizarea infrastructurilor adversarului.

Paraziţii monştrilor

Broaşte cu şapte picioare, amfibieni fără membre... Aceşti monştri au devenit simbolul dezastrelor produse de poluare. Milioane de dolari au fost destinate cercetării cauzei producerii acestor malformaţii – pesticidele, radiaţia ultravioletă datorată creşterii găurii de ozon din atmosfera înaltă etc. Două echipe de cercetători, independent una de alta, au dovedit că nu poluarea şi nici radiaţiile nu sunt cauzatoare de monştri, vinovatul fiind un parazit patogen, Ribeiroia. Analizând malformaţiile suferite de broaşte aparţinând a cinci specii, Stanley Session şi colegii săi din departamentul de biologie de la Hartwick College (New York), au scos de sub acuzare pesticidele, descoperind că toate animalele erau infestate de acest parazit. La aceeaşi concluzie a ajuns şi echipa lui Pieter Johnson, de la Stanford University (SUA). Pentru a fi siguri, cercetătorii au crescut broaşte în ape contaminate cu acest parazit. În mediul infestat, 85 la sută dintre batracieni care au supravieţuit metamorfozei prezentau malformaţii, numărul anomaliilor fiind proporţional cu densitatea parazitului. În schimb, în apă curată, 88 la sută s-au dezvoltat normal, fapt ce a probat responsabilitatea directă a parazitului.

«Chiar vine iarna?!»

GETA CODREANU - Bârlad

DRUMUL MĂTĂSII

VLAD ANDREI ORHEIANU

Legendarul traseu antic, vechi de peste 2000 de ani, străbătut de caravanele de cămile, făcea legătura dintre Orient şi Occident, legând China de cele mai vechi centre de civilizaţie din lume – India, Egipt, Mesopotamia, Grecia şi Imperiul Roman. *Drumul Mătăsii* pornea din estul Chinei, din renumitul oraş istoric-cultural *Xi'an,* traversând nesfârşite nisipuri mişcătoare de-a lungul extremităţii nordice a deşertului Taklimakan, prin podişul Pamir, înaintând spre vest (străbate Asia centrală) şi ajungând în Asia de sud, atingând ţărmul Mării Mediterane. Pe parcursul lui au apărut numeroase puncte strategice de desfacere a produselor în care s-au dezvoltat ulterior importante centre economice astăzi cu valoare istorică şi culturală, impunând extinderea Marelui Zid Chinezesc, încă din timpul dinastiei Han de Vest (206 î.e.n. – 25 e.n.).

Anticul Drum al Mătăsii străbătea deşertul Gobi

Bazarul din Kashi, cel mai mare din provincia Xinjiang, păstrează şi azi stilul tradiţional al schimburilor de mărfuri de pe Drumul Mătăsii, iar *Moscheea „Id Kah",* din aceeaşi localitate, are o istorie de peste 500 de ani. Tot în provincia Xinjiang, printre ruinele de la Moer din Kashi, se mai păstrează o pagodă cu o înălţime de peste 12 m, iar lângă pagodă, sunt ruinele unui templu budist, fapt ce atestă că budismul a fost introdus în China cu aproximativ 2000 de ani în urmă. Grotele de la Dunhuang, în număr de 492, păstrează, până în zilele noastre, pe stâncile interioare, picturi murale pe o suprafaţă de 45000 mp. Se mai află în aceste grote peste 2000 de statui policrome, reprezentând figuri omeneşti, fiind unul dintre cele mai mari tezaure de artă budistă din lume.

Într-un punct-cheie pe Drumul Mătăsii, în extremitatea vestică a Marelui Zid Chinezesc, a fost construită (sub formă de pagodă) Vama Jiayu. Printre ruinele oraşelor antice şi numeroasele vestigii arheologice şi culturale de mare valoare, au fost descoperite şi mormintele unor împăraţi chinezi. În comuna Wuhao de lângă oraşul Hami, localitate importantă aflată pe Drumul Mătăsii, a fost descoperită o mumie datând de prin anul 1000 î.e.n., mumie care mai păstrează sprâncenele şi părul blond, împletit în cozi, iar muşchii au încă elasticitate! Marea taină a îmbălsămării (poate „împrumutată" de la egipteni, poate nu!) era cunoscută în China acelor vremuri...

Recent, arheologii au descoperit în oraşul Mianyang, un cal turnat din bronz, de mari dimensiuni, datând din dinastia Han de Est (25 – 220 e.n.) Având o înălţime de 1,33 m şi o lungime de 1,15 m, calul de bronz este deosebit de expresiv, în plină mişcare. Capul, gâtul, trunchiul şi cele patru picioare ale calului au fost turnate separat şi apoi îmbinate cu nituri. Bronzul folosit are o grosime de doar 3-4 mm, ceea ce dovedeşte că tehnica de topire şi turnare a metalului practicată în China, în timpul dinastiei Han, ajunsese la un nivel ridicat. În aceeaşi perioadă a dinastiei Han, a fost introdusă din India o artă specială - realizarea *figurilor budiste pe frunze.* Probabil, frunzele de copaci erau fierte, apoi, prin diferite substanţe chimice, se elimina din ele clorofila. După uscarea frunzelor, artiştii vremii desenau pe ele diverse compoziţii (în general, scene din ceremoniile funerare) folosind tehnica tradiţională a picturii chineze.

Amprente ale spiritualităţii noastre

Biserica Domnească din Piteşti

Biserica Domnească „Sfântul Gheorghe" din Piteşti este unul dintre cele mai vechi monumente ale oraşului. Construită în 1656 de Constantin Şerban „Cârnul" (1654 – 1658) şi soţia sa Doamna Bălaşa, a fost înălţată în locul unei mai vechi biserici de lemn. Pe lângă biserică a funcţionat prin anii 1700 şi o şcoală domnească.

Planul bisericii este asemănător cu cel al mănăstirii Dealu dar aspectul ei din zilele noastre este mult diferit, datorită completărilor şi modificărilor ulterioare. Biserica a fost construită în întregime din cărămidă iar un efect cu totul aparte a fost obţinut prin mutarea clopotniţei deasupra pridvorului. Acesta este mărginit de şapte arcade în plin centru sprijinite pe stâlpi robuşti de secţiune octogonală. Clopotniţa are pereţii compuşi de arcade asemănătoare dar mai mărunte şi mai zvelte. În felul acesta pridvorul apare ca unul cu două nivele, element unic, nemaiîntâlnit în altă parte a ţării. Meşterii dintâi ai edificiului i-au completat aspectul monumental cu trei turle: una mare pe naos, păstrată în forma ei originală până astăzi şi două mici pe pronaos.

Dintre intervenţiile efectuate asupra locaşului cele mai importante au fost cele din 1875 când a fost montată şi tâmpla. În anul 1876 biserica a fost pictată de Gh. Stoenescu, un cunoscut artist al vremii, elev al lui Gheorghe Tattarescu. Între 1965-1968 au fost realizate serioase lucrări de restaurare sub conducerea arhitectului Ştefan Balş. Aceste lucrări au redat monumentului înfăţişarea iniţială, decoraţia exterioară fiind realizată prin şiruri de firide.

Biserica Domnească „Sfântul Gheorghe" din Piteşti a impresionat întotdeauna prin originalitatea şi monumentalitatea ei. Constantin Brâncoveanu, marele ctitor al Ţării Româneşti s-a închinat aici de nenumărate ori fiind unul dintre admiratorii monumentului, şcoala Domnească a funcţionat aici până în secolul trecut, legând şi mai mult biserica de viaţa oraşului şi a ţării.

IRINA STOICA

BISERICI RUPESTRE

FLORIAN FRAZZEI

În afară de cunoscutele mănăstiri zidite, în ţara noastră se află şi câteva locaşuri de cult (mănăstiri sau schituri) săpate în stâncă. Vom aminti câteva dintre ele:

Nămăeşti se găseşte la aproximativ 8 km de Câmpulung Muscel (în partea dinspre nord-est). Bisericuţa săpată datează din anul 1545. Ca punct de reper vom porni din comuna Valea Mare Pravă. Se afirmă că iniţial aici ar fi fost o catacombă creştină din epoca romană. Atestatul documentar datează din vremea lui Mircea Ciobanu anul 1547. Interiorul bisericii rupestre a fost lărgit şi mai mult, săpându-se în stâncă în anul 1843.

Locaşul a fost deteriorat în primul război mondial şi refăcut prin anul 1920. Se găsesc aici obiecte de cult de o deosebită valoare artistică. În localitatea Nămăeşti se poate vizita şi casa poetului Topârceanu.

Corbii de piatră este o biserică săpată în rocă pe la sfârşitul secolului XVI. Pictura veche se mai păstrează în absida altarului. Hramul bisericii este Adormirea Maicii Domnului.

În pomelnicul bisericii sunt trecute numele lui Basarab Voievod, Neagoe Voievod (şi soţia sa, Despina), Radu de la Afumaţi (şi Ruxandra, soţia lui). Se remarcă două încăperi alăturate, pentru culturi diferite: unul aparţinea domnitorului care era din partea locului şi celălalt pentru domniţa de origine străină.

Comuna Corbi se află în judeţul Argeş la circa 10 km de Domneşti (localitate situată pe DN 73 C între Câmpulung Muscel 39 km şi Curtea de Argeş 31 km). La Domneşti se găsesc celebrele mere. În Corbi se mai pot vizita interesante obiective de microrelief sculptate de factorii naturali. Atât biserica rupestră de la Nămăeşti, cât şi cea de la Corbi se află la poalele masivului muntos Iezer.

Atlantida a existat!

ENIGME, ENIGME...

DAN APOSTOL

Capetele uriaşe, reprezentând în opinia multor arheologi, „eroi, conducători sau mari preoţi" poartă căşti ciudate (făcute, poate, din fâşii de pile) asemănate adesea cu căştile aviatorilor din primul război mondial sau cu cele ale jucătorilor de baseball americani. Este interesant de remarcat că o parte din ele prezintă un detaliu ce revine constant: curelele care se petrec pe sub bărbie au, la îmbinarea cu marginea căştii, un cerc rotund, ca o capsă metalică. Or, olmecii nu cunoşteau metalele, sau cel puţin aşa s-a dedus de vreme ce în aşezările lor nu a fost găsit nici un obiect metalic (care, oricum n-ar fi putut rezista mediului corosiv al junglei Golfului Mexic vreme de peste trei milenii). Problemele cele mai importante în legătură cu sculpturile acestea impresionante rămân însă proveniența şi transportarea materialului, şi modul de cioplire. Dimensiunile cătorva dintre monoliţi sunt fără îndoială şocante:

San Lorenzo – Cap colosal

Capul nr.1 din La Venta – 2,41 m înălţime, 6,40 m circumferinţă, 24 t greutate.

Capul nr.2 din La Venta - 1,63 m înălţime, 4,24 m circumferinţă, 11,8 t greutate.

Capul nr.4 din La Venta - 2,26 m înălţime, 6,50 m circumferinţă, 19,8 t greutate.

Capul nr.1 din San Lorenzo - 2,85 m înălţime, 5,90 m circumferinţă, 25,3 t greutate.

Capul nr.3 din San Lorenzo - 1,78 m înălţime, 4,02 m circumferinţă, 9,4 t greutate.

Capul aflat astăzi la Santiago Tuxtla (dar descoperit în regiunea Cerro El Vigia-Veracruz) – 3,40 m înălţime, 9,42 m circumferinţă şi aproximativ 34 t greutate.

Capetele uriaşe, ca şi o parte din monumentele caracteristice olmecilor („altarul nr.1" din La Venta: 1,85 m înălţime, 2,80 m lungime, 2,65 m lăţime; „altarul nr.4" din La Venta: 1,60 m înălţime, 3,19 m lungime, 1,90 m lăţime; „altarul nr.14" din San Lorenzo: 1,83 m înălţime, 3,48 m lungime, 1,52 m lăţime, fiecare dintre ele cântărind între 8 şi 19 tone), coloanele cilindrice ale „mormântului-colibă nr.1" din La Venta şi zecile de coloane prismatice care delimitează aşa-numita „curte ceremonială a complexului A" din La Venta (cântărind între 700 kg şi 1000 kg una) sunt cioplite fără excepţie din bazalt dur şi greu. Celelalte statui şi monumente mari sunt din blocuri de andezit, rocă vulcanică mai puţin dură decât bazaltul, însă nicidecum mai uşoară. Or, cele mai apropiate surse de andezit şi bazalt sunt Munţii Los Tuxlas (în special masivul Cerro Cintepec) situaţi la circa o sută de kilometri în linie dreaptă de La Venta şi, respectiv San Lorenzo. Şi aceasta nu este totul. O singură „ofrandă masivă", cum este cea din La Venta (o uriaşă groapă de 8 m adâncime, 20 m lungime şi 17 m lăţime) umplută cu plăci juxtapuse de serpentin şi straturi de argilă divers colorată (totul acoperit cu pământ) a necesitat 1000 tone de serpentin şi aproape tot atâta argilă colorată. Cele mai apropiate zăcăminte de serpentin (mineral foarte dur, rezultat prin hidroliza silicatului de magneziu) se află în bazinul Râului Balsas şi, mai ales, pe teritoriul actualului stat mexican Puebla, găsindu-se deci de partea cealaltă a istmului ce separă Pacificul de Atlantic, la sute de kilometri vest de zona metropolitană olmecă. După cum conchidea Soustelle: „Este uimitor câtă energie au consacrat olmecii căutării, extragerii, transportării, prelucrării şi, în sfârşit, îngropării (aparent fără sens – *n.a.)* unor enorme cantităţi de pietre grele".

Hueyapan – Cap colosal

■ *Poliţia filipineză are mari probleme*

SPĂRGĂTORII DE CASE FOLOSESC PRACTICI MAGICE!

Oraşul Bacolod, din nord-vestul insulelor Filipine, s-a confruntat, în vara ce tocmai s-a încheiat, cu un val de jafuri puţin obşnuit pentru acest colţ de lume, cu oameni liniştiţi şi cumsecade. Când crucile din cimitir au început să fie răsturnate, mormintele profanate, iar scheletele să dispară, poliţia a bănuit că este vorba despre acţiunile unei secte satanice. Doar că, atunci când, după nenumărate pânde nocturne, autorii profanărilor au fost descoperiţi, ei au fost făcuţi să mărturisească – prin metode deloc ortodoxe – ce anume îi determina să procedeze astfel. „Un vrăjitor ne-a sfătuit, a spus liderul «bandei», care, între noi fie vorba, abia împlinise 17 ani. Ne-a spus că, dacă îi aducem rotulele de la scheletele oamenilor îngropaţi în cimitir, el ne prepară cu ajutorul lor o pudră magică". Puştii au procedat întocmai şi, la sugestia aceluiaşi vraci au ars pudra respectivă lângă casele pe care „le aveau în vedere", aşa încât vântul să ducă fumul spre locatari. Locatari care, după cum le promisese bătrânul vrăjitor, adormea buştean de fiecare dată, sub influenţa spiritelor invocate prin această acţiune, prilej potrivit pentru spărgători să-l jefuiască în voie. Având în vedere faptul că toţi sunt minori, membrii bandei au fost încredinţaţi unei case speciale, unde vor fi deţinuţi până la majorat, după care vor compărea în faţa unui tribunal, legislaţia filipineză fiind una dintre cele mai aspre de pe glob. Cât despre vraci, toate cercetările întreprinse pentru a-i da de urmă au eşuat. Se pare că i-au şoptit ele, spiritele, ceva... *(G.T.)*

■ *Falsă identitate cu... ghinion*

SUB SOARELE FLORIDEI

Dr. William Martin a fost întotdeauna un respectabil membru al comunităţii din Palm Beach, Florida, cap de familie, soţ al frumoasei Barbara Martin şi fericitul tată a două fete la fel de frumaose ca şi mama lor.

Numai că acum 20 de ani, în fericitul cămin din celebrul oraş al Floridei, s-a instalat nebunia. Mai întâi William a divorţat de Barbara, care şi-a reluat numele de fată, Kurth. Apoi, într-o zi, William Martin le-a spus fiicelor sale că mama lor intrase în comă alcoolică şi murise. Le-a convins că cel mai bun lucru era să plece din oraş şi, pentru a uita totul şi a nu fi tot mereu compătimiţi de ceilalţi, să-şi ia o nouă identitate. Aşa că cei trei au plecat la Boston unde au devenit... Stephen Fagan şi fiicele.

Şi ...au trăit fericiţi nu până la adânci bătrâneţi, ci doar până la începutul anului acesta, când Barbara a aflat totul şi şi-a dat în judecată fostul soţ pentru răpirea fiicelor sale şi pentru daunele care i-au fost aduse. În final, în luna mai 1999, Dl. Fagan s-a recunoscut vinovat de răpirea fiicelor sale cu 20 de ani în urmă precum şi de faptul că le convinsese că mama lor murise, dar a argumentat că soţia sa Barbara era alcoolică şi o mamă nepotrivită pentru cele două fete.

Barbarei nu i-a fost însă greu să demonstreze contrariul: i-a fost suficient să arate că după divorţ reuşise nu doar să se recăsătorească şi să aibă o căsătorie perfect normală, dar chiar şi să-şi ia un doctorat.

William Martin, alias Stephen Fagan a fost condamnat la cinci ani cu suspendare, alţi cinci ani de libertate condiţionată, o amendă de o sută de mii de dolari, care să fie donaţi unei organizaţii de caritate şi 2000 de ore de muncă pe care să le presteze în serviciul comunităţii. Oricum, cu banii nu va fi chiar o problemă, pentru că peste 100 de producători de film şi directori de edituri roiesc în jurul său pentru a cumpăra drepturile bizarei poveşti a vieţii sale. Şi să mai spună cineva că nu crede ştirea despre care s-a vorbit acum câtăva vreme, şi anume că un post de televiziune de undeva din lume care s-a hotărât să prezinte doar ştiri despre fapte bune şi lucruri frumoase a dat faliment în doar câteva luni... *(M.D.)*

■ *Dramă cu supravieţuire*

TENACITATEA UNEI FEMEI SINGURE

Până acum doi ani, Murial Harper a locuit în oraşul Takoma, statul american Washinton (în nord-vestul SUA). Practica meseria de farmacist şi ducea o viaţă cât se poate de citadină, alături de familie. Primul eveniment tragic al destinului ei s-a petrecut în anul 1996, când ambii ei copii, în vârstă de 21 (băiatul) şi 22 de ani (fata) şi-au pierdut viaţa într-un accident. Maşina în care se aflau a derapat pe un drum de coastă, pe timpul unei ploi torenţiale. Lewis, soţul ei, neputând înfrunta cumplita realitate, a devenit alcoolic şi şi-a pierdut slujba. Lipsurile materiale au condus la ipotecarea casei, apoi la pierderea ei definitivă. Murial s-a despărţit de el şi, suferind ea însăşi de depresie, s-a decis să evadeze din civilizaţie...

Aşa a ajuns să se stabilească tocmai în Alaska, în zona sălbatică a oraşelului Corwin, la nord de Cercul Polar de Nord. Fără taxe şi impozite, fără curent electric, la „marginea lumii" - cum spune adeseori -, Murial (42 de ani) şi-a construit, cu ajutorul unor localnici, o cabană cu o singură încăpere, unde un foc permanent se luptă cu frigul specific regiunii. Dovedind o uriaşă tenacitate, singura ei ocupaţie a devenit supravieţuirea. Tăiatul lemnelor şi vânatul îi umplu întreaga zi. Singurele fiinţe cu care „conversează" în lungile nopţi polare sunt câinii folosiţi la trasul săniilor. Ea este atât de hotărâtă în izolarea ei, încât a refuzat şi o colaborare cu prestigioasa revistă „National Geografic", pentru un studiu al naturii. Singurele ei reveniri în civilizaţie se produc atunci când se reculege, de trei-patru ori pe an, la mormintele copiilor ei, aflate în Takoma... Oare cât va mai rezista? *(P.I.)*

■ *Un posibil scenariu de film*

ÎNDRĂGOSTITĂ DE UN BĂIAT DE VÂRSTA FIULUI EI

Nathalie era profesoară la o şcoală particulară. După 15 ani de meserie i s-a propus o detaşare la un internat din sudul Franţei, unde, având-se în vedere experienţa şi bunele rezultate obţinute de ea până atunci, urma să se ocupe de „micii duri", adică de băieţi între 11 şi 18 ani, cu probleme de familie, certaţi cu legea, pedepsiţi de justiţie.

La începutul anului şcolar 97/98, nimeni nu-şi imagina ce avea să se întâmple. Nathalie (33 de ani) va ajunge acuzată în justiţie pentru a fi „sustras fără fraudă sau violenţă un minor (15 ani) de sub autoritatea părinţilor". În ce constă toată povestea?

Nathalie declară: „Când ne-am cunoscut, eu şi Jerome, am avut impresia că am întârziat cu 18 ani întâlnirea noastră pe Pământ". Ajunsă la internat ca profesoară, a remarcat imediat băiatul ascuns sub o carapace de singurătate şi tăcere, care părea totuşi să emită semnale SOS. S-a gândit să facă tot posibilul să-i smulgă un zâmbet, apoi câteva cuvinte. Treptat, a devenit confidenta lui, primul adult în care Jerome avea încredere. Şi astfel, i-a descoperit secretul: un tată alcoolic, o mamă handicapată mental, o atmosferă de infern în familie. Debusolat, copilul căutase o scăpare: a fugit de acasă, s-a pus pe furat, a ajuns pe mâna poliţiei, apoi la internat – pentru corecţie, cu posibilitatea de a învăţa o meserie, cea de constructor. A urmat întâlnirea – iniţial fără alte conotaţii – dintre elev şi profesoară, un fel de colac de salvare pentru Jerome, un posibil succes pentru Nathalie din punct de vedere profesional.

O dată cu vacanţa de primăvară, de Paşti, misiunea profesoarei la internat lua sfârşit. Urma să revină la vechiul loc de muncă. Şi-a luat un adio profesoral de la grupul de elevi, dar lui Jerome i-a aruncat peste umăr o frază aparent inofensivă: „Caută-mă peste câţiva ani, când vei fi adult". În prezent, Nathalie consideră că aceste cuvinte au declanşat dezastrul. Jerome a pierdut autobuzul care trebuia să-l transporte la casa părinţilor pentru zilele de vacanţă, Nathalie s-a oferit să-l ducă ea însăşi, cu propria maşină, părinţii n-au fost de găsit, Jerome nu putea fi lăsat chiar de profesor în plină stradă, Nathalie l-a luat la ea acasă, acolo băiatul a descoperit căldura unui cămin adevărat, alături de cei trei copii ai lui Nathalie, de 15, 13 şi 6 ani. Şi lucrurile au rămas aşa până când bunicul şi tatăl lui Jerome au descoperit refugiul băiatului lor. Femeia e mai întâi ameninţată cu arma, apoi denunţată la poliţie. După o descindere a poliţiei în plină noapte în casa profesoarei, Nathalie e condusă la post pentru declaraţii şi interogatorii, iar Jerome obligat să locuiască la tatăl sau bunicul său şi să termine anul şcolar. De frică, Nathalie hotărăşte să pună capăt acestei „poveşti nonconformiste", dar Jerome caută consolarea în alcool şi cocaină, se rade în cap, se automutilează. Din când în când, se duce să doarmă „ca un câine" la uşa casei iubitei lui, Nathalie, care de fiecare dată când îl descoperă îl îngrijeşte, dar îi spune să plece şi, când nu reuşeşte să-l convingă, anunţă poliţia.

Începutul anului şcolar 98/99 pare să pună cât de cât ordine în viaţa celor doi. Nathalie se întoarce la postul ei fix, Jerome la internat. În martie 1999, tânărul e trimis într-o călătorie cu scop umanitar în Martinica pentru a lucra la construcţia de case. În absenţa acestuia, Nathalie îi compune o melodie cu dedicaţie, la întoarcere Jerome se prezintă la uşa ei cu un buchet de flori şi insistă să rămână la ea. Nathalie îi dă însă veşti proaste: în timpul plecării lui din ţară, procesul a continuat, justiţia le-a suspendat dreptul la orice convorbire telefonică sau întâlnire. Verdictul încă nu s-a pronunţat. În ce-o priveşte pe Nathalie, aflată pe banca acuzaţiilor, speră ca timpul să lucreze în favoarea lor, indiferent de părerea oamenilor. „Aştept un singur lucru, să împlinească Jerome 18 ani, să ne putem trăi iubirea în pace", spune ea. *(A. P.)*

VINOVAT... FĂRĂ VINĂ?!

Un băieţel de opt ani din Buenos Aires s-a considerat norocos când a găsit în stradă un obiect din arsenalul lui James Bond, adică un stilou care se putea transforma într-un mic pistol. Modelul este considerat ilegal în Argentina, dar... fratele său vitreg, de 29 de ani, l-a văzut jucându-se cu obiectul şi i l-a confiscat imediat, băgându-l în buzunar. Tentaţia era însă destul de mare şi pentru el, aşa că, aşezat la o masă din bucătărie, a încercat să scrie. „Stiloul" se încăpăţâna însă să nu se lase folosit, nelăsând nici o urmă pe hârtie. Înfuriat, la un moment dat, tânărul l-a izbit de masă şi atunci s-a petrecut drama. Un glonţ a ţâşnit brusc, omorând-o pe loc pe mama tânărului care trebăluia în bucătărie. Şi tragedia a fost că tânărul a devenit astfel ucigaşul mamei faţă de care nutrea cele mai frumoase sentimente. Ridicat de poliţie urmează să fie judecat pentru omor. *(I. S.)*

BANII N-AU MIROS

O investigaţie condusă de BBC a demonstrat că 99 la sută dintre bancnotele în circulaţie la Londra au avut legătură cu vânzările de droguri, respectiv cocaină. Chimiştii de la Mass Spec Analytical au efectuat un studiu pe mai mult de 500 de asemenea bancnote, obţinute din diferite medii şi numai patru dintre ele nu păstrau urme de drog. Când se umblă cu acesta, o cantitate infimă pătrunde în substanţele grase ale pielii, de aici pe bani. Studiul a arătat, de asemenea, că cel puţin patru la sută dintre bancnote au urme mai puternice, dovedind un contact mai apropiat cu pudra albă datorită, probabil, prizării, mirosirii drogului. *(I. S.)*

CONFUZIE CU... GREŢURI

Păţania unor hoţi din Spring Valley, California i-a făcut să râdă în hohote până şi pe poliţiştii care i-au arestat, după numai trei zile de la „ispravă". Unul dintre hoţi primise un pont, de la un fost lucrător al unui restaurant din oraş, cum că în magazia respectivului restaurant pot pătrunde foarte uşor şi fura ce nu le-ar trece prin cap. La adăpostul nopţii, cei trei temerari au intrat, spărgând lacătul, în magazie şi, bâjbâind pe întuneric, au găsit într-un frigider uriaş mai multe pachete mărişoare, pe care scria „frozen" (îngheţat). Bineînţeles, toţi au crezut că este vorba despre purcei de lapte, pentru friptură, şi s-au gândit că n-ar fi rău să vândă carnea... altui restaurant. Cât despre minunăţiile promise, nici vorbă, aşa că cei trei s-au mulţumit cu „purceii congelaţi" şi i-au cărat pe rând în maşina cu care veniseră. A doua zi, însă, dis-de-dimineaţă, ascultând ştirile la un post de televiziune local, unul dintre hoţi a avut surpriza şi oroarea să afle că „purceluşii", pe care îi puseseră de cu seară în frigidere, spre a-i valorifica ulterior, nu erau de fapt gustoşii guiţători, ci nişte căţei ucişi prin euthanasie proveniţi de la Spitalul Veterinar a cărui magazie se învecina cu cea a restaurantului ales ca ţintă de tâlhari! De prisos să mai spunem că, vreme de o săptămână, la toate restaurantele din oraş, nimeni nu a mai comandat friptură... *(G.T.)*

Săptămâna 19 - 25 noiembrie

TV ROMANIA

VINERI 7.00 Matinal național 9.00 TVR Iași 11.05 TVR Cluj-Napoca 12.55 TVR Timișoara 14.15 CiberFan 15.00 Scena 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Cuvânt pentru neîncăpătoare 18.05 Jumătatea ta 19.10 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.10 Gala sportivilor secolului 23.30 Film: „Miss Marple: Trenul din Paddington" (Anglia, 1978).

SÂMBĂTĂ 7.00 Gala sportivilor secolului (r) 9.00 Desene animate 10.00 Acum poți afla! 11.00 Art-mania 13.30 Lumea și noi 14.00 Arca Marinei 16.30 Documentar: „Război împotriva Mafiei" 17.25 Teleenciclopedia 18.10 Serial: „Marea schimbătoare" 19.00 Perechea potrivită 19.30 Serial: „Carol și compania" 20.00 Jurnal 20.30 Surprize, surprize 22.30 Serial: „Dr. Quinn" 23.35 Film: „Masca" (SUA, 1993).

GENE HACKMAN
TVR 1
duminică, 21.30

DUMINICĂ 7.00 Ceasul deșteptător 8.00 Universul credinței 9.00 Desene animate 9.30 Kiki Riki Miky 11.00 Viața satului 13.30 De luni până duminică 14.15 Marea harabaură 16.00 Serial: „Lumea bărbaților" 17.00 Serial: „Blankenese" 18.20 Trupa de șoc 19.00 Perechea potrivită 19.30 21 - Cu Ștefan Bănică Jr. 20.00 Jurnal 20.30 Zodia Vip: Divertis 21.30 Film: „Valul ucigaș" (SUA, 1995). Cu: Gene Hackman 23.30 Gala atletismului mondial.

LUNI 12.00 Surprize, surprize (r) 14.15 TVR Craiova 15.00 Pro Patria 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.30 Agenția de plasare 18.05 Jumătatea ta 19.10 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 20.55 Serial: „Feliciy" 21.40 Cu ochii'n 4 22.10 Serial: „FBI – C16" 23.15 Recurs la morală 0.00 Marele Jazz.

MARȚI 7.00 Matinal național 9.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj-Napoca 12.55 TVR Timișoara 14.15 CiberFan 15.30 Convieţuiri 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.30 Scuzați! Pardon! Mersi! 18.05 Jumătatea ta 19.10 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 20.55 Telecinamateca: „Buffalo Bill și indienii" (SUA, 1976). Cu: Burt Lancaster 23.00 Nu trageți! 23.30 A-Facerea 0.15 7 arte.

MIERCURI 7.00 Matinal național 9.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj-Napoca 13.00 TVR Timișoara 14.15 CiberFan 16.00 Ecoturism 16.30 Medicina pentru toți 17.30 Impas în doi 18.05 Jumătatea ta 19.10 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 20.55 Film: „30 de rânduri pentru un delict" (partea a II-a) 22.40 În flagrant 0.30 Lumea dansului.

JOI 7.00 Matinal național 9.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj-Napoca 13.00 TVR Timișoara 14.15 CiberFan 15.00 Convieţuiri 16.00 Pentru dv., doamnă! 17.00 La telefon, muzica populară! 17.55 Fotbal: Slavia Praga – Steaua București 20.00 Jurnal 20.55 Serial: „Moștenirea" 22.00 Teatrul Național de TV prezintă: „Căsătorie imposibilă" de Alex Ștefănescu (partea a III-a) 23.25 Punct ochit.

prima

VINERI 8.00 Dimineața cu Prima 13.00 Politica de mâine (r) 15.00 Exploziv (r) 16.00 Viața în direct 17.00 Serial: „Celebri și bogați" 18.00 Focus 19.00 Nadine Show 20.00 Alegeți filmul! 21.30 Real TV 22.45 Revista presei 23.00 Film: „Vin de mai" (SUA, 1990) 1.00 Film: „Noaptea rechinilor" (Italia, 1987).

SÂMBĂTĂ 7.00 Emisiune pentru copii 11.30 Sport Magazin 13.00 Motor 13.30 Apel de urgență (r) 14.30 Dosarele Y (r) 16.00 Serial: „Comisarul Rex" (r) 17.00 Serial: „Celebri și bogați" 18.00 Focus 18.35 Popular divertisment 21.00 Film: „Mandat pentru crimă" (SUA, 1990). Cu: Jeane-Claude Van Damme 23.00 Show-ul de noapte 1.00 Film: „În caz de forță majoră" (SUA, 1986).

DUMINICĂ 7.00 Emisiune pentru copii 12.00 Vacanță à la Petrișor 12.30 Tradiții 13.00 Serial: „Poză la minut" 14.00 Cinemagia 14.30 Film: „Minciunile bărbaților" (SUA, 1994). Cu: Kirk Douglas 16.00 Serial: „Detectivi de elită" 17.00 Serial: „Celebri și bogați" 18.00 Focus 18.35 Film: „Menajera" (coprod., 1990). Cu: Martin Sheen, Jacqueline Bisset 20.00 Film: „Gâște sălbatice" (Anglia, 1985) 22.45 Revista presei 0.00 Sport magazin (r).

LUNI 8.00 Dimineața cu Prima 13.00 Politica de mâine (r) 15.00 Motor (r) 16.00 Viața în direct 17.00 Serial: „Celebri și bogați" 18.00 Focus 19.00 Frontal 20.00 Dosarele Y 21.00 Serial: „Brooklyn South" 22.45 Revista presei 23.00 Politica de mâine 1.00 Film.

MARȚI 8.00 Dimineața cu Prima 13.00 Politica de mâine (r) 15.00 Motor (r) 16.00 Viața în direct 17.00 Serial: „Celebri și bogați" 18.00 Focus 19.00 Karaoke Show 20.00 Film: „Pierderea inocenței" (SUA, 1996) 21.30 Bilanț 22.45 Revista presei 23.00 Politica de mâine 1.00 Film.

MIERCURI 8.00 Dimineața cu Prima 13.00 Politica de mâine (r) 15.00 Bilanț (r) 16.00 Viața în direct 17.00 Serial: „Celebri și bogați" 18.00 Focus 19.00 Karaoke Show 20.00 Serial: „Comisarul Rex" 21.00 Serial: „CI5: Profesioniștii" 21.30 Apel de urgență 22.45 Revista presei 23.00 Politica de mâine 1.00 Film.

JOI 8.00 Dimineața cu Prima 13.00 Politica de mâine (r) 15.00 Apel de urgență (r) 16.00 Viața în direct 17.00 Serial: „Celebri și bogați" 18.00 Focus 19.00 Karaoke Show 20.00 Film: „Nopți în Harlem" (SUA, 1989). Cu: Eddie Murphy 21.30 Exploziv 22.45 Revista presei 23.00 Politica de mâine 1.00 Film.

JACQUELINE BISSET
PRIMA TV
duminică, 18.35

tvr2

VINERI 7.00 TVM. Telematinal 8.00 Desene animate 10.05 Limbi străine 10.30 La ce folosește un drapel 11.00 Desene animate 13.00 Ultimul tren 14.00 TVR Craiova 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.00 Serial: „Obsesia" 16.30 Serial: „Santa Barbara" 17.15 Curier de ambe sexe 19.15 Clepsidra cu imagini 20.35 Film: „La răscruce de vânturi" (Marea Britanie, 1998) 22.30 Lumea sporturilor 0.30 Nocturna.

SÂMBĂTĂ 8.00 Desene animate 9.00 Osia lumii 9.30 Pas cu pas 12.00 TVR Timișoara 13.30 Doc.: „Cronica Amazoniei" 15.00 Serial: „Roadele mării" 16.00 Serial: „Obsesia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 17.30 De-ale varietăților... 19.25 Când plouă cu fluturi 20.05 Teatrul Național TV prezintă: „O batistă în Dunăre" de Dumitru R. Popescu 22.00 Fotbal – Spania 23.55 Nocturna 0.05 Panoramic Jazz.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 8.30 Legendele vii ale mărilor 9.30 Napoleon (IV) 11.00 Arca lui Noe 11.30 TVR Iași 13.30 Tip-top, mini-top 14.30 Mapamond 15.00 Serial: „Roadele mării" 16.00 Serial: „Obsesia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.30 Documentar: „Strategia de război în Imperiul Roman" 20.25 Integrale: Wet, Wet, Wet 21.15 Film: „Greșelile inimii" (SUA, 1986). Cu: Diane Keaton, Jessica Lange 22.55 Time Out 23.40 Cabaret... cabaret.

LUNI 12.00 Integrale (r) 13.30 De dor și dragoste 14.00 Convieţuiri 15.00 Serial: „Obsesia" 16.30 Serial: „Santa Barbara" 17.15 Curier de ambe sexe 19.15 Pagini din istoria teatrului românesc 20.45 Locuri cu povești 21.30 E dreptul tău! 22.00 Fotbal: Coventry – Aston Villa.

MARȚI 7.00 TVM. Telematinal 8.00 Desene animate 10.30 La ce folosește un drapel 11.05 Desene animate: Familia Simpson 13.00 Față în față cu autorul 14.00 Convieţuiri 15.00 Serial: „Obsesia" 16.30 Serial: „Santa Barbara" 17.15 Curier de ambe sexe 18.00 Pelerinaje 18.50 Fotbal: Bologna - Galatasaray 20.45 Universul cunoașterii 22.05 Credo 23.05 Serial: „Infidelități" 23.45 Nocturna.

MIERCURI 7.00 TVM. Telematinal 8.00 Desene animate 10.10 Limbi străine 11.30 Trupa DP2 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.00 Serial: „Obsesia" 16.30 Serial: „Santa Barbara" 17.15 Curier de ambe sexe 19.45 Dreptul la adevăr 20.15 Film: „Secretul lui Nemesis" (România, 1987). Cu: Gheorghe Dinică, Emil Hossu, Ileana Stana Ionescu 23.25 Serial: „Soldatul necunoscut" 0.15 Nocturna.

JOI 7.00 TVM. Telematinal 8.00 Desene animate 9.15 Un cântec, o glumă 10.10 Limbi străine 11.30 Trupa DP2 13.00 Alfa și Omega 14.00 Emisiune în limba germană 15.00 Serial: „Obsesia" 16.30 Serial: „Santa Barbara" 18.30 Videoclipuri 20.05 Un secol de cinema 20.50 Cinematograful de artă: „Senso" (Franța, 1987) 22.20 Time Out.

acasă

VINERI 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 - 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Viața noastră" 15.00 Serial: „Dragoste și putere" 15.30 Serial: „Renzo și Adriana" 16.30 Serial: „Luz Clarita" 17.30 Serial: „Rosalinda" 18.30 Serial: „Angela" 19.45 Desene animate 20.30 Serial: „Înger sălbatic" 21.30 Serial: „Sânge din sângele meu" 22.30 Film: „Martor mut" (Anglia, 1995).

SÂMBĂTĂ 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.25 Reluări 14.15 Serial: „Viața noastră" 15.05 Desene animate 16.00 Fotbal: Il Calcio 18.00 Serial: „Micuțele doamne" 19.00 Serial: „Floare de aur" 20.00 Film: „Columbo se duce la colegiu" (SUA, 1991). Cu: Peter Falk 21.45 Film: „Nisipuri mișcătoare" (SUA, 1992, partea I) 23.30 Motown Live 1999.

DUMINICĂ 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Viața noastră" 15.00 Desene animate 16.00 Fotbal: Il Calcio 18.00 Serial: „Micuțele doamne" 19.00 Serial: „Floare de aur" 20.00 Acasă la români 21.30 Film: „Morile de vânt ale zeilor" (SUA, 1988, partea I) 23.30 Motown Live 1999.

LUNI 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Viața noastră" 15.00 Serial: „Dragoste și putere" 15.30 Serial: „Renzo și Adriana" 16.30 Serial: „Luz Clarita" 17.30 Serial: „Rosalinda" 18.30 Serial: „Angela" 19.45 Desene animate 20.30 Serial: „Înger sălbatic" 21.30 Serial: „Sânge din sângele meu" 22.30 Film: „Cabinierul" (SUA, 1983) 1.05 Serial: „Surorile".

MARȚI 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.10 Reluări 14.15 Serial: „Viața noastră" 15.00 Serial: „Dragoste și putere" 15.30 Serial: „Renzo și Adriana" 16.30 Serial: „Luz Clarita" 17.30 Serial: „Rosalinda" 18.30 Serial: „Angela" 19.45 Desene animate 20.30 Serial: „Înger sălbatic" 21.30 Serial: „Sânge din sângele meu" 22.30 Film: „Pelle Cuceritorul" (coprod., 1987) 1.35 Serial: „Surorile".

MIERCURI 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 11.23 Reluări 14.15 Serial: „Viața noastră" 15.00 Serial: „Dragoste și putere" 15.30 Serial: „Renzo și Adriana" (ultimul ep.) 16.30 Serial: „Luz Clarita" 17.30 Serial: „Rosalinda" 18.30 Serial: „Angela" 19.45 Desene animate 20.30 Serial: „Înger sălbatic" 21.30 Serial: „Sânge din sângele meu" 22.30 Film: „Hocheiștii" (SUA, 1977). Cu: Paul Newman 1.05 Serial: „Surorile".

JOI 5.50 – 12.10 Reluări 14.15 Serial: „Viața noastră" 15.00 Serial: „Dragoste și putere" 15.30 Serial: „Iubire sfântă" (ep.1) 16.30 Serial: „Luz Clarita" 17.30 Serial: „Rosalinda" 18.30 Serial: „Angela" 19.45 Desene animate 20.30 Serial: „Înger sălbatic" 21.30 Serial: „Sânge din sângele meu" 22.30 Film: „Perry Manson: Politica se face uneori cu sânge" (SUA, 1994) 0.30 Serial: „Surorile".

PAUL NEWMAN
ACASĂ
MIERCURI, 22.30

PRO TV

VINERI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 10.45 Film: „Milă și tandrețe" (r) 12.30 Serial: „O căsnicie perfectă" 13.05 Serial: „Babylon V" 13.50 Serial: „Ani de liceu" 14.15 Serial: „Miracolul tinereții" 14.45 Serial: „Familia Bundy" 15.15 Serial: „Nisipurile din Miami" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 17.30 Serial: „Spitalul Chicago Hope" 18.30 Urmărire generală 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Dosarele X" 21.30 Serial: „Profiler - psihologia crimei" 22.30 Chestiunea zilei 0.00 Serial: „Criminaliștii" 2.30 Serial: „Cine-i șeful" 3.00 Baschet NBA.

SÂMBĂTĂ 7.00 Desene animate 9.00 Serial: „Tânărul Hercule" 10.00 Serial: „Lois și Clark" 12.00 Profesiunea mea, cultura 13.05 Generația Pro: Serial: „Prietenii tăi" • Serial: „Dharma și Greg" • Serial: „Clubul condamnaților" • Serial: „Buffy, spaima vampirilor" • Serial: „Fete de bani gata" 17.00 ProFashion 17.30 Super Bingo 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Vacanța mare la PRO TV 21.00 Film: „Frantic – Căutare disperată" (SUA, 1988). Cu: Harrison Ford 23.00 Serial: „OZ, închisoarea federală" 0.00 Film: „Transfer de memorie" (SUA, 1996) 1.30 Serial: „Amor cu bucluc" 2.30 Serial: „Cine-i șeful" 3.00 Serial: „Heights" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 9.30 Serial: „Lassie" 12.00 Profeții despre trecut 13.50 Prețul corect 14.20 Chestiunea zilei 15.00 Film: „Johnny periculosul" (SUA, 1984) 17.00 Serial: „Beverly Hills" 18.00 Te uiți și câștigi! 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Cupidon" 21.00 Film: „Moarte pe râu" (SUA, 1994) 23.00 Procesul etapei 1.00 Magazin sportiv 2.00 Serial: „Amor cu bucluc" 2.30 Serial: „Cine-i șeful" 3.00 Serial: „Heights" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

LUNI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 10.45 Film: „Moarte pe râu" (r) 12.30 Serial: „O căsnicie perfectă" 13.05 Serial: „Babylon V" 13.50 Serial: „Ani de liceu" 14.15 Serial: „Miracolul tinereții" 14.45 Serial: „Familia Bundy" 15.15 Serial: „Nisipurile din Miami" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 17.30 Serial: „Spitalul Chicago Hope" 18.30 Serial: „Doi polițiști și jumătate" 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Nikita" (ep.1) 21.30 Fotbal: Fiorentina – Manchester United 23.30 Chestiunea zilei 0.15 Magazin sportiv 2.00 Serial: „Familia Bundy" 2.30 Serial: „Cine-i șeful" 3.00 Serial: „Heights" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 10.45 Film: „Milă și tandrețe" (r) 12.30 Serial: „O căsnicie perfectă" 13.05 Serial: „Babylon V" 13.50 Serial: „Ani de liceu" 14.15 Serial: „Miracolul tinereții" 14.45 Serial: „Familia Bundy" 15.15 Serial: „Nisipurile din Miami" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 17.30 Serial: „Spitalul Chicago Hope" 18.30 Serial: „Doi polițiști și jumătate" 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Iubește-ți aproapele" (SUA, 1988) 22.30 Chestiunea zilei 0.00 Serial: „Criminaliștii" 2.30 Serial: „Cine-i șeful" 3.00 Serial: „Heights" 4.00 Serial: „Poltergeist – Moștenirea" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 10.50 Serial: „Ultima frontieră" 11.45 Serial: „Pensacola – forța de elită" 12.30 Serial: „O căsnicie perfectă" 13.05 Serial: „Babylon V" 13.50 Serial: „Ani de liceu" 14.15 Serial: „Miracolul tinereții" 14.45 Serial: „Familia Bundy" 15.15 Serial: „Nisipurile din Miami" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 17.30 Serial: „Spitalul Chicago Hope" 18.30 Serial: „Doi polițiști și jumătate" 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Iubește-ți aproapele" (SUA, 1988) 22.30 Chestiunea zilei 0.15 Magazin sportiv 2.30 Serial: „Cine-i șeful" 3.00 Serial: „Heights" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

JOI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 10.45 Film: „Vocile nopții" (SUA, 1944) 12.30 Serial: „O căsnicie perfectă" 13.05 Serial: „Babylon V" 13.50 Serial: „Ani de liceu" 14.15 Serial: „Miracolul tinereții" 14.45 Serial: „Familia Bundy" 15.15 Serial: „Nisipurile din Miami" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 17.30 Serial: „Spitalul Chicago Hope" 18.30 Serial: „Doi polițiști și jumătate" 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Nikita" (ep.1) 21.30 Fotbal: Fiorentina – Manchester United 23.30 Chestiunea zilei 0.15 Magazin sportiv 2.00 Serial: „Familia Bundy" 2.30 Serial: „Cine-i șeful" 3.00 Serial: „Heights" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

antena 1

VINERI 7.00 Observator 8.00 Dimineața devreme 10.10 Serial: „Colivia de aur" 11.00 Film: „Iubire interzisă" (SUA, 1996) 13.15 Serial: „Pretender" 14.00 Fotbal: F.C. Bacău – F.C. Brașov 16.00 Serial: „Luz Maria" 17.25 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 20.00 Film: „Confesiunile unei văduve" (SUA, 1994, prima parte) 22.30 Vitamina V... Veselie 23.00 Film: „Tigrul cel tânăr" (Hong Kong, 1980) 0.30 Film: „Dorință și răzbunare" (SUA, 1996).

SÂMBĂTĂ 7.00 Odiseea Americană 8.30 Desene animate 10.00 Casa de piatră 11.00 Orient Express 13.00 Cu Țopescu de la A la infinit 13.30 Fotbal: Oțelul Galați – Gloria Bistrița 18.00 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 20.00 Fotbal: Steaua București – Petrolul Ploiești 22.30 Film: „Străina" (SUA, 1987) 0.30 Film: „Marile vacanțe" (Franța, 1967). Cu: Louis De Funes 2.00 Film: „Univers întunecat" (SUA, 1993).

DUMINICĂ 8.00 Credința și viața 9.00 Desene animate 11.00 Handbal masculin: Steaua București – San Antonio Portland 12.30 Seria Stan și Bran: „O alegere bună" (SUA, 1929) 13.00 Duminica în familie 17.00 Fotbal: Astra Ploiești – Rapid București 19.00 Observator 19.50 TeleEurobingo Show 22.30 Meciul meciurilor 0.30 O șansă pentru fiecare.

LUNI 7.00 Observator 8.00 Dimineața devreme 10.10 Serial: „Colivia de aur" 11.00 Film: „Învățând engleza" (Italia, 1995) 13.15 Serial: „Pretender" 14.00 Serial: „Decepții" 15.00 Serial: „Luz Maria" 17.25 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Pericol iminent" 20.50 Serial: „Dublă identitate" 21.40 Prezentul simplu 22.30 Marius Tucă Show 0.00 Retrospectiva etapei 1.00 Film: „Vicii ascunse" (SUA, 1997) 5.00 Serial: „Dallas".

MARȚI 7.00 Observator 8.00 Dimineața devreme 10.10 Serial: „Colivia de aur" 11.00 Serial: „Cronici paranormale" 12.00 Serial: „Baywatch Nights" 13.15 Serial: „Pretender" 14.00 Serial: „Decepții" 15.00 Serial: „Luz Maria" 17.25 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 20.00 Film: „Diavolul în rochie albastră" (SUA, 1995) 22.30 Marius Tucă Show 0.00 Film: „Ultimele zile ale lui Patton" (SUA, 1986, partea I) 5.00 Serial: „Dallas".

MIERCURI 7.00 Observator 8.00 Dimineața devreme 10.10 Serial: „Colivia de aur" 11.00 Serial: „Cronici paranormale" 12.00 Serial: „Baywatch Nights" 13.15 Serial: „Pretender" 14.00 Serial: „Decepții" 15.00 Serial: „Luz Maria" 17.25 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 20.00 Film: „Emisarul Iadului" (SUA, 1998). Cu: Chuck Norris 22.30 Marius Tucă Show 0.00 Film: „Ultimele zile ale lui Patton" (partea a II-a) 5.00 Serial: „Dallas".

JOI 7.00 Observator 8.00 Dimineața devreme 10.10 Serial: „Colivia de aur" 11.00 Serial: „Cronici paranormale" 12.00 Serial: „Baywatch Nights" 13.15 Serial: „Pretender" 14.00 Serial: „Decepții" 15.00 Serial: „Luz Maria" 17.25 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 20.00 Serial: „V.I.P." 20.50 Serial: „Air America" 21.40 Brigada mobilă 22.30 Marius Tucă Show 0.00 Film: „Mașina de război" (SUA, 1996) 5.00 Serial: „Dallas".

ORNELLA MUTI
TEE 7 ABC
DUMINICĂ, 21.50

TELE 7 abc

VINERI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Știri 11.15 Serial: „Secția de poliție" (r) 13.00 Îți mai aduci aminte, Doamnă? (r) 14.00 Serial: „Medici la datorie" (r) 15.30 Cocktail Domino 17.00 Serial: „O singură viață" 18.00 Știri 18.10 Serial: „Lou Grant" 19.00 În justiție 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 23.20 Tentații 0.30 Ora H.

SÂMBĂTĂ 8.00 Știri 9.00 Țara spiriduşilor 11.30 Lumea în „Clipa 2000" (r) 13.00 Studioul „Tudor Vornicu" 17.00 Serial: „Celebritate" 18.00 Rendez-vous la Tele 7 19.00 Globetrotter 20.00 Telejurnal 20.45 Film: „Șoapte" (SUA, 1989) 22.30 Club ABC.

DUMINICĂ 8.00 Știri 9.30 În justiție (r) 12.00 Cântecul și casa lui 13.00 Ora unu a venit 15.45 Drumuri printre amintiri 16.15 Cutia muzicală 17.00 Forța destinului 18.00 Portretul unui artist 19.00 Documentar: „Dincolo de anul 2000" 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 21.50 Film: „Virginitate" (SUA, 1989). Cu: Ornella Muti 23.15 Arcub Live.

LUNI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Știri 10.30 Dintre sute de ziare (r) 13.00 Ora unu a venit (r) 15.30 Post Meridian 17.00 Serial: „O singură viață" 18.00 Știri 18.10 Serial: „Lou Grant" 19.05 Serial: „Secția de poliție" 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 22.00 Dincolo de stadion.

MARȚI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Știri 11.15 Studioul „Tudor Vornicu" (r) 14.00 Serial: „Medici la datorie" 15.30 Post Meridian 17.00 Serial: „O singură viață" 18.00 Știri 18.10 Serial: „Lou Grant" 19.00 Serial: „Secția de poliție" 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 22.00 Cutia Pandorei 22.45 24 din 24 0.30 Ora H.

MIERCURI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Știri 11.15 Cutia Pandorei (r) 13.30 Documentar (r) 14.00 Serial: „Medici la datorie" 15.30 Post Meridian 17.00 Serial: „O singură viață" 18.00 Știri 18.10 Serial: „Lou Grant" 19.00 Serial: „Secția de poliție" 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 22.00 Reporter TELE 7 22.45 Serial: „Derrick" (r) 0.30 Ora H.

JOI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Știri 11.10 Serial: „Derrick" (r) 13.30 Documentar 14.00 Serial: „Medici la datorie" 15.30 Post Meridian 17.00 Serial: „O singură viață" 18.00 Știri 18.10 Serial: „Lou Grant" 19.00 Serial: „Secția de poliție" 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 22.00 Linia întâi 23.00 Serial: „Derrick" 0.30 Ora H.

„MAGAZIN" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

Stele în ipostază... pământeană

GEORGE CLOONEY
prizonier al libertăţii totale

Când aude vorbindu-se de căsătorie, Dr. Ross din faimosul serial „Spitalul de urgenţă" simte că i se face rău. Preferă celibatul, rolul de aventurier (în viaţa de toate zilele, ca şi pe ecran) şi consumarea timpului liber mai curând alături de prieteni decât în sânul familiei. Aşa că nu-i de mirare că, după trei ani, legătura lui cu tânăra franţuzoaică Céline Balitran a luat sfârşit. Clooney pune acest fapt pe seama muncii sale din ce în ce mai angajante: câteva contracte pentru filme, demararea unui proiect personal privind scenariul şi producţia unui film pentru televiziune etc.

Cu o agendă profesională vădit încărcată, Clooney aproape că a uitat de frumoasa lui logodnică şi, aşa cum s-a temut, aceasta n-a mai suportat. „E o fată super, spune el despre Céline, dar a sfârşit prin a se îndoi de relaţia noastră căreia nu i-a mai întrezărit nici un viitor. Îi înţeleg perfect decizia, deşi la despărţire am trăit un sentiment de frustrare". Mai în glumă, mai în serios, Clooney spune: „Presupun că mi-e frică de un angajament. Sau poate sunt condamnat la relaţii de cel mult trei ani!"

Alergic la viaţa în cuplu, la ideea de mariaj şi de copii, se pare că, deşi ajuns la vârsta de 38 de ani, Clooney nu poate fi prizonierul unui inel de căsătorie. Nicole Kidman şi Michelle Pfeiffer au pariat cu el pe 20000 de dolari că Céline se va întoarce. Dar Clooney o ţine una şi bună: libertatea lui nu are preţ.

CELEBRITĂŢI
luate în balon

Tentativele miliardarului britanic Richard Branson, boss-ul imperiului „Virgin", de a face ocolul Pământului în balon au fost, după cum ştim, sortite eşecului. Dar asta nu înseamnă că acest vis al lui s-a destrămat. „Virusul" lucrează şi, cine ştie, poate fi inoculat şi altora. Deocamdată, cu prilejul turneului Pro Celebrity Golf de la Monaco, Richard Branson i-a invitat într-o plimbare cu balonul pe prinţul Albert şi pe

actorii Kevin Kostner şi Roger Moore. Din nefericire, singurul destins dintre cei patru călători aflaţi în nacelă a fost proprietarul, Richard Branson. Cu toate acestea, în momentul revenirii la sol, musafirii s-au declarat super-încântaţi de zbor, deşi în aer păreau mai curând... desumflaţi.

RICHARD GERE
în rol de tată

Cindy Crawford ar fi prima care s-ar repezi să spună: „nu-i adevărat! Ăsta nu-i Richard Gere!" E normal, fostul ei soţ, care pe vremea căsătoriei lor nici nu voia să audă de copii, acum se plimbă într-o barcă pe lacul din Central Park, ţinând grijuliu şi plin de tandreţe un bebeluş în braţe. La cel mai mic scâncet al copilului Richard îl leagănă, îl sărută, îl mângâie sau îl hrăneşte cu biberonul. Să fie chiar Richard Gere? Fără îndoială, e el în rolul la care lucrează în prezent, cel din filmul „Autumn in New York", unde interpretează un play-boy trecut de vârsta tinereţii, care se îndrăgosteşte de o tânără mamă (Winona Ryder), atinsă de o maladie incurabilă.

Rolul de tată pe care şi-l asumă în film pare să fie o repetiţie pentru statutul real de părinte pe care Richard Gere îl va dobândi la începutul anului viitor, când actriţa Carey Lowell (fostă James Bond Girl) va naşte. Legătura dintre cei doi, un timp ţinută secret, durează de aproximativ trei ani. Carey mai are o fetiţă, pe Hannah, în vârstă de 9 ani, şi este singura femeie care a reuşit să-l facă tată pe Richard Gere. Fericit, actorul ajuns la 50 de ani, intenţionează ca până la venirea pe lume a copilului, să se căsătorească cu tânăra Carey, în cadrul unei ceremonii budiste.

PRIETENA JENNIFER
lansează o nouă modă

După faimoasa „tunsoare Rachel", urmată de stilul „LBL" (lung, blond, lis) – pieptănături pe care milioane de fete din lume le-au adoptat pentru a o imita pe eroina lor preferată din serialul „Friends" („Prietenii tăi"), acum Jennifer Aniston vine cu o nouă invenţie. Cu ocazia premiilor Emmy Awards,

actriţa a apărut la braţul logodnicului său, Brad Pitt, cu o pieptănătură stil „sauvage" – şuviţe aparent dezordonate şi rebele, creponate printr-un uşor permanent, colorate în tonuri de blond luminos şi coajă de alună.

CA MAMA-STALLONE
nu-i alta pe lume

E greu să fii celebru şi, totodată, să ai părinţi capabili de orice pentru a fi, la rândul lor, celebri. În timp ce durul filmelor de acţiune – e vorba de Silvester Stallone – trece de câţiva ani printr-o criză de personalitate artistică şi nu numai, în timp ce se străduieşte din răsputeri să adauge imaginii lui noi faţete (de intelectual rafinat, de soţ fidel, de tată devotat...), doamna Kackie Stallone, mama actorului,

încearcă să atragă atenţia asupra ei prin acţiuni care de care mai bizare: ghicitul în stele, căsătoria cu un bărbat mult mai tânăr decât ea, iar acum...

Acum, ea şi-a abandonat talentul de prezicător ajutat de astre şi a inventat ghicitul în... pielea de pe fese. În ce constă această originală tehnică? Orice client dornic să-şi cunoască viitorul este aşezat timp de cinci minute pe o foaie de hârtie impregnată cu cerneală. Conform părerii prezicătoarei, amprentele lăsate pe hârtie de pielea de pe fese alcătuiesc o hartă a viitorului extrem de grăitoare. De precizat că nu „orice client" îşi poate permite onorariul unei asemenea şedinţe, dar se spune că mulţi sunt în stare să dea şi... pielea de pe ei pentru a şti din timp ce-i aşteaptă.

PAMELA şi TOMMY LEE
o pereche „indestructibilă"

Drogurile, alcoolul, scandalurile, bătăile, puşcăria, divorţul, infidelitatea, nimic din toate acestea n-a reuşit să-i despartă cu adevărat pe cei doi protagonişti ai cuplului „de senzaţie" – Pamela Anderson şi Tommy Lee. Drumurile lor sinuoase s-au întâlnit

din nou şi, ca de obicei, apariţia lor împreună în public atrage privirile ca un magnet. Aşa s-a întâmplat de exemplu cu prilejul MTV Video Music Awards, când, la sosirea faimosului cuplu, spectacolul s-a mutat de pe scenă în sală. Costumaţia lor bizară a stârnit zâmbete maliţioase; şi, pentru că unii s-au întrebat de ce Tommy Lee ascunde sub trenciul cam sobru pentru stilul lui întreaga colecţie de tatuaje care-i decorează corpul, Pamela s-a oferit să le satisfacă întreaga curiozitate, aşa că le-a arătat cât e el de sobru şi care este zona netatuată!

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

Memento

22 noiembrie **– în anul 1898 Biblioteca Academiei Române devine bibliotecă publică pentru cercetători;**

24 noiembrie **– în anul 1920 a murit poetul, prozatorul şi dramaturgul Alexandru Macedonski;**

27 noiembrie **– în anul 1818 s-a născut lingvistul şi filologul Aron Pumnul; în anul 1867 s-a născut zoologul, oceanograful şi muzeologul Grigore Antipa; în anul 1885 s-a născut scriitorul Liviu Rebreanu;**

28 noiembrie **– în anul 1973 a murit scriitoarea Martha Bibescu.**

HOROSCOP 22.11 - 28.11

BERBEC (21.03 - 20.04): Eticheta săptămânii pare a fi monotonia. Toate curbele astrale staţionează la cote medii, nici măcar cea responsabilă cu finanţele nu are o alură optimistă. În consecinţă, va fi o perioadă de refacere a resurselor intelectuale şi psihice.

TAUR (21.04 - 21.05): Se pare că o promisiune de care v-aţi legat multe speranţe în ultimul timp se va concretiza – fie pe plan financiar, fie în domeniul profesional. Pe de altă parte, sub influenţa Lunii, sunt posibile mici disensiuni cu cei din jur.

GEMENI (22.05 - 21.06): Jupiter şi Soarele formează acum un cuplu redutabil, extrem de favorabil destinului dv. Veţi lua decizii cu urmări pozitive, sau veţi avea reuşite deosebite la serviciu. În ceea ce priveşte banii, nu sunt veşti de nici un fel.

RAC (22.06 - 22.07): Cel mai semnificativ aspect al acestui interval este ascensiunea curbei financiare şi chiar un maxim (joi, vineri). Deci situaţia materială se va îndrăveni, vă veţi putea onora datoriile. Mici probleme cu sănătatea, în weekend.

LEU (23.07 - 22.08): Se pare că va fi o săptămână dominată de pesimism, în mai toate privinţele. Curba psihicului are oscilaţii mari şi ar fi cazul să vă adunaţi toate resursele de voinţă pentru a depăşi acest moment. Miercuri sau joi primiţi bani.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Eticheta săptămânii pare să fie şansa. Sub influenţa benefică a lui Mercur, tot ceea ce întreprindeţi va fi ocrotit de noroc, dar asta nu înseamnă că trebuie să-l puneţi prea mult la încercare. Veşti bune de departe, sâmbătă sau duminică.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Inspiraţie şi creativitate, iată care sunt caracteristicile perioadei. Vă veţi afirma în sfera profesională, iar în mediul familial veţi avea iniţiative cât se poate de benefice. Nici o schimbare în situaţia materială, deocamdată.

SCORPION (23.10 - 21.11): Deşi nici un nor nu pare să vă tulbure serenitatea, aspectul pe care-l face Uranus cu Soarele prevesteşte un aspect imprevizibil în domeniul financiar sau sentimental. Oricare ar fi adevărul, s-ar impune mai multă prudenţă.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Cel mai remarcabil aspect al săptămânii îl reprezintă ascensiunea curbei financiare şi a celei afective. Se pare că marţi sau miercuri veţi primi o sumă frumuşică, iar relaţiile sentimentale de cuplu vor decurge excelent.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Vă domină o oarecare nesiguranţă în ceea ce priveşte situaţia materială, sau cea profesională. Însă vedeţi lucrurile în nuanţe cenuşii doar datorită unei întâmplări neplăcute, care v-a marcat profund. E cazul să vă reveniţi.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Toate curbele astrale au o tendinţă clară de creştere, ceea ce înseamnă că veţi parcurge o săptămână „triumfală". Luni sau marţi veţi primi bani, vă veţi afirma la serviciu, iar în mediul familial totul decurge la cote optime.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Cel mai semnificativ aspect al acestui interval este creşterea din domeniul material, ilustrată de un maxim al curbei respective. Pe de altă parte, Marte vă poate dinamiza spre iniţiative favorabile în mediul profesional şi familial.

PERSONALITĂŢILE SĂPTĂMÂNII

Petru Comarnescu, Nicolae Tăutu, Mihai Drumeş, Ivan Paţaichin, N. D. Cocea, Lope de Vega, Charles de Gaulle, Tina Turner, Boris Becker.

Serisori primite

Mircea Dumitraşcu, Piteşti: Vă mulţumim pentru aprecieri şi pentru interesanta dv. informaţie din domeniul aeronauticii. Astfel, în anul 1905, mecanicul Dumitru Popescu din Ţiteşti (judeţul Arges) inventează o cârmă specială pentru baloanele cu aer cald. Din păcate, situaţia lui materială şi sănătatea precară nu i-au îngăduit să o pună în aplicare. Dar inventia ajunge, în cele din urmă, şi la cunoştinta inventatorului dirijabilelor, Ferdinand von Zeppelin, care o va folosi la aparatele sale de zbor... Din nefericire, acest exemplu de „exod" necontrolat de inteligenţă românească nu este singular. Tot în aceeaşi perioadă (1905-1907), tehnicianul Sava Rogozea inventează un schimbător de cale - macaz - pentru evitarea deraierilor, utilizat în multe ţări europene care nu-şi mai aduc aminte de unde provine acel dispozitiv...

Dan Neacşu, Bucureşti: Răspunsul la întrebarea dv. - de ce sunt gorilele atât de puţin prezente în grădinile zoologice? - este unul ce ţine de psihicul acestor maimuţe-antropoide. În faţa unei discipline şi a unor restricţii anume, gorilele (începând de la maturitate, adică de la vârsta de 8 ani) au un comportament agresiv, manifestat prin dese porniri nervoase, uneori chiar criminale. În medie, ele trăiesc 50 de ani.

Marius Baruţa, Oradea: Fenomenele desfăşurate după Big-Bang (explozia primordială, ipotetică) şi formarea universului fizic par o încălcare a legii entropiei; dar nu putem şti, doar putem specula pe marginea trecerii de la o ordine supercondensată la una în plină expansiune. Să nu uităm că ipoteza „morţii termice a Universului" (deci creşterea continuă a entropiei lui), avansată de Clausius în secolul trecut, a fost o gafă monumentală.

Valerian Novac, Mangalia: Din păcate, trebuie să vă contrazicem. *Explozia*, în termeni curenţi, este eliberarea ultrarapidă a unei energii stocate într-un volum redus. *Deflagraţia* este tot o explozie, care se desfăşoară cu aceeaşi violenţă, dar mai „lent" din punct de vedere al transformărilor la nivel de molecule devenite radicali liberi. Ambele au drept posibil sinonim *detonaţia*, cu precizările: manifestare instantanee (explozia) şi progresivă (deflagraţia).

Rubrică realizată de
PAUL IOAN

De vorbă cu avocatul casei

Regimul juridic al terenurilor

D-nei Bălţatu Valeria, Constanţa

Legea 59/1974 privind fondul funciar, prevedea la art. 44 că dobândirea de terenuri agricole se poate face numai prin moştenire legală, fiind interzisă înstrăinarea sau dobândirea prin acte juridice a acestor terenuri. Potrivit acestei legi, toate terenurile erau scoase din circuitul civil, putându-se transmite numai prin moştenire. Prin Decretul-lege nr.9 din 1989 s-au abrogat articolele 44-50 din legea 59/1974, astfel că înstrăinarea terenurilor agricole prin acte juridice se putea realiza.

Conform legii 58/1974, în cazul înstrăinării unei construcţii, terenul aferent trecea în proprietatea statului, care-l atribuia în folosinţă dobânditorului construcţiei pe durata existenţei acesteia. Această lege a fost abrogată prin Decretul-lege nr.1 din 27 decembrie 1989. De asemenea, prin legea 19/1968 se stabilea prin art.1 alin.2 că se declară indispensabile şi expropriate părţile din terenuri cu construcţii în măsura în care depăşesc suprafaţa stabilită pe baza detaliilor de sistematizare aprobate (este vorba de depăşirea celor 250 mp) şi această lege a fost abrogată prin decretul-lege nr. 9 din 1989.

În anul 1990, a fost promulgată legea nr.9 din 2 august 1990, prin care s-a interzis temporar înstrăinarea terenurilor prin acte între vii.

La apariţia legii 18/1991 privind fondul funciar s-au abrogat atât legea nr. 9/1990, cât şi art. 1-36 şi 51-79 din legea 59/1974. Astfel, la art. 67 din legea 18/1991 se prevede că terenurile situate în intravilan şi extravilan pot fi înstrăinate, indiferent de întinderea suprafeţei, prin acte juridice între vii, încheiate în formă autentică. Prin urmare, sora dv. a înstrăinat terenul până la apariţia legii nr.9/1990 care interzicea temporar înstrăinarea terenurilor prin acte între vii, atunci vânzarea-cumpărarea terenului este valabilă, întrucât legea 58/1974 a fost abrogată în 1989, astfel că terenul nu mai trecea în proprietatea statului, ci în proprietatea cumpărătorului. Bineînţeles, dacă actul de vânzare-cumpărare s-a încheiat după intrarea în vigoare a legii nr. 9/1990, atunci înstrăinarea nu poate fi valabilă.

Dicţionar juridic: indiviziune = proprietatea comună pe cote-părţi care are ca obiect o universalitate juridică, aşa cum este cazul mai multor moştenitori până se face împărţirea între ei.

Avocat NELI PĂDURARU

GRĂDINA *micul nostru Paradis*

Orhidee

Orhideea e considerată o plantă de lux, care prin florile deosebite în privinţa formei, stârneşte un sentiment de admiraţie şi curiozitate. Cunoscută încă din antichitate, denumirea ei îi aparţine lui Theophrast (370-285 î.Ch.); prin cuvântul orkis (în greacă = testicole), el a denumit câteva specii de plante care au în pământ nişte tuberozităţi asemănătoare testicolelor.

Orhideele sunt răspândite pe aproape tot globul, cuprinzând spaţiul dintre 68° latitudine nordică şi 56° latitudine sudică, de la câmpiile joase până la înălţimi de 2000 sau chiar 4000 de metri. Majoritatea cresc în pământurile tropicale umede din America Centrală şi de Sud, în India, Malaezia, Madagascar. Unele dintre ele sunt specifice climatului meridional sau temperat din Australia, Noua Zeelandă, America de Nord, Europa.

Primele orhidee tropicale au fost aduse în Europa în cursul secolului al 16-lea de către exploratori, comercianţi şi misionari evanghelişti. Evoluţia cultivării orhideelor de la botanişti şi amatorii pasionaţi de aceste plante la producţiile comerciale a fost foarte lentă. La început, planta era aproape imposibil de reprodus în afara habitatului pădurii tropicale, motiv pentru care se şi vindea foarte scump, fiind considerată o floare accesibilă numai persoanelor foarte bogate. Astăzi, ca urmare a înmulţirii lor „in vitro" sunt practicate culturi la nivel industrial şi astfel orhideea a devenit o floare mult mai populară.

Familia orchidaceae, cea mai mare familie a regnului vegetal, cuprinde aproximativ 750 genuri şi între 25000-30000 specii. Botanişti apreciază că încă mai apar specii noi, ca urmare a încrucişărilor care au loc în habitatul natural sau în laboratoarele de reproducţie. Aria foarte largă de răspândire demonstrează capacitatea de adaptare a speciilor din această familie. De altfel, zonele în care cresc aceste plante influenţează modul lor de viaţă. Pe aceste criterii, specialiştii le-au împărţit în mai multe categorii, cum ar fi: *Orhideele terestre*, specifice zonelor temperate şi reci, cu tuberculi sau rizomi, ce cresc în păduri, fânete, zone montane. Rădăcinile plantei sunt normale şi cresc în pământ; *Orhideele epifite* care se fixează în scorburile copacilor din pădurile tropicale, pe care îi escaladează pentru a ajunge la lumină. Majoritatea au rădăcini aeriene pentru a se agăţa, hrăni şi aproviziona cu apă; *Orhideele lithofite* ce cresc pe terenuri pietroase sau în soluri foarte aride. *(A. Popescu)*

ŞAH **PROBLEMA DE AZI:**

Albul dă mat în 6 mutări

ALEHIN – YATES, 1926

1. T:h7+! R:h7 (1... T:h7 2. D:d6 + etc.) 2. T:f6 + Rg7 3. Tg6 ++ Rf8 (sau 3... Rh7 4. Tg7 ++ Rh8 5. Th7 ++ Rg8 6. Th8 mat) 4. Dh8 + Re7 5. Teg + Rd7 6. De8 mat Acest exemplu ilustrează perfect forţa şahului dublu.

Verificaţi-vă cunoştinţele

Copaci

1) Cum se numesc fructele baobabului, arborele tropical uriaş din Africa şi Asia?

2) Cine este autorul piesei de teatru „Copacii mor în picioare"?

3) Cine a compus poemul simfonic „Pinii din Roma"?

4) Ce zeiţă din mitologia greacă a dăruit măslinul locuitorilor oraşului Atena?

5) Cine este autorul nuvelei „Nucul lui Odobac"?

Răspunsurile din numărul trecut

1) În Vechiul Testament Paradisul se numeşte Eden. 2) În mitologia greacă Paradisul consta în Câmpiile Elisee, în opoziţie cu Tartaros - infernul. 3) Poemul „Pradisul pierdut" este scris de poetul englez John Millton (1608-1674). 4) Filmul „Paradisul terestru" realizat în 1943 este opera regizorilor italieni Luciano Emmer şi Enrico Gras. 5) În localitatea „Paradise" din nord-vestul Statelor Unite s-a înregistrat cea mai mare cantitate de zăpadă căzută într-un an (între 19 februarie 1971 şi 18 februarie 1972 - 31102 mm) şi cea mai mare grosime a stratului de zăpadă, circa 8 m, la 17 aprilie 1972.

Poşta cititorilor

Au răspuns corect la întrebările noastre: *Mirela Iacob,* Bucureşti; *Ioana Petre,* Iaşi; *Vasile Ionescu,* Bacău; *Mircea Sandu,* Constanţa; *Ionel Vieru,* Cluj.

Mirela Iacob, Bucureşti. S-ar putea ca în viitor să iniţiem şi mici concursuri la această rubrică, dar, deocamdată, noua formulă e prea... „tânără". *(Irina Stoica)*

Perspicacitate

Cele patru persoane (A, B, C, D) sunt aceleaşi văzute din spate (1, 2, 3, 4) dar nu într-o ordine cronologică. Examinaţi atent micile amănunte şi încercaţi să aflaţi care sunt „perechile".

A-3, B-4, C-1, D-2.

DIN FAŢĂ ŞI DIN SPATE

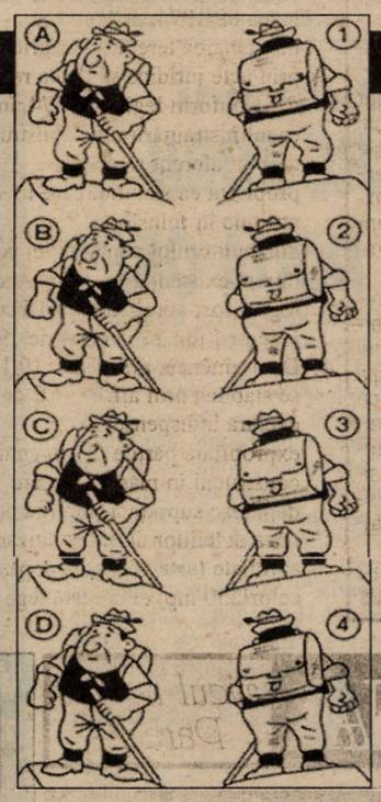

Umor

- N-aţi citit programul de pe uşă? Întreabă doctorul. Consultaţiile încep abia la ora 11!

- Ba da, domnule doctor, dar câinele care m-a muşcat habar n-avea de chestia asta şi m-a atacat la opt şi jumătate!

- La o benzinărie se opreşte o rablă de maşină:

- Vă rog să-mi faceţi plinul!

- Dar credeţi că mai rentează o asemenea investiţie?

- Câinele meu poate să citească!

- Ştiu povestea! Mi-a spus-o câinele meu.

- Trebuia să fi observat că portofelul era străin!

- E adevărat, domnule judecător, dar banii dinăuntru îmi erau foarte cunoscuţi!

- Astăzi i-am dat şefului un ultimatum: „sau îmi măriţi leafa sau îmi dau demisia!"

- Şi ce-a zis?

- Am ajuns la un compromis: eu rămân şi el îmi plăteşte mai departe salariul!

Un pescar observă un străin care de ore întregi stă în spatele lui şi-l priveşte.

- De ce nu pescuieşti?

- Nu am răbdare, domnule!

Dresorul de lei este însurat cu cea mai frumoasă trapezistă. De câte ori soţia se enervează el fuge şi se ascunde în cuşca leilor.

- Vai, se plânge ea, cu un asemenea fricos trebuia să mă mărit!...

Roze

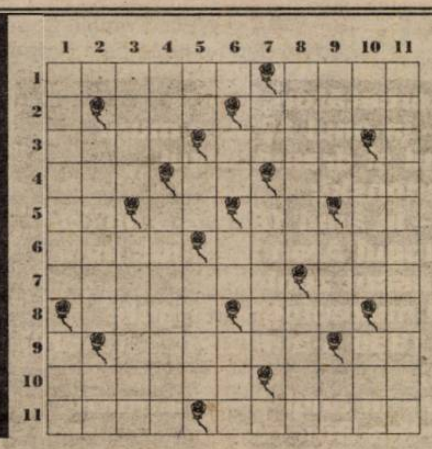

ORIZONTAL: 1) Trandafir cu flori roz-carmin, cu centrul galben, ce poartă numele unui oraş italian – Semnatarul pânzei „Trandafiri într-un pahar" (1831-1891; Theodor). 2) Culoarea trandafirului-emblemă a casei York, din celebrul „Război al celor două roze" (masc.) – Autorul poeziei „Fata şi trandafirul" (Horia). 3) Împărat roman (54-68 e.n.) ce a cheltuit patru milioane de sesterţi pe trandafirii ai căror petale au acoperit apele lacului Lucrin, cu prilejul unei sărbători – Oră. 4) Haină, la poale! – Ion Aldea – Porţi feroviare unde suntem aşteptaţi cu flori. 5) Aite! – Vară sunt la munte – Prima notă – Argint (simb.). 6) Campioană naţională de floretă din anul 1984 (Marcela) – Capitală europeană unde, în 1455, a izbucnit Războiul celor două roze, încheiat după 30 de ani printr-o căsătorie şi o creaţie horticolă: soiul de trandafiri „York-Lancaster". 7) Are gustul măcrişului (dim.) – Usturoiat (reg.). 8) Loc în India – Acest (pop.). 9) Răvaşe ce însoţesc coşurile cu trandafiri – Înspre. 10) Un loc unde trandafirii alină durerea – Se înfurie la roşu. 11) Suită – Se imprimă unei mingi (pl.).

VERTICAL: 1) Pictor, semnatarul pânzei „Trandafiri" (Nicolae) – Intrare. 2) Compozitor român, autorul liedului „Barul trandafirului" (George) – Pierre Loti. 3) Anotimpul trandafirului – Peninsulă în care locuitorii se feresc să calce petale de trandafir, în credinţa că el a luat naştere din sudoarea lui Mahomed. 4) Prefix cu semnificaţia „întreg" – Trandafiri trecuţi. 5) Lucian Blaga – Cămăşi înflorite – Încăpere spaţioasă. 6) Constantin Abăluţă – Liviu Oprea – Dânsele. 7) Adrian Enescu – Râvnit. 8) Poet şi romancier francez, autorul poemului „Trandafirii iernii" (1897-1982; Louis) – Dorinţă arzătoare (fig.). 9) „Trandafiri pe...", tablou ce aparţine pictorului Theodor Aman – Oferit – E într-o ureche. 10) Posed – Deosebit de deşi – Materie primă la olărit. 11) E la mare şi în afara sezonului (fem.).

DICŢIONAR: INA, ZSAF, AIT, UALA, OLO.

CRISTIAN ALDEA
Breaza-Prahova

PAR(anormale) „TOAMNA"

Soluţia careului **„TOAMNA"**

Orizontal: **BACOVIA - TA - AMAN - DOBOS - NOR - OI - OPI - URAT - LABIS - S - RARES - RT - MERE - ARCA - AI - ASPRIE - PRINSA - DAI - UE - CURSANT - SAPA - GUTUI.**

Ştiaţi că...

◆ *...cel dintâi dirijor român de operă a fost George Stephănescu? El a dirijat orchestra Operei Române de la întemeierea acesteia, în 1885. Totodată a fost şi unul dintre militanţii pentru fondarea şi construirea Ateneului Român.*

◆ *...înălţarea Partenonului, templul dedicat zeiţei Atena a fost încredinţată de Pericle (490-429) marelui Fidias? Acesta a lucrat ajutat de arhitecţii Ictinos şi Callicrates. Construcţia a durat 16 ani.*

◆ *...Canalul Suez este cel mai lung canal maritim din lume (161 km)? El leagă Marea Mediterană de Marea Roşie şi a făcut construit între 1858-1859, lucrările fiind dirijate de vicontele Ferdinand de Lesseps (1805-1894), diplomat şi om de afaceri francez.*

◆ *...conform mitologiei greceşti, zeii se hrăneau cu ambrozie? Aceasta era de nouă ori mai dulce ca mierea, oferind tinereţe şi frumuseţe veşnică celui care o gusta. Doar unui număr restrâns de muritori li s-a oferit permisiunea de a o gusta.*

Integramă de MARIAN MINCULESCU „CORECT!"

VECINELE NOASTRE / COMUNIUNE			INTRIGI / CREMĂ			TURNURI / STRĂMOŞ			POMENIRE / CARIE!			ARATĂ DIRECŢIA / STRATEGIE			CALE! / POM								
SPORUL POPULAŢIEI / POPULARI																		ULTIMA SUMĂ						
									OŢEŢIT															
ZEM / MÂNCARE						FĂCLII / GROAZNIC												A APĂREA						
									VOCALE / DESFIINŢAT						UNIT! / NOJIŢĂ									
3,14 / PLĂTITOR DE TAXE			DIN METALI / A LINIA									ÎNĂLŢIME / UMEZI												
SUBŢIRI / ACCEPT									DIN POZĂ! / DIN CITAT!						CUTĂ!			IVAN CEL GROAZNIC						
CUNUNAŢI / O DATĂ SCHIMBATĂ			ÎMPUTERNICIT / BOLD									PROCESIUNE									PANĂ			
															RESORT									

Dezlegarea integramei ***„SPIRIT"***

Orizontal: I - S - U - I - E - F - INDEMNIZATII - TERASAMENTE - REPARATI - IAR - RATE - ARAC - B - ELSA - AG - RETA - OI - OPACA - AT - ACRE - ANI - ARO - UITARE - STAR - NT - EMU - BLEG - OPRITOR - LOT - ORDINAR - PETE.

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	10500 LEI	❑ 4 LUNI	45500 LEI
❑ 2 LUNI	21000 LEI	❑ 5 LUNI	56000 LEI
❑ 3 LUNI	35000 LEI	❑ 6 LUNI	70000 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

VÂRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1,
sector 1, Bucureşti, cod 71341

Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.

În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.

DE REŢINUT! Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie,* vor participa la trageri la sorţi, la care pot câştiga valoroase premii în bani şi obiecte!

Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Campionatul intern de fotbal a ajuns la finalul turului iar în Divizia Ursus putem spune că lucrurile deja s-au sedimentat cam prea mult. Spun asta deoarece nu mai văd vreo cale de a o ajunge pe Dinamo în locul unde s-a cocoţat şi la diferenţa la care a ajuns de către nîci o altă echipă. Lupta se va da deci pentru locul al doilea, mai bine zis un loc în Cupele Europene.

Linsay Davenport a câştigat turneul Avanta Championships desfăşurat la Philadelphia, în finală ea întâlnind-o pe elveţianca Martina Hingis. Davenport a fost extrem de hotărâtă să câştige, în 1997 şi 1998 ea pierzând finala acestui turneu. Ţinând cont că nu-şi permitea o a treia înfrângere în această finală, Lindsay a jucat superb şi putem spune că a umilit-o pe copilul-minune Martina Hingis cu 6-3, 6-4, deşi scorul nu o arată.

Duminică dimineaţă, în jurul orei 4, Lennox Lewis a reuşit performanţa de a uni centurile categoriilor IBF, WBA şi WBC. Primele 2 i-au fost cedate după o luptă de 12 reprize de către fostul campion, Evander Holyfield, în vârsta de 37 de ani în timp ce la ultima era deja campion. Meciul s-a disputat în incinta luxosului Thomas & Mark Center din Las Vegas iar, pentru a fi de faţă, cei cu dare de mână au plătit sume uriaşe. Aceasta a fost cea de-a doua luptă dintre cei doi în decursul acestui an, prima încheindu-se la egalitate printr-o dubioasă decizie a arbitrilor. Revanşa a fost umbrită doar de faptul că reprezentanţii IBF au refuzat să pună la dispoziţie centura acestei categorii acuzând neplata unei taxe de aproximativ 300000$. Dar acest lucru a contat mai puţin pentru Lewis care era în culmea fericirii. Holyfield nu a contestat decizia arbitrilor şi a recunoscut printre dinţi că nu este ceea ce-şi dorea dar că Lewis a fost mai bun. Evander nu a pomenit nimic de revanşă după această înfrângere poate pentru că a ajuns la vârsta la care alţii sunt deja bunici. Cei doi boxeri sunt acum mai bogaţi cu 15 milioane dolari iar impresarul lui Holyfield, celebrul Don King, va fi nevoit să plătească 100000$ în contul unei asociaţii de caritate din Marea Britanie deoarece a pierdut pariul cu impresarul lui Lennox Lewis.

Evgheni Kafelnikov şi-a apărat cu succes titlul de campion al turneului organizat la Kremlin. Este pentru a 3-a oară consecutiv când Evgheni triumfă pe propriul teren, iar de data aceasta el a trecut de Byron Black, jucător originar din Zimbabwe. Finala a fost disputată doar în primul set, câştigat de Kafelnikov la tiebreak, următorul set fiind la dispoziţia rusului.

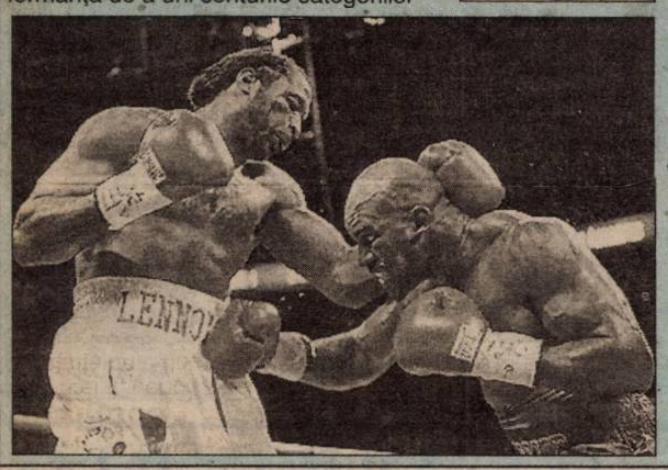

ANDREI TOMA
aditoma@cnnsimail.com

Mini-interviul săptămânii

GICĂ PETRESCU

„AM STRÂNS TOAMNĂ DUPĂ TOAMNĂ"

– Stimate maestre, cariera dv. reprezintă, într-un anume sens, o autentică istorie a muzicii uşoare româneşti. Când aţi primit primele aplauze?

– Eram în primii ani de liceu, coleg cu Sergiu Celibidache. La o mare festivitate şcolară, el a cântat la pian, eu solo voce... Cred că atunci m-am „produs" prima oară în public, încurajat de mama, împotriva voinţei tatălui meu, care voia să mă fac avocat sau inginer. Până la urmă, tot la Conservator am ajuns.

– A existat vreo persoană care v-a influenţat decisiv să optaţi pentru cariera muzicală?

– Pe lângă faptul că mama mi-a pus profesor de pian şi vioară, s-a întâmplat un lucru extraordinar în acele vremuri. Marele Grigoraş Dinicu m-a auzit cântând şansonete – ştiam foarte bine franceza, de la mama – şi m-a invitat să cânt la un spectacol organizat în cinstea Franţei, de 14 iulie. A fost o mare onoare pentru mine, atât de tânăr pe atunci...

– Sunt convins că aveţi o bogată zestre de amintiri...

– De asta nu duc lipsă, nu ne-ar ajunge o mie şi una de nopţi... Ţin minte cum eram invitat, ce invitat?!, „luat pe sus" cu maşina şi dus în fiece sâmbătă şi duminică să cânt la Cazinoul din Sinaia... Armata am făcut-o cântând... Anii când am fost angajat de Tănase... La un moment dat, era să fiu arestat de nemţi, care auziseră că, în şansonetele interpretate, lăudam Parisul ocupat de ei... Primele mele imprimări pe plăci de gramofon... Dar am şi amintiri frumoase mai recente; anul trecut am fost declarat Cetăţean de Onoare al oraşului Târgovişte, cu prilejul „Crizantemei de aur".

– Cine sunt cei mai îndrăgiţi compozitori cu care aţi colaborat?

– Sunt mulţi. H.Mălineanu, Ion Vasilescu, Gherase Dendrino, Mişu Iancu – cu care am făcut imprimări şi în Germania –, Aurel Giroveanu...

– Un „domeniu" important în repertoriul dv. îl reprezintă faimoasele şi mult gustatele cântece de pahar. Cine nu ştie refrenul „Dă-i cu spriţul pân'la ziuă..."? Sunteţi cumva un petrecăreţ?

– Nu m-am omorât niciodată nici cu vinul, nici cu ţigara.

– Care să fie secretul longevităţii dv. artistice? Sunteţi mereu în atenţia publicului.

– Ştiţi cum se spune: cel mai bun doctor e Dumnezeu. El îţi dă şi sănătatea, şi talentul. Şi mai trebuie să ştii să pătrunzi în sufletul omului, altfel... Uite, am ajuns la eel de-al treilea CD, intitulat „Eternul Gică", şi care se vinde foarte bine.

– Spuneţi-mi trei melodii care vi se întâmplă să le fredonaţi spontan, aşa cum aţi făcut şi în timpul discuţiei noastre.

– Numai trei? Fie. În primul rând ar fi „Adevărata mea dragoste" – când mă gândesc la Cezarina Moldoveanu –, „Vrei să ne-ntâlnim sâmbătă seară?" şi, inevitabilul, „Am strâns toamnă după toamnă"...

PAUL IOAN

Acum 3000 de ani

„ZIUA ÎN CARE ZORII AU APĂRUT DE DOUĂ ORI!"

Până în prezent, se considera că prima consemnare documentară privind producerea unei eclipse datează din anul 899 î.Ch. Iată însă că o descoperire arheologică de dată recentă pune într-o nouă lumină uimitorul spirit de observaţie al vechilor locuitori ai Chinei. Efectuând săpături în provincia Lintong, din nord-vestul Chinei, pe locul unde fusese odinioară cetatea de scaun a dinastiei Zheng (stăpânitoare peste ţară între 1100 şi 840 î.Ch.), arheologii chinezi au găsit fragmente din aşanumita „Cronică de bambus", o scriere chinezească datând din sec. III d.Ch. Această lucrare legendară, despre care se credea că nici nu fusese vreodată aşternută pe hârtie, conţinea, printre altele, şi o însemnare ciudată: „În primul an al domniei regelui Yi, Soarele a răsărit de două ori, într-o singură zi".

Efectuând măsurători şi calcule precise, o echipă de astronomi, anunţată rapid de descoperire, a ajuns la concluzia că aparent inexplicabilul fenomen consemnat în anale desemna, de fapt, o eclipsă de Soare! „Ţinând seama de faptul că regele Yi a domnit undeva între anii 1000 şi 850 înaintea erei noastre, am determinat că eclipsa respectivă a avut loc pe 21 aprilie 899. Chiar dacă nu a fost totală, eclipsa a avut darul de a-i impresiona pe oamenii acelor vremuri, iar faptul că ea a avut loc la primele ore ale dimineţii i-a determinat să creadă că, într-adevăr, Soarele a mai răsărit încă o dată. A fost, cu alte cuvinte, ziua în care zorii au apărut de două ori!", spune astronomul Xiaolu Zhou, de la Universitatea din Beijing. Într-un număr recent din revista „New Scientist", Stephenson pune la îndoială veridicitatea „Cronicii de bambus", apreciind că s-ar putea ca cele scrise acolo să reprezinte compilaţii ale unor scrieri mai vechi, care descriu „orice altceva, dar nu eclipse"!

Pe de altă parte, astronomii chinezi sunt de părere că eventualele nepotriviri între calcule s-ar putea datora şi faptului că acum trei milenii, Pământul se rotea mai încet în jurul Soarelui. Dezbaterile continuă...

Ce le trece unora prin minte?!

◆ Multe din recordurile bizare „săvârşite" de unii semeni ai noştri sunt doar admirate, nu şi râvnite. Dar cazul americanului Fred E. Magel, din Chicago, este unul menit a stârni invidie. Fred a servit masa în nu mai puţin de 46.234 de restaurante din 61 de ţări ale lumii. Pe perioada a 18 ani de „pelerinaj", el şi-a propus să evalueze gradul de calitate al respectivelor aşezăminte şi să scrie o carte despre „cum se mănâncă în lume". Printre nenumăratele sale observaţii se află şi următoarele: cei mai buni homari se consumă în Africa de Sud, cel mai bun sufleu de căpşuni în Franţa şi cea mai bună tocăniţă de gândaci în Thailanda... Dar el însuşi recunoaşte că gusturile nu se discută.

◆ Apropo de servit masa... Un grup de alpinişti australieni deţin recordul în ceea ce priveşte festinul la înălţime. Cărând după ei mese, scaune şi provizii pentru ospăţ, ei au urcat pe muntele Huascaran din Peru şi la 6.768 de metri au făcut un picnic de pomină. Aveau la ei şi haine de gală, pe care le-au purtat pe sub blănuri. Ghinionul lor a fost că vinul a îngheţat în pahare înainte de a-l savura.

◆ Un grup de artişti de circ din Monte-Carlo şi-au construit o masă specială, cu înălţimea de 3,5 metri. Folosindu-se de picioroange adecvate, circarii au servit un dejun pe cinste, reuşind să se menţină în echilibru timp de două ore. Consumul de băuturi alcoolice a fost interzis, pentru ca revenirea la sol să se producă fără incidente.

Grevă sinistră

Profesorii de anatomie de la principala universitate din Honduras au fost în grevă la începutul lui septembrie anul acesta, revendicând... mai multe cadavre de la spitale sau morgă. „Ar fi foarte dificil pentru decanul nostru să satisfacă de unul singur această cerinţă a universităţii. Poate numai dacă ar ieşi în stradă cu un pistol în mână!" Numărul cadavrelor, atât de necesare studiilor medicale, a scăzut simţitor în ultima vreme de când se cere ca fiecare corp oferit studiului să fie însoţit obligatoriu de un carnet de donator, semnat de respectiva persoană în timpul vieţii.

În numărul viitor

■ Construcţiile orbitale şi logica Fuzzy ■ Vestimentaţia fantomelor ■ Deşeuri toxice şi specii pe cale de dispariţie ■ Alchimia vinului ■ Avantajele căscatului ■ Cheia cuceririi planetei Marte! ■ Cum să ne ferim de hoţi ■ Biblioteca SF ■ Parisul, vedetă de cinema ■ Femina club ■ Întâmplări adevărate ■ Mini-interviul săptămânii: Dr. Arcadie Percek ■ Horoscop ■ De vorbă cu avocatul casei

Casa Editorială „MAGAZIN" caută AGENŢI DE PUBLICITATE din întreaga ţară. Se oferă condiţii avantajoase. Pentru relaţii, cei interesaţi pot telefona zilnic între orele 9 - 14 la telefon/fax 224.39.96

Fotografia săptămânii

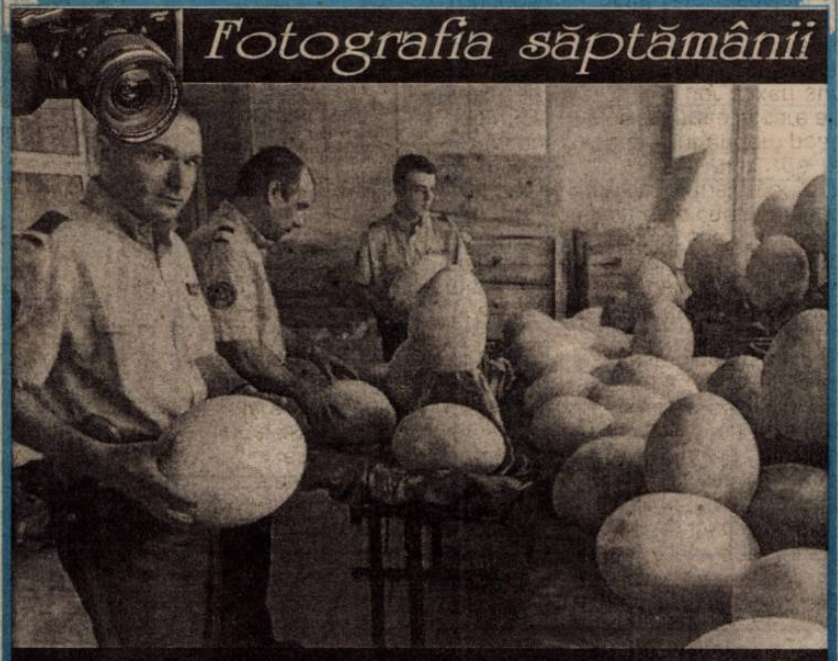

Aceste ouă, confiscate de vameşi în portul Le Havre, provin de la o zburătoare din Madagascar (Epyornis maximus), dispărută în urmă cu 2000 de ani. Excelent conservate, acestea au devenit obiecte de trafic, valoarea unui ou oscilând între 10000 şi 115000 franci francezi.

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2243996.

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10^00 - 14^00

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Biblioteca Judeţeană

SERIE NOUĂ - 444 • ANUL XLII • 25 NOIEMBRIE 1999 • 16 PAGINI • 3000 LEI Nr. 47 (2194)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÂNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

Nu trebuie să vorbeşti decât cui vrea să te asculte.

SENECA

•

Să se uite fiecare în adâncul sufletului său şi are să găsească multe lucruri de stârpit.

GOETHE

CONSTRUCŢIILE ORBITALE ŞI LOGICA FUZZY

TV

- TVR 1 · TVR 2
- Pro TV
- Acasă
- Antena 1
- Prima TV
- Tele 7 abc

Misterele lumii 4

VESTIMENTAŢIA FANTOMELOR

Starea de veghe 5

SPECII PE CALE DE DISPARIŢIE

Misterele lumii 4

OZN-urile continuă să cerceteze silozurile nucleare

Relatam, într-un episod anterior, despre incidente OZN petrecute în anii şaizeci în jurul unor depozite de rachete nucleare americane. Documente desecretizate ulterior au scos la iveală că s-au petrecut şi alte incidente în zona acestor baze militare. Astfel, un val de OZN-uri a fost semnalat în 1975, cuprinzând practic toate bazele militare din nord-vestul Statelor Unite, până în nord-est. Multe dintre rapoarte vorbeau de elicoptere misterioase care zburau deasupra unor zone interzise.

femina club 6

Consultaţii fără plată 7

ALCHIMIA VINULUI

Biblioteca SF 10

RESPIRAŢIA MORŢII

•

AUTOSTRADA

Întâmplări adevărate 11

13 Idoli

PARISUL, VEDETĂ DE CINEMA

8-9 Homo Sapiens

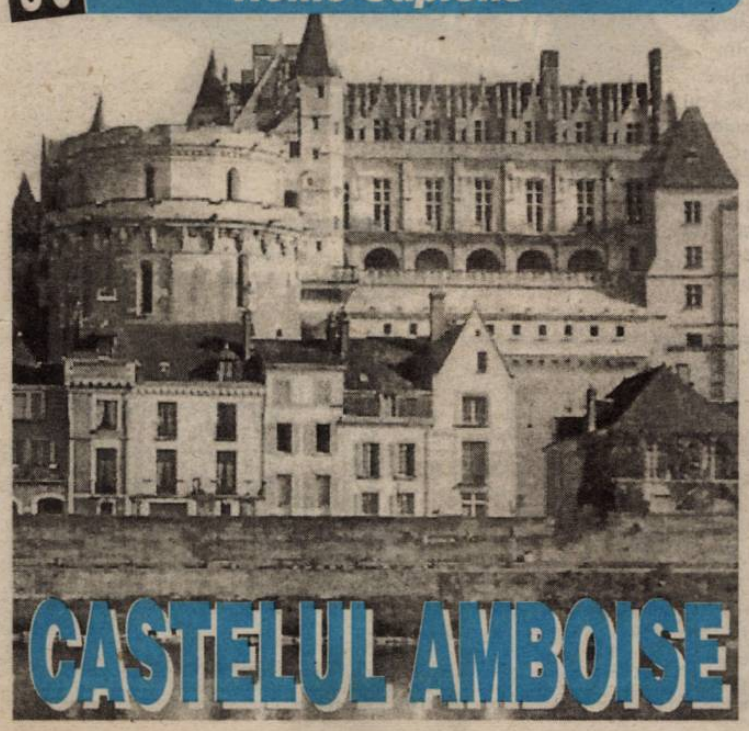

CASTELUL AMBOISE

La închiderea ediţiei

„Sportiva secolului" – NADIA COMĂNECI, România!

Comitetul Olimpic Internaţional, printr-un juriu prezidat de preşedintele CIO, Juan Antonio Samaranch, a desemnat, la sfârşitul săptămânii trecute, pe cei 11 sportivi ai secolului! Între aceştia, spre marea noastră bucurie, s-a aflat şi „Zâna de la Montreal", legenda vie a gimnasticii mondiale – româncа NADIA COMĂNECI, laureată la categoria „sporturi atletice". Împreună cu ea, au urcat pe podium alţi „monştri sacri" ai sportului mondial – între care Carl Lewis, Dawn Fraser, Mark Spitz, Annemarie Moser-Proell, Jean-Claude Killy, Pelé şi Muhamad Ali...

58 DE MEDALII PENTRU INTELIGENŢA ROMÂNEASCĂ!

În condiţiile unei concurenţe deosebite, dată de calitatea şi importanţa celor peste o mie de invenţii din întreaga lume prezente la *Salonul Mondial al Inovaţiei, Cercetării şi noilor Tehnologii „Eureka"*, care a fost deschis în perioada 10-17 noiembrie a.c. la Bruxelles, participanţii români au obţinut un număr record de medalii, respectiv 58 de aur, 41 de argint şi 11 de bronz. Dintre cele de aur, 21 au primit şi Menţiunea specială a juriului. Totodată, ne face plăcere să menţionăm că invenţia „Hyper-CD-ROM", a românului EUGEN PAVEL, prezentată şi în paginile revistei noastre, a primit *Premiul Organizaţiei Mondiale a Presei Libere*, alţi patru români obţinând şi titlurile de *comandor* (două) şi *ofiţer* (două) al *„Meritului Invenţiei"*.

Bibliotecа Judeţeană

MUZICARTA

Madonna nu mai poate singură

S-au dus anii când Madonna îşi ajungea sieşi, exhibându-şi nurii şi alte părţi anatomice, încercând să convingă lumea fie că e virgină, fie că e o fată materialistă, fie doar o sărmană lesbiană în timpul liber. Cum anii se duc ca banii, acum Madonna are nevoie de un sprijin, măcar la casele de discuri. Sprijinul se numeşte William Orbit (probabil fără zahăr) şi Madonna a mai cunoscut un succes cu acest băiat şi anul trecut, când tandemul a lansat Ray of Light. Vorbind despre colaborarea celor doi, purtătoarea de cuvânt a Madonnei, Liz Rosenberg, a spus: „Cei doi au fost într-un studio din New York, unde au compus şi înregistrat material nou. Nu se ştie foarte bine dacă e vorba despre un nou album sau numai despre coloana sonoră a filmului „The Next Best Thing", în care Madonna va juca." Că nu se ştie ce fac cei doi prin studio nu e de mirare. Nenorocirea este că Madonna se bagă, iarăşi, în filme. Filmul „The Next Best Thing" este regizat de John Schlesinger („Midnight Cowboy") şi îi are în distribuţie pe Rupert Everett („My Best Friend Weding") şi Benjamin Bratt. Filmul, care va fi lansat în primăvara lui 2000, este o poveste a unui triunghi amoros, în care se întâlnesc o femeie şi un homosexual, cum ar veni Madonna şi Everett. Ei concep împreună un copil, iar un alt bărbat este convins, de Madonna, că este tatăl copilului. Mai nou, rapperul Busta Rhymes, a adus lumii la cunoştinţă că Madonna va mai apărea într-un film produs de HBO, în care apare şi el, Rhymes. Filmul prezintă artişti aparţinând unor genuri muzicale diferite, care văd lumea din unghiuri diferite. Asta nu e rău. Revenind la susţinătorul Madonnei, William Orbit are în plan să lanseze un album, în ianuarie, la casa de discuri a Madonnei, Maverick Records (Warner). Uite aşa se sprijină unii pe alţii.

Culoarea toamnei? Pur şi simplu Roşu

De mai bine de o lună, Mick Hucknall a anunţat că Formaţia Simply Red (care n-are nimic de-a face cu comunismul) e pe punctul de a-şi lansa ultimul său album, Love and The Russian Winter (Dragoste şi

Iarnă .rusească), un album produs de acelaşi G. Yashiki care a produs şi precedentele albume Simply Red, şi anume Stars şi Blue. Iată că primul single de pe album a apărut şi el, a apărut şi clipul video, şi se numeşte Ain't That a lot of Love. Am putea spune că Toamna are şi culoarea iernii ruseşti, de vreme ce Mick Hucknall vrea ca formaţia să meargă în turneu nu numai în Europa de vest, ci şi în Rusia, aşa, ca să rimeze cu titlul albumului.

John Lennon, Madonna şi Shakespeare

Nu-ţi vine să crezi! Un manuscris al lui John Lennon, solistul legendarei formaţii The Beatles, mai exact partitura piesei *I am the Walrus* (Eu sunt Morsa), a fost vândut la licitaţie, unui anonim, cu 78.500 lire sterline. Ce să facă el cu acest manuscris, care nu e totuşi al lui Shakespeare, rămâne un mister. M-am mai liniştit când am aflat că un corset al Madonnei s-a vândut, tot la licitaţia casei Christie's din Londra, cu 12.650 lire sterline. E de bine...

GEORGE CUŞNARENCU

TOP albume

1) Rainbow – Mariah Carey
2) Brand New Day – Sting
3) You, Me & Us – Martine McCutcheon
4) Christina Aguilera – Christina Aguilera
5) Hours – David Bowie
6) Run Devil Run – Paul McCartney
7) On The Six – Jennifer Lopez
8) From Here To Eternity – Clash
9) Supernatural – Santana
10) The Party Album – Vengaboys

Propuneri: Twelve Months Eleven Days – Gary Barlow, 10 th Anniversary Edition, Stone Roses, The Writing On The Wall – Destiny's Child.

Tolba cu SCRISORI

Ada Tanco – Bucureşti: Despre *Alphaville* am vorbit cu destul de mult timp în urmă, la „Pop-Rock de la A la Z". De revenit asupra subiectului este imposibil, dar, cum stăm destul de aproape unul de celălalt (eu stau la Zeţarilor...), ţi-aş putea furniza direct o copie a materialului despre favoriţii tăi. Trimite-mi un număr de telefon ca să fixăm o întâlnire. OK?

Lucian Stănescu – Bârlad: Am reţinut cele trei careuri trimise cu plicul care poartă data poştei din 19 august.

Andy – Botoşani: Şi despre *Bad Boys Blue* am mai vorbit! Poţi trimite un anunţ pentru fanii grupului, care, te asigur, sunt destul de numeroşi la noi. Asta este tot ce pot să fac acum...

Florin Diaconu – Ploieşti: Iată şi ceva despre discoDJ: paralel cu fenomenul descris săptămâna trecută, esenţial negru, sosirea curentului disco, axat pe o muzică de dans mai degrabă albă şi fondată pe o secţie ritmică pe cât de simplă, pe atât de eficace, oferea DJ-ilor un nou teritoriu de explorat şi un nou loc de acţiune – cabina special amenajată pentru ei! DJ-ii englezi au fost cei care au organizat primele mari party-uri în cluburi, după ce importaseră muzica soul, apariţia curentului disco multiplicând fenomenul, DJ-ul ajungând să programeze, anime, remixeze şi să înceapă realizarea de *samples*, datorită apariţiei maxi-singles-urilor. Disco folosea tehnici de înregistrare din ce în ce mai moderne, deschizând calea revoluţiei techno a anilor '90. (Despre aceasta, săptămâna viitoare!)

Bogdan Grama – Mediaş: Materialele trimise de tine sunt uşor depăşite! Dacă vrei să mă ajuţi cu ceva, atunci îmi poţi furniza date „reci" (discografii, componenţe...) în locul poveştilor romanţate...

Florina Spătaru – Brăila: Nu am adresele solicitate de tine, dar cred că ai putea să trimiţi un anunţ prietenilor noştri. Ce zici?

Albumul Săptămânii

Supernatural - SANTANA

Celebrul muzician latino-american îşi trece încă un titlu în impresionanta sa discografie, *„Supernatural"*, nedepăşind, totuşi, valoarea medie, în ciuda superinflaţiei de staruri care au contribuit la apariţia sa: *Eric Clapton, Lauryn Hill, Eagle-eye Cherry, Dave Matthews,* acestora adăugându-li-se câţiva solişti mexicani. Un CD cântat în engleză şi spaniolă, care se înscrie în categoria „inventată" de *Santana,* aceea de *world music*, cele 73 de minute contopind rock-ul, blues-ul, soul-ul şi latino music şi oferind un produs final acceptabil. Este evident că nu ne puteam aştepta la vreo schimbare din partea veteranului şi, tocmai de aceea, supărarea noastră cu privire la nivelul mediu al acestui CD va trece imediat, *„Supernatural"*-ul fiind, de fapt, cât se poate de „natural", omul nostru fiind printre puţinii care de zeci de ani sunt fideli aceluiaşi registru sonor. La final, o sugestie celor care abia acum îl descoperă pe *Santana:* ascultaţi-i şi primele albume!

POP-ROCK, de la A la Z

Dion

Pe numele său adevărat *Dion DiMucci*, născut la New York pe 18 iulie1939, acest muzician este considerat a fi unul din pionierii rock-ului, împreună cu trupa sa *The Belmonts*, formată din italo-americani din Bronx... A început cu *doo-wop* (v-am vorbit pe larg despre acest stil...) pentru ca în 1960 să debuteze solo şi să înregistreze două melodii care aveau să devină clasice ale genului – *„Runaround Sue"* şi *„The Wanderer"*. Din păcate, heroina avea să-i compromită cariera, care se anunţa a fi strălucitoare, *Dion* reuşind abia în 1967 să revină la vârf, de data aceasta într-un registru de folk, înregistrând un mare succes cu *„Abraham, Martin And John"* dedicat lui *Lincoln, Luther King* şi *Kennedy*. De atunci omul nostru s-a „specializat" pe cântări religioase şi campanii antidrog, acestea neîmpiedicându-l, totuşi, să colaboreze cu mari nume ale scenei americane, ca *Bruce Sprigsteen, Dave Edmunds* sau *Lou Reed*. Vă recomand trei albume, din trei perioade distincte – *„Wish Upon A Star"* (1961), *„Return Of The Wanderer"* (1978) şi *„Yo Frankie"* (1989), acesta din urmă avându-i ca invitaţi pe *Bryan Adams, kd Lang, Lou Reed, Paul Simon* şi *Patty Smith*...

Celine Dion

S-a născut pe 30.03.1968. În 1988 câştiga pentru Elveţia, deşi ea era cam canadiancă, concursul *Eurovision* cu melodia *„Ne Partez Pas Sans Moi"*. Casa *Columbia* îi oferea un contract foarte bun, iar în 1990 începea drumul spre vârful ierarhiei solistelor, drum a cărui primă bornă a fost *„Where Does My Heart Beat Now"*, locul patru în SUA. În 1992 lua un *Oscar*, împreună cu *Peabo Bryson*, pentru *„Beauty And The Beast"* (din coloana sonoră a filmului omonim), tot 1992 lansând un alt hit – *„If You Asked Me Too"*. Nu voi insista asupra celor ce au urmat, o duzină de hituri, albume millionsellers, care vă sunt bine cunoscute şi care i-au adus lui *Celine* una din primele poziţii în lumea solistelor, cronicarul încheind cu speranţa că retragerea anunţată de *Dion* va mai întârzia...

RENDEZ-VOUS pe Internet!
www.blur.co.uk
www.madonna.com
www.boyzone.co.uk

Grupaj realizat de
MARIAN MINCULESCU

Săptămânalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU - *Preşedintă*
GEORGE CUŞNARENCU - Administrator
PAUL IOAN - Administrator

REDACŢIA: Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Marian Grigore
Secretar de redacţie: Dumitru Mateuţă

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicuşor Dincă (director),
Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu / Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei)
• 402001085030 ($) • 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedintă a Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, PAUL IOAN, ION ŢUGUI

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

CONSTRUCŢIILE ORBITALE ŞI LOGICA FUZZY

Prof. dr. F. ZĂGĂNESCU

Readusă recent în atenţia întregii lumi prin eforturile financiare şi ştiinţifice implicate, Staţia Spaţială Internaţională ALPHA – o grandioasă construcţie orbitală întinsă pe suprafaţa a două terenuri de fotbal (!) –, va poseda în 2004 nu mai puţin de cinci Noduri de joncţiune cu module ştiinţifice suplimentare sau cu navete de transport. Întrucât apropierea şi joncţiunea la Staţia ALPHA a acestor navete reprezintă un ansamblu de manevre cu grad ridicat de precizie, dar şi de pericol (!), deci cu nivel de incertitudine ridicat, a trebuit concepută o instalaţie optică complexă, al cărei procesor controlează unghiurile camerelor de luat vederi panoramice folosind un program de calcul care utilizează... logica fuzzy. Dar ce este logica fuzzy?

Incursiune în teoria incertitudinii

De fapt, pentru a încerca o explicaţie privind logica fuzzy – în prezent cu numeroase aplicaţii în domeniul aerospaţial, al automaticii, microelectronicii etc. – este necesar să apelăm la Inteligenţa Artificială (IA); unul din instrumentele de lucru ale IA este reprezentat de noţiunea de Soft Computing (SC), capabil să descrie în limbaj matematic o nouă modalitate de calcul care exploatează tolerarea – în diferite probleme fizice – a existenţei incertitudinii şi chiar a impreciziei, în scopul obţinerii în final a soluţiei problemei studiate! Aceste SC-uri (a nu se confunda cu societăţile comerciale care, în România, sunt adesea eficiente doar în cărţi... aurii!) folosesc principiul complexităţii: cu cât un sistem tehnic îşi amplifică complexitatea, cu atât se reduce capabilitatea de preliminare a soluţiei, care va evolua până la atingerea unei limite de la care precizia şi relevanţa aproape se exclud reciproc!

Noţiunea de Soft Computing a fost introdusă în 1965 de matematicianul american Lotfi Zadeh de la Universitatea din California (Berkeley); în aceasta el a introdus calculul neuronal, algoritmii genetici şi logica fuzzy. În acelaşi an, regretatul academician Grigore Moisil a avut preocupări şi publicaţii în acelaşi domeniu, dar nu le-a exploatat îndeajuns... Zadeh, în schimb, a fundamentat logica fuzzy ca instrument matematic de studiu pentru fenomenele cu incertitudini şi care operează folosind grupurile fuzzy, tabele de calcul pentru funcţii de apartenenţă şi chiar procesoare fuzzy! Chiar şi noţiunea de grup în logica fuzzy implică o tranziţie treptată de la „a aparţine" la „a nu aparţine" respectivului grup... Un astfel de grup reprezintă condiţiile ambigue, vagi, imprecise; acestea sunt definite prin funcţii continue, care pot generaliza funcţia caracteristică a grupului, concept care va permite evaluarea gradului în care este satisfăcută o anumită condiţie sau o formulare dată. Astfel, operând cu incertitudini şi nu cu probabilităţi, logica fuzzy poate ajuta la implementarea la sisteme automate a unor strategii de control „învăţate" de la operatorul uman în scopul soluţionării unor probleme care implică sisteme neliniare complexe. Ca urmare, logica fuzzy evaluează măsura în care un anume element aparţine grupului, deci ea permite evaluarea gradului de dezvoltare a unui fenomen la care au apărut anumite condiţii, spre deosebire de anticipările care prelimină dacă aceste condiţii vor apărea sau nu...

Descoperiri arheologice de ultimă oră

Chinezii au influenţat cultura civilizaţiilor americane străvechi

Se vorbeşte, astăzi, tot mai mult, despre aşa-numita „invazie galbenă" spre Vest a popoarelor asiatice, în special a celui chinez, care a depăşit binişor cifra de un miliard de locuitori. Ei, bine, o astfel de invazie n-ar fi ceva cu totul nou. După cum relevă descoperirile arheologice, înaintaşii actualilor locuitori ai Chinei au populat cândva America Centrală, mai mult, ei au influenţat în mod decisiv cultura populaţiilor existente aici, populaţii care au dat naştere înfloritoarelor civilizaţii olmece şi, ulterior, mayaşe.

Comparând motivele inscripţionate pe artefacte olmece cu cele pictate pe obiecte de podoabă găsite în China şi provenind din aceeaşi perioadă (dinastia Shang, circa 1600 – 1100 î. Chr.), profesorul Mike Xu, de la universitatea statului Texas, a stabilit similitudini remarcabile. Semnele grafice pentru recolte, simboluri astronomice, ploaie, simboluri religioase, sacrificii, soare, cer, erau cvasiidentice. „Când am venit la Beijing aducând cu mine fragmente ceramice găsite în Guatemala, spune profesorul Xu, arheologii chinezi au fost convinşi că le adusesem, de fapt, mai multe mostre autohtone ale vestigiilor culturii Shang. Asemănările sunt uluitoare!".

Obiectele respective au fost prezentate cu ocazia unei conferinţe pe teme de istorie veche, ţinută la An Yang, oraşul care, în urmă cu milenii, servea drept capitală dinastiei Shang. Scopul principal al acelei conferinţe fusese aniversarea a o sută de ani de la descoperirea celor mai vechi ideograme chinezeşti cunoscute, „jianguwen", zgâriate cu un obiect ascuţit pe fragmente de os de animal şi carapace de broască ţestoasă. Dar descoperirea prezentată de Mike Xu a fost, de departe, atracţia centrală pentru numeroşii arheologi, istorici şi academicieni, cu atât mai mult cu cât profesorul american a demonstrat, în dizertaţia sa, că vechii chinezi au avut o influenţă covârşitoare şi asupra religiei olmece. Ambele populaţii aveau aceleaşi practici religioase, cu mese de sacrificiu şi altare de jad. „Or, este imposibil ca olmecii să aibă o «cultură de jad» peste noapte, spune Xu, care crede că acest contact dintre cele două civilizaţii, una aflată la apogeu, alta – cea olmecă – în formare, s-a menţinut mult timp, graţie acelui „curent negru", un curent submarin de apă care se desfăşoară de pe coastele Chinei până pe cele ale Americii. (G. T.)

Mutări „la nivel înalt" pe piaţa mondială a computerelor

Lupta pentru supremaţia puterii de calcul a computerelor se încinge o dată cu apropierea sfârşitului de an. La Santa Clara, în statul american California, cartierul general Intel Corporation, cel mai puternic producător de procesoare şi chipseturi de plăci de bază din lume, a anunţat că va prezenta 15 noi modele de chipuri pentru computere de birou, staţii de lucru, servere şi notebookuri, capul de afiş fiind cel mai aşteptat model, nume de cod „Coppermin", care va rula la viteze de peste 700 de megaherţi.

Relativ aflată în avantaj, având cel puţin deocamdată un pas înainte faţă de rivala Intel, Advanced Micro Devices, cunoscută publicului sub numele prescurtat „AMD", a introdus la începutul lunii octombrie pe piaţa din întreaga lume modelul „Athlon", care rulează la 700 MHz. Chiar dacă este lansat cu câteva săptămâni întârziere, Coppermin va fi, mai mult ca sigur, mult mai puternic decât concurentul similar al lui AMD. Coppermin reprezintă noua generaţie de Pentium III, fiind conceput pe o arhitectură de 0.18 microni, ceea ce permite crearea unor tranzistori mult mai performanţi. Nivelul 2 de memorie cache al lui Coppermin are aceeaşi capacitate ca toate modelele familiei Pentium III, însă acesta rulează la viteza procesorului, adică de două ori mai rapid decât celelalte modele, performanţă atinsă numai de procesoarele Intel Mendocino, care aveau însă o memorie de cache mult redusă pentru a fi foarte accesibile ca preţ. Intel lansează şi urmaşul Pentium II Xeon, care în seria Pentium III se va numi „Cascades". Acesta va fi cel mai puternic procesor pentru servere şi staţii de lucru şi va avea un preţ de peste 1000 de dolari.

Analiştii din domeniul computerelor sunt de părere că noua gamă de procesoare Intel va demonstra încă o dată supremaţia acesteia, deşi chipurile Pentium au pierdut timp de două săptămâni locul de frunte în domeniu, prin întârzierea lansării vârfului de serie Coppermin. Athlon a reuşit să clatine puternic poziţia lui Intel, întreaga comunitate a specialiştilor şi pasionaţilor de computere discutând despre noul procesor AMD care se anticipează a avea mare succes la public. Principala şi eterna armă a lui AMD în lupta cu Intel a fost politica de preţuri, cumpărătorii alegând AMD din simplul motiv că procesoarele lor de ultimă generaţie erau la jumătate de preţ faţă de cele similare ale lui Intel. Însă întotdeauna, chipurile lui Intel au fost mult mai rapide, mai fiabile, mai stabile. Rămâne de văzut dacă se va putea spune acelaşi lucru şi despre concurenţa Copperin-Athlon. Intel face o mutare interesantă, anunţând o scădere a preţurilor produselor sale ca urmare a tehnologiilor de producţie mult mai avansate, dar mai ieftine. Rămâne de văzut cât va costa Coppermin, având în vedere că, la această oră, un procesor Pentium III la 550MHz costă cu peste 100 de dolari mai mult decât un Athlon la 550MHz.

Noi apariţii sunt aşteptate şi la capitolul chipseturi pentru plăci de bază. Este aşteptat pentru lansare noul chipset Intel 820 numit „Camino", a cărui lansare trebuia să fi avut loc în septembrie şi care a fost amânată fără motiv. De aceea, planurile unor companii ca Dell Computers Corp., care aveau produse legate de această placă de bază, au fost amânate şi ele cu mari pierderi. Camino va oferi suport de 4 viteze pentru Advanced Graphics Port (AGP), precum şi o frecvenţă a ceasului acestuia de 133MHz. Acest chipset este primul care foloseşte technologia memoriei incorporate inovată de Ramburs Inc. Totuşi sisteme de test echipate cu Intel 820 au înregistrat multe erori cauzate de temperaturi înalte şi voltaje imprecise, compania anunţând că lucrează pentru ca problemele să fie rezultate în maxim două săptămâni. Cu siguranţă, atunci când Camino va fi lansat, va deveni liderul mondial al plăcilor de bază. Până atunci, producătorii altor componente pentru computere, în special cei din industria plăcilor video, legaţi de lansarea acestui chipset aşteaptă sau caută variante Intel mai vechi, precum chipsetul 810E, care nu beneficiază de avantajele lui 820 la capitolul grafică.

planet@IT

Mobil cu şoricel

Butonul care echipează telefonul mobil Sony, model CMD-C1, care pe la noi n-a ajuns încă (vezi foto), poate fi folosit ca un şoricel atât de obişnuit celor care folosesc computerul. Cu un singur deget pot fi controlate toate funcţiile. Cum? Ca la mouse: o rotire a butonului antrenează defilarea meniului, apăsarea pe buton validează alegerea. În timpul acestor manevre, icoanele grafice defilează pe ecranul aparatului, alegerea fiind „dintr-o privire". Bateria este de litiu-ion, conferind mobilului o autonomie de 115 ore în mod stand-by şi 5 ore şi jumătate de comunicare. Pentru cei care îşi doresc aparatul, iată şi preţul: 300 dolari.

Modem direct pe cablu

Cine are un modem intern ştie ce complicat este de a-l folosi cu alte computere (dezasamblare, transport, montare), dar nici

pentru cei care au un modem extern nu-i o treabă uşoară (din cauza gabaritului). Acesta e motivul pentru care compania Com One a realizat un modem în miniatură (în fotografie). Light Modem V90 56K se numeşte această bijuterie care este încastrat în cablul care se cuplează la intrarea USB a computerului. Alimentarea se face direct din computer, nefiind nevoie de nici un adaptor. Mic, mic, dar el poate fi şi robot telefonic, poate identifica apelurile telefonice, asigură un debit de 56 kilobiţi pe secundă şi transmite faxuri cu 14.000 biţi pe secundă. Preţul este cu puţin sub 100 dolari.

Amplificatorul digital al viitorului

Ceea ce se vede în imagine este un amplificator-tuner audio-video VSX-808 RDS fabricat de cunoscuta firmă Pioneer şi destinat amatorilor de „home cinema", cinematograf de cameră cum s-ar spune. Capabil să decodeze standardele sonore Dolby Digital, Dolby Pro-Logic, DTS şi MPEG 5.1, acest aparat asigură o reproducere perfectă a sunetului emis de un player DVD, LaserDisc sau de un videorecorder VHS hi-fi. Un tuner integrat RDS completează aceste posibilităţi de excepţie. Puterea amplificatorului este de 2X100 waţi în mod stereofonic tradiţional sau 5X50 waţi în modul Dolby Digital, o putere absolut suficientă pentru a reda toată dinamica sunetului digital. În Franţa el costă 3990 franci (665 dolari).

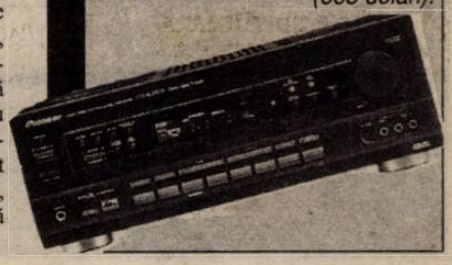

Inexplicabilul de lângă noi

Forţe abstracte imateriale

ION ŢUGUI

Una dintre obsesiile acestui sfârşit de mileniu, obsesii care circulă atât în lumea ştiinţei, cât şi în lumea teologilor creştinismului, este identificarea abstractului imaterial ca forţă în Cosmos şi în Univers. Într-un documentar transmis de postul de televiziune englez, Discovery, grupuri de oameni de ştiinţă şi deopotrivă de exegeţi ai creştinismului au convenit, independent unii de alţii, că atât în cer, cât şi pe planeta noastră există evenimente, fenomene, mistere inexplicabile din punct de vedere ştiinţific, dar aceasta nu înseamnă că ele n-ar fi reale, autentice!

Această recunoaştere nu este deloc surprinzătoare. Pe calea intuiţiei pure s-a mai făcut afirmaţia, dar nu de către profesionişti ai ştiinţelor sau teologi, ci de către scriitori. Marele Tolstoi spunea, pe la finele secolului trecut, că el era convins că forţele care guvernează Universul sunt invizibile! Pe ce cale va fi ajuns Tolstoi la această remarcă devenită azi obsesie? Încercând să răspundem, nu putem face un pas mai departe de menţiunea clasică, după care geniul are un ochi în plus cu care priveşte spre ceva ce nouă ne rămâne ascuns.

Legile fizice

Pe ele ne bizuim şi azi, ca şi ieri. Legile fizice sunt mai mult decât un postulat ştiinţific; ele sunt calea, se spune, a ştiinţei înseşi spre adevăr. Dar iată că nici acest postulat nu mai satisface lumea ştiinţifică. Asta pentru că relativitatea ne împiedică să punem calificative definitive pe o cunoaştere. Fiecare cunoaştere deschide un infinit de orizonturi spre alte necunoscute. În acest context ce înseamnă legile fizice, când noi ştim de subcuante de puţină vreme, deşi ele existau dintotdeauna într-un mister cosmic!

Pe bună dreptate azi, în plin spectacol tehnologic şi într-un spirit scientist centrifugal, lumea care meditează la soarta lumii s-a trezit dintr-o dată la semnalul tulburător şi fascinant al ipotezei existenţei unor forţe universale colosale, inimaginabile, care guvernează şi gestionează atât viul, cât şi neviul din infinitul cosmic...

Întrebarea care se aude tot mai des este următoarea: cu simţurile noastre şi cu corpul nostru fizic putem oare percepe aceste forţe sau este necesară o accelerare a evoluţiei noastre de alt tip decât cel material, pentru a înţelege şi percepe imaterialitatea cu funcţie de arhitect şi matematician al Cosmosului?

O înţelegere ştiinţifică a acestor puteri deocamdată ascunse ar schimba radical percepţia şi reprezentările noastre faţă de spirit, viaţă, materie şi antimaterie şi aşa mai departe... dar cum am primi, psihic, o asemenea mutare din aparenţa cunoaşterii acumulate în secole şi milenii, în altă supra-realitate, unde metafizica şi metapsihica devin câmpuri de trăire şi de investigaţie pe întinsul cărora nu ştim cât va trebui să treacă până ne vom obişnui cu ele, loviţi de fapt de o altă realitate, aparent incongruentă faţă de aceea în care am evoluat? Pe bună dreptate s-a spus că fiecare sfârşit şi fiecare început de mileniu aduc în lumea oamenilor revelaţii ce stau apoi la baza întemeierii unor noi unghiuri de investigare şi noi postulate, care nu o dată bruschează aşezământul clasic al cunoaşterii. Nimeni nu se îndoieşte că în primul secol al mileniului care urmează va trebui să ne pregătim mai ales psihic pentru a primi informaţii şi chiar o cunoaştere solidă despre forţele abstracte încă necuantificabile fizic, care, cum spunea Tolstoi, „guvernează Universul".

Exegeza creştină occidentală a început, spre exemplu, să-şi revizuiască tradiţiile iconografice, făcându-se afirmaţia că Îngerii nu sunt decât reprezentări abstracte ale unor entităţi cereşti ce nu pot fi vizualizate, precum s-a pretins. Acest exemplu va fi desigur urmat de multe altele, şocante, şi atunci ne vom da seama că noi, „din lumea noastră", privim spre cele nevăzute şi neconfirmate ştiinţific. Dar care există cu adevărat şi ne influenţează şi poate că ne domină de la începuturile vieţii pe această planetă. Mai întâi, cum spunea un om de ştiinţă, ştiinţei înseşi îi va trebui o criză puternică!

Înconjuraţi de baze extraterestre...

OZN-urile continuă să cerceteze silozurile nucleare

DAN D. FARCAŞ

Relatam, intr-un episod anterior, despre incidente OZN petrecute în anii şaizeci în jurul unor depozite de rachete nucleare americane. Documente desecretizate ulterior au scos la iveală că s-au petrecut şi alte incidente în zona acestor baze militare. Astfel, un val de OZN-uri a fost semnalat în 1975, cuprinzând practic toate bazele militare din nord-vestul Statelor Unite, până în nord-est. Multe dintre rapoarte vorbeau de elicoptere misterioase care zburau deasupra unor zone interzise.

Un astfel de incident a avut loc în noaptea de 27 spre 28 octombrie 1975, când un elicopter, care n-a putut fi în nici un fel identificat, a staţionat deasupra bazei *Loring* din Limestone (Maine) a aviaţiei militare americane. Seara, la ora opt fără un sfert, subofiţerul de poliţie Danny Lewis de la paza depozitului de bombe şi focoase ale rachetelor nucleare, dispuse într-un soi de igluuri de beton, a zărit un „avion" la altitudinea de circa 100 de metri. Turnul de control a reperat şi el obiectul, dar toate tentativele de a intra în contact cu el au rămas infructuoase. Aparatul a început să descrie cercuri la mai puţin de 300 de metri de sectorul de depozitare. În acest moment toată lumea era convinsă că este vorba de un elicopter. A fost ordonată alerta pe teritoriul bazei şi s-a cerut o intervenţie aeriană din partea NORAD. Intervenţia a fost refuzată, iar misteriosul vehicul a dispărut, după 40 de minute, spre frontiera canadiană.

Seara următoare, la aceeaşi oră, „elicopterul" a reapărut la capătul pistei de aterizare, la o înălţime de circa 50 metri, ca o lumină de culoarea chihlimbarului, emiţând fulgerări albe. A devenit apoi invizibil, ca să reapară brusc deasupra silozurilor de depozitare a armelor nucleare. Sergentul Steven Eichner, împreună cu mai mulţi membri coechipieri, efectua nişte lucrări în zonă. Ei au descris obiectul ca o minge de rugby alungită, emiţând simultan lumini de toate culorile. Era aparent solid şi nu emitea nici cel mai mic zgomot. S-a dat din nou alerta pe teritoriul bazei. În agitaţia creată, obiectul s-a făcut din nou invizibil, continuând să fie observat însă pe ecranul radarului. Un elicopter trimis pentru intercepţie, dirijat prin radar, s-a apropiat de obiect la mai puţin de treizeci de metri, fără să-l poată repera vizual.

Acelaşi tip de incident s-a repetat în cursul toamnei anului 1975 şi la alte baze nucleare ale Air Force: *Wurtsmith* (Michigan) la 30 octombrie, *Malmstrom* din Great Falls (Montana) în 7 şi 9 noiembrie şi 2 decembrie, *Grand Forks* (Dakota de Nord) la 4 noiembrie, *Minot* (Dakota de Nord) în 10 noiembrie 1975. Unele rapoarte vorbeau de elicoptere, altele de OZN-uri. Air Force a recunoscut ulterior că de fapt nimeni nu a identificat elicoptere, ci s-au făcut doar presupuneri, bazate pe luminile observate vizual de martori. De pildă, în silozurile bazei *Malmstrom*, răspândite pe o suprafaţă foarte mare, se găseau douăzeci de rachete nucleare. La silozul K-7, în noaptea de 7 spre 8 noiembrie, senzorii electronici au semnalat violarea zonei de securitate. Echipa de intervenţie, venită în grabă cu o maşină, a zărit, de la distanţa de o milă, un obiect portocaliu deasupra zonei. Când s-au apropiat şi-au dat seama că era un obiect plutitor enorm, de dimensiunile unui teren de fotbal, care ilumina întregul perimetru destinat rachetelor. Ofiţerii au ordonat ca soldaţii să ocupe poziţii în jurul silozurilor, dar soldaţii au refuzat să mai înainteze. Imediat OZN-ul a început să se înalţe. Când a atins înălţimea de 300 de metri, a apărut şi pe ecranul unui radar NORAD. În acest moment au fost trimise, pentru intercepţie, două avioane de vânătoare ultrarapide *Convair F-106*. Înainte însă ca acestea să ajungă în zonă, OZN-ul a atins înălţimea de 66 de kilometri, dispărând de pe ecranul radarului.

Membrii echipei de intervenţie au fost ţinuţi un timp sub supraveghere medicală datorită şocului psihic suferit în urma acestei întâmplări. S-a făcut o anchetă oficială, cu participarea tuturor martorilor. Unul dintre aceştia, James Moulton, pilotul unui elicopter trimis, de asemenea, pentru interceptarea obiectului, a declarat că OZN-ul emitea o lumină mai strălucitoare decât Soarele. În plus, surse credibile au afirmat că, după vizita obiectului, programele conţinând ţintele respectivelor rachete au fost alterate. A fost necesară înlocuirea vehiculului de reintrare în atmosferă, apoi a întregii rachete.

(Va urma)

Aţi dori să ştiţi cum îşi pun astrele amprenta asupra destinului vostru? Doriţi să ştiţi ce bucurii şi ce necazuri „sunt scrise" în existenţa voastră? Curiozitatea vă poate fi satisfăcută de BRĂŢARA, vrăjitoarea şi clarvăzătoarea care nu a cunoscut eşecuri cu harul şi arta ei magică. Este preţuită chiar şi peste hotare, ca o superdotată care vă poate da informaţiile dorite despre viaţa, destinul, greutăţile, necazurile, succesele şi insuccesele dumneavoastră, despre boli şi trecut, despre şanse şi viitor.

Testată de mii de ori, BRĂŢARA a uimit, pe cei care au solicitat-o, prin precizie şi rezultate. Ea vă poate oferi şi dv. informaţiile solicitate. Pentru aceasta trimiteţi pe adresa revistei „Magazin" o scrisoare detaliată referitoare la ceea ce doriţi de la BRĂŢARA, o fotografie şi talonul alăturat, completat cu datele astrologice exacte: nume şi prenume, anul, luna, ziua naşterii şi localitatea.

Răspunsul îl veţi primi prin poştă la adresa indicată de dumneavoastră, după achitarea mandatului poştal.

Costul acestor servicii este de 75.000 lei. Suma respectivă trebuie trimisă printr-un mandat poştal pe numele IONESCU SIMION, Piaţa Presei Libere nr. 1, sector 1, Bucureşti, cod 71341. Pentru alte detalii puteţi telefona la 2243996 şi 2228336.

BRĂŢARA a făcut sute de cupluri fericite, a vindecat de epilepsie, argint viu, disfuncţii sexuale. Cu puterile ei magice, dăruite exclusiv magiei albe, şi-a consacrat un nume în lumea vrăjitoarelor şi a clarvăzătorilor.

NUME _____ PRENUME _____

ANUL ___, LUNA ___, ZIUA NAŞTERII ___ şi LOCALITATEA _____

ADRESA: str. _____ nr. _____, bl. _____,

sc. ____, et. ____, ap. ____, sector ____, localitate _____,

cod _____, judeţul _____.

M/47

NOTA REDACŢIEI: *Pentru a primi răspunsul solicitat cât mai rapid vă rugăm să expediaţi în acelaşi timp scrisoarea şi mandatul poştal. În acest moment multe scrisori neînsoţite de mandat sunt „în aşteptare". Dacă aţi uitat să expediaţi mandatul, grăbiţi-vă!*

Încă o precizare: numai prin intermediul nostru intraţi în legătură cu adevărata Brăţara. Pentru că, atenţie!, mai multe persoane din Craiova, Bucureşti etc., lipsite însă de puteri magice, şi-au luat acest pseudonim.

Viitorul - codificat în timpurile biblice

„Începutul pericolului"

MIHAELA DOROBANŢU

27 ianuarie 1996, a doua zi după întrevederea lui Michael Drosnin cu Primul Ministru Shimon Peres. Ziaristul american se află pe muntele Nebo, cel mai înalt vârf al munţilor Pisgah. Ca şi Moise altădată, el contemplă Israelul care se desluşeşte clar în zare. Şi totuşi nu poate să nu privească în jos, întrebându-se ce vrea să spună textul biblic codificat atunci când previne că sub pantele muntelui se află ascunsă arma ce va declanşa holocaustul atomic. Unde însă?

Versetul biblic conţine un curios amestec de informaţii, de „amestecuri" de cuvinte, pentru că „holocaust atomic" se încrucişa nu doar cu „aruncător atomic", ci şi cu „pentru a prelungi zilele pe Pământ". Textul părea că lasă speranţa posibilităţii prevenirii atacului. Aceasta pentru că în ebraică literele care compun cuvintele „pentru a prelungi" compun şi cuvintele „dată" şi „adresă". „Adresa" era clară – munţii Pisgah. Dar data? Drosnin hotărăşte să ia lucrurile pe rând şi de aceea s-a dus imediat în Iordania. Lucrurile nu erau însă prea simple nici în ceea ce priveşte localizarea exactă. La poalele munţilor se pot număra trei mii de dealuri aride şi de uezi pustii – celebrele cursuri de apă ale Africii de Nord şi Arabiei, mai tot timpul secate. Oriunde se putea ascunde o armă – un dispozitiv de artilerie sau un lansator de rachete. Un om suficient de voinic, îi spuseseră experţii în terorism, poate transporta cu uşurinţă, într-un simplu sac de spate, un proiectil atomic. Şi din acestea se găsesc mii prin lume, mai ales pe teritoriul fostei URSS, oricare dintre ele capabil să distrugă un oraş întreg. Şi în aceeaşi zi, într-unul din rarele sale apeluri publice, conducătorul Libiei îndeamnă toate ţările arabe să se doteze cu arme nucleare.

Michael Drosnin revine a doua zi la Ierusalim şi îl întreabă pe şeful Mossadului dacă Primul Ministru luase în serios ceea ce îi spusese. „Te-a primit", îi răspunde laconic acesta. Pentru a reveni şi el cu aceeaşi întrebare pe care o pusese şi Shimon Peres: ce se mai putea face dacă totul era codificat? Răspunsul lui Michael Drosnin vine imediat: „Nu puteţi împiedica o cometă să se ciocnească cu planeta Jupiter, dar cu siguranţă puteţi împiedica Libia să atace Israelul".

Trei zile mai târziu, Primul Ministru pronunţă un discurs la Ierusalim în care declară pentru prima oară că cel mai mare pericol care ameninţă lumea întreagă îl reprezintă armele nucleare intrate pe mâna unor ţări iresponsabile şi mânuite de fanatici. Aluzia era evidentă. Textul din discurs era o parafrază a avertismentului codificat în Biblie.

Dar Michael Drosnin nu poate fi liniştit. Dacă acest cod al Bibliei are dreptate, atunci nu el era cel mai mare pericol care ameninţa lumea. Discutând cu şeful Mossadului, Drosnin îi spune: „Dacă există un oarecare adevăr în toate acestea, atunci avem de-a face cu începutul pericolului, nu cu sfârşitul său."

Între scepticism şi credulitate

Vestimentaţia fantomelor

PAUL IOAN

Dacă în articolul precedent am analizat succint două aspecte ale „tipologiei fantomelor" – legăturile cu biografia persoanei decedate şi spaţiile de manifestare –, în prezentul text vom analiza alte două caracteristici: impactul auditiv şi vizual asupra martorilor. După ce înlătură orice tangenţă cu crizele paranoice şi nevrozele obsesionale, reputatul parapsiholog René Sudre alcătuieşte o statistică a vestimentaţiei cu care fantomele se prezintă la intempestivele lor „rendez-vous-uri". Impactul vizual asupra celor vii este mai puternic atunci când „spectrele" mişcătoare poartă haine uşor de recunoscut ale persoanei decedate. Multe femei-fantomă apar în rochii de mireasă, iar bărbaţii-fantomă într-un impecabil costum de ocazie. În marea majoritate a cazurilor, vestimentaţia este lesne de identificat în albumul familiei respective. Nici o fantomă nu va reveni în locurile îndrăgite în „rochia de piaţă sau pantaloni jerpeliţi; ele par mai întotdeauna gata să participe la un dineu sau la o sindrofie".

În ceea ce priveşte impactul auditiv, lucrurile se complică. Încă nu există o explicaţie cât de cât satisfăcătoare asupra următoarei ciudăţenii: de ce unele persoane aud zgomotele produse de fantome, iar altele nu. „Pare absurd ca, dintr-un grup de patru persoane, două să audă paşii şi foşnetul fantomei, iar celelalte două nu" – spune Sudre. Se pare că audiţia selectivă are la bază o legătură afectivă între spectru şi anume indivizi... Dar despre „sentimentalismul" fantomelor vom vorbi cu alt prilej.

TEHNO XXI

PAŞI SPRE UN MOTOR PERFECT ECOLOGIC

MARIAN GRIGORE

În anul 1990, cu prilejul zilei de 1 aprilie, revista „Magazin" aducea „ştirea bombă" a realizării, de către un inventator român, a primului motor care-şi extrăgea şi sintetiza combustibilul din elemente existente în aer. Numai că schema acestui motor respecta fidel doar canoanele... păcălelilor de început de aprilie. Motorul pe care-l prezentăm acum nu are nici o legătură cu cel amintit, în afara faptului că funcţionează... cu aer. Cu o singură precizare: este vorba de aer comprimat.

O idee ca Oul lui Columb...

Guy Nègre a lucrat aproape trei decenii ca inginer specialist în industria aeronautică şi în cele mai celebre echipe de Formula 1, cunoscând pe viu invenţiile şi perfecţionările care, experimentate pe circuite, au contribuit la generalizarea unor soluţii ce caracterizează astăzi orice autoturism. Printre acestea, rămasă însă negeneralizată, era şi înlocuirea demarorului electric cu o turbină acţionată cu aer comprimat. În acest caz, aerul comprimat oferă doar energia de pornire a sutelor de cai putere ai bolizilor. *Dar* – s-a întrebat el la un moment dat – *aceeaşi energie n-ar fi suficientă pentru a pune în mişcare un automobil în oraş, când vehiculul nu are nevoie decât de puţină energie?* De la întrebare la idee şi, apoi, la invenţie n-a mai fost decât un pas. Un pas parcurs în peste cinci ani de cercetări, la capătul cărora, în 1998, lucrau în orăşelul francez Brignoles (departamentul Var) 18 ingineri şi tehnicieni specialişti, într-o societate denumită „CQFD Air Solution", susţinută de o societate-mamă înregistrată în Luxemburg (de, paradisurile fiscale!), respectiv „Motor Developement International", societate înfiinţată tocmai pentru a valorifica această idee.

O faţă nouă pentru un motor clasic

Prototipul realizat, funcţionabil şi deja experimentat, se bazează pe câteva idei revoluţionare, în ciuda faptului că un neavizat ar putea considera că faţă de motoarele clasice doar „s-a schimbat ceva, pe ici – pe colo, fără să se schimbe nimic". În fond, noul motor are tot cilindri, tot pistoane, tot arbore cotit şi, atunci, unde este noutatea? Dar noul motor, păstrând tot ceea ce era de păstrat din motoarele clasice, reuşeşte să elimine două dintre neajunsurile majore ale acestora: timpul prea scurt de ardere al combustibilului şi volumul variabil al camerei de ardere. Neajunsuri pe care a încercat să le elimine şi un alt motor, prezentat, de asemenea, în revista noastră, care înlocuia arborele cotit cu o roată dinţată de un tip special, „o roată de Geneva".

Ideea lui Nègre a fost de a introduce o cameră de ardere de volum constant şi de a separa cei patru timpi ai unui ciclu motor în doi cilindri diferiţi: un ciclu pentru admisie şi compresie şi un alt ciclu pentru expansiune şi evacuare; în schimb, obţinerea temperaturilor ridicate, respectiv „arderea", se produce în camera de volum constant. Din acest moment, nu mai contează foarte mult dacă ridicarea temperaturii se obţine prin arderea unui combustibil (dar folosit în cantităţi mult mai mici, întrucât are timp să ardă integral) sau ca efect al creşterii bruşte a presiunii, prin injectarea de aer comprimat. Motorul poate funcţiona acceptabil şi cu aer comprimat, şi cu combustibil, astfel încât, cu modificări minore (adăugarea unui injector de combustibil şi a unei bujii) poate funcţiona, după nevoie, şi cu aer comprimat, în oraş (cu avantajul că nu poluează, ba chiar, dimpotrivă, depoluează, aerul comprimat utilizat fiind în prealabil filtrat şi curăţat de impurităţi pentru a fi restituit în atmosferă curat), şi cu un combustibil oarecare, pe şosele.

Nici la Paris nu eşti profet în ţara ta...

„Noi am propus primăriei oraşului Paris să remotorizeze 4000 autobuze şi toate maşinile de gunoi cu motorul nostru, asta însemnând 15 milioane mc de aer purificat pe zi – spune, acum, Guy Nègre. *RATP* („RATB"-ul Parisului n.red.) *nu a fost insensibil la argument, dar cerea un motor pentru vehicule grele deja testat şi omologat. Asta depăşea infrastructurile noastre, aşa că am hotărât să construim un motor numai cu aer comprimat pentru un taxi new look, proiectat tot de societatea noastră, cu ajutorul inginerilor italieni de la Bugatti. Numele lui: TOP (Taxi Zero Poluare). În 1997 a fost semnat acordul de licenţă cu oraşul Mexico (unul dintre cele mai poluate din lume), brevetul rămânând proprietatea societăţii noastre. Concret, vor fi înlocuite progresiv 87000 taxiuri cu noul nostru taxi."*

Motorul noului taxi, funcţionând cu aer comprimat, a fost deja testat pe un Citroën AX şi are următoarele caracteristici: 60-80 cai putere la 7000 rotaţii/minut, 34 kg greutate, 100 km/oră viteză maximă şi un consum de 15 litri aer comprimat de înaltă presiune la fiecare oră de funcţionare. Rezervorul de aer comprimat al viitorului taxi are 300 litri, asigurând, deci, 20 de ore de funcţionare la un cost de 10 franci francezi (echivalentul a 2 litri benzină) pentru un plin făcut în afara orelor de vârf ale sistemului energetic.

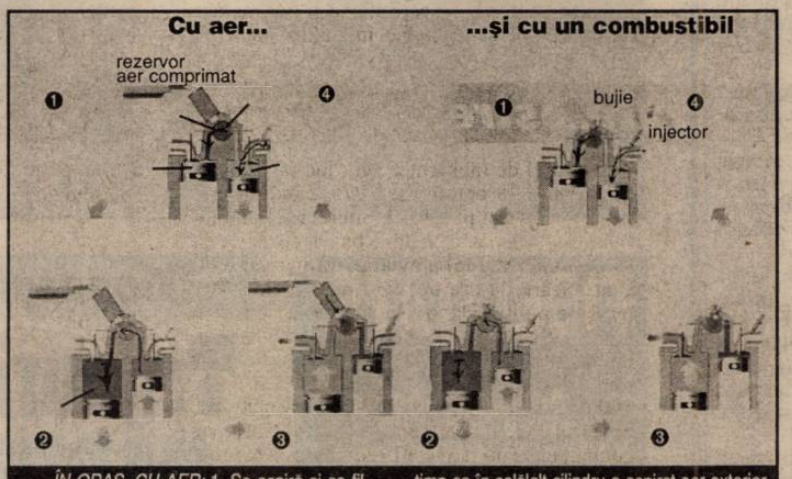

ÎN ORAŞ, CU AER: 1. Se aspiră şi se filtrează aer exterior; în acelaşi timp, supapa de detentă lasă să treacă aerul fierbinte acumulat în timpul precedent în camera de volum constant spre cilindrul de detentă. 2. Aerul aspirat este comprimat la o presiune de până la 21 atmosfere în cilindrul de admisie-compresie, temperatura crescându-i la 400 grade C, fiind trimis în camera de volum constant. În acelaşi timp, aerul fierbinte evacuat anterior în cilindrul de detentă-evacuare se destinde împingând pistonul (timpul motor). 3. În camera de volum constant este injectat din butelia-rezervor aer comprimat la o presiune de 40-50 de atmosfere, şocul creşterii bruşte de presiune producând o supraîncălzire a aerului. Simultan, se produce evacuarea aerului care a asigurat timpul motor. 4. Supapa de detentă a camerei de volum constant se deschide de către cilindrul de detentă-evacuare, în timp ce în celălalt cilindru e aspirat aer exterior. Şi ciclul se reia...

PE ŞOSEA, CU COMBUSTIBIL: 1. Aerul aspirat (ca în funcţionarea „cu aer") este amestecat cu puţin combustibil livrat de injectorul de carburant, obţinându-se un amestec sărac. 2. Amestecul aer-carburant este comprimat pentru a fi trimis în camera de volum constant, moment în care se produce şi timpul motor în celălalt cilindru. 3. Ca într-un motor clasic, amestecul aer-combustibil este aprins în camera de volum constant printr-o bujie. În acelaşi timp se produce şi evacuarea gazelor din cilindrul în care a avut loc timpul motor. 4. Supapa de detentă din camera de volum constant se deschide spre cilindrul de detentă-evacuare şi, simultan, începe un nou ciclu.

Anatomia secundei

Kismet, robotul...

ALEXANDRU MIRONOV

A apărut în laboratoarele de la celebrul *Massachusetts of Institut Technology* – pe care mai toată Planeta îl ştie pe numele său prescurtat, MIT – are doi ochi mari, albaştri, de sticlă, buze roşii de cauciuc şi, pentru că proiectanţii lui nu i-au gândit chiar totul, umblă dezbrăcat chiar şi de piele, cu „oasele"-i de aluminiu şi „vasele de sânge" din fibră de carton la vedere. L-au botezat *Kismet*, are ca părinţi pe roboticienii Rodney Brooks şi Cynthia Breasel, care au transformat un mai vechi „Cog" într-o „creatură" care poate să-şi controleze expresia „feţei" şi să arate – nu după un program preînregistrat, ci din proprie „voinţă"! – când calm, când dezgustat, agitat sau, supărat, interesat de ceva sau trist, interiorizat sau fericit, ba chiar şi obosit sau n-o să vină să credeţi, adormit! La pagina 73 a numărului din octombrie al revistei *Discover* sunt fotografiate şi părţile lui componente; le-am numărat, sunt în total 18, de la cele foarte simple (buzele – două benzi de cauciuc) până la microprocesoare ultramoderne, laolaltă ele alcătuiesc până la urmă, o entitate care pare să anunţe nici mai mult nici mai puţin decât apariţia – inevitabilă – a inteligenţelor artificiale printre inteligenţele de protoplasmă care suntem noi, Homo sapiens. Spectaculosul *Kismet* este însă doar partea de aisberg a cercetării care se vede, „actorul" cel mai spectaculos. Spun asta pentru că roboţii industriali de la uzina japoneză FANUC – robotizată integral, firește – au purces să scoată deja muncitorii din fabricile ultratehnologizate ale Terrei de Nord. În locurile de muncă periculoase – Cernobâl de pildă – nu mai funcţionează decât roboţi. Când intri la muzeul parizian *Cité des Sciences et de l'Industrie*, ca şi la *Smithsonian*-ul din Washington, roboţi-ghizi te iau în primire (pe „american" îl cheamă *Minerva),* îţi vorbesc, în limbi de circulaţie universală, despre exponatele pe care le vezi şi... răspund la mai multe întrebări! Suedezii au lansat pe piaţă un robot-aspirator. În 70 de spitale din lumea largă curierii se numesc *Help Mates* şi au pentru deplasare roţi – roboţi, firește, curaţi, antiseptici, silenţioşi, neobosiţi.

...Peste trei decenii, roboţii de casă vor fi la fel de comuni ca mixerul, aspiratorul sau cuptorul cu microunde, este de părere Hans Muravec, de la *Robotics Institute* al Univeritătii *Carnegie Mellon*. Ei vor avea însă braţe, cu care vor fi capabili să acţioneze, după cum vor crede de cuviinţă: vor pune, de pildă, flori într-o vază, dacă vor considera peisajul casei prea trist... Tot 30 de ani acordă şi Atsno Takanishi cercetării robotice până la proiectarea şi construirea unor roboţi capabili de „simţire": la laboratoarele de la Wasede University din Tokio robotroniştii lucrează la „scăfârlii" de roboţi capabili să-şi exprime dezgustul sau fericirea, aşezate pe „umerii" unor roboţi *Wabian* apţi să şi... danseze!

Amândoi, şi Muravec şi Takanishi, sunt de altfel de părere că roboţii înţelegători ai anilor 2050 îi vor depăşi în inteligenţă pe mulţi dintre locuitorii umani ai Pământului. Şi chiar dacă acum nu-i credem – îşi încheie Douglas Whynott superbul articol din *Discover* – să nu uităm că nu l-au crezut nici pe Copernic, când a anunţat că nu Pământul este centrul Universului, nici pe Darwin la început, când a venit cu Teoria Speciilor, i-am privit neîncrezători pe Watson şi Crick, când ne-au demonstrat că suntem, toţi, făcuţi din aceeaşi „cărămidă" de ADN, am refuzat să acceptăm că un computer poate învinge la şah un campion mondial. Pentru că, vorba Cynthiei Breasel, ne străduim să montăm umanism într-un humanoid, peste standardul inteligent al civilizaţiei viitoare.

Omul şi Natura – luptă sau coabitare?

DEŞEURI TOXICE, şi SPECII PE CALE DE DISPARIŢIE

PAUL IOAN

● Halonii, compuşi prezenţi în sistemele de stingere a incendiilor (în special a celor care devastează pădurile), sunt de zece ori mai periculoşi pentru stratul de ozon decât clorofluorocarbonii. Datorită demonstrării indubitabile a efectului lor distructiv, halonii sunt incluşii pe lista compuşilor interzişi în Protocolul de la Montreal ● Celebra asociaţie ecologistă Greenpeace a intrat în conflict cu unele companii petroliere, pe tema dezafectării platformelor marine din Marea Nordului. Cu cheltuieli scăzute, proprietarii vor să dezmembreze doar parţial instalaţiile, să le depoziteze în adâncuri sau să le transforme în recife artificiale (cum s-a întâmplat în Golful Mexic). Ecologiştii se opun, susţinând dezafectarea totală pentru protejarea mediului marin ● De la Insulele Maldive şi până în zona Australiei, recifele de corali sunt condamnate la o moarte lentă. Ele sunt victimele cianurii prezente în gloanţele cu care scufundătorii „anesteziază" anumite specii de peşti, foarte căutate în gastronomia asiatică şi nu numai. Pentru peşti şi om, respectiva doză de cianură nu este otrăvitoare, dar ea se acumulează în apele oceanelor, atacând coralii ● În apele Mediteranei mai trăiesc doar 350 de exemplare din specia focilor-călugăr *(Monachus monachus),* ele fiind trecute pe lista celor 12 specii cele mai ameninţate cu dispariţia ● Emanaţiile motoarelor diesel şi ale motocicletelor (în special compuşii sulfuroşi) sunt mai periculoase pentru stratul de ozon decât gazul de eşapament al limuzinelor şi necesită la rândul lor filtre catalitice speciale ● În sfârşit, o descoperire extraordinară în Antarctica: poluarea cu bacterii de origine umană a continentului alb conduce la moartea leilor de mare şi a focilor. Fără voia lor, cei ce trăiesc în bazele ştiinţifice de acolo devin adversarii ecosistemului!

Specie de elan pe cale de dispariţie, pentru a cărui salvgardare s-au cheltuit deja 2,6 milioane de dolari.

Cercetarea ştiinţifică şi protejarea naturii

Cu certitudine, ieşirea naturii din stadiul de cenuşăreasă îi revine cercetării ştiinţifice. Din păcate, ţara noastră nici nu se află pe lista ţărilor ce alocă din PIB un procent oarecare. Această ramură de creaţie din România este în mare suferinţă, aşa cum am arătat deseori în revista noastră. Nici legislaţia de profil nu se află la înălţime, ca să nu mai vorbim de urmărirea aplicării celei existente. Dar există şi un alt aspect, complementar activităţii ştiinţifice, şi anume cultura şi acţiunea ecologică. A nu depozita şi a nu arunca deşeuri menajere (de exemplu) la întâmplare este o problemă de educaţie. Ni se pare interesant să încheiem acest text cu următoarea informaţie: în Franţa participă, primăvara, peste 200.000 de persoane la colectarea deşeurilor din zonele naturale regionale, sub organizarea ministerului mediului. Dintre acestea, 39 la sută fac parte din colectivităţile locale, 30 la sută din asociaţii de profil, câte 10 la sută din organizaţii şcolare şi cluburi sportive (!), 6 la sută din administraţie etc. Este acesta un exemplu demn de urmat pe calea „intrării în Europa"? Noi credem că da.

E bine de ştiut

Câte ceva despre condimente

Arta condimentării este o „artă" foarte veche, datând din epoca paleolitică. Mâncarea era condimentată cu usturoi, chimen, muştar şi alte plante aromate. Rolul lor este important mai ales în alimentaţia dietetică dând savoare unor mâncăruri lipsite de sapiditate.

La sfârşitul secolului al XV-lea marile descoperiri geografice au deschis „drumul mirodeniilor" care costau foarte scump putând fi cumpărate numai de cei bogaţi. La început sărăcia mâncărurilor era „marcată" prin utilizarea diferitelor condimente locale. Ba mai mult unele fripturi de carne sau peşte erau stropite cu anumite esenţe de parfum. Cu timpul s-a observat rolul condimentelor ca fiind considerate valoroase în alimentaţie.

Trebuie subliniat faptul că abuzul de condimente (naturale sau sintetice) poate avea efecte nocive asupra organismului, de pildă: iritarea tractului gastrointestinal, ducând până la ulceraţii ale mucoasei prin abuzul de ardei iute care are un puternic efect iritant. De asemenea, consumarea unor condimente împreună cu băuturile alcoolice ale căror efecte iritant şi deshidratant sunt binecunoscute.

În unele boli hepatice, cardiorenale, gastrointestinale se ştie că nu trebuie consumat orice condiment având consecinţe negative.

Stresul – inclusiv alimentar – poate fi „piperul vieţii sau sărutul morţii". Din această afirmaţie a fiziologilor se subliniază faptul că valoarea psihologică şi biologică a condimentelor poate prezenta un pericol prin utilizarea lor nejudicioasă.

Originea cuvântului „condiment" este din limba latină, de la verbul *condire*, ceea ce se traduce prin a adăuga sau a drege. Condimentele nu au valoare nutritivă, fiind întrebuinţate pentru a da gust plăcut şi apetisant mâncării, stimulând, totodată, secreţia sucurilor digestive. Sunt utile într-o alimentaţie dietetică întrucât dau o savoare deosebită mâncărurilor lipsite de sapiditate.

Exemplele condimentelor care pot înlocui sarea sunt multiple. Am ales numai o parte dintre ele care pot fi folosite cu uşurinţă şi în gospodăria noastră. Acestea sunt de mare folos pentru realizarea celor mai dificile regimuri fără sare.

OŢETUL poate fi adăugat în diferite salate (de ardei copţi, de castraveţi), sosuri (marinate), ciorbe (de fasole verde) etc.

SUCUL DE LĂMÂIE se poate adăuga în supe, ciorbe (grecească), salate (de cruditâţi, de conopidă etc.).

BORŞUL adăugat în ciorbe, pe lângă gustul agreabil, aduce o cantitate importantă de vitamine din complexul B.

USTUROIUL a ajuns să fie cunoscut cu trei secole înaintea erei noastre. În antichitate, egiptenii cultivau usturoiul, iar grecii aveau o repulsie pentru el datorită mirosului puternic, în schimb romanii erau mari consumatori de usturoi. În evul mediu, usturoiul era considerat ca o plantă ce avea proprietatea de a distruge duhurile rele! Astăzi proprietăţile lui dietetice şi efectele binefăcătoare (fortificant, laxativ, diuretic, antiseptic etc.) sunt mult apreciate. De asemenea, contribuie la prevenirea sclerozei, având un efect salutar asupra circulaţiei sângelui.

ILEANA BERAR

Indiscreţii

Divorţ iminent

În ciuda diverselor „furtuni" căsătoria dintre Gérard Depardieu şi Elisabethe a rezistat mai mult de douăzeci şi cinci de ani. Numai că de trei ani Gégé este îndrăgostit de frumoasa actriţă Carole Bouquet. La 42 de ani ea se gândeşte foarte serios să-i ofere actorului vieţii ei un mic Depardieu. Numai că, înainte de a o lua de soţie, Gégé mai are de rezolvat... un divorţ. Pentru un star lucrurile nu sunt atât de simple mai ales când actorul este dublat şi de un om de afaceri extrem de bogat şi de avizat. Oricum, prima propunere făcută de avocaţii soţiei i s-a părut prea substanţială...

FIDELITATE

Anchete recente relevă faptul că 33 la sută dintre femei gândesc că bărbatul ideal trebuie să fie fidel. Aceasta nu exclude aspiraţia la o anumită formă de independenţă manifestată în egală măsură de bărbaţi şi de femei. Astfel, aproape jumătate dintre cei intervievaţi mărturisesc că îşi doresc să îşi petreacă uneori câte un sfârşit de săptămână fără celălalt membru al cuplului. De asemenea 40 la sută doresc să dispună de un loc, de un coltişor din casă care să fie numai al lor.

Dosarele frumuseţii

Trucuri împotriva PĂRULUI GRAS

Nu întotdeauna hipersensibilitatea glandelor sebacee răspunde la tratamentul aplicat. În aceste condiţii puteţi recurge la mici trucuri pentru a ameliora aspectul părului dv.

- În primul rând, diluaţi doze de şampon normal în patru volume de apă caldă. Fără a uda părul aplicaţi acest amestec la rădăcină şi masaţi. Spălaţi apoi, uşor, tot părul.
- Pe cât posibil lăsaţi părul să se usuce fără a folosi excesiv feonul. De asemenea, nu uitaţi că periatul frecvent stimulează glandele sebacee.
- Un permanent uşor schimbă structura superficială a părului care va fi mai puţin gras.

Cursa pentru copilul anului 2000, în plină desfăşurare

Înainte ca micuţul ce va veni pe lume în primele secunde ale anului 2000 să ia contact cu această lume se fac pregătiri deosebite pentru marcarea evenimentului. Fericitei mame i se rezervă cadouri de aproximativ 10 milioane de franci şi numeroase contracte publicitare. De fapt canalele de televiziune au demonstrat imaginaţia bogată încă din 17 martie, considerată „seara erotică" în care trebuia conceput micuţul ce urmează a se naşte la începutul anului 2000.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămână

„Mă numesc M.D., am 64 de ani şi locuiesc în Bucureşti. De mai mulţi ani sufăr de cardiopatie ischemică dureroasă şi hipertensiune. Tratamentele clasice nu mă mai ajutau, fapt ce m-a determinat să apelez la tratamentul bioenergetic practicat de doamna Vasilica Ciupea şi fiicele sale, doamnele Mariana Ciupea şi Ana Stoica. Când am început seria de zece şedinţe aveam tensiune 22/13, eram disperată, mă simţeam foarte prost, aveam în permanenţă dureri de inimă, simţeam ca o ghiară. După primele şedinţe de bioenergie făcute de doamna Ana Stoica tensiunea s-a normalizat, durerile cardiace au dispărut şi în plus, urmând regimul recomandat am reuşit să slăbesc 6 kg"...

*

Redacţia revistei noastre facilitează, cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic, accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 45000 lei.

10% REDUCERE adică 45000 lei

TALONUL NR. 47

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil până la 10 decembrie 1999 ●

Programări la telefon: 6862046

Gastronomice

Continuăm seria reţetelor apetisante sugerate de fidela noastră cititoare din Vişeul de Sus, doamna Chereji Clara cu câteva, ce par la fel de savuroase.

Crap umplut cu ciuperci

1 crap de 1 kg, 1 ceapă mică, 2 felii de pâine, 150 g ciuperci, 1 ou, 1 gălbenuş, 3 linguri de unt, sare, piper, pătrunjel verde.

Se curăţă crapul şi se sărează. Să prăjească uşor în unt ceapa tăiată mărunt. Se amestecă cu pâinea înmuiată în lapte şi stoarsă, cu pătrunjel tocat şi cu ciupercile curăţate, tăiate mărunt şi înăbuşite în unt. Se adaugă un ou întreg şi un gălbenuş, sare şi piper. Se umple crapul pe la burtă şi se coase cu 2-3 împunsături. Se aşază într-o tavă, cu o lingură de unt şi puţină apă cu sare. Se dă la cuptor şi se unge din când în când cu zeamă din tavă. Se ţine aproximativ o oră la foc potrivit. Se serveşte cu un sos de unt.

Creier prăjit în aluat

1 creier de vacă, 125 g făină, 1 ceaşcă de lapte, 1 linguriţă de ulei, 1 ou, 2 linguri de untură, sare.

Înainte de a fi curăţat, creierul trebuie ţinut cel puţin o oră în apă rece, ca să iasă sângele şi cheagurile care se înnegresc la fiert. Se schimbă apa de câteva ori. Se pune la fiert în apă călduţă cu sare şi foarte puţin oţet. Se fierbe în clocote mici 20 de minute. Se scurge, se taie în felii de grosimea unui deget. Se face un aluat nu prea gros din făină, sare, lapte, o linguriţă de ulei, un gălbenuş şi albuşul bătut spumă. Se înmoaie feliile de creier în aluat şi se prăjesc în untură fierbinte. Se servesc cu garnitură de mazăre boabe, cu fasole verde sau cu sos de roşii.

Mămăliguţă la cuptor

300 g mălai, 100 g unt, 200 g brânză de oi, 6 ouă, sare.

Se face o mămăliguţă pripită. Se ia apoi o cratiţă sau o tavă, se unge cu unt şi se aşază alternativ trei straturi de mămăligă şi două straturi de brânză şi unt. Ultimul strat de mămăligă se netezeşte şi cu lingura înmuiată în unt se fac şase adâncituri. Se pune la cuptor şi când capătă o crustă uşor rumenită, se scoate tava şi se pune câte un ou crud în fiecare adâncitură. Se presară ouăle cu puţină sare şi se pune din nou tava în cuptor. După ce albuşurile s-au închegat se scoate şi se serveşte imediat.

Budincă de mălai cu brânză de vaci

300 g brânză de vaci, 300 g smântână, 5 ouă, 2 pahare mălai, 1 pahar făină, 1 lingură zahăr, 1 linguriţă rasă sare, ½ pachet praf de copt, 1 linguriţă zeamă de lămâie, 1 lingură unt.

Se freacă brânza de vaci cu gălbenuşurile puse pe rând, se adaugă smântâna, sarea, zahărul, făina, praful de copt stins cu zeama de lămâie şi mălaiul cernut. După ce amestecul este bine omogenizat, se încorporează şi albuşurile bătute spumă. Compoziţia obţinută se toarnă într-o tavă unsă bine cu unt şi se introduce în cuptorul încins la foc potrivit, aproximativ 40-45 minute. Când budinca este frumos rumenită şi se desprinde uşor de marginea tăvii este gata. Se serveşte imediat simplă sau cu smântână proaspătă, după gust.

Clătite cu nuci şi frişcă

3 ouă, 1 ceaşcă făină, 1 pahar lapte, 2 linguri ulei, 25 g nuci măcinate, 200 g zahăr pudră, 1 pachet zahăr vanilat, 200 g frişcă, sare.

Din ouă, făină, lapte, zahăr vanilat şi sare se prepară un aluat de consistenţa unei smântâni din care, după ce s-a odihnit 30 minute, se prepară 18-20 foi de clătite. Se macină nucile care se amestecă cu 100 g zahăr, se presară peste clătite şi se rulează. După ce toate clătitele sunt gata se aşază într-un vas şi se ţin la cuptor 10 minute. Se servesc garnisite cu frişcă.

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

Laborator de sănătate

PEŞTELE

o hrană bună pentru inimă şi creier

Prin anii'50, oamenii de ştiinţă au demonstrat că grăsimile din alimentaţie favorizează apariţia bolilor de inimă. Apoi, cercetătorii au început să se întrebe de ce eschimoşii nord-americani, a căror hrană este mai bogată în grăsimi decât a oricărui popor din lume, au totuşi o rată atât de mică a bolilor de inimă, a artritei şi a bolilor imunitare. După un timp, s-a descoperit că tipul grăsimii din hrana eschimoşilor e diferit de alte grăsimi. Cu alte cuvinte, alimentaţia obişnuită a acestei populaţii se bazează pe peşte bogat în acizi graşi omega-3, benefici organismului; în schimb, grăsimea animală mâncată de alte grupuri populaţionale conţine acizi graşi omega-6 care îngroaşă arterele şi cresc colesterolul negativ, LDL.

Cercetările ulterioare au demonstrat că acizii graşi omega-3 se comportă ca aspirina şi alţi agenţi antiinflamatorii în menţinerea, la un nivel normal, a formării în organism a acelor acizi graşi (prostaglandinele) care, în exces, contribuie la apariţia unor boli ca astmul, psoriazisul, lupusul eritematos sistemic, scleroza multiplă etc. Deşi acizii graşi omega-3 nu sunt un tratament pentru aceste boli o dată declanşate, o dietă bogată în peşte le poate preveni.

Persoanele de vârsta a doua şi a treia îşi amintesc probabil că, în urmă cu câteva decenii, venirea toamnei şi a iernii coincidea cu un calvar, cel legat de cura cu untură de peşte. Din fericire industria de medicamente a oferit, pe scară largă, variante de dezvoltare armonioasă a organismului şi prevenire a îmbolnăvirilor specifice anotimpurilor reci, mai puţin greţoase şi mai puţin chinuitoare. Dar lăsând la o parte pilulele, alimentaţia naturală cu peşte proaspăt, măcar o dată pe săptămână, este formula de preferat.

Un prânz cu peşte, uşor de digerat şi bogat în proteine, îmbogăţeşte sângele cu aminoacizi, inclusiv tirozină. Tirozina trece dincolo de un filtru protector numit „bariera hemato-encefalină", unde este transformată în substanţe chimice care stimulează atenţia şi agerimea. Totodată, peştele mai oferă o substanţă care influenţează activitatea creierului – colina -, ce îmbunătăţeşte memoria, fiind şi un relaxant muscular. Colina este esenţială şi pentru buna funcţionare a ficatului.

Dr. AURELIA DĂSCĂLESCU

ALCHIMIA VINULUI

ARCADIE PERCEK

Pentru că ne aflăm în acea perioadă a toamnei când vinul îşi face în mod triumfător intrarea în existenţa noastră pe calea vinului nou, meritã să facem o discuţie pe marginea alchimiei vinului în general, alchimie foarte puţin cunoscută. Ştiinţa ne-a dat posibilitatea să ne clarificăm opinia faţă de băuturile alcoolice, în general, şi faţă de vin, în particular, opinie care a fost foarte variabilă de-a lungul timpului.

Citez un fragment dintr-un recent document al Facultăţii de medicină din Franţa, privind vinul; „Vinul nu constituie un veritabil aliment, toxicitatea sa datorată prezenţei alcoolului trebuind să-i reducă în mod sever consumul, alcool care nu trebuie să depăşească cantitatea de un gram pe kilogramul de greutate corporală şi pe zi".

În documentul menţionat ni se mai face specificarea că *vinul nu trebuie să fie considerat drept suc de struguri fermentat, aşa cum se crede în mod obişnuit,* şi aceasta pentru că el cuprinde un număr important de substanţe aditive. Aceste substanţe pot fi categorisite în mai multe grupe ca: produse de vinificaţie, substanţe conservante, clarifiante, stabilizante şi adjuvante ale filtraţiei. Lista acestor substanţe este foarte mare şi se consideră a fi de domeniul cifrei de 40, cele mai importante dintre acestea fiind anhidrida sulfuroasă, bisulfiţii, acidul tartric, fosfatul de calciu, fosfatul de amoniac, taninul, tartratul de potasiu, caseina, gelatina, pământul de infuzorii, amianta, negrul animal sau vegetal, fericianura de potasiu, guma arabică, diversele ierbicide şi pesticide etc., etc. Aceasta fără a socoti şi zahărul, care se adaugă pentru a-i ameliora gustul şi a-i ridica conţinutul de alcool.

Toţi aceşti aditivi, oricât de liciţi ar fi aceştia, fac din vin în primul rând o băutură chimică şi numai în al doilea rând o băutură reprezentând un suc natural de struguri fermentat. Din nefericire însă, toţi aceşti produşi chimici, deşi exercitând efecte favorabile în aşa-numitul proces de vinificaţie, exercită şi efecte nefavorabile în ceea ce priveşte sănătatea. Se ştie, de exemplu, din acest punct de vedere, că excesul de anhidridă sulfuroasă sau de fericianură de potasiu nu este lipsit de prejudicii pentru organism. S-a demonstrat, de exemplu, pe cale experimentală, că anhidrida sulfuroasă, dincolo de limita de 45 mg, generează simptome dezagreabile, ca arsurile de stomac, şi mai ales migrene. Or, în Franţa, cantitatea de anhidridă sulfuroasă folosită în vinificaţie depăşeşte adesea pragul a 100 mg.

Alchimia vinului este, după cum vedeţi, nu numai cât se poate de chimică, ci şi cât se poate de complexă. Vinul reprezintă, în esenţă, o performanţă chimică care, aparent, ne dă impresia că am egalat sau chiar am înfrânt natura. În realitate însă, natura nu poate fi egalată niciodată, iar *epoca vinurilor naturale, după cum afirmă unii specialişti, s-a încheiat de mult.*

Avantajele căscatului

Începând cu cea de-a unsprezecea săptămână, fetusul începe să caşte şi să sughiţă. Având această informaţie furnizată de studiul ultrasunetelor provenind din plămâni, cercetătorii americani speră să poată explica originea căscatului. Această mişcare reflexă ar putea asigura fetusului o bună dezvoltare pulmonară prin faptul că împiedică obstrucţia alveolelor de către deşeurile ţesuturilor celulare, favorizând evacuarea regulată a excreţiilor apoase din lichidul amniotic. Malformaţia pulmonară, dilataţia sau deteriorarea căilor aeriene ar putea fi astfel evitate.

Pune pe primul plan bucuria familială

– Cititoarea noastră Ioana din Judeţul Vrancea – căreia îi mulţumim pentru frumoasele aprecieri la adresa revistei noastre – se află sub profunda impresie a unei informaţii alarmante, ştire care i-a declanşat o serie întreagă de probleme şi temeri personale pe care, aşa cum ne spune, „nu le mai poate controla, nici învinge"...

– Dragă Ioana, aşa cum spui şi tu, evenimentele naturale se petrec, bune sau rele, independent de noi şi problemele pe care le avem. Şi, dacă nu putem să influenţăm natura, în schimb pe noi ne putem ajuta să depăşim momentele dificile şi sentimentele care ne tulbură viaţa. Tu nu poţi spune că soarta a fost foarte crudă cu tine. Chiar dacă l-ai pierdut de timpuriu pe tatăl tău, iar în familie nu ai o situaţie materială prea bună, totuşi ai suficiente motive să priveşti înainte cu încredere: la vârsta de 23 de ani ai terminat studiile aprofundate la o facultate de viitor, ai un soţ pe care-l iubeşti şi te iubeşte, o mamă şi o soacră care sunt alături de voi. Pe acest fundament urmează să clădiţi acum voi doi. Un jurist, în ziua de astăzi, îşi poate găsi de lucru, consultant la diverse firme, sau se poate orienta în avocatură, sau, de ce nu, spre un birou notarial. Asta în ipoteza în care nu aspiri spre magistratură. Dacă nu ai făcut-o până acum, gândeşte-te la o ierarhizare a priorităţilor profesionale şi, imediat după Anul Nou, porneşte „la atac". O dată găsindu-te într-un post bun, s-ar putea să vrei să mai amâni aducerea pe lume a unui copil, pentru a avea puţin răgaz pentru realizarea profesională; asta depinde de la om la om. Oricum, deşi situaţia materială are un rol important, nu este determinantă în hotărârea unui cuplu de a avea copii; cel mai mult contează pregătirea psihologică, emoţională, maturizarea afectivă care te face să poţi da din dragostea şi timpul tău unui copil, să te poţi priva de libertatea pe care o ai la această vârstă, să poţi renunţa la micile plăceri ale vieţii (un film, o piesă de teatru, o bijuterie, o rochie, o masă la restaurant etc.) pentru a te dedica, fără frustrări, îngrijirii micuţului abia venit pe lume. Şi este mai bine să îl aştepţi tu mai mult (dar nu prea mult), decât să vină copilul prea devreme şi să sufere toţi cei implicaţi. Şi, încă o dată, eşti tânără, eşti la început de drum, linişteşte-te şi ia-le pe rând. Viaţa, scrisă dinainte sau nu, nu se poate trăi cu adevărat sub presiunea timpului. Singurul lucru pe care poţi să-l faci este să o accepţi ca atare şi să te comporţi în mod firesc.

Ajungând acum la a doua mare temere a ta – că vei fi singura supravieţuitoare din familie: este, cu adevărat, un gând înfricoşător, dar viaţa ne poate rezerva multe, şi bune şi rele (iar eu cred că totul are un rost pe lume). Am să-ţi pun însă o întrebare mai dură: dacă vei face un copil şi, în urma unui cataclism, s-ar împlini coşmarul tău şi ar muri şi el împreună cu ceilalţi? Te-ar face gândul acesta să renunţi la a mai avea vreodată copii? Oricât ar părea de oribilă perspectiva, nu ar trebui să-ţi paralizeze întreaga viaţă. Nimeni nu ştie cum ar face faţă unei asemenea tragedii, dar nu putem să stăm, să nu mai facem nimic şi să aşteptăm să cadă drobul de sare. Ţi-ai dori să nu te fi căsătorit? Să ai cât mai puţini prieteni, oameni dragi în jur, să nu fi avut pisoiul la care ţii atâta, pentru ca o eventuală pierdere să fie cât mai mică? Nu putem, dragă Ioana, să ne lăsăm doborâţi de gânduri negre şi să ne izolăm de teamă să nu suferim într-o zi, nu-i aşa? Sunt două categorii opuse de reacţii ale unei persoane, la aflarea veştii că suferă de o boală incurabilă: cei din prima categorie se „îngroapă" în casă, în ei înşişi şi încetează să mai trăiască cele câteva săptămâni sau luni pe care le mai au şi mor, probabil, mai devreme, de „inimă rea"; cei din a doua categorie privesc fiecare clipă rămasă ca pe un posibil izvor de bucurii, trăiesc fiecare moment la intensitate maximă şi încearcă, parcă, să absoarbă cât mai mult din viaţă în răstimpul scurt care le-a rămas; şi mor împăcaţi cu ei înşişi şi cu lumea din jur, pentru că au făcut tot ce le-a stat în putinţă pentru a trăi din plin. Iar uneori, şi unii şi alţii, află că, de fapt, s-a descoperit peste noapte un remediu miraculos şi că vor putea trăi până la adânci bătrâneţi. Şi fiecare, după puteri, o ia de la capăt încărcat cu o zdrobitoare experienţă – frumoasă sau tristă. Gândeşte-te pe îndelete, tu pe care cale ai vrea să mergi, dacă ai avea de ales?...

Vrei să-ţi spun un secret? ***Tu chiar POŢI să alegi!***

Rubrică realizată de **MIHAELA DOROBANŢU**

Apa reduce riscul cancerului vezicii urinare

O anchetă de anvergură întreprinsă de-a lungul a zece ani pe un lot de 48000 de persoane a relevat faptul că riscul cancerului de vezică e cu atât mai mic, cu cât consumul de apă e mai ridicat. Un risc redus la jumătate, afirmă specialiştii, atunci când consumul băuturii se situează în jurul a 1,5 l pe zi. Acest lucru se explică prin simplul fapt că prin creşterea numărului de micţiuni (urinări) timpul de staţionare a substanţelor potenţial cancerigene se scurtează.

Dr. ANDREI ONU vă răspunde

Nu seamănă om cu om şi nici boală cu boală!

Un cititor al revistei noastre, care ne solicită un răspuns, păstrându-i anonimatul, în vârstă de 67 ani, după ce în prealabil ne cere să-i lămurim noţiunea de lipotimie, se referă la cele trei leşinuri pe care le-a avut pe stradă. De fiecare dată însă i s-a pus, în urma prezentării la medic, un alt diagnostic: cefalee în 1988, criză de pierdere a cunoştinţei în 1996 şi insuficienţă circulatorie cerebrală în 1997.

Este bine să ştiţi că lipotimia nu este o boală, ci un simptom ce constă dintr-o pierdere bruscă şi de scurtă durată a cunoştinţei, cu o relaxare musculară parţială sau completă. Numeroase sunt bolile în care poate apărea lipotimia (sensibilitate accentuată la şocul termic, hipertensiunea arterială, diferite boli nervoase etc.). Şi gradul de emotivitate al bolnavului are un cuvânt de spus în această privinţă, iar dumneavoastră declaraţi, în scrisoare, că „Sunt un emotiv, aceasta îmi este firea". Or, firea contribuie la faptul că nu seamănă perfect nici om cu om şi nici boală cu boală. Din acest motiv mai avem multe de făcut pentru ca, într-o primă etapă, să ni se stabilească diagnosticul corect. Aşadar, reluaţi relaţii mai strânse cu unul din medicii care v-au consultat, ţinându-l la curent cu tot ce vi se întâmplă, iar, la nevoie, să solicitaţi o internare spre a vi se preciza diagnosticul. În felul acesta lucrurile se vor clarifica, iar lipotimia nu vi se va mai părea ca reprezentând o mare spaimă şi o mare necunoscută ca acum.

Lobii lui Einstein

Un grup de cercetători ai universității McMaster din Canada au făcut o serie de investigații asupra creierului lui Einstein, având la dispoziție fotografii luate în anul 1955, la zece ore după moartea sa, și fragmente din creierul său care a fost tăiat la acea vreme în 240 de bucăți, cu un volum de 10 cm cubi fiecare. Comparând aceste materiale cu creierul a 91 de persoane, cercetătorii au sesizat o simetrie neobișnuită a lobilor parientali, o zonă a creierului care are un rol important în percepția spațiului, a mișcării și a gândirii matematice și care, în cazul lui Einstein, e în medie cu 15 la sută mai voluminoasă decât la ceilalți subiecți.

Herpesul ucide elefanții

Între anii 1983 și 1996, parcurile zoologice americane au fost teatrul unor decese inexplicabile în rândurile elefanților, mai precis ale celor originari din Asia. Din cei 34 de elefanți născuți în captivitate, 12 au murit în urma unor hemoragii puternice. Investigațiile întreprinse de specialiști de la Universitatea John Hopkins din Baltimore au dus la concluzia că responsabili de aceste decese sunt elefanții africani (în captivitate) care sunt purtători de virusi ai herpesului, fără ca aceștia să-i afecteze și pe care îl transmit exemplarelor asiatice, cu consecințe dramatice. Rămâne de văzut care e mecanismul de transmitere a virusilor. Deocamdată specialiștii sunt preocupați însă în primul rând să-i depisteze din timp pentru a salva viața bietelor animale.

Apeducte din plastic

Pentru a impermeabiliza fundul și pereții podurilor-canale care traversează șoselele și autostrăzile din Friza, Direcția generală a lucrărilor publice din Olanda a făcut apel la pânză din PVC, în locul betonului folosit de obicei. O astfel de pânză, de 750 m lungime, 175 m lățime

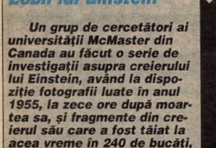

și 1,2 mm grosime, este instalată cu ajutorul unei platforme plutitoare, fiind lipită de fundul și pereții canalului. Potrivit studiilor specialiștilor olandezi, costul impermeabilizării este mult diminuat iar durata de viață a podului-canal este sporită.

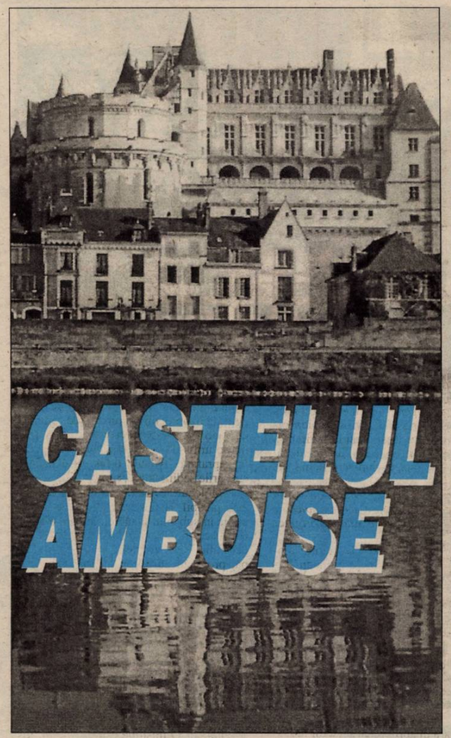

CASTELUL AMBOISE

Reședință a regilor Franței, unul dintre cele mai vestite castele de pe Loira, închizând între zidurile sale două mii de ani de istorie, castelul Amboise este astăzi proprietatea Fundației Saint-Louis.

În timpul unor secole obscure din antichitate și evul mediu, pe versantul stâncos de nord al fluviului se înălțau câteva fortificații de lemn și de piatră. Din secolul al X-lea, Touraina devine o pradă a conților de Anjou și a celor de Blois, dar din 1214 este condusă de Philippe August. Familia d'Amboise este acum vasală regelui Franței. În 1431 Louis d'Amboise este condamnat la moarte pentru complot împotriva favoritei regelui Carol al VII-lea, La Trémouille. Condamnatul este grațiat, dar castelul trece în proprietatea Coroanei. Un lung șir de regi și regine și-au stabilit Curtea aici, construind, refăcând, înfrumusețând. Printre aceștia trebuie amintit Francisc I, care, pasionat de Renaștere, a refăcut aripa de est, decorând-o cu pilaștri, cornișe și motive italiene. Unul dintre oaspeții săi de onoare a fost Leonardo Da Vinci, care nu numai că a lăsat aici amprenta geniului său, dar a fost un îndrăgostit de locuri. Tot aici și-a găsit refugiul Catherina de Medicis, sperând în reconcilierea dintre catolici și reformați, iar în timpul luptelor religioase s-au adăpostit în castel familiile Valois și de Guise.

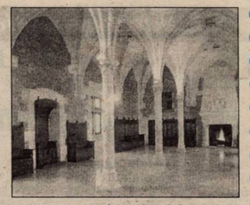

Castelul și-a schimbat în timp înfățișarea și stăpânii. În 1792, fiind proprietatea ducelui Penthièvre, este pus pe lista civilă a bunurilor confiscate de revoluție. Transformat în muzeu, castelul își deschide larg porțile în fața admiratorilor care contemplă aici secole de istorie.

Capela Saint Hubert evocă nu numai numele suveranilor, ci și personalitatea lui Da Vinci. Sălile gărzilor expun armuri, cufere, tapiserii. Sala de consiliu poartă amprenta Renașterii, îmbinându-se armonios cu elementele gotice, salonul de muzică uimește prin eleganța mobilierului.

Colecția de tablouri, pavimentele, fațada și mai ales amintirea celor care și-au purtat pașii pe aici trăind cele mai sângeroase evenimente, cum ar fi Noaptea Sfântului Bartolomeu din 1572, umbra lui Leonardo și natura mirifică înconjurând zidurile fac din castelul Amboise unul dintre cele mai vestite din lume.

IRINA STOICA

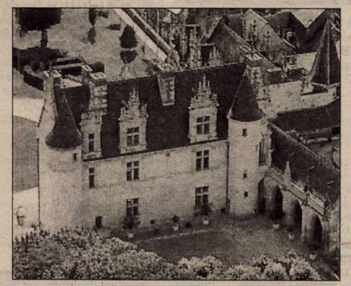

Bioastronomia și tainele originii vieții

Viața înainte de ADN

Condițiile care au îngăduit apariția vieții nu sunt deloc atât de unice pe cât suntem tentați să credem, aceasta e convingerea exobiologului francez André Block, consilier al Centrului Național de Studii Spațiale (CNES) din Franța. Acest chimist speră să descopere în Univers o formă de viață anterioară vieții bacteriene. De curând, savantul a acordat un amplu interviu – realizat de Catherine Chauveau – revistei „Science & Vie", iar opiniile reputatului om de știință, deosebit de incitante, credem că merită să fie cunoscute și de cititorii revistei noastre.

Condițiile apariției vieții pe Terra nu au nimic unic în sine

Science & Vie: *Viața ar fi început cu sisteme mai simple decât celula?*

André Block: Așa cred. Îmi place să spun că viața e un sistem capabil să facă ma mult din el însuși, prin el însuși: de a proifera modificându-se în același timp. Uni biologi cred că viața a apărut o dată cu celula, o structură cu adevărat complexă care nu s-a putut forma decât o singură dată, într-un singur loc. Noi, chimiștii, nu vedem lucrurile în același mod.

Într-o celulă, activitatea de copiere (reproducere) este realizată de proteine. Și informația pentru realizarea acestei copii – planul de montaj – este conținută în ADN. Celula se copiază pentru că cele două molecule organice sunt în contact în interiorul ei, separate de mediu printr-o membrană. În laborator, reușim să realizăm membrane, proteine, însă nu izbutim să realizăm ADN, care nu se formează nicidecum spontan... Se crede, deci, că informația și activitatea de copiere e-rau transmise la origine de o aceeași moleculă, potrivit principiului autocatalizei. Autocataliza poate antrena o evoluție dacă survin erori în transferul informației. Molecula de ARN posedă această dublă capacitate, dar nici pe aceasta nu reușim deloc să o fabricăm. Deci, sistemul inițial era cu adevărat mult mai simplu.

Sistemul inițial era mult mai simplu, utilizând „tehnica râmei"

S & V.: *Asta să însemne că experiența reușită abia urmează să fie realizată?*

A. B.: Este exact ceea ce ne reproșează unii biologi! Însă credem că experiența reușită constă în demonstrarea faptului că ceva anume a precedat ARN-ul. În laboratorul meu, am pornit de la ipoteza că transmiterea informației rezulta dintr-o asociere între molecule organice și suprafețe minerale. Se ia un fragment de informație, se încearcă creșterea lui pe un cristal – materie neinsuflețită care are facultatea de a se replica –, apoi se taie structura în două și se reîncepe cu fiecare fragment. Tehnica rămâi, în cele din urmă. Însă idealul pentru a înțelege cum se constituie viața, va fi să descoperim viață, vie sau fosilizată, oriunde în afara Terrei.

S. & V.: *Ce formă de viață speri să descoperiți în afara planetei noastre?*

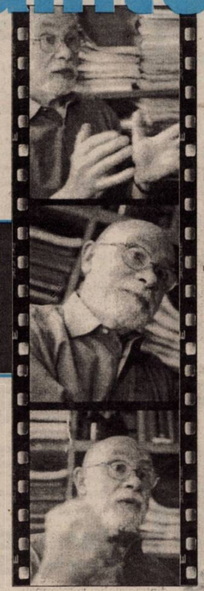

A. B.: O viață anterioară vieții bacteriene. Dificil este să știm ceea ce căutăm. Dacă organismele primitive nu seamănă deloc cu ceea ce cunoaștem, va fi într-adevăr greu să le identificăm. Cum să știi cu ce poate semăna o viață premicrobiană?! Bănuim că aceasta ar putea utiliza, ca și viața terestră actuală, molecule organice pe bază de carbon, abundente în mediul interstelar: un atom de carbon asociat unor atomi de hidrogen, de azot, de oxigen. Dar nu este exclus ca sistemele vii să se dezvolte într-o manieră diferită, într-un alt lichid decât apa, amoniacul lichid, de exemplu.

S. & V.: *Cum s-au constituit aceste molecule organice aflate la originea vieții?*

A. B.: Una dintre ipoteze este că ele s-au format pornind de la carbonul prezent în atmosfera terestră. Geochimiștii au demonstrat că ea era foarte bogată în bioxid de carbon. Însă nu s-a reușit încă reducerea acestui gaz până la punctul de a obține aminoacizi.

Primele molecule organice puteau, la fel de bine, să apară în apropierea surselor hidrotermale. Recent, s-a dovedit că fenomenul de „călire termică" (apă clocotindă la 350ºC în apă la 0ºC) permite condensarea aminoacizilor. Rămâne de stabilit dacă este posibilă sinteza aminoacizilor în astfel de condiții.

Potrivit unei a treia ipoteze, moleculele organice au fost produse în spațiu și aduse pe Pământ de micrometeoriți. Toate prelevările recente din ghețurile Antarcticii efectuate de Michel Maurette (CNRS - Centrul de spectrometrie nucleară și de spectrometrie de masă) îngăduie să estimăm la 100.000 de miliarde de tone cantitatea de carbon adusă pe Terra între 4,1 și 3,8 miliarde de ani.

Un „stop cadru" al vieții, pe Marte și Europa?!

S. & V.: *Ce corpuri cerești prezintă sau au prezentat condițiile favorabile chimiei prebiotice?*

A. B.: Marte și Europa, satelitul lui Jupiter. Acum 4 miliarde de ani, Marte era acoperită de oceane care au dispărut de atunci. Planeta nu are oxigen, deci nici strat de ozon pentru a proteja de radiațiile ultraviolete compușii carbonați. Iată de ce nici o urmă de viață nu a putut fi reperată la suprafață. Trebuie forat solul până la straturile sedimentare, susceptibile să conțină molecule organice fosilizate. În plus, este posibil să fi rămas pungi de apă lichidă în subsolul planetei, în care mai trăiesc bacterii. Dar ar trebui sfredelit până la cel puțin 1000 de metri. Într-o primă etapă, proiectul european „Mars-express" și misiunile CNES-NASA, prevăzute între 2003 și 2005, se vor mulțumi să foreze în subsolul superficial. Ceea ce ne-ar plăcea să găsim este un soi de „stop cadru" al vieții născânde, ceva ce nu cunoaștem deloc în stare fosilizată pe Terra și pe care nu reușim să o observăm în laborator.

Cât privește Europa, ea este acoperită de gheață. Este probabil ca această gheață să acopere un ocean cu surse hidrotermale: condiții excelente pentru o sinteză prebiotică! O misiune este în studiu. Însă nu avem încă mijloacele tehnologice de a sonda zecile de kilometri de gheață.

Despre alte planete extrasolare, pe care astronomii le-au detectat deja, s-ar putea în câțiva ani să vedem dacă ele prezintă atmosfere atipice pe care le-am putea asocia prezenței vieții.

Traducere și adaptare
ADRIAN HOAJĂ

Hormoni de creștere pentru plante

Pentru prima oară societatea sud-africană Kelp Products comercializează produsul „Kelpack", un „îngrășământ" natural realizat pe baza unui concentrat de hormoni de creștere obținut dintr-o varietate de plantă acvatică (varec). Această plantă este deja larg folosită în industria cosmetică, în cea alimentară și în agricultură. Noul îngrășământ se prezintă sub forma unui lichid verzui. Procedeul utilizat constă în a supune planta la o foarte mare presiune, apoi o eliberează brusc, fapt ce conduce la separarea celulelor utile de restul plantei fără a le deteriora. Potrivit specialiștilor societății, noul îngrășământ favorizează creșterea plantelor de cultură, le ameliorează rezistența la maladii și le permite să absoarbă mai repede îngrășămintele clasice.

Ghivece biodegradabile

Firma germană Bayer comercializează ghivece de flori care se descompun după ce au fost puse în pământ. Fabricate din poliesteramidă cu

amidon sau celuloză, noile ghivece se transformă în apă, bioxid de carbon și humus sub acțiunea bacteriilor, ciupercilor și mineralelor din sol, fiind nevoie doar ca acesta să fie suficient de umed.

Polietilena descompusă

Singurele modalități de a scăpa de obiectele din polietilenă sunt fie să le arzi, fie să le îngropi. Ambele soluții au dezavantajul că sunt puternic poluante. O echipă japoneză de la Institutul Muroran afirmă că a pus la punct un procedeu care convertește 60 la sută din polietilenă în compuși aromatici – benzen, toluen, xilen – reutilizabili industrial. Supus la temperaturi înalte, de ordinul a 525ºC, în prezența unui catalizator (silicatul de galiu), plasticul se transformă în hidrocarbonați, ca propanul și polipropilena, și compuși aromatici. Datorită faptului că producția de carbon, care ar putea încetini reacțiile catalitice, este foarte slabă, reacția se poate desfășura continuu. Gazele degajate sunt captate și pot servi drept combustibil pentru încălzirea reactorului în care are loc transformarea.

Viitorul aparține spațiului

CHEIA CUCERIRII PLANETEI MARTE!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Marea majoritate a oamenilor de știință – dar chiar și cei fără asemenea preocupări – par a fi de acord că explorarea planetei Marte reprezintă o necesitate în sensul de a analiza acele procese care au condus „Planeta roșie" să devină un corp ceresc atât de neospitalier cum se prezintă astăzi. Un grup de experți al Academiei Internaționale de Astronautică, formând subcomitetul destinat studiului asupra posibilităților cercetării planetei Marte, a realizat mai multe studii, toate menționând concluzia necesității unei activități internaționale concertate, în care aspectele financiare, tehnice, științifice să se împletească cu cerințe precise pentru a nu contamina planeta-țintă, dar nici să nu aducă pe Pământ eventuale viruseri extrem de periculoase... La recentul congres internațional jubiliar de astronautică (Amsterdam, oct. 1999), doi specialiști cunoscuți, profesorul H. Koelle și cercetătorul canadian D. Stephenson, au prezentat aspecte rezumate asupra studiilor întreprinse de specialiști ai Asociației Internaționale privind particularități ale strategiei abordării programului „Omul pe Marte"; cu această ocazie, s-au făcut referiri și la mijloacele concrete de fabricare a oxigenului pe planeta Marte, pornind de la componenta cea mai răspândită în atmosfera planetei, bioxidul de carbon.

Un grup de specialiști ai Universității din Arizona și ai NASA au elaborat un dispozitiv de dimensiuni foarte reduse, denumit Oxygen Generating System (OGS – dispozitiv de fabricare a oxigenului), destinat să fie testat prin amplasarea lui pe sonda marțiană Mars Surveyor, care va fi lansată în anul 2001. Întrucât aparatul folosește un proces de tipul electrolizei continue destinate producerii oxigenului din bioxidul de carbon, aparatul include o celulă electrochimică și o membrană-filtru de tipul schimbătorului de ioni, confecționată din material ceramic, cu grosimea de 300 microni și capabilitate de termorezistență până la 700ºC. Electrolitul utilizat, care reprezintă unul din secretele constructorilor, împreună cu membrana schimbătoare de ioni, permite doar eliberarea ionilor de oxigen și reține oricare alte gaze.

Specialiștii americani au declarat că vor pune la punct un dispozitiv similar, dar de dimensiuni mai mari, capabil să asigure autonomia de respirație a unui explorator al planetei Marte, pe un timp limitat; ceea ce este însă de menționat ca deschizând perspective de excepție pentru explorarea „Planetei roșii" este faptul că acest sistem ar putea fi adus la dimensiuni capabile să realizeze microatmosfera necesară în adăposturile pe care astronauții le vor ridica pe inospitalierul sol marțian, probabil după anul 2020! Se poate spune că, de pe acum, cercetătorii se gândesc la finalizarea unor tehnologii capabile să mențină o atmosferă respirabilă în viitoarele construcții care îi vor adăposti pe exploratorii de mâine ai Planetei roșii!

(Va urma)

radio CONTACT
O 9 EXPRIMARE

ARAD	65,95 FM	CHIȘINĂU	100,9 FM
BUCUREȘTI	96,1 FM	CRAIOVA	71,12 FM
BUZĂU	69,8 FM	FOCȘANI	95,4 FM
BAIA MARE	88,5 FM	HUNEDOARA	92,1FM
BOTOȘANI	93,1 FM	IAȘI	91,9 FM
BRAȘOV	105,5 FM	PITEȘTI	90,7 FM
CÂMPULUNG		PLOIEȘTI	92,8 FM
MUSCEL	94,1 FM	RM. VÂLCEA	66,14 FM
CLUJ	89,8 FM	REȘIȚA	70,79 FM
CĂLĂRAȘI	101,8 FM	SIBIU	91,8 FM
CONSTANȚA	91,1 FM	TG. MUREȘ	90,2 FM

http://www.radiocontact.ro

Sărbători creștine

Sfânta Ecaterina

Astăzi, 25 noiembrie, creștinii ortodocși din țara noastră și de pretutindeni o sărbătoresc pe Sfânta Mare Mucenița Ecaterina. Așa cum subliniază preotul Nicolae N. Barbu în excelenta sa carte „Codul bunelor maniere în raportul OM - BISERICĂ" acesta este modelul de bună cuviință, credință și abnegație. Din această lucrare am extras câteva date pe care le punem la dispoziția cititorilor noștri. Sfântă Mare Mucenița al cărei nume se pare că vine de la cuvântul *kataros*, însemnând în grecește „pur", iar în egipteană „coroană", s-a născut în anul 288 la Alexandria, în Egipt. Era fiica guvernatorului Consta și a unei bune creștine care o ducea la biserică. Era o tânără deosebit de frumoasă, dar mai ales înțeleaptă. Cunoștea limbi străine și citise marii autori ai antichității: Virgiliu, Hipocrat, Aristotel, Platon. La 18 ani este recunoscută ca o capacitate, datorită înaltelor ei calități morale și intelectuale. Prigonită de Maximian Daja, se confruntă cu 150 de filozofi pe care îi convinge de credința în Hristos. Pentru această credință este bătută cu vine de bou, aruncată în temniță și trasă pe roată, dar scapă teafără din toate aceste groaznice încercări. Sfârșitul cumplit vine la 25 noiembrie 307, când i se taie capul, din care curge lapte, iar moaștele ei se află la Mănăstirea Sfânta Ecaterina de la muntele Sinai.

Sfântul Andrei

Ultima zi a acestei luni este închinată Apostolului Andrei „cel întâi chemat". Sfântul s-a născut în Betsaida, fiind fiul lui Ioana și fratele Sfântului Apostol Petru. Numele său vine de la grecescul „andria", însemnând bărbăție, curaj. Fost ucenic al Sfântului Ioan Botezătorul, îl urmează pe Mântuitor. El propovăduiește Evanghelia în Bitinia, la Marea Neagră, prin ținuturile Propontidei și Calcedonului, Bizanțului, în Turcia, Macedonia, în ținuturile Dunărene, Tesalia, Grecia, Iraclia, Amastis. El este considerat de o bună parte din clerici și credincioși drept cel care a creștinat Dacia, având o activitate misionară în Dobrogea – Scitia Minor, fiind patronul spiritual al românilor. În Sinope suferă torturi îngrozitoare. Este târât pe jos, bătut cu pietre și, considerat mort, este aruncat din cetate. Sfântul se ridică teafăr și, ajungând în Bizanț, este hirotonit episcop. Continuă însă să fie urmărit pentru activitatea sa religioasă și, prins de Egheat, fratele proconsulului, este răstignit cu capul în jos la 30 noiembrie 87. Egheat a plătit pentru fapta sa, căzând într-o răpă și găsindu-și astfel sfârșitul. Moaștele Sfântului Andrei au fost duse de Sfântul Artemie la Constantinopol, în anul 357, la biserica Sfinții Apostoli. În secolul al IX-lea sunt mutate la Tesalonic, iar înainte de cucerirea Constantinopolului, în 1453, sunt aduse la Patras și apoi la Roma. În anul 1964, la 26 septembrie, Biserica Catolică înapoiază moaștele Bisericii Greciei, fiind duse la Catedrala Metropolitană din Corint. *(I.S.)*

CUM SĂ NE FERIM DE HOȚI

11 sisteme de biosecuritate

Sistemele de protecție ale mașinilor, locuințelor, obiectivelor industriale sau militare sunt vulnerabile, datorită ingeniozității metodelor de efracție ale infractorilor. Pentru a neutraliza acțiunile acestora, oamenii de știință au realizat sisteme de protecție bazate pe biosecuritate, care permit identificarea și accesul persoanelor abilitate în locurile publice sau în întreprinderi.

Amprenta digitală. E sesizată în timp real de un captator optic, apoi „curățată" de un soft de tratare a imaginii. Comparația între cele două imagini nu presupune totalitatea desenului amprentei, ci dispoziția celor 80 de puncte caracteristice. Uneori se ține cont și de relieful amprentei. Pentru a sesiza amprenta falsificată, unii fabricanți au inclus în dispozitivul de recunoaștere captatori termici capabili să detecteze fluxul sanguin.

Irisul. Pentru a lua imaginea acestei membrane colorate nu e nevoie să fie luminat ochiul, așa cum se procedează în identificarea retinei. Persoana care dorește să fie identificată trebuie doar să privească în obiectivul unei camere de luat vederi. Operația de identificare durează mai puțin de 2 secunde, cu un procent de eroare de 1 la 10000. Sistemul poate fi indus în eroare cu o lentilă de contact care reproduce, după o fotografie, irisul persoanei abilitate.

Termografie. Este folosită o cameră de luat vederi termică prin care se obține un clișeu în infraroșu al feței în care se distinge repartiția căldurii, unică la fiecare individ, sau cartografierea rețelei venoase a feței, insesizabilă cu ochiul liber. Această tehnică aflată în stadiu experimental este foarte costisitoare.

Recunoașterea mâinii. Este vorba de o analiză tridimensională a mâinii, care pune în evidență și liniile acesteia.

Retina. O cameră de luat vederi vizualizează distribuția vaselor sanguine ale membranei retiniene. Imaginea e comparată cu cea dintr-o bază de date, într-o secundă și jumătate.

Stereoscopia. Constă în analiza reliefului feței, mai precis în efectuarea unui examen geometric în 3 dimensiuni.

Bătăile inimii. Constă în transformarea unei electrocardiograme într-un sistem de biosecuritate. Se află în stadiu experimental.

Urechea. Caracteristicile antropometrice ale urechii sunt specifice fiecărui individ, ceea ce face posibilă identificarea unei persoane.

Dantura. Permite o identificare perfectă. Singurul dezavantaj constă în faptul că persoana abilitată e supusă unor iradiații.

Mirosul. Detectarea mirosului pielii fiecărui individ e posibilă prin intermediul unui „nas electronic". Pentru a fi identificată, persoana trebuie să introducă mâna într-un dispozitiv cu captatori care analizează moleculele diferiților compuși chimici degajați de piele.

Amprenta vocală. E sesizată cu ajutorul unui microfon, apoi e amplificată și filtrată. Ca și în celelalte cazuri, informația digitizată și cea reală sunt comparate. Este un procedeu mai puțin costisitor, dar are un procent de eroare de 5 la sută.

DORIN MĂRAN

Fotografii de la cititori

«Uite-așa se joacă fata!..»
CLAUDIA și BOGDAN – București

AUTOSTRADA

ALEXANDRU-CRISTIAN MILOŞ

1) RĂSĂRITUL (Secolul 21)

Ţara aceea era, de mult, în întuneric. Fiinţele şi lucrurile îşi schimbaseră culorile înspre cenuşiu. Era o lume fără Soare. Ochii, gândurile, mersul, dragostea se adaptaseră întunericului adânc. Vrafuri de hârtii, de bancnote conduceau. Bancnota glăsuia. Dispăruseră şcoli, biblioteci, universităţi, muzee, expoziţii plastice, case memoriale, laboratoare, ziare, posturi de radio şi TV.

De când aşteptaseră aceasta! Să doarmă mai mult, să mănânce şi să dea la fel de mult, să facă dragoste mai mult, să adune bancnote cât mai multe. La o parte cu idealurile! Şi la propriu, dar şi la figurat... Complici, toţi, laşi şi fătarnici-duplicitari, acceptaseră starea aceasta tranzitorie. Ţara aceea de fapt nici nu exista, deşi exista. Era doar un Drum. Un drum de ţară! Un drum despre care nimeni, cu mici excepţii, savanţii-artişti şi artiştii-savanţi – nu prea ştia unde duce şi de ce! Când, unde şi cum?!... Orgolioşi, ignoranţi, deci păcătoşi, mândri şi satisfăcuţi agonizau şi mureau, proşti ca struţii...

Câţiva dintre Călători ştiau că Drumul e o oglindă răsturnată. Din când în când, unii dintre ei se retrăgeau din lume, fiind în ea, şi rostind formule magice, făceau să mai apară Răsăritul. Se scăldau în El, apoi, amestecându-se în mulţime, ruşinaţi de o vină extremă, cu capul în jos, păşeau mai departe în recviemul tăcerii, fără să unească credinţa cu fapta, teoria cu practica...

Deasupra lor zburau stoluri de corbi. În aşteptare. Lumea întunericului, a bancnotarilor, adunătorilor şi mâncătorilor de bancnote era şi lumea lor.

Aşa trăiau. Degeaba. Visând doar la fabrici de frânghii şi săpun. Fără Speranţe şi Învieri! Într-o Disperare cretină... Dar asta, zic ei, n-are aproape nici o importanţă. În răstimpuri, însă, din Răsărit, se auzea un croncănit chinuitor, groaznic, umilitor şi ucigător.

Un Cioc Uriaş se înfrupta, nestingherit, din mine, din noi, din Soarele nostru, din Drum.

2) CASA PĂPUŞILOR (Secolul 22)

La Casa păpuşilor din Str.Nimănui era primit oricine schiţa taxa de intrare. Îţi alegeai costumul şi viaţa Păpuşii preferate, după care trăiai, virtual. Erai Lupul cel Rău, Albă-ca-Zăpada, Zmeul ori Făt-Frumos. La Casa Păpuşilor erau angajaţi trăgătorii de sfori şi un Meşter reparator. Iluzia devenea Realitate, când voiai puteai fi tras pe sfoară! De un timp, însă, auziseră că a Păpuşilor Casă e vorba să fie închisă! Cauza?!...

La mulţi dintre clienţi, la plecare, pielea Păpuşilor, ca o Boală molipsitoare, nu mai putea fi deslipită de pielea lor. Şir de Păpuşi, de departe alt şir de Oameni se apropiau de Casa Păpuşilor, iar în fereastră – meşterul Păpuşar, patronul celor care trăgeau sforile, surâdea.

Sforile în lumea aceasta se trăgeau, zi şi noapte, fără încetare. Puteai câştiga bani frumoşi...

Copilul de Uriaş se frecă la nas nemulţumit, trăgând, afară, firul din priza electrobioptiocă.

Calculatorul şi programatorul îl trădaseră, nu contopiseră ambele şiruri într-unul singur.

Deşi Realitatea îi ordonase, cazon, acest fapt.

3) BANCHETUL (Secolul 23)

La inaugurarea Autostrăzii se dădu un mare banchet. Lume bună şi nebună. În majoritate Autostopişti. Politicieni, Militari, Afacerişti, Ziariste şi Ziarişti, Artişti, Poliţai, Şoferi, Femei şi Bărbaţi de Distracţie, Copiii Viitorului...

Dansau, se distrau fără să ştie de ce, mâncau şi beau, fără griji, fără grija zilei de mâine, în mijlocul ei de asfalt încins. Luminat de becuri, lumi de cuarţ, orbitoare. Şoferii dansau cu autostopistele, ziariştii cu poliţistele, Afaceriştii cu Ofiţeresele. Un dezmăţ general, căci aşa ... era viaţa, dacă se putea numi aşa, pe Autostradă!...

O singură Lege exista şi nu trebuia călcată. Să nu depăşeşti Marginea. Marginea Autostrăzii. Singurul dintre invitaţi, un Tip înalt şi cam metafizic, cu nişte ochi mari şi o frunte copiind orizonturi celeste, surâdea la aceste lucruri. El vorbea ritmat într-o limbă neînţeleasă de ceilalţi, parcă uitată.

I se spunea Idealistul Utopic. Unii îl luau în serios, cei mai mulţi în zeflemea. În timpul Banchetului un fulger uriaş lumină zarea. Autostrada se clătină parcă dintr-un somn adânc, cutremurându-se. Toţi închiseră ochii orbiţi.

Venise Apocalipsa? Când îi deschiseră-Iluzionistul Utopic dispăruse.

Cineva îşi aminti că în timpul fulgerului îl văzuse depăşind Marginea! Ce mai banchet cu fulgere, exclamară extaziaţi, crezând că totul fusese o farsă, că totul fusese pregătit. Nimeni nu ştia însă unde dispăruse Iluzionistul Utopic, unii îi ziceau Poet sau Om de Ştiinţă Interdimensională, Ştiinţă a Timpurilor. Nu aveau curajul, ca el, să treacă Limite, Marginea...

Autostrada se afla suspendată parcă, sta fix în Vid! În Cosmos, printre Stele...

Grafică de DANIEL FARCAŞ

RESPIRAŢIA MORŢII

COSTI GURGU

Privindu-se în ochi şi făcându-şi curaj se îndreaptără către camera de la stradă. Acolo îl găzduiseră pe străin. „În fond, cine capra măsii e ăsta? Suntem în casa noastră, nu? Trebuie să ştim ce se întâmplă", gândise cu voce tare bătrânul, mai mult pentru a obţine aprobarea consoartei. „Da, şi coana Maria mi-a zis azi dimineaţă, când a trecut de la biserică – vezi că-i ceva necurat în străinul ăla de zici că-l ţii –, vorba ta, e casa noastră, iar aici să nu facă prostii, că...". „Prostii!", se oprise bătrânul cutremurat. „Ce vrei să spui prin prostii?" „Ei, ştii şi tu, prostii d-alea, vrăji şi mâţe negre...". „Doamne ajută", se mai închină o dată bătrânul. Puse mâna pe clanţă.

Cu o zi înainte, străinul căzuse extenuat în faţa curţii lor. Bătea vântul dinspre întinderi, aducând nori groşi de praf. Pe stradă nu mai era nici ţipenie. Bătrânul se aplecase asupra lui, îl ajutase să se ridice şi-l îndrumase în casă. Era tare prăpădit, nici să vorbească nu mai putea. Îi dăduseră camera de la stradă, pe care o ţineau pentru oaspeţi. Dar, peste noapte, copacii din jurul casei se uscaseră, animalele din sat parcă înnebuniseră, pământul se crăpase în curţi şi pe stradă şi asupra satului atârna un cer acoperit de tone de praf.

Bătrânul deschise uşa. O răsuflare dogoritoare îl izbi peste faţă. Pătrunse primul. Pe măsură ce încăperea i se dezvăluia, simţea că o coamă de păr inexistentă i se zburleşte pe spate. Bătrâna se lipi de el. Ca un singur corp tremurând, îşi făcură drum către pat printre ţurţurii crescuţi din tavan, negri şi lucioşi, ferindu-se de răsuflările aburite, ţâşnite din porii deschişi ai pereţilor. Un ochi de apă se prefăcu în faţa lor într-un chip strâmb şi buhăit. Îl ocoliră şi-şi strânseră mai bine hainele pe lângă corp, în timp ce broboane mari de sudoare le brăzdau fruntea. La fiecare expiraţie dogoarea le ardea obrajii, în timp ce, la fiecare inspiraţie a celui întins pe pat, frigul le scormonea coastele. Brusc, bătrânului i se păru că dintotdeauna cunoştea această respiraţie. Dar era oare posibil să fie respiraţia Ei?

Ocoliră patul transformat într-un bloc de gheaţă neagră. Priviră înfricoşaţi. „Doamne, câtă frumuseţe?!", gândi bătrâna înmărmurită, privind trupul slăbit şi faţa fără cusur, cu ochi aprinşi de febră. „E superbă!", îşi şopti bătrânul, simţind o tresărire de viaţă în mădulare, aşa cum contempla năucit formele slăbite şi faţa perfectă, mângâiată de şuviţe negre ca abanosul.

– Isuse, cine eşti, ce faci în casa noastră? îngăimă el.

– Coana Maria-mi spunea...

– Mai dă-o-n măsa şi pe coana aia, se răsti agitat.

– Nu mai rezist mult. Mi-a venit de hac tâmpita, horcăi străinul, apoi adunându-şi forţele: Nimic n-o să mai aibă rost. Nici n-o să ştiţi să vă puneţi întrebarea – pentru ce totul? La ce bun? Eu vă mai dădeam un rost existenţei.

– Nu înţeleg nimic! lătră bătrâna speriată.

– Şi voi, hi, hi, hi, se înecă încercând să râdă. Şi voi ce mai speraţi? Deja la 70 de ani. Nenorociţilor, aşa, bătrâni, o veşnicie, ooh, ce blestem. Nu pot să vă mai fac decât un singur serviciu în schimbul bunătăţii voastre.

– Nu ştiu despre ce vorbeşti, se răsuci bătrâna prinsă ca într-un cleşte înroşit atunci când în sfârşit înţelesese. Nu putea fi sigură de adevăr, dar dacă chiar era, atunci, atunci...

– Grăbiţi-vă, se poticni şuierat străinul. Nu mai rezist.

– Grea alegere, Dumnezeule mare, ce să facem?

*

* *

Doctorul respiră îndelung, vădit încurcat. Se întoarse şi ridică din umeri spre poliţist:

– Pur şi simplu nu-mi dau seama ce au. E o stare... de neexplicat. De parcă ar fi, ar fi... În fine, nu există termen pentru aşa ceva. Pur şi simplu, aşa ceva nu se poate întâmpla. Trebuie să chem pentru o expertiză mai amănunţită de la spitalul din oraş sau de la procuratură. Da, chiar aşa.

Îşi închise trusa şi întoarse spatele celor doi bătrâni nemişcaţi. Erau întinşi pe pat cu ochii sticloşi aţintiţi în tavan. În curând procesele din organism urmau să înceteze pe rând, celulele pielii fiind ultimele supravieţuitoare. Apoi aveau să putrezească şi să se transforme în ţărână, sub ochii uimiţi ai specialiştilor. Probabil că vor fi trecuţi într-una din cărţile despre enigme neelucidate.

POVESTEA MICULUI CROITOR

IOAN-LORIN STERIAN

Într-un oraş mic şi trist trăia un băiat. Tatăl lui era croitor şi ar fi vrut ca fiul lui să înveţe aceeaşi meserie. Nu există mulţumire mai mare pentru taţi decât atunci când fiii le urmează drumul. Le pot da sfaturi de câte ori greşesc, pot lua un aer înţelept şi termina ziua povestind câte-o întâmplare din lunga lor activitate din care extrag câte-o învăţătură şi, mai ales, au des prilejul de a împărtăşi cu largheţe din coplesitoarea lor experienţă. Băiatul nu vroia să se facă croitor. Nu-i plăcea migăloasa luptă cu acul, nu-i plăcea să se slugărească în faţa clientului cu voce mieroasă: „E bine aici, domnule?... Vă stă minunat cu croiala asta... Materialul ăsta face toţi banii...." Le spuse părinţilor că vrea să se facă marinar, să eşueze pe o insulă pustie şi să trăiască singur, cum citise el într-o carte. Ori să-şi găsească un tovarăş şi să plece să se bată cu balauri şi să salveze prinţese. Să ajungă în ţara unde oamenii sunt atât de mici, încât încap doi pe unghie. Mama râse. Văzuse că băiatul nu e făcut pentru croitorie şi nici pentru ceva asemănător. Când acesta mai crescu, se sfătui cu bărbatul ei ce să facă. Îi dădură nişte bani şi-l lăsară să pornească în lume. Câtva timp nu ştiură nimic de el. Într-o zi, băiatul se întoarse murdar şi dezamăgit. Nu avea deloc stofă de aventurier. Fără mâncare caldă şi aşternuturi curate viaţa era foarte grea.

Tatăl nu-l certă, dar hotărî că a terminat cu copilăria şi îl luă ucenic. Puştiul deveni un croitor bun. În momentele de răgaz scrise o poveste despre un băiat care reuşise să facă ce visase; să călătorească şi să elibereze prinţese.

Băiatul ăsta chiar exista. Nimănui din familie nu-i păsase de el. Ar fi vrut ca tatăl lui să-l înveţe o meserie, dar acesta nu ştia nici una. Venea în fiecare seară beat, căuta resturi de mâncare şi se culca, trăgându-i câte-o scatoalcă de noapte bună. Mamă-sa ajungea şi ea rar pe acasă. Dormea prin alte locuri. Când s-a hotărât să plece, nici n-a avut cui să-i spună. A ajuns într-un oraş mare, de pe malul mării şi s-a îmbarcat. Era bătaia de joc a tuturor şi făcea muncile cele mai înjositoare. Vedea în schimb locuri minunate şi-i era de ajuns. Când ajungea într-un port nou dispărea de pe vas până la ridicarea ancorei. Colinda singuratic în căutarea de nou şi nimic nu-l dezamăgea. Dormea prin poduri, şterpelea de mâncare, îşi făcea vremelnici tovarăşi de vagabondaj. Într-o zi a văzut o fată privind tristă pe fereastră. S-a îndrăgostit de ea şi nu s-a mai putut desprinde de lângă casa cu pricina. Copila nu ieşea niciodată din casă, părinţii o ţineau sub pază severă până la măritiş. Voiau să o dea unui negustor bogat. După ceva timp s-a hotărât. A pândit când nu era nimeni acasă şi a spart geamul cu o piatră. Fata nu s-a speriat şi nici nu s-a codit să-l urmeze. Nu s-au întors la corabie. Au fugit într-un oraş şi s-au căsătorit. Pentru că fusese în atâtea locuri, băiatul s-a apucat să scrie despre ele. La un moment dat a vrut să scrie şi altceva. Amintirea părinţilor nepăsători era încă dureroasă. „Şi-a imaginat un copil cu o copilărie diferită de a sa, al cărui destin fusese trasat de mama şi tatăl lui încă de la naştere. Fusese conceput într-o bibliotecă şi trebuia să devină scriitor. L-au învăţat de mic să scrie şi să citească. La şapte ani îl citea pe Rousseau. Tovarăşii lui de joacă erau Tacit, Voltaire şi Byron. Băiatul ăsta, la fel de real ca toţi băieţii din lume, trebui, ca exerciţiu, să facă în fiecare zi o compunere. Tatăl, un veritabil profesor de literatură, îi dădu un cuvânt de la care să pornească. Alese cuvântul *croitorie* şi, spre mulţumirea sa, micul scriitor se descurcă onorabil.

■ *Mamă şi soţie model – fostă teroristă...*

DUPĂ GRATII, PENTRU UN TRECUT TENEBROS

Sara Jane Olson, 52 de ani, schiţează un zâmbet inocent, din boxa acuzaţiilor. La bară, ca martor, se află Dave Murphy, un vecin de-al familiei ei, din Highland Park, un cartier burghez din Saint Paul (Minnesota). Acesta face o vibrantă pledoarie în favoarea acuzatei: „Sara duce o existenţă liniştită, este o persoană exemplară, este unul din acei oameni rari, născuţi pentru a face viaţa altora frumoasă". Cuvintele lui par să descrie o altă persoană, în nici un caz pe Sara Jane, mamă a trei copii, acuzată de complicitate la crimă şi acţiuni teroriste, căutată de FBI timp de 23 de ani.

Începutul anilor '70. Sara Jane Olson se numea pe atunci Kathleen Ann Soliah şi era studentă la teatru în Santa Barbara. După absolvire, îl cunoaşte pe Jim Kilgore, student la Universitatea Berkley, care îi devine prieten. Asemenea multor tineri de la acea vreme, se alătură împreună mişcării protestatare împotriva războiului din Vietnam, a politicii preşedintelui Nixon, apoi ea aderă la mişcarea feministă.

1972. Un grup de studenţi din Berkley creează o aşa-zisă armată de eliberare (paramilitară) care susţine idei antifasciste. În februarie 1974 membrii grupării o răpesc pe Patty Hearst, fiica unui magnat al presei americane, şi cer spre răscumpărare în jur de 7 milioane de dolari pe care, susţin ei, îi vor redistribui sub formă de produse alimentare nevoiaşilor. Patru luni mai târziu, poliţia va descoperi locuinţa răpitorilor, pe care o iau cu asalt. În acţiune, sunt ucişi şase membri ai grupării, printre aceştia numărându-se şi Angela Atwood, cea mai bună prietenă a lui Kathleen. Până la acea dată, Kathleen, deşi cunoştea existenţa şi activitatea grupării, nu se implicase în mod direct. La moartea Angelei, se decide însă să se angajeze în lupta propriu-zisă. La funeralii, ţine un discurs înflăcărat în favoarea grupării, mesajul ei e bine receptat, după câteva săptămâni Kathleen şi prietenul ei sunt recrutaţi.

1975. Gruparea decide să se lanseze în acţiuni mai riscante. În 21 aprilie, în California, un mic grup de comando atacă o bancă şi este ucis un client. În august, pentru a răzbuna moartea Angelei, membrii grupării amplasează bombe sub maşinile poliţiei din Los Angeles. Acţiunea eşuează totuşi, bombele sunt descoperite la timp şi dezamorsate. Dar, din acest moment, FBI intră în joc, având ca „misiune prioritară" arestarea membrilor grupării teroriste. O lună mai târziu, agenţii FBI descoperă o ascunzătoare a teroriştilor şi anchetează cinci persoane. Din declaraţii reiese că Kathleen Soliah a participat la hold-up. Şi astfel, la numai 24 de ani, Kathleen devine cea mai căutată femeie din Statele Unite. Kathleen se instalează de urgenţă, sub o altă identitate – Sara Jane Olson – în Minnesota. Îşi găseşte o slujbă la universitatea din regiune, îl cunoaşte pe dr. Fred Peterson, se căsătoreşte cu el în 1980, naşte primii doi copii, în 1982 pleacă împreună cu soţul ei în Zimbabwe pentru un an, la întoarcere se stabilesc în Saint-Paul şi naşte cel de-al treilea copil al familiei. Anii se scurg liniştit, Sara nu trăieşte decât pentru copiii şi soţul ei, deşi se implică activ şi în viaţa comunităţii: ajută parohia, pregăteşte mâncare pentru săraci, face lecturi pentru orbi, învaţă copiii de la şcoala vecină să joace base-ball, organizează petreceri populare şi spectacole de teatru în care joacă şi ea... Şi astfel trec 23 de ani.

În mai 1999, portretul ei din tinereţe e difuzat la America's Most Wanted, o emisiune de televiziune destinată găsirii criminalilor fugari. Pe lista urmăriţilor se afla şi Kathleen Ann Soliah, teroristă dispărută în 1976. Recompensa oferită oricărei persoane care poate da informaţii este de aproximativ 25000 de dolari. Un locuitor din Saint Paul identifică terorista căutată: Sara Jane Olson. Şi anunţă poliţia. Pe 16 iunie, când Sara tocmai pleca de acasă pentru a le citi orbilor, agenţii FBI o reţin şi o arestează. În raportul lor precizează că aceasta nu a opus nici o rezistenţă, ba chiar a dat impresia că e împăcată cu situaţia. În schimb, soţul ei, dr. Peterson, a fost consternat la aflarea veştii. A declarat că nu a cunoscut nimic din trecutul soţiei lui, cu atât mai mult în legătură cu acest aspect, şi poliţiştilor li s-a părut sincer. Un comitet de sprijin format din 250 de persoane a strâns suma de 1 milion de dolari şi a obţinut eliberarea pe cauţiune a Sarei, aşa că pe 14 iulie fosta teroristă a părăsit celula şi a revenit la locuinţa ei, de atunci strict supravegheată de poliţie şi camere video. Procesul e în curs de desfăşurare, Sara Jane aşteaptă verdictul. Cu seninătate. *(A. P.)*

■ *Despărţirea care uneşte*

LUNĂ DE MIERE ÎN ÎNCHISOARE

Pe când amândoi aveau doar 19 ani, Tobias şi Martha s-au cunoscut într-un depozit de maşini abandonate din Detroit. Ambii erau dornici să plece în lume, departe de părinţi, pentru a-şi face un rost pe cont propriu. Şi cum s-au plăcut la prima vedere, iar vântul le cam sufla prin buzunare, au cumpărat o vechitură împreună şi au pornit spre sud, spre Cincinnati. După numai trei zile de dulce vagabondaj, cei doi s-au căsătorit la Brisdull, „din dragoste şi concepţii comune despre lume şi viaţă" – cum spunea Tobias...

...Dar, ironică şi chiar cinică, soarta i-a despărţit tocmai datorită respectivelor „concepţii". Nu trecuseră nici zece zile – şi mai ales nopţi – de la căsătorie, iar cerneala iscăliturilor lor nu se uscase, când amândoi au fost arestaţi. Tobias uşurase vreo trei rulote de obiecte valoroase, agresând proprietarii. La rândul ei, Martha se aprovizionase cu câteva pliculeţe de heroină, pentru a-şi face luna de miere cât mai... visătoare. În consecinţă, el a primit patru ani de închisoare, iar ea un an şi trei luni. Dar s-au regăsit doar după un an, justiţia dovedindu-se îngăduitoare. Două săptămâni şi-au completat luna de miere întreruptă, apoi „concepţiile" şi-au dat iar arama pe faţă. În urma unor infracţiuni asemănătoare cu primele, Tobias a „încasat" cinci ani, iar Martha, doi şi jumătate.

Cei doi „soţi prin corespondenţă" şi-au efectuat de data asta aproape întreaga pedeapsă şi anul trecut s-au regăsit spăşiţi acasă la Detroit. În şase ani de aşa-zisă căsnicie, fuseseră împreună exact 24 de zile. Este un record pe care nici cel mai înrăit marinar nu l-a înregistrat faţă de nevasta sa. Întrebaţi de un reporter în legătură cu „şifonarea concepţiilor lor de către lege", cei doi au răspuns că acele situaţii jenante i-au făcut să se iubească mai abitir decât în prima zi. „Pe noi despărţirea, indiferent de motive, ne-a unit, nu ne-a dezbinat", a murmurat Martha. *(P. I.)*

■ *În Siberia, departe de lumea dezlănţuită*

CEA MAI SINGURĂ FEMEIE DIN LUME

Numele: Agafia Lîkov
Vârsta: 54 de ani
Domiciliul: Siberia
Date particulare: ultimul supravieţuitor al unei familii din trecut...

Aceasta ar putea fi cartea de vizită a Agafiei Lîkov, o femeie care nu doar că îşi ţese singură hainele, dar tot singură cultivă cele necesare hranei. De ce? Pentru că aici, într-o zonă pierdută a îndepărtatei Siberii, ea a ales să trăiască absolut singură. În locul ales de familia sa, adeptă a unei secte religioase foarte stricte, pentru a se izola de orice formă de civilizaţie.

Totul a început de fapt prin anii 1930, când, nefiind de acord cu noile schimbări survenite în Biserica ortodoxă rusă, familia Agafiei a emigrat în nordul extrem – la peste 250 km de vecinii cei mai apropiaţi.

...Şi dintr-o dată îndelungaţii ani de singurătate au fost întrerupţi de o zgomotoasă echipă de geologi veniţi în prospecţie, care, din întâmplare, au dat peste mica lor comunitate. Aducând cu ei nu numai invazia ziarelor avide de amănunte picante, dar şi... neaşteptate şi nedorite boli, care în unele cazuri s-au dovedit fatale. Agafia a rămas ultima din familia care s-a stabilit aici acum aproape 70 de ani. Şi încearcă în continuare să păstreze tradiţia spartană a vieţii micii comunităţi care încă mai există, aşa cum i-a fost transmisă ei de părinţi. A încercat la un moment dat să rupă tradiţia şi a pornit să viziteze alţi membri ai sectei vechilor credincioşi căreia îi aparţine şi ea. A şi fost căsătorită – pentru foarte scurt timp. Şi-a părăsit însă soţul şi s-a retras din nou în singurătatea casei familiei sale. Vasili Peskov, unul din ziariştii care au scris despre ea, este de părere că de fapt ea nu poate trăi cu nimeni – sunt suficiente câteva săptămâni pentru a izbucni o ceartă. *(M. D.)*

MOTANUL CLEPTOMAN

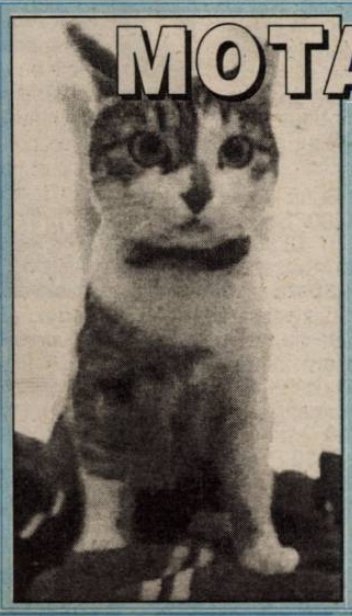

Un motan tărcat, pe nume Tommy, este pricina unor nesfârşite dureri de cap pentru stăpâna lui, Ali Daffin, din sud-vestul Angliei. Aceasta a mărturisit unui redactor al revistei „Mirror" că motanul a devenit o adevărată pacoste de când, în timpul unei absenţe de o lună, l-a lăsat în grija unor persoane străine, de la un cămin pentru animale. Pisoiul s-a întors de acolo cu obiceiuri de adevărat cleptoman. Noaptea se strecoară prin deschiderea special făcută în uşă, pentru ca, în acelaşi mod, să pătrundă în case străine. De acolo se întoarce acasă cu tot felul de lucruri. Ali Daffin s-a trezit astfel cu pantofi, bluze elegante, o pungă cu monede, o umbrelă mică.

Ceea ce o îngrijorează foarte tare este faptul că a început să aducă pantofi „perechi". Stăpâna motanului a încercat să stea la pândă, fără a reuşi să-l prindă. Ar vrea să înapoieze cele 50 de obiecte care nu-i aparţin, dar nu ştie cui. Se teme chiar ca nu cumva să se creadă că a „antrenat" motanul în acest fel şi de aceea s-a adresat presei, în speranţa că va da de urma păgubaşilor. (I. S.)

Săptămâna 26 noiembrie - 2 decembrie

TV ROMANIA

JONATHAN PRYCE
TVR 1
marți, 20.55

VINERI 7.00 Matinal național 9.00 TVR Iași 11.05 TVR Cluj-Napoca 12.55 TVR Timișoara 14.15 CiberFan 15.00 Scena 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Cuvânt pentru necuvântătoare 18.05 Jumătatea ta 19.10 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 20.55 Serial: „Doi băieți, o fată și o pizzerie" 21.20 Știrile de sâmbăta asta 22.35 Serial: „Omul de nicăieri" 23.40 Film: „Miss Marple: Oglinda spartă" (Marea Britanie, 1992).

SÂMBĂTĂ 7.00 Știrile de sâmbăta asta (r) 8.20 Serial: „Povești de adormit copiii" 9.10 Desene animate 10.00 Acum poți afla 11.00 Art-mania 13.30 Lumea și noi 14.00 Arca Marinei 16.30 Documentar: „Asasinate celebre" 17.20 Teleenciclopedia 18.05 Serial: „Marea schimbătoare" 19.00 Perechea potrivită 19.30 Serial: „Carol și compania" 20.00 Jurnal 20.30 Surprize, surprize 22.30 Serial: „Dr. Quinn" 23.25 Săptămâna sportivă 23.35 Film: „Puterea minții" (SUA, 1993).

DUMINICĂ 7.00 Ceasul deșteptător 8.00 Universul credinței 9.00 Desene animate 9.30 Kiki Riki Miky 11.00 Viața satului 13.30 De luni până duminică 14.15 Marea harabaură 16.05 Serial: „Lumea bărbaților" (ultimul ep.) 17.00 Serial: „Blankenese" 18.20 Trupa de șoc 19.00 Perechea potrivită 19.30 21 - Cu Ștefan Bănică Jr. 20.00 Jurnal 20.50 Zodia Vip 21.50 Film: „Afaceri de familie" (SUA, 1989). Cu: Sean Connery, Dustin Hoffman 23.50 Pe față.

LUNI 12.00 Surprize, surprize (r) 14.15 TVR Craiova 15.00 Pro Patria 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.30 Agenția de plasare 18.05 Jumătatea ta 19.10 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 20.55 Serial: „Feliciy" 21.40 Cu ochii'n 4 22.10 Serial: „FBI – C16" 23.15 Recurs la morală 0.00 Marele Jazz.

MARȚI 7.00 Matinal național 9.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj-Napoca 12.55 TVR Timișoara 14.15 CiberFan 15.30 Convietuiri 16.00 Handbal feminin: România – Cuba 18.05 Jumătatea ta 19.10 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 20.55 Telecinemateca: „Brazil" (SUA, 1985). Cu: Robert de Niro, Jonathan Pryce 23.15 Nu trageți! 23.45 A-Facerea 0.30 7 arte.

MIERCURI 7.00 Matinal național. Ediție specială 9.00 Kiki Riki Miki 10.00 Unu pentru toți 13.00 Concerty folcloric 15.30 Handbal feminin: România – Coasta de Fildeș 18.30 Lumea proverbului la români. Cu Florin Piersic 20.00 Jurnal 21.00 Film: „E pericoloso sporgesi" (România, 1993) 22.45 S.O.S.! 0.50 Lumea dansului.

JOI 7.00 Matinal național 9.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj-Napoca 13.00 TVR Timișoara 14.15 CiberFan 15.00 Convietuiri 16.00 Pentru dv., doamnă! 17.00 La telefon, muzica populară! 17.55 Handbal: România – Franța 19.20 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 20.55 Serial: „Moștenirea" 22.00 Memorialul Timișoara – decembrie 1989 23.15 România '89 – 10 ani 0.15 Rock la miezul nopții.

tvr2

VINERI 7.00 TVM. Telematinal 8.00 Desene animate 10.05 Limbi străine 10.30 Născuți printre animale sălbatice 11.00 Desene animate 13.00 Ultimul tren 14.00 TVR Craiova 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.00 Serial: „Obsesia" 16.30 Serial: „Santa Barbara" 17.15 Curier de ambe sexe 19.15 Clepsidra cu imagini 20.35 Film: „Dispăruți de la Saint Agil" (Franța, 1990) 22.05 Lumea sportului 22.50 Start-rec 0.30 Nocturna.

SÂMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Osia lumii 9.30 Pas cu pas 12.00 TVR Timișoara 13.30 Doc.: „Cronica Amazoniei" 15.00 Serial: „Roadele mării" 16.00 Serial: „Obsesia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 17.30 Studioul șlagărelor 19.20 Daruri muzicale 20.00 Teatrul Național TV prezintă: „Henric IV" de Luigi Pirandello 22.00 Fotbal – Spania 23.55 Nocturna 0.05 Panoramic Jazz.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 8.30 Legendele vii ale mărilor 9.30 Georges Moustaki 11.00 Arca lui Noe 11.30 TVR Iași 13.30 Tip-top, mini-top 14.30 Mapamond 15.00 Serial: „Roadele mării" 16.00 Serial: „Obsesia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.30 Documentar: „Adevărata poveste a arenei romane" 20.45 Integrale: Sting 21.45 Film: „Campionatul cu deznodământ tragic" (SUA, 1977). Cu: Meryl Streep 23.20 Festivalul de umor „Mărul de Aur".

LUNI 12.00 Integrale (r) 13.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Convietuiri 15.00 Serial: „Obsesia" 16.30 Serial: „Santa Barbara" 17.15 Curier de ambe sexe 19.15 Pagini din istoria teatrului românesc 20.40 Sfinți, eroi martiri 21.30 E dreptul tău! 22.00 Marile meciuri.

MARȚI 7.00 TVM. Telematinal 8.00 Desene animate 10.35 Născuți printre animale sălbatice 11.05 Desene animate 13.00 Față în față cu autorul 14.00 Convietuiri 15.00 Serial: „Obsesia" 16.30 Serial: „Santa Barbara" 17.15 Curier de ambe sexe 18.00 Pelerinaje 19.35 Universul cunoașterii 20.35 Teatru liric prezintă: „Andrea Chenier" de Umberto Giordano. Cu: Placido Domingo 22.35 Credo 23.35 Serial: „Soldatul necunoscut" 0.20 Nocturna.

MIERCURI 7.00 Desene animate 9.00 Ziua Națională la români 11.45 Călătorind prin țară 12.00 Film: „Nea Mărin miliardar" (România, 1979). Cu: Amza Pellea 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.00 Frați români, din toată țara! 18.45 Se întâmplă acum! 20.30 Marșul făgăduinței 21.45 Varietăți muzical-coregrafice 22.45 Film: „Actorul și sălbaticii" (România, 1976).

JOI 7.00 Muzică populară 8.00 Desene animate 10.35 Născuți printre animale sălbatice 11.30 Trupa DP2 13.00 Alfa și Omega 14.00 Emisiune în limba germană 15.00 Serial: „Obsesia" 16.30 Serial: „Santa Barbara" 18.30 Videoclipuri 20.35 Un secol de cinema 21.20 Cinematograful de artă: „Lola Montes" (Franța/Italia, 1955) 23.05 Time Out.

prima

VINERI 8.00 Dimineața cu Prima 13.00 Politica de mâine (r) 15.00 Exploziv (r) 16.00 Viața în direct 17.00 Serial: „Celebri și bogați" 18.00 Focus 19.00 Nadine Show 20.00 Alegeți filmul! 21.30 Real TV 22.45 Revista presei 23.00 Film: „Obsesia" (SUA, 1994) 1.00 Film: „Creat ca să ucidă" (SUA, 1976).

SÂMBĂTĂ 7.00 Emisiune pentru copii 11.30 Sport Magazin 13.00 Motor 13.30 Apel de urgență (r) 14.30 Dosarele Y (r) 16.00 Serial: „Comisarul Rex" (r) 17.00 Serial: „Celebri și bogați" 18.00 Focus 18.35 Popular divertisment 21.00 Film: „Traficanții" (SUA, 1992) 23.00 Show-ul de noapte 1.00 Film: „Planeta dinozaurilor" (SUA, 1980).

DUMINICĂ 7.00 Emisiune pentru copii 12.00 Vacanță à la Petrișor 12.30 Tradiții 13.00 De colo colo 14.00 Cinemagia 14.30 Film: „Hercule la New York" (SUA, 1970). Cu: Arnold Schwarzenegger 16.00 Serial: „Detectivi de elită" 17.00 Serial: „Celebri și bogați" 18.00 Focus 18.35 Film: „Suspiciune" (Franța, 1992). Cu: Mimi Rogers 20.00 Film: „Conspirația" (SUA, 1993) 22.45 Revista presei 0.00 Sport magazin (r).

LUNI 8.00 Dimineața cu Prima 13.00 Politica de mâine (r) 15.00 Chic (r) 16.00 Nadine Show 17.00 Serial: „Celebri și bogați" 18.00 Focus 19.00 Frontal 20.00 Dosarele Y 21.00 Serial: „Brooklyn South" 22.45 Revista presei 23.00 Politica de mâine 1.00 Film.

MARȚI 8.00 Dimineața cu Prima 13.00 Politica de mâine (r) 15.00 Motor (r) 16.00 Viața în direct 17.00 Serial: „Celebri și bogați" 18.00 Focus 19.00 Karaoke Show 20.00 Film: „Nevasta măcelarului" (SUA, 1991). Cu: Demi Moore, Jeff Daniels 21.30 Bilanț 22.45 Revista presei 23.00 Politica de mâine 1.00 Film.

MIERCURI 8.00 Dimineața cu Prima 13.00 Politica de mâine (r) 15.00 Bilanț (r) 16.00 Viața în direct 17.00 Serial: „Celebri și bogați" 18.00 Focus 19.00 Karaoke Show 20.00 Serial: „Comisarul Rex" 21.00 Serial: „CI5: Profesioniștii" 21.30 Apel de urgență 22.45 Revista presei 23.00 Politica de mâine 1.00 Film.

DEMI MOORE
PRIMA TV
marți, 20.00

JOI 8.00 Dimineața cu Prima 13.00 Politica de mâine (r) 15.00 Apel de urgență (r) 16.00 Viața în direct 17.00 Serial: „Celebri și bogați" 18.00 Focus 19.00 Karaoke Show 20.00 Film 21.30 Exploziv 22.45 Revista presei 23.00 Politica de mâine 1.00 Film.

acasa

VINERI 5.50 - 12.35 Reluări 14.15 Serial: „Viața noastră" 15.00 Serial: „Dragoste și putere" 15.30 Serial: „Renzo și Adriana" 16.30 Serial: „Luz Clarita" 17.30 Serial: „Rosalinda" 18.30 Serial: „Angela" 19.45 Desene animate 20.30 Serial: „Înger sălbatic" 21.30 Serial: „Sânge din sângele meu" 22.30 Film: „Crimă pe terenul de golf" (Anglia, 1995).

SÂMBĂTĂ 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.25 Reluări 14.15 Serial: „Viața noastră" 15.00 Desene animate 16.00 Rugby: Steaua – Connacht 18.00 Serial: „Micuțele doamne" 19.00 Serial: „Floare de aur" 20.00 Film: „Columbo: Atenție! Moartea dăunează grav sănătății" (SUA, 1991). Cu: Peter Falk 21.45 Film: „Nisipuri mișcătoare" (partea a II-a) 23.20 Motown Live 1999.

DUMINICĂ 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Viața noastră" 15.00 Desene animate 16.00 Fotbal: Il Calcio 18.00 Serial: „Micuțele doamne" 19.00 Serial: „Floare de aur" 20.00 Acasă la români 21.30 Film: „Morile de vât ale zeilor" (partea a II-a) 23.15 Motown Live 1999 1.00 Fotbal Anglia – Premiere League.

LUNI 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Viața noastră" 15.00 Serial: „Dragoste și putere" 15.30 Serial: „Iubire sfântă" 16.30 Serial: „Luz Clarita" 17.30 Serial: „Rosalinda" 18.30 Serial: „Angela" 19.45 Desene animate 20.30 Serial: „Înger sălbatic" 21.30 Serial: „Sânge din sângele meu" 22.30 Film: „Cosmarul" (SUA, 1988) 0.30 Serial: „Surorile".

MARȚI 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.35 Reluări 14.15 Serial: „Viața noastră" 15.00 Serial: „Dragoste și putere" 15.30 Serial: „Iubire sfântă" 16.30 Serial: „Luz Clarita" 17.30 Serial: „Rosalinda" 18.30 Serial: „Angela" 19.45 Desene animate 20.30 Serial: „Înger sălbatic" 21.30 Serial: „Sânge din sângele meu" 22.30 Film: „Corsarul negru" (Italia, 1976) 1.00 Serial: „Surorile".

MIERCURI 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.10 Reluări 14.15 Serial: „Viața noastră" 15.00 Serial: „Dragoste și putere" 15.30 Serial: „Iubire sfântă" 16.30 Serial: „Luz Clarita" 17.30 Serial: „Rosalinda" 18.30 Serial: „Angela" 19.45 Desene animate 20.30 Serial: „Înger sălbatic" 21.30 Acasă la români. Ediție specială de 1 Decembrie 22.30 Film: „Casablanca" (SUA, 1942). Cu: Humphrey Bogart, Ingrid Bergman 0.50 Serial: „Surorile".

JOI 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Viața noastră" 15.00 Serial: „Dragoste și putere" 15.30 Serial: „Iubire sfântă" 16.30 Serial: „Luz Clarita" 17.30 Serial: „Rosalinda" 18.30 Serial: „Angela" 19.45 Desene animate 20.30 Serial: „Înger sălbatic" 21.30 Serial: „Sânge din sângele meu" 22.30 Film: „Când moartea vine râzând" (SUA, 1995) 0.35 Serial: „Surorile".

MERYL STREEP
PRO TV
sâmbătă, 21.00

PRO TV

VINERI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 10.45 Film: „Casă de vacanță" (r) 12.30 Serial: „O căsnicie perfectă" 13.05 Serial: „Babylon V" 13.50 Serial: „Ani de liceu" 14.15 Serial: „Miracolul tinereții" 14.45 Serial: „Familia Bundy" 15.15 Serial: „Nisipurile din Miami" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 17.30 Serial: „Spitalul Chicago Hope" 18.30 Urmărire generală 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Dosarele X" 21.30 Serial: „Profiler - psihologia crimei" 22.30 Chestiunea zilei 0.00 Serial: „Criminaliștii" 3.00 Baschet NBA: Houston – Portland 5.00 Serial: „Suflet de femeie".

SÂMBĂTĂ 7.00 Desene animate 9.00 Serial: „Tânărul Hercule" 10.00 Serial: „Lois și Clark" 12.00 Profesiunea mea, cultura 13.05 Serial: „Prietenii tăi" 13.30 Serial: „Dharma și Greg" 14.00 Generația PRO 15.00 Serial: „Clubul condamnaților" 15.45 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 16.30 Serial: „Fete de bani gata" 17.00 ProFashion 17.30 Te uiți și câștigi! 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Vacanța mare la PRO TV 21.00 Film: „Tinerețe veșnică" (SUA, 1992). Cu: Meryl Streep 23.00 Serial: „OZ, închisoarea federală" 0.00 Film: „Martorul cheie" (SUA, 1993) 1.30 Serial: „Amor cu bucluc" 2.30 Serial: „Cine-i șeful" 3.00 Serial: „Heights" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 9.30 Serial: „Lassie" 12.00 Profeții despre trecut 13.30 Prețul corect 14.00 Chestiunea zilei 14.45 Film: „Campioana" (SUA, 1983) 16.30 Serial: „Beverly Hills" 17.30 Super Bingo 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Cupidon" 21.00 Film: „Să uiți Parisul" (SUA, 1995) 23.00 Procesul etapei 1.00 Magazin sportiv 2.00 Serial: „Amor cu bucluc" 2.30 Serial: „Cine-i șeful" 3.00 Serial: „Heights" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

LUNI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 10.45 Film: „Să uiți Parisul" (r) 12.30 Serial: „O căsnicie perfectă" 13.05 Serial: „Babylon V" 13.50 Serial: „Ani de liceu" 14.15 Serial: „Miracolul tinereții" 14.45 Serial: „Familia Bundy" 15.15 Serial: „Nisipurile din Miami" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 17.30 Serial: „Spitalul Chicago Hope" 18.30 Serial: „Doi polițiști și jumătate" 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Maverick" (SUA, 1994). Cu: Mel Gibson, Jodie Foster 22.30 Chestiunea zilei 0.00 Serial: „Criminaliștii" 2.30 Serial: „Cine-i șeful" 3.00 Serial: „Heights" 4.00 Serial: „Poltergeist – Moștenirea" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 10.45 Film: „Casa de nebuni" (SUA, 1999). Cu: Kirstie Alley 12.30 Serial: „O căsnicie perfectă" 13.05 Serial: „Babylon V" 13.50 Serial: „Ani de liceu" 14.15 Serial: „Miracolul tinereții" 14.45 Serial: „Familia Bundy" 15.15 Serial: „Nisipurile din Miami" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 17.30 Serial: „Spitalul Chicago Hope" 18.30 Serial: „Doi polițiști și jumătate" 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Un an de cumpănă" (SUA, 1986). Cu: Sigourney Weaver 22.30 Chestiunea zilei 0.00 Serial: „Criminaliștii" 2.30 Serial: „Cine-i șeful" 3.00 Serial: „Heights" 4.00 Serial: „Poltergeist – Moștenirea" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 8.00 Film: „Un tată de comă" (SUA, 1990). Cu: Bill Cosby 9.30 Desene animate 10.30 Transmisiune în direct de la Alba Iulia 13.00 Școala de români 17.00 Știrile PRO TV. Ediție specială 17.30 Școala de români 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Inimă neînfricată" (SUA, 1995). Cu: Mel Gibson, Sophie Marceau 23.45 Concert Donna Summer 0.30 Serial: „Criminaliștii" 3.00 Serial: „Cine-i șeful" 4.00 Serial: „Heights" " 4.45 Serial: „Poltergeist – Moștenirea" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

JOI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 10.00 Film: „Inimă neînfricată" (r) 13.05 Serial: „Babylon V" 13.50 Serial: „Ani de liceu" 14.15 Serial: „Miracolul tinereții" 14.45 Serial: „Familia Bundy" 15.15 Serial: „Nisipurile din Miami" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 17.30 Serial: „Spitalul Chicago Hope" 18.30 Serial: „Doi polițiști și jumătate" 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Un an de cumpănă" (SUA, 1986). Cu: Sigourney Weaver 22.30 Chestiunea zilei 0.00 Serial: „Criminaliștii" 2.30 Serial: „Cine-i șeful" 3.00 Serial: „Heights" 4.00 Serial: „Poltergeist – Moștenirea" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

antena 1

VINERI 7.00 Observator 8.00 Dimineața devreme 10.15 Serial: „Colivia de aur" 11.00 Film: „Omul din Buick" (Franța, 1968). Cu: Fernandel 13.15 Serial: „Pretender" 14.00 Fotbal: F.C. Brașov – Ceahlăul Piatra Neamț 16.00 Serial: „Luz Maria" 17.25 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 20.00 Film: „Confesiunile unei văduve" (partea a II-a) 22.30 Vitamina V... Veselie 23.00 Film: „Garda de corp" (Hong Kong, 1978) 0.30 Hochei.

SÂMBĂTĂ 7.00 Odiseea Americană 8.30 Desene animate 9.00 Hochei 10.00 Casa de piatră 11.00 Orient Express 13.00 Cu Țopescu de la A la infinit 13.30 Fotbal: Gloria Bistrița – Dinamo București 16.00 Fotbal: F.C. Național – Astra Ploiești 18.00 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 20.00 Film: „Numărătoarea inversă" (SUA, 1997) 22.30 Film: „Misiunea lui Leonard" (SUA, 1987). Cu: Bill Cosby 0.30 Film: „Moulin Rouge" (Anglia, 1952) 2.00 Film: „Femeia posedată" (Franța, 1974).

DUMINICĂ 8.00 Credința și viața 9.00 Desene animate 10.45 Serial: „Aventurile lui Sinbad" 12.15 Seria Stan și Bran: „Intenții bune" • „Pianina mecanică" (SUA, 1931) 13.00 Duminica în familie 14.00 Fotbal: Rapid – F.C.M. Bacău 18.00 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 19.50 TeleEurobingo Show 22.30 Meciul meciurilor 0.30 O șansă pentru fiecare.

LUNI 7.00 Observator 8.00 Dimineața devreme 10.10 Serial: „Colivia de aur" 11.00 Film: „Fort Saganne" (Franța, 1984, partea I). Cu: Gérard Depardieu 13.15 Serial: „Pretender" 14.00 Serial: „Decepții" 15.00 Serial: „Luz Maria" 17.25 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Pericol iminent" 20.50 Serial: „Dublă identitate" 21.40 Prezentul simplu 22.30 Marius Tucă Show 0.00 Retrospectiva etapei 1.00 Serial: „Twin Peaks" (ep.1). Cu: Kyle MacLahan 5.00 Serial: „Dallas".

MARȚI 7.00 Observator 8.00 Dimineața devreme 10.10 Serial: „Colivia de aur" 11.00 Serial: „Mount Royal" (ep.1) 12.00 Serial: „Baywatch Nights" 13.15 Serial: „Pretender" 14.00 Serial: „Decepții" 15.00 Serial: „Luz Maria" 17.25 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 20.00 Film: „Întâlnire cu surprize" (SUA, 1987). Cu: Kim Basinger, Bruce Willis 22.30 Marius Tucă Show 0.00 Serial: „Twin Peaks" 5.00 Serial: „Dallas".

MIERCURI 7.00 Observator 8.00 Dimineața devreme 10.10 Serial: „Colivia de aur" 11.00 Serial: „Mount Royal" 12.00 Serial: „Baywatch Nights" 13.00 Fotbal: Ceahlăul Piatra Neamț – Rapid București 15.00 Serial: „Luz Maria" 16.00 Fotbal: Steaua – F.C. Brașov 18.00 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 20.00 Forțele de muncă 21.00 Colecție de umor românesc 22.30 Marius Tucă Show 0.00 Serial: „Twin Peaks" 5.00 Serial: „Dallas".

JOI 7.00 Observator 8.00 Dimineața devreme 10.10 Serial: „Colivia de aur" 11.00 Serial: „Mount Royal" 12.00 Serial: „Baywatch Nights" 13.15 Serial: „Pretender" 14.00 Serial: „Decepții" 15.00 Serial: „Luz Maria" 17.25 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 20.00 Serial: „V.I.P." 20.50 Serial: „Air America" 21.40 Brigada mobilă 22.30 Marius Tucă Show 0.00 Serial: „Twin Peaks" 5.00 Serial: „Dallas".

BRUCE WILLIS
ANTENA 1
marți, 20.00

TELE 1 abc

VINERI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Știri 11.10 Serial: „Secția de poliție" (r) 13.00 Cântecul și casa lui (r) 14.00 Serial: „Medici la datorie" 15.30 Domino 17.00 Serial: „O singură viață" 18.00 Știri 18.10 Serial: „Lou Grant" 19.00 În justiție 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 23.20 Tentații 0.30 Ora H.

SÂMBĂTĂ 8.00 Știri 9.00 Țara spiridușilor 11.30 Lumea în „Clipa 2000" (r) 13.00 Studioul „Tudor Vornicu" 17.00 Serial: „Celebritate" 18.00 Rendez-vous la Tele 7 19.00 Globetrotter 20.00 Telejurnal 20.45 Film: Răscumpărarea" (SUA, 1977) 22.30 Club ABC.

DUMINICĂ 8.00 Știri 9.30 În justiție (r) 12.00 Îți mai aduci aminte, Doamnă? 13.00 Ora unu a venit 15.45 Drumuri printre amintiri 16.15 Cutia muzicală 17.00 Forța destinului 18.00 Portretul unui artist 19.00 Documentar: „Dincolo de anul 2000" 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 21.45 Film: „Valsul lui Mefisto" (SUA, 1971). Cu: Jacqueline Bisset 23.30 Arcub Live.

LUNI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Știri 10.30 Dintre sute de ziare (r) 12.30 Ora unu a venit (r) 15.30 Post Meridian 17.00 Serial: „O singură viață" 18.00 Serial: „Lou Grant" 19.05 Serial: „Secția de poliție" 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 22.00 Dincolo de stadion.

MARȚI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Știri 11.15 Studioul „Tudor Vornicu" (r) 14.00 Serial: „Medici la datorie" 15.30 Post Meridian 17.00 Serial: „O singură viață" 18.00 Serial: „Lou Grant" 19.00 Serial: „Secția de poliție" 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 22.00 Cutia Pandorei 22.45 24 din 24 0.30 Ora H.

MIERCURI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Știri 11.15 Cutia Pandorei (r) 13.30 Documentar (r) 14.00 Serial: „Medici la datorie" 15.30 Post Meridian 17.00 Serial: „O singură viață" 18.00 Serial: „Lou Grant" 19.00 Serial: „Secția de poliție" 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 22.00 Reporter TELE 7 23.00 Serial: „Derrick" (r) 0.30 Ora H.

JOI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Știri 11.10 Practic la Tele 7 (r) 13.00 Drumuri printre amintiri 14.00 Serial: „Medici la datorie" 15.30 Post Meridian 17.00 Serial: „O singură viață" 18.00 Serial: „Lou Grant" 19.00 Serial: „Secția de poliție" 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 22.00 Linia întâi 23.00 Serial: „Derrick" 0.30 Ora H.

„MAGAZIN" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

Parisul, vedetă de cinema

Parisul de după fraţii Lumière s-a transformat în personaj de film. Pentru început, compatrioţii săi i-au oferit... „roluri" de interes documentar, apoi cineaştii hollywoodieni l-au căutat şi ei şi l-au făcut vedetă în numeroase din filmele lor. Filmat „pe viu" sau reconstituit în studiouri, a fost astfel prezent în sute de filme, în diferite ipostaze, de peste un secol încoace. Evident, cei ce i-au descoperit „potenţialul artistic" au fost fraţii Lumière şi operatorii lor, urmaţi imediat de discipoli sau imitatori. Un celebru film de montaj – „Paris 1900" –, realizat în 1947 de Nicole Vedres, evocă tocmai acea perioadă de început de secol, preocupată să păstreze pe memoria peliculei imagini ale oraşului. Câţiva ani mai târziu, Parisul nu mai era doar... filmat, ci transformat în „erou de ficţiune", înzestrat cu un anume mesaj. În filmul lui Louis Feuillade, „Fantomas" (1913), capitala franceză devine o pradă a criminalilor, iar în „Parisul doarme" (1923), al lui René Clair, oraşul este victima „experimentelor" unui savant nebun. Era încă perioada filmului mut.

Oraşul născut în studio

O dată cu filmul vorbit, acelaşi René Clair nu-şi uită „eroul favorit", numai că de această dată îl reconstruieşte în studio, cu ajutorul decoratorului de geniu Meerson; aşa se nasc „Sub acoperişurile Parisului" (1930), apoi celebrul „14 Iulie" (1933). E perioada în care Parisul e văzut ca un oraş al îndrăgostiţilor, al cântecului, muncii şi sărbătorilor populare. Regizorul Marcel Carné recompune şi el oraşul pe platourile Joinville sau Victorine şi construieşte prin creaţiile sale cinematografice un univers ce va purta numele de „realism poetic". Personajele sale sunt marcate de un destin social, care se desfăşoară într-o ambianţă de poezie urbană fascinantă, dar şi plină de disperare: Arletty îşi plimbă gândurile răvăşite pe cheiul canalului Saint Martin („Hôtel du Nord", 1938), Jean Gabin îşi aşteaptă sfârşitul rememorând trecutul („Noaptea amintirilor", 1942), Yves Montand se închide în sine o dată cu „Porţile nopţii", (1948).

Itinerar turistic

După război, se instalează moda filmelor poliţiste, cu influenţe din seria filmului negru american. Gabin, în ipostaza comisarului Maigret, îşi plimbă silueta îngroşată de vârstă printr-un Paris întunecos şi angoasant sau transportă clandestin, împreună cu Bourvil, carne, în oraşul ocupat de nemţi („Străbătând Parisul", 1956). Pe de altă parte, titlurile a numeroase filme din anii '50 conturează un adevărat itinerar parizian; Jeanne Moreau joacă în „Pigalle-Saint Germain-des-Près" (1950), Anne Vernon în „Rue des Saussaies" (1950) şi „Rue de L'Estrapade" (1952), Jean Gabin în „Rue des Prairies" (1959), Lino Ventura în „125, Rue Montmartre" (1959)... Mai mult, unele titluri de filme capătă iz hollywoodian, de Paris „turistic", „oraş al vacanţelor de vis": „Nous irons à Paris" (1950), „Boum sur Paris" (1953), „Bonsoir Paris", „Bonjour l'amour" (1956), „Casino de Paris" (1957).

Explozia Noului Val

La sfârşitul anilor '50, un grup de tineri cineaşti, urmaţi de numeroşi alţii, tineri sau mai puţini tineri, simt nevoia unei schimbări esenţiale a Parisului de pe ecran, banalizată în ultimele decenii, aşa cum se întâmplase şi în momentul trecerii de la filmul mut la cel sonor. Explozia „Noului Val" în artă se resimte şi în film. Operatorii pun camera pe umăr şi îşi urmează personajele în plină stradă, printre trecători, în autobuz şi metrou, creând un Paris viu, cu oameni îndrăgostiţi, revoltaţi, fascinaţi sau striviţi de... oraş. E aşa-zisa perioadă a filmelor negre, când cineaştii sunt mai puţin interesaţi de intrigă, dând prioritate expresiei feţei şi a trupului, prinse ca într-o capcană în realitatea urbană. Acum se impun nume celebre de cineaşti francezi ca: Louis Malle, Jean-Luc Godard, Jean-Pièrre Melville, François Truffaut. Parisul depăşeşte faza de decor, pentru unii realizatori se transformă într-o adevărată obsesie; reconstituirea oraşului în studiouri se foloseşte mult, se merge pe o redare realistă pentru crearea scenelor de atmosferă şi numai când e nevoie de decoruri „pitoreşti" se merge pe natural.

În contrast cu acea perioadă, cineaştii francezi din ultimul deceniu şi jumătate repun în valoare componenta poetică a Parisului, dar folosesc oraşul din perspectiva imaginarului creat de ei. Îl recompun în studio şi îl animă după propria lor fantezie: pe Sena se face schi nautic, Turnul Eiffel îşi aprinde luminile la un simplu pocnet al degetelor, un saxofonist din alte timpuri cântă pe străzile modern pavate, totul e posibil când e vorba de acelaşi oraş mitic-cinematografic, mereu surprinzător.

Parisul, din perspectiva hollywoodiană

Adesea, cineaştii francezi visează la mirajul continentului de peste Ocean, în timp ce americanii îşi imaginează Parisul ca pe o destinaţie mitică. Nu-i de mirare că, încă din 1940, în filmul său („Paris – New York"), regizorul Claude Heymann îşi îmbarca personajele pe un transatlantic de lux şi le trimitea spre New York. În schimb, Stuart Rosemberg îl scoate pe Jack Lemmon din rutina vieţii cotidiene şi îl urcă într-un avion pentru a o urma pe Catherine Deneuve la... Paris.

Puritanii cinematografiei hollywoodiene folosesc Parisul ca pe o scuză pentru escapadele amoroase ale personajelor lor. La Paris, acestea se eliberează de orice constrângeri, se îndrăgostesc nebuneşte şi nu-şi fac probleme când întâlnesc compatrioţi, pentru că şi aceştia, asemenea lor, trăiesc poveşti pline de romantism; dar, întotdeauna, după o dulce perioadă petrecută la Paris, revin plini de nostalgie în ţara lor. Acest gen de călătorii idealizate fac: Gregory Peck în ipostaza lui Hemongway („Soarele răsare din nou", 1957), Tony Curtis ca soldat („Vacanţă la Paris", 1958), Paul Newman şi Sidney Poitier („Paris Blues", 1961).

Pe de altă parte, de peste patru decenii, Parisul este pentru cineaştii americani simbolul creaţiilor vestimentare haute-couture şi oraşul avant-gardă a intelectualităţii. În 1954, Billy Wilder inaugura cu filmul „Sabrina" colaborarea cu stilistul Hubert de Givancy, făcând din protagonistă ambasadoarea şicului parizian. În 1995, Sydney Pollack realiza un remake după acest film, avându-i în distribuţie pe Harrison Ford şi Julia Ormond, şi păstra neîntinat acelaşi clişeu romantic. Totuşi, această imagine a Parisului – oraş al modei de lux, plină de rafinament şi de bun gust, s-a erodat în timp, fapt care a stârnit cineaştilor hollywoodieni o manieră de abordare situată la cealaltă extremă. Chiar Billy Wilder, în 1963, în „Irma. La Douce" ridiculiza acest clişeu prin jocul plin de umor al actriţei Shirley MacLaine. În „Pantera roz" (1963), Petter Seller, alias inspectorul Clouseau, teribil gafeur, făcea acelaşi lucru. Totul a culminat cu satira feroce a lumii modei, reunită, unde altundeva decât la Paris, din celebrul film al lui Robert Altman, „Pret-à-porter" (1994).

Demitizarea, fără remuşcări

Comedia romantică „French Kiss" (1995) se înscrie pe aceeaşi linie a destrămării miturilor cu arma ironiei, drept pentru care Kevin Kleine este un amant francez „de profesie" care se străduieşte să cucerească o turistă venită la Paris, pe Meg Ryan. Etapa demistificărilor s-a instalat de fapt o dată cu marele succes „Filiera franceză" („French Connection", 1972). Regizorul William Friedkin prezintă un Paris care, dincolo de faţada turistică încântătoare, colcăie de traficanţi de droguri şi crime sângeroase. Scena din metrou, când Gene Hackman îl urmăreşte pe Marcel Bozzuffi este antologică. Dar, se poate spune că la etapa demistificărilor a contribuit chiar un cineast francez, René Clement, care, în 1967, crease „Parisul arde?", o coproducţie franco-americană, construită pe baza unui scenariu de Gore Vidal şi Francis Ford Coppola, avându-i în distribuţie pe Kirk Douglas, Orson Welles, Gert Froebe şi Alain Delon. Indifferent de ipostază, Parisul este însă oraşul care a servit cu devotament cineaştii de pretutindeni, de-a lungul unui secol, chiar dacă imaginea sa a fost reală sau artificială, hiperbolizată sau ironizată, impregnată de romantism sau dinamitată de cinism.

Pagină realizată de AURORA POPESCU

Memento

29 noiembrie **– în anul 1880 s-a născut publicistul N.D. Cocea**

29 noiembrie **– în anul 1852 a murit omul politic, istoricul şi scriitorul Nicolae Bălcescu**

30 noiembrie **– în anul 1874 s-a născut istoricul şi criticul literar Paul Zarifopol**

30 noiembrie **– în anul 1934 a murit epigramistul Cincinat Pavelescu**

2 decembrie **– în anul 1935 s-a născut poetul Nicolae Labiş**

3 decembrie **– în anul 1991 a murit filosoful Petre Ţuţea**

4 decembrie **– în anul 1883 s-a născut profesorul şi istoricul literar Nicolae Cartojan**

5 decembrie **– în anul 1872 s-a născut pictorul Gheorghe Petraşcu**

HOROSCOP 29.11 - 5.12

BERBEC (21.03 - 20.04): Influenţa favorabilă a lui Mercur s-ar putea concretiza prin finalizarea în mod fericit a unei afaceri sau prin primirea unei sume consistente de bani. Pe de altă parte, aceeaşi planetă poate aduce gâlceavă sau ghinion în dragoste.

TAUR (21.04 - 21.05): Cel mai remarcabil aspect al săptămânii este cel sentimental. Curba respectivă are oscilaţii mari, ceea ce poate însemna că legăturile afective din cuplu sau cu cineva foarte apropiat se pot deteriora temporar. Nimic nou despre bani.

GEMENI (22.05 - 21.06): Jupiter şi Soarele se află în poziţie foarte bună, fapt care favorizează decizii înţelepte şi prompte, schimbări pozitive în carieră. La rândul ei, curba financiară pare să anunţe o veste mare, cu multe zerouri.

RAC (22.06 - 22.07): Se pare că parcurgeţi o perioadă mai puţin fastă, sunteţi pesimist şi vă irită orice fleac. Influenţa Lunii poate determina excese temperamentale. Curba psihicului indică faptul că abia la începutul săptămânii viitoare vă veţi redresa din acest punct de vedere.

LEU (23.07 - 22.08): Eticheta săptămânii pare să fie norocul. Atât la serviciu, cât şi acasă, pot interveni ocazii foarte favorabile – materiale, dar şi sentimentale. Spre finele intervalului este posibilă o scurtă călătorie în interes de afaceri, cu rezultate excelente.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Dacă în primele două-trei zile ale săptămânii sunteţi dominat de o stare inexplicabilă de indispoziţie, joi vă veţi reveni complet. Veţi primi o veste foarte bună din sfera financiară, care va şterge cu buretele orice gând cenuşiu.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Linişte şi pace în constelaţia dv., nici un astru nu „îndrăzneşte" să vă tulbure serenitatea. Abia pe la mijlocul perioadei veţi primi o veste bună de departe, prin care vi se va confirma îndeplinirea unei speranţe mai vechi.

SCORPION (23.10 - 21.11): Toate curbele astrale principale se situează peste normal, ceea ce semnifică perioadă favorabilă din toate punctele de vedere. Dar prezenţa lui Uranus în constelaţia dv. poate aduce cu sine imprevizibilul, în sens pozitiv, dar şi negativ.

SĂGETĂTOR (22.11 – 20.12): Cel mai semnificativ aspect al săptămânii este scăderea până sub normal a curbei financiare, fapt care anunţă o pasă neagră în buget. Poate că ar trebui luate unele măsuri de precauţie sau să amânaţi unele cheltuieli care nu „ard".

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Principala caracteristică a săptămânii este nervozitatea. Parcă nu vă găsiţi locul, vă enervaţi din orice, iar relaţiile sentimentale riscă să treacă printr-o criză. Se pare că aveţi urgentă nevoie de relaxare, de detaşare de stresul cotidian.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Nici o clipă de răgaz. Iată care ar putea fi eticheta unei perioade extrem de încărcate, când nu veţi şti cum trece timpul datorită asaltului măruntelor probleme ale vieţii. Se profilează o reuşită deosebită în sfera profesională sau în afaceri.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Ieşirea din „somnolenţa" de toamnă, care vă caracterizează acum, se va face – probabil – joi, când veţi primi o foarte bună veste financiară. Veţi reuşi nu numai să vă achitaţi o bună parte din datorii, ci şi să cheltuiţi pentru suflet.

PERSONALITĂŢILE SĂPTĂMÂNII

Ilarion Ciobanu, Mihai Mereuţă, Maria Callas, Walt Disney, Gaetano Donizetti, Samuel Butler, Jonathan Swift, Gérard Philipe.

Scrisori primite

Ciocan Valeria, Timişoara: Pe domnul Alexei Crâşmaru, preşedintele Fundaţiei BICMEDROM, îl puteţi găsi la telefoanele: 01/230.92.90 şi 094216827. Vă urăm multă sănătate!

Valentin Şipu, Horezu, judeţul Vâlcea: Este lăudabilă perseverenţa dv. în a ne trimite vorbe de duh comprimate în aforisme şi maxime şi intitulate „Gânduri spinoase". Am reţinut: „Fericirea comprimă clipa, durerea o dilată". În general, se pare că aveţi tendinţa de a poetiza frânturi de înţelepciune deja cunoscute şi exprimate mai tranşant. Încercaţi să „defrişaţi" orizonturi noi.

Merţa Nicolae, Suceava: Vă mulţumim pentru aprecierile adresate redacţiei noastre. Pe de altă parte, menţionăm că este posibil ca numele dv. de familie să provină de la vechea unitate de măsură pentru cereale, atestată documentar în Moldova în anul 1588. O merţă avea 110 sau 120 de ocale (adică 197,12 sau 215,04 l) şi era multiplul dimirliei (1 merţă = 10 dimirlii). În Ţara Românească se folosea – în acelaşi scop – mai ales baniţa, atestată documentar în 1597. Volumul acesteia a fost fixat în 1832 la 20 şi 40 de ocale.

Simona-Ana Anghelescu, Bucureşti: Din păcate, nu putem interveni în nici un fel pe lângă respectivele posturi de televiziune. Acestea îşi alcătuiesc singure programele, iar slaba prezenţă a filmelor româneşti, indiferent în ce an au fost realizate, este regretabilă. Pe de altă parte, vă informăm că prima sală de cinema din Bucureşti s-a deschis în mai 1909, fiind vorba de „Volta", de pe strada Doamnei. Primul film sonor românesc a fost realizat în 1930. Era vorba de „Ciuleandra", după romanul lui Liviu Rebreanu. Trecuseră numai trei ani de la reuşita americanului William Fox, care pusese la punct procedeul de sonorizare conceput de Engl şi Masolle în 1919.

Petre Anca Daniella, Bucureşti: Vă înţelegem necazul şi vă sfătuim să vă adresaţi Direcţiei de muncă şi protecţie socială a municipiului Bucureşti, din Piaţa Amzei nr.1. Aici există o filială a Fondului Naţional de Solidaritate.

Rubrică realizată de
PAUL IOAN

De vorbă cu avocatul casei

Obligaţia de întreţinere a copiilor faţă de părinţi

D-lui Constantinescu Ştefan, Bucureşti, sector 3

Obligaţia de întreţinere a copiilor faţă de părinţi este o obligaţie legală, prevăzută de Codul familiei la art. 86-96. Dispoziţiile legale privitoare la întreţinere sunt imperative, deoarece ele sunt prevăzute în scop de ocrotire, şi anume în scopul de a asigura existenţa persoanelor anume prevăzute care nu au posibilitatea de a se întreţine singure.

Pentru ca o persoană să poată cere întreţinere, trebuie să îndeplinească, în mod cumulativ, următoarele condiţii.

1) starea de nevoie, adică situaţia în care se găseşte o persoană care nu-şi poate procura cele necesare traiului. Faptul că o persoană primeşte o pensie de invaliditate sau de bătrâneţe nu exclude posibilitatea de a pretinde întreţinere, dacă acea pensie nu acoperă nevoile celui care cere întreţinerea;

2) incapacitatea de a munci. Incapacitatea poate fi totală sau parţială. Dreptul la întreţinere există în toate aceste cazuri.

O persoană are obligaţia de a acorda întreţinere alteia dacă îndeplineşte următoarele condiţii: a) are mijloace de existenţă. Se va ţine seama de veniturile şi bunurile persoanei respective, precum şi de sarcinile şi obligaţiile pe care le are; b) să nu existe altă persoană obligată la întreţinere înaintea sa, potrivit ordinii stabilite de lege.

Cuantumul obligaţiei de întreţinere se stabileşte de către instanţă potrivit cu nevoia celui care o cere şi cu mijloacele celui ce urmează a o plăti. Obligaţia de întreţinere se poate executa fie în natură, fie în bani, fie parte în natură şi parte în bani. În natură se face prin furnizarea celor necesare traiului fie în locuinţa debitorului obligaţiei, fie în altă locuinţă pusă la dispoziţie de către cel obligat la întreţinere. Executarea obligaţiei de întreţinere în bani se face prin plata unei sume fixe, la termenele stabilite de instanţă.

În cazul în care mai mulţi copii sunt obligaţi să întreţină pe părintele lor, aceştia vor contribui la plata întreţinerii proporţional cu mijloacele pe care le au.

În caz de urgenţă, părintele îndreptăţit la întreţinere poate porni acţiunea împotriva oricăruia din copiii săi, urmând ca cel care plăteşte să se întoarcă împotriva celorlalţi obligaţi pentru partea fiecăruia. Prin urmare, dacă nu mai reuşiţi să vă înţelegeţi cu sora dv. în privinţa obligaţiei de întreţinere prestată mamei dv., vă precizez că singurul organ îndreptăţit să stabilească această obligaţie este instanţa de judecată. Astfel, mama dv. va trebui să formuleze o acţiune în justiţie împotriva sorei dv. prin care va solicita să i se acorde întreţinerea cuvenită. Acţiunea se introduce la judecătoria în raza căreia îşi are domiciliul pârâtul (sora dv.). Cererile pentru obligarea la pensie de întreţinere, potrivit legii 146/1997, sunt scutite de plata taxei de timbru, adică pentru introducerea acestei acţiuni nu trebuie să plătiţi nimic. Dacă doriţi să vă angajaţi avocat, atunci trebuie să plătiţi onorariul de avocat, care este separat de taxa de timbru plătită către stat.

Având în vedere că mama dv. nu se poate deplasa, va trebui fie să încheiaţi la notariat o procură prin care să mandateze pe cineva să-i reprezinte interesele în instanţă, fie să solicitaţi autorităţii tutelare numirea unui curator care să îi apere interesele.

Dicţionar juridic: *coproprietate = proprietate comună pe cote-părţi care are ca obiect un bun individual determinat, de exemplu o casă, un automobil etc.*

Avocat NELI PĂDURARU

GRĂDINA *micul nostru Paradis*

ORHIDEE (2)
La fel şi totuşi altfel

Imperiul orhideelor, această unică dar mare familie vegetală, cu indivizi cuprinşi în 750 de genuri şi aproximativ 30000 de specii, se exprimaă, evident, sub înfăţişări extrem de variate.

◆ În funcţie de specie, frunzele orhideelor sunt foarte diferite, iar în ceea ce priveşte aspectul lor, unele pot fi considerate capodopere ale naturii. Pot fi ovale, ascuţite, palmate, plisate, cilindrice sau canaliculate. Dincolo de formă, frunzişul unor specii este deosebit de atrăgător prin culoare: faţa superioară a frunzei este verde închis, pătat cu gri, iar cea inferioară roşie violacee (la speciile de Phalenopsis). În altă ipostază, frunzele sunt catifelate, roşiatice, brune, verzi-gălbui, cu reflexe metalice sau cu dungi alb-gălbui (Anoetochilus). În plus, aceste frunze pot prezenta o reţea de linii galbene, roşcate sau albe.

◆ Structura şi aspectul frunzelor sugerează o serie de reguli de îngrijire a plantei. De exemplu, speciile cu frunze groase, suculente se udă puţin. Cele cu frunze uşor fanate au nevoie de repaus de lungă durată. Dacă frunzele sunt moi, planta are nevoie de udări constante, fără întrerupere. Frunzele cilindrice arată că e vorba de specii pentru spaţii călduroase, care suportă insolaţia...

◆ În privinţa florilor, orhideea prezintă o diversitate inegalabilă a formelor, culorilor şi mărimilor. Dimensiunile florii pot varia de la câţiva milimetri până la 40-50 cm, în faza de deschidere completă. La unele specii, lungimea tulpinei şi a inflorescenţei atinge 1,5-2 metri şi cuprinde până la 200 de flori. Poziţia inflorescenţei poate fi verticală sau pendentă.

◆ Alcătuirea florii la orhidee este interesantă şi deosebită de alte specii. Petalele (întotdeauna trei) sunt aşezate două laterale, simetric, şi una mediană. Petala mediană este de fapt piesa florală de o infinită variabilitate şi complexitate. Mărimea şi culoarea ei sunt deosebite, adesea exprimată în forme năstruşnice, de tunel, de tobogan, pistă de aterizare, luntre etc.

◆ Fructul este o capsulă care conţine între... jumătate şi un milion de seminţe microscopice, foarte uşoare şi lipsite de ţesut nutritiv (albumen), motiv pentru care, în condiţii naturale, vitalitatea lor este de numai câteva săptămâni.

◆ Înmulţirea „in vitro" a fost descoperită de G. Morel în 1960 şi ulterior modificată şi perfecţionată de alţi biologi. Ea permite obţinerea a milioane de exemplare teoretic identice cu planta-mamă. Tehnica este destul de complicată şi are succes când e aplicată în laboratoare, de către personal calificat. Ca orice alte plante decorative, orhideele se înmulţesc şi prin tehnica divizării tufei sau butăşire, dar regulile sunt drastice, în funcţie de fiecare specie. *(A. Popescu)*

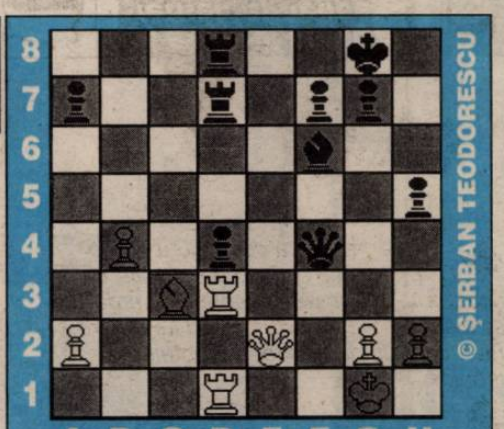

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:
Negrul mută şi câştigă

HMOCH – ALEHIN, 1927

1.... d:c3! + 2. T:d7 T:d7 3. De8 + Rh7 4. D:d7 De4!! 5. Dd5 D:d5 6. T:d5 c2 7. Tc5 Nd4 + şi câştigă. În partidă s-a jucat 3. T:d7 Nd4 + 4. Rh1?? Dc1 mat, dar albul pierdea şi după 4. T:d4 D:d4 + 5. Rf1 Df4 + 6. Re1 D:b4 etc.

Verificați-vă cunoștințele

Stele

1. Ce se înțelege în astronomie prin stea?

2. Care este unicul text canonic referitor la Steaua Magilor, eveniment astronomic anunțând nașterea lui Iisus Christos?

3. Cum s-a numit ziarul apărut la Iași sub conducerea lui Mihail Kogălniceanu între octombrie 1855 – septembrie 1856 și noiembrie 1858 – noiembrie 1860, principal organ unionist?

4. Ce sunt stelele de mare?

5. Cine a fost interpreta rolului principal din coproducția româno-franceză „Steaua fără nume", realizată de Henri Colpi în 1966 după piesa lui Mihail Sebastian?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Fructele baobabului se numesc pâinea maimuțelor. 2) Autorul piesei de teatru „Copacii mor în picioare" este dramaturgul spaniol Alejandro Casona (1900-1965). 3) Poemul „Pinii din Roma" aparține compozitorului italian Ottorino Respighi (1879-1936). 4) Zeița care, conform legendei grecești, a dăruit atenienilor măslinul, a fost Pallas Athena. 5) Nuvela „Nucul lui Odobac" a fost scrisă de Emil Gârleanu (1878-1914).

Poșta cititorilor

Cititorii care au răspuns corect la întrebările noastre sunt: *Alina Ursu*, Giurgiu; *Ionela Miroiu*, Târgu Mureș; *Viorel Penescu*, Vaslui.

Mirela Iancu – București. Ne pare foarte rău, dar ambele dumneavoastră scrisori au venit prea târziu, așa că nu v-am putut menționa, cu toate că răspunsurile dv. au fost corecte. *(Irina Stoica)*

Umor

Un tânăr își conduce acasă noua prietenă:

- Dacă aș încerca să te sărut, ai striga-o pe mama?

- De ce? Vrei s-o săruți și pe ea?

Un bărbat intră la o agenție de voiaj și cere un bilet de vapor.

- Pe ce rută? întreabă funcționarul.

Omul cere un glob pământesc, îl studiază atent și apoi îl înapoiază întrebând:

- Nu vă supărați, nu aveți cumva drumuri mai interesante?

După câțiva ani de căsnicie cei doi își savurează cafeaua.

- Ai spus ceva, dragă? întreabă soția.

- Nu, asta a fost ieri!

Regizorul se adresează actorului:

- Și nu e nevoie să faci mutra asta acră când îți duci mireasa la altar. Bagă-ți în cap că nu e căsătorie reală!

- Tu n-ai în cap decât noua mașină, reproșează soția.

- Vai, iubito, dacă ar fi așa am economisi garajul!

- Spune, tanti, întreabă nepotelul, cam ce vârstă ai tu?, când te-ai născut?

- Am cam uitat data...

- Dar spune măcar secolul.

- Cum a fost în concediu? - Splendid! Din păcate a plouat de două ori! O dată șapte zile și a doua oară cinci!

La cramă

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	V	I	N				A		A	
2		L	E			B	R	U	M	A
3		O	R					T	E	L
4	A	T	U				S	E	T	E
5			D	I	N	E	U		I	X
6	A	N	A					A	T	A
7	V	I					U	R		N
8	A	L	B	A			A	N	A	D
9	D	I	V	I	N	A		I	U	R
10					D		A	C	R	U

ORIZONTAL: 1) Băutură tematică (3 cuv.). 2) Poet ardelean, autorul titlurilor „Vin sângerat pe fluier și pe stele" și „Vinul bucuriei" (Ion Th.) – Dă toamna culoare frunzelor viței de vie (fig.). 3) Vin spumos cu apă (sg.) – Scop. 4) Carte mare – Potolită cu un spriț. 5) Stropit cu șampanie – Nouă roman. 6) Soția viticultorului Kiss din nuvela „La vie" de Asztalos Istvan – Ea-i scoasă de la taxe! – Firul vieții. 7) Puțin vin în vie! – Poate bea un pahar cu vin. 8) Județ renumit prin podgoria Cotnari – Transferat în câmpul muncii. 9) În volumul „Voce...", Corneliu Popel include și poezia „În potire uitată-i aroma" – Localitate în Rusia. 10) Servit cu sifon – Vin oțetit.

VERICAL: 1) După Ion Istrate aici stă geniul vinului (3 cuv.). 2) Sclav antic – „Vinul din...", poezie de Nicolae Prelipceanu. 3) A închinat o „Odă vinului" (Pablo) – Vin alb. 4) Oraș în China – Închină un pahar de vin... 5) ...la acest eveniment – Nicolae Dragoș. 6) Crama veche – Vin superior. 7) În mare măsură! – Seu! – Unu și una! 8) Furnicare de toamna – Os de miel. 9) Îmbătat ușor – Metal prețios. 10) Poet ardelean, autorul volumului „Imnele Transilvaniei", în care găsim și titlul „Fața vinului" (Ioan).

ORIZONTAL: ~~IUR~~, ~~ILOT~~, DAE.

LUCIAN STĂNCESCU
Bârlad

Perspicacitate

Între cele două desene există opt mici diferențe grafice. Vă invităm să le descoperiți.

OPT DIFERENȚE

1) Piciorul stâng al fetiței. 2) Acoperișul cabinei din dreapta. 3) Lopățica (lungime). 4) O „construcție" de nisip (stânga jos-centru) în plus. 5) „Construcția" de nisip (în dreapta, mai înaltă). 6) Mâna dreaptă a persoanei din dreapta. 7) Duna de nisip deasupra lui. 8) panglica de pe capul fetiței.

PAR(anormale) de To PAN

Soluția careului „ROZE"

Orizontal: **TIVOLI - AMAN - O - ALB - ARAMA - NERO - CEAS - V - INA - IA - GARI - TE - OI - DO - AG - ZSAF - LONDRA - ACRISOR - AIT - UALA - IST - O - U - BILETE - LA - SPITAL - TAUR - ALAI - EFECTE.**

Știați că...

...stenografia era cunoscută de pe timpul romanilor? Au fost găsite ca o dovadă în acest sens notele făcute de sclavul Tiro, unul dintre scribii lui Cicero. Ele au primit denumirea de notele tironice.

...roșcovul este un arbore mic, originar din Arabia? Fructele lui sunt rezistente, durabile și savurate în mod special de copii.

...Dimitrie Cantemir (1693-1723) a inventat un sistem de notație muzicală? El a folosit, în acest scop, literele alfabetului turcesc.

...Palatul Universității din București a fost înălțat pe terenul mănăstirii Sfântul Sava, începând din anul 1857, după planurile arhitectului român Alexandru Orăscu? Acesta a solicitat colaborarea lui Karl Storck pentru decorarea clădirii, localul fiind inaugurat la 14 decembrie 1869.

Abonamente la „Magazin" direct la redacție!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	10500 LEI	❑ 4 LUNI	45500 LEI
❑ 2 LUNI	21000 LEI	❑ 5 LUNI	56000 LEI
❑ 3 LUNI	35000 LEI	❑ 6 LUNI	70000 LEI

(Marcați cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

VÂRSTA: _____ OCUPAȚIA: _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, județul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poștal la adresa:
Ionescu Simion, P-ța Presei Libere, nr. 1,
sector 1, București, cod 71341

Vă rugăm să decupați acest talon, să-l completați și să-l expediați, la adresa mai sus menționată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.

În cazul în care nu specificați data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poștal.

DE REȚINUT! Toți cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacție*, vor participa la trageri la sorți, la care pot câștiga valoroase premii în bani și obiecte!

Pentru informații suplimentare vă rugăm să sunați la tel. 01/222.83.36

„BREAK"

Integramă de MARIAN MINCULESCU

BĂGARE ÎN COMUN / INDUCERE ÎN EROARE	G	GOLITĂ / GRĂBITĂ	V	NEGRU / EGAL CU ZERO	A	ALIFIE / VOCALE	I	SALINI / PÂNZĂ	S	ȚINE CÂINELE / OSTIL	L
D	E	Z	I	H	F	O	R	M	A	R	E
LEGĂTURI / UNU DE SEARĂ	N	O	D	U	R	I	ZEU / CONTRIBUȚIE	A	R	E	S
S	E	R	A	L	I	A NĂVĂLI / LEGAT	A	T	A	C	Ă
BOT / ALPINIȘTI	R	A	T	MARGINI / BOLI	C	A	P	E	T	E	DURABIL
C	A	T	A	R	A	T	O	R	I	STOPAȚI	T
NOTA 6 / NOTA 7	L	A	OAMENII INULUI / ORGANE DE ZBOR	I	N	A	R	I	SAU / IMPUNĂTOR	O	R
S	I	1999 / DISTINS	A	N	TIMBRU / ÎMPREJMUIRE	S	T	A	M	P	A
VĂZUTĂ / TURN	Z	A	R	I	T	A	ZEI ROMANI / VECHIUL EURO	L	A	R	I
C	A	L	I	T	A	T	E	FLUVIU / CURSI	R	I	N
LUAT ÎN CĂTARE / POLONEZI	R	E	P	E	R	ONDULAȚI	C	R	E	T	I
L	E	S	A	FOARTE IRONIC	C	A	U	S	T	I	C

Dezlegarea integramei ***„CORECT"***

Orizontal: C - F - C - C - C - L - SOLIDARITATE - NATALITATE - ETNICI - ACRIT - EOL - TORTE - O - OMLETA - EI - IT - PI - ETA - COTA - CONTRIBUABIL - RARI - OZ - I - A - DA - ABILITAT - NASITI - ALAI - DECALATA - ARC.

SPORT FLASH

Mai puțin elegantă decât Concertul de anul nou de la Opera din Viena, festivitatea de premiere a celor mai buni sportivi ai secolului ne-a prilejuit nouă, celor care rezistăm cu succes vremurilor, și o sămânță de bucurie. Rândunica din Carpați, Nadia Comăneci, cea pentru a cărei evoluție de nota 10 echipamentele electronice de notare nu fuseseră programate la Montreal, a devenit din celebra Nadia, adevărata SUPER NADIA. Nadia Comăneci este nu numai cea mai cunoscută sportivă română din lume, dar și

cea care a revoluționat, prin perfecțiune, starea gimnasticii românești. Poate că Opera din Viena a fost prea mică pentru fetița de altădată devenită astăzi un adevărat simbol al secolului.

Sincer să fiu, mă aștept am ca la sporturile cu motor să fie desemnat cel mai mare driver al secolului altcineva în locul lui Alain Prost, un mai aproape de adevăr, Michael Doohan, de cinci ori consecutiv campion mondial la motociclism, clasa 500 cc, dar jocurile au fost altfel făcute. Alături marilor legende sportive ale acestui secol, Prost este o mică poveste de iarnă.

Corectă alegerea celui mai mare baschetbalist din istoria acestui sport a lui Michael Jordan. Altcineva nici nu putea fi desemnat, având în vedere faptul constatat de toți iubitorii de baschet că unul era NBA cu Michael Jordan și altul este NBA după Michael Jordan. Mai exact spus, aproape că nu mai este! I love this game, sloganul publicitar al jocurilor de baschet din NBA a devenit astăzi, fără Michael Jordan, I don't like this shit, pardon de expresie.

Alături de Nadia noastră, alți câțiva legendari sportivi ai lumii au urcat pe scena Operei din Viena, pentru o scurtă arie. Carl Lewis, Mark Spitz, Pele, Muhammad Ali, Jean-Claude Killy, Steffi Graf.

O altă sportivă română a adus puțină bucurie în sufletele noastre, de data asta e vorba despre Gabi Szabo, micuța atletă care a avut un sezon 1999 de-a dreptul excepțional. Pentru această performanță ieșită din comun, Federația Internațională de Atletism a desemnat-o „atleta anului", în cadrul unui spectacol la Monte Carlo. Dacă ar trebui să rememorăm câteva din isprăvile bistrițencei antrenată de Zsolt Gyongyossy, nu am putea sări peste titlurile de campioană mondială la 1500 m și 3000 m în sală și 5000 m în aer liber, în plus, câștigarea fără probleme a circuitului Golden League. Și pentru ca spectacolul să fie complet, să mai amintim și de faptul că „atletul anului" a fost desemnat Michael Johnson. Cu asta

am încheiat nevoia de spectacol a mai marilor diriguitori ai sportului mondial și o să trecem la lucruri mai terne. Cum ar fi, de pildă, campionatul intern de fotbal.

Proastă treabă, sau doar lăcomie tipică, s-a dovedit a fi trecerea la națională a antrenorului Ienei, asta după scandalul în urma căruia Pițurcă a fost mătrășit. Zic proastă, pentru că uitați-vă ce se întâmplă cu Steaua. Steaua mergea bine, era motivată, Ienei găsise cheia de aur, începuse să joace chiar fotbal, s-a impus și în fața lui West Ham. Și brusc, peste noapte, Ienei e chemat și la națională. Și conform dictonului cecen după care nu poți ține într-o palmă doi pepeni laolaltă, s-a ales praful de Steaua. E un fel de a spune, dar ce poți spune după ce vezi o echipă, care se înviorase, cum e măciucită pe teren propriu de un Petrolul Ploiești destul de inconstant? Degringolada care a cuprins echipa militară nu poate fi pusă decât pe nesiguranța zilei de mâine. Cine-i antrenează? Cum? Și așa mai departe. Nu e de mirare că un antrenor serios ca Dinu, care știe ce are de făcut la echipă, a refuzat să se gândească la națională. Și Dinamo merge înainte, într-un splendid galop de sănătate, prin acest campionat intern care se pare că a rămas fără actori.

În final, un gând pios pentru marele iubitor de sporturi și de literatură sportivă Ioan Chirilă. Gazetarul s-a stins din viață umil și imprevizibil, lăsând un loc vacant aproape de nerecuperat. Avea 74 de ani și era o adevărată enciclopedie sportivă românească.

GEORGE CUȘNARENCU

Mini-interviul săptămânii

Dr. ARCADIE PERCEK

„SĂ ADAUGI VIAȚĂ ANILOR..."

– Un roman celebru se intitula „Vă place Brahms?"... Eu v-aș întreba: Vă place Don Quijote?

– Îmi place și Brahms, îmi place și Don Quijote. Este un personaj legendar, care, în special în anii copilăriei, m-a fascinat pur și simplu.

– Dacă ar fi să vă identificați cu personajele romanului, ce credeți că ați fi: Don Quijote sau Sancho Panza?

– Eu mi-aș dori să mă identific cu Don Quijote, dar teamă mi-e că realitatea va fi Sancho Panza.

– Însă a fi Don Quijote înseamnă și a te lupta cu morile de vânt. Este lupta medicului cu moartea o asemenea luptă?

– Lupta cu moartea nu este o luptă cu morile de vânt. După mine, moartea face parte din viață. Viața și moartea merg împreună, sunt fluvii care curg în aceeași albie. Pe mine mă preocupă o idee la ora actuală, să scriu o carte: „Între a trăi și a exista..." Acolo vreau să demonstrez că drumul pe care merge medicina, de a adăuga ani vieții, nu este cel mai bun, adică să-l facă pe om să trăiască o sută de ani. Drumul cel mai bun este să adaugi viață anilor. Din acest motiv merg pe ideea că moartea trebuie umanizată. Încă o dată vă spun: nu de moarte mă cutremur, ci de ce este înaintea ei, adică de bătrânețe.

Este și motto-ul cărții mele. Așa încât, mă preocupă ce poate face medicina pentru om, pentru a îmbătrâni cât mai târziu, pentru a îmbătrâni frumos. Când îmbătrânim frumos, nu avem acea spaimă îngrozitoare față de moarte...

– Sperați să atingeți vârsta de, să zicem, o sută de ani?

– O să râdeți, dar eu, încă de când eram copil, mi-am propus să trăiesc 77 de ani. De ce? Pentru că am avut niște lecturi din care am înțeles că un om cu bun simț la 77 de ani ar cam trebui să se retragă... De ce? Pentru că pe urmă are de luptat cu bătrânețea, care este o doamnă îmbrăcată în negru care-ți prezintă pe o tavă, în dreapta moartea, iar în stânga bolile pe care le aduce. Așa de mult m-a obsedat ideea aceasta, încât întotdeauna am dorit să trăiesc 77 de ani. O fi, n-o fi, ...Zeus știe.

– Noi sperăm să vă înșelați, să vă răzgândiți și să vă avem încă multă vreme între noi. Vă mulțumesc...

MARIAN GRIGORE

RAP-erilor NU LE PLACE BEETHOVEN

Amatorii de muzică modernă din orașul american Fort Lupton, statul Colorado, se tem, de câteva luni, să dea petreceri zgomotoase, ca dracul de tămâie, cum s-ar spune. Ce anume a determinat această metamorfoză inexplicabilă, vă veți întreba. De vină sunt pedepsele pe care un judecător nonconformist, Paul Sacco, s-a gândit să le aplice tinerilor care, periodic, organizau petreceri monstruoase, spre disperarea vecinilor. Sacco s-a gândit să le dea contravenienților o lecție. Primii pe care și-a experimentat ideea au fost doi tineri de culoare care ascultaseră, o noapte întreagă, muzică rap la maximum, în mașină. Cei doi au fost condamnați să asculte zilnic, timp de patru ore, o muzică pe care nu o puteau suferi. „Le-am pus Dean Martin, John Denver și muzică tradițională a indienilor navajo, interpretată la flaut, povestește judecătorul. După trei zile, erau zăpăciți. M-au rugat cu lacrimi în ochi să încetez, jurându-mi că nu mai fac prostii în viața lor". Cu timpul, Sacco și-a diversificat tactica, mai ales după ce cei patru tineri care-i instalaseră o boxă uriașă în fața casei, drept avertisment, au fost prinși. Cei patru „viteji" au ascultat, timp de două săptămâni, selecții de muzică clasică, dar, fiindcă unele melodii chiar le plăceau, Sacco îi chestiona asupra acestui aspect și elimina acele melodii. Până la urmă, au rămas doar „insuportabilele" simfonii ale lui Beethoven și cântecele din cimpoi scoțiene, care i-au urcat pe pereți pe contravenienți, dar se pare că enervantă din cale afară a fost și tema muzicală din „Fred și Barney", mai ales că băieții au fost nevoiți s-o asculte de douăsprezece ori într-o zi! În urma acestor ședințe de „meloterapie", se pare că tinerii zburdalnici din oraș au înțeles mesajul.

Ce le trece unora prin minte?!

◆ Sursă de divertisment și de recorduri, patinele cu rotile pasionează - în diverse variante - și câștigă tot mai mulți adepți, indiferent de vârstă. Astfel, la 68 de ani, italianul Carlitto Mori a patinat neîntrerupt pe o distanță de 49,5 kilometri, de la Tifoli la Roma, pentru a vedea un meci de fotbal netransmis la televizor. În ziua aceea a plouat torențial...

◆ Recordul de mers pe patine cu rotile aparține lui Michael Duval, un elvețian de 27 de ani; acesta a „mărșăluit" nu mai puțin de 264 de kilometri, cu un rucsac cu apă minerală și merinde în spate. La femei, cea mai tenace este Eveline Rockad (Franța), care a mers pe role 179,4 kilometri, cu o viteză medie de 15 km/oră.

◆ O săritură în înălțime de 3,2 metri a reușit John Donald (ajutat de o platformă), cu aterizare normală. O performanță de 3,8 metri aparține lui Galiano Tasso, dar cu o aterizare „șifonată" și cu luxația gleznelor.

◆ Pare greu de imaginat, dar lui Jenckins McDull i-a trecut prin cap să meargă cu patine cu rotile pe gheață. Într-un patinoar din Montreal, el s-a ținut pe picioare aproape 30 de metri, purtând în mâini o tavă cu o sticlă de șampanie. În final, Jenckins și licoarea s-au împrăștiat pe gheață, la fel de neelegant.

PROIECTILE din... cartof

Poliția norvegiană a confiscat o armă artizanală, considerată potențial letală, capabilă să arunce cu proiectile-cartofi până la o distanță de circa 50 de metri. Arma a fost confecționată de șase tineri din orășelul de coastă Kristiansand din sudul Norvegiei. Ei au aplicat instrucțiunile de pe Internet prin care se indica realizarea unei arme cu materiale casnice. Tinerii s-au folosit de un tub de plastic și energia electrică de la un grătar din grădina casei. Poliția a constatat că arma este deosebit de periculoasă, ea putând utiliza și alte obiecte de mărimea unui cartof pe post de... muniție!...

În numărul viitor

■ Chirurgia - o meserie nelipsită de riscuri ■ Violența este ca o boală contagioasă. Se ia! ■ Laserul, raza tămăduitoare ■ Alte inexplicabile... ciudățenii ■ Cele mai nobile vinuri din lume au o origine... plebee! ■ Nimeni n-a crezut în talentul lor ■ Un crocodil pentru Guinness Book! ■ Femina club ■ Întâmplări adevărate ■ Mini-interviul săptămânii: FĂNUȘ BĂILEȘTEANU - Director adjunct al Bibliotecii Academiei Române ■ Horoscop ■ De vorbă cu avocatul casei

Casa Editorială „MAGAZIN" caută AGENȚI DE PUBLICITATE din întreaga țară. Se oferă condiții avantajoase. Pentru relații, cei interesați pot telefona zilnic între orele 9 - 14 la telefon/fax 224.39.96

Fotografia săptămânii

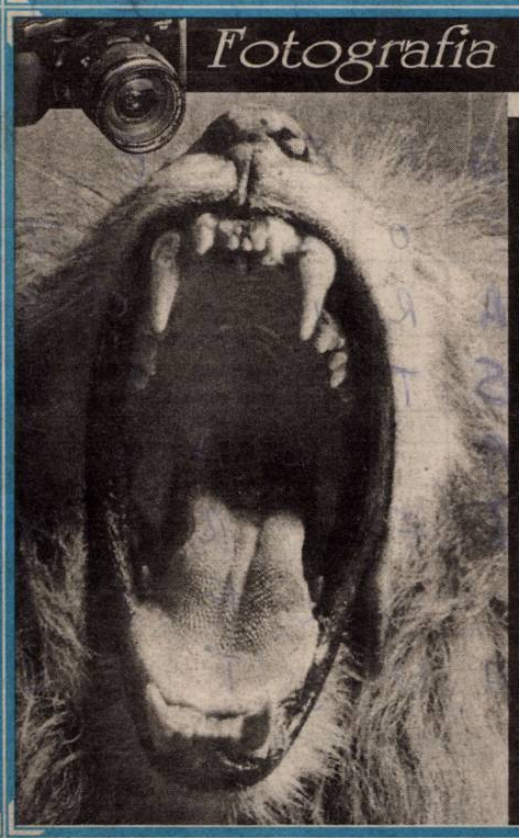

Michael Garstang de la Universitatea din Virginia a făcut o serie de studii legate de propagarea urletelor unor animale din savană. Cu acest prilej, a constatat că suprafața maximă a teritoriului unui leu și distanța până la care răzbate răgetul său în timpul serii sunt identice.

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., București, Piața Presei Libere nr. 1, Fax 2243996.

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacției la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAȚI!

Abonarea, acum, direct la redacție vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale prețului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacția „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde și alte informații utile.

Bibliot...

SERIE NOUĂ - 445 • ANUL XLII • 2 DECEMBRIE 1999 • 16 PAGINI • 3000 LEI Nr. 48 (2195)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro

Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÂNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

E în zadar să vorbeşti celui ce nu vrea să te asculte.

EMINESCU

Cei care aplaudă răul sunt încă mai vinovaţi decât cei care-l făptuiesc.

GRIMM

Un crocodil pentru GUINNESS BOOK!

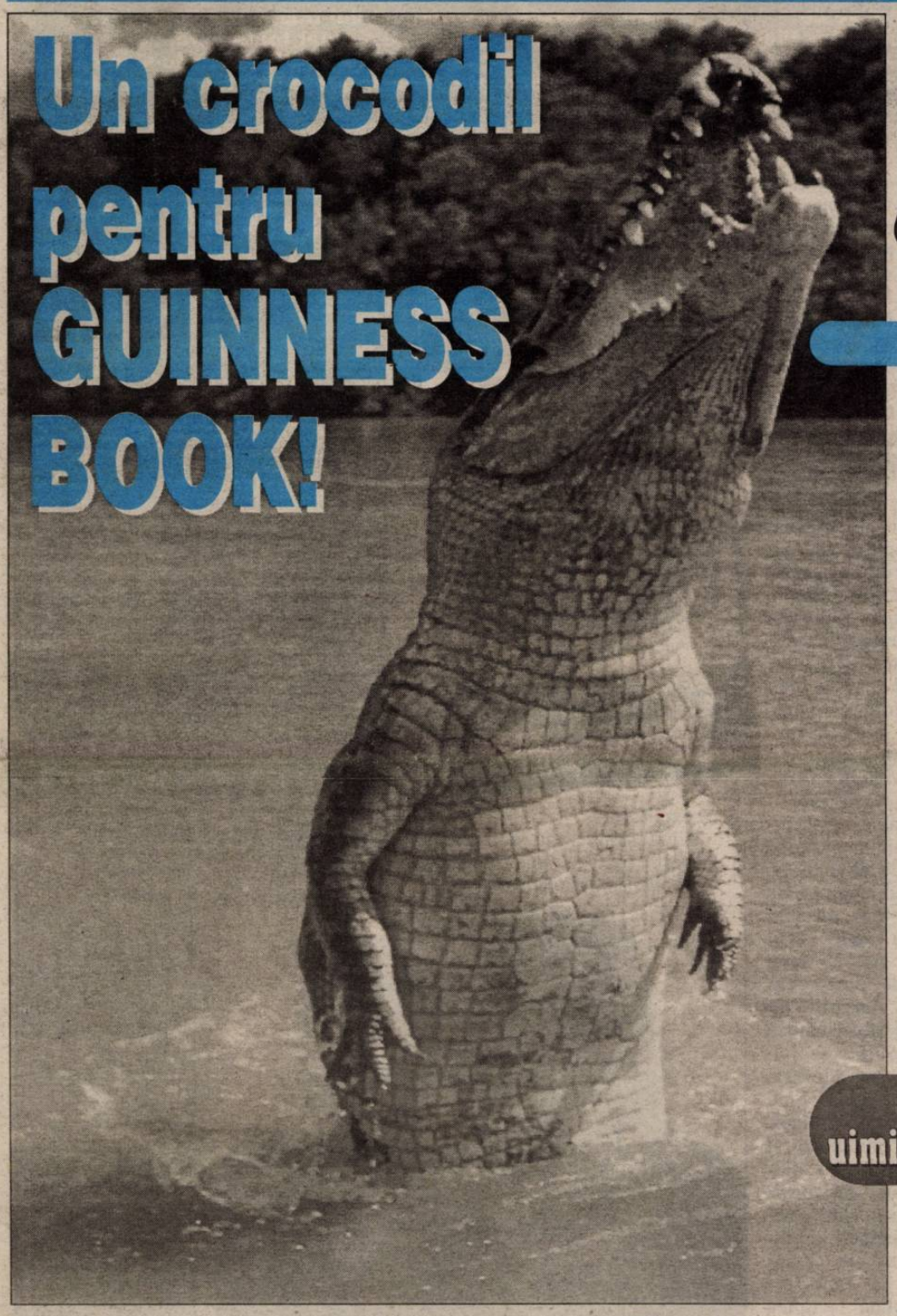

TV

- TVR 1 - TVR 2
- Pro TV
- Acasă
- Antena 1
- Prima TV
- Tele 7 abc

Fascinaţia ştiinţei 3

TOTUL A ÎNCEPUT ACUM 3 MILIARDE DE ANI

Atât de obişnuiţi cu Soarele, pe care de altfel îl şi numim „astrul vieţii", parcă ne şi vine greu să ne imaginăm „ceva" care să poată trăi fără lumina sa. Se pare însă că primele bacterii se simţeau mult mai bine în ...craterele vulcanilor, de unde se alimentau cu acid sulfuric şi mineralele conţinute în apa caldă, şi, poate chiar şi mai bine, în agitatele izvoare hidrotermale de pe fundul oceanelor.

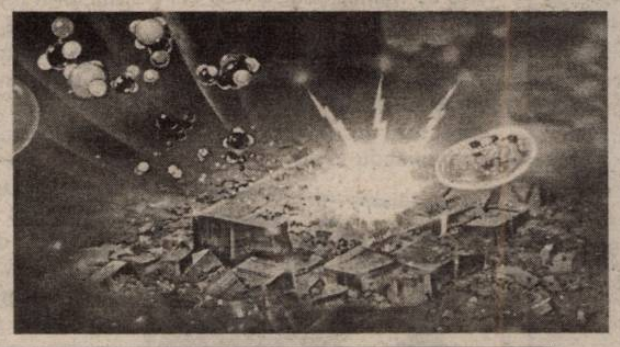

Indienii americani aveau uimitoare cunoştinţe astronomice!

femina club 6

Starea de veghe 5

VIOLENŢA ESTE CA O BOALĂ CONTAGIOASĂ. SE IA!

DIN NOU DESPRE „CASE DIN RUMEGUŞ"

Consultaţii fără plată 7

VINUL, AGENT TERAPEUTIC?

Întâmplări adevărate 11

Terra X Dosarele platetei 10

ALTE INEXPILCABILE... CIUDĂŢENII

13 Idoli

Nimeni n-a crezut în talentul lor

Înconjuraţi de baze extraterestre 4

INVAZIE PE VALEA FLUVIULUI HUDSON

În anii 1982-1987, pe valea fluviului Hudson, într-o zonă, relativ mică, situată la graniţa dintre statele New York şi Connecticut, observaţiile OZN nu au contenit. Oficial s-au colectat de la martori peste cinci mii de rapoarte, dar numărul celor care au văzut aceste apariţii a fost incomparabil mai mare.

La închiderea ediţiei

TRANSPLANTUL DE INIMĂ a devenit o operaţie de rutină în România

În noaptea de 26 spre 27 noiembrie, la Spitalul de Urgenţă din Bucureşti s-a efectuat cu succes al treilea transplant de cord din istoria chirurgiei româneşti. Este a doua reuşită a echipei de medici condusă de dr. Şerban Brădişteanu (foto), şi a treia în total, după transplantul de la Târgu Mureş.

Ceea ce individualizează noul transplant este faptul că donatorul, un bărbat de 43 de ani aflat în moarte cerebrală, a salvat şi situaţia delicată a altei persoane, prelevându-i-se şi un rinichi. Acesta a fost compatibil cu organismul jurnalistei TV Mirela Petcu, care făcea dializă de trei ori pe săptămână... Iată cum, trecându-se peste anumite prejudecăţi, o persoană a salvat alte două aflate în stare critică. Un mare prag psihologic a fost trecut în ţara noastră.

Biblioteca Judeteană

MUZICARTA

De la BUG Mafia la Ol'Dirty Bastard

Tot aşa cum revistele noastre afişau o pudicitate mimată în cazul textelor formaţiei BUG Mafia, nici revistele americane nu se dau în lături de a juca aceeaşi farsă. Cu ocazia apariţiei noului album al rapperului Ol'Dirty Bastard, revista „Rolling Stone" scrie îngrozită: „Din punct de vedere moral este un jaf, din punct de vedere politic e incorect, este rasist, cel de-al doilea album ODB nu poate fi considerat decât un fel de plăcere a vinovăţiei." Revista dă şi câteva extrase din versurile pieselor de pe album: *„Kill all the governement microchips in my body/I'm the paranoid nigga at your party"(piesa titlu a L.P.-ului-„Nigga Please"). „I kill all my enemies at birth/Shut the fuck up, bitch, and let me stick my hands up your skirt"* Acum, trecând peste incorectitudinea politică într-un stat care mizează tocmai pe corectitudinea politică, trecând şi peste versurile subţirele (în comparaţie cu cele ale formaţiei BUG Mafia sau Paraziţii), nu ne rămâne decât să le plângem de milă celor care au microcipuri implantate în cap de către guvernul american. Şi dacă o spune ODB, o şti el ceva.

Sunt negru, vă rog

„Nigga Please" este ultimul album hip-hop semnat Ol'Dirty Bastard care a debutat în grupul Wu-Tang Clan. Acest album trebuia să se numească „The Black Man Is God, the White Man Is the Devil" (Omul negru e Dumnezeu, omul alb e Diavolul), dar cum în SUA cineva, nu spui cine, persoană importantă, veghează şi cenzurează fără milă, titlul a fost schimbat în mai corectul politic „God Made Dirt and Dirt Don'T Hurt" (Dumnezeu a făcut Scârna iar Scârna nu răneşte), dar în ultimul moment, autorul a decis asupra titlului simplu, şi tot subversiv, „Nigga Please" (Negru, vă rog). Foarte interesant este interviul pe care ODB l-a dat, pe 28 mai 1997, revistei „Big Brother Magazine". (Big Brother/Fratele Mare face aluzie, bineînţeles, la personajul romanului „1984" al lui Orwell) Iată ce spune, printre altele, negrul ODB:

ODB: Se întâmplă că CIA-ul mă urmăreşte. Au un ochi lipit de mine, aşa cum l-au lipit şi de Biggie, şi de 2 Pac. Dar am să-l deslipesc.

R: Ce mesaj pozitiv are acest album?

ODB: Nu am încercat să fiu foarte specific. Am făcut nişte (fucking) rap, atât. Lumea va asculta albumul şi, dacă va plăcea, bine, dacă nu, nu. Sunt adept al organizaţiei Nation Of Islam. Sunt aici pentru că vreau egalitate, libertate şi dreptate.

R: De când faci parte din această organizaţie?

ODB: Toată viaţa am fost. Am fost unul care trebuia să fie omorât. De trei ori era să fiu dat gata. Acum am şi eu putere, va trebui (ca CIA) să găsească un alt mod de a mă omorî. Vor încerca probabil să-mi dea vreo boală, ceva. De-asta mă gândesc să fac o cură care să mă ferească de orice boală.

Interesante amănunte, care vin tocmai din statul cu cea mai tare democraţie din lume, dezvăluite de acest băiat rău şi negru care, asemenea răilor din hip-hop-ul românesc, are un mesaj protestatar foarte dur, al cărui mesaj simplu, ca şi al celor de la BUG Mafia, La Familia sau Parazitzii, este dorinţa de libertate, egalitate şi dreptate. Oriunde şi oricând.

GEORGE CUŞNARENCU

Albumul Săptămânii

Iris 2000 – IRIS

Începutul lunii noiembrie a adus o mare bucurie fanilor SINGURULUI grup de hard-rock din spaţiul carpato-danubiano-pontic, grupul care de mai bine de 20 de ani demonstrează o vitalitate remarcabilă... Anii au trecut peste *Cristi Minculescu & CO* dar, în afara inevitabilelor schimbări de ordin fizic, muzica lor a rămas „forever young!" *„Iris 2000"* a beneficiat de un promotion făcut ca la carte, atât în mass-media cât şi la lansare, miile de spectatori prezenţi în Piaţa Revoluţiei arătând că trupa nu are motive de îngrijorare în ceea ce-i priveşte, legenda *Iris* fiind preluată de la o generaţie la alta. În ceea ce mă priveşte am descoperit *Iris*-ul în 1981, în timpul unor concerte absolut extraordinare la Polivalentă, iar arcul peste timp încheiat cu *„Iris 2000"* îmi oferă posibilitatea unei comparaţii între ce a fost şi ce este acum galonata trupă a rock-ului nostru şi despre „potenţa" sa muzicală. Din fericire, rezultatul este mai mult decât mulţumitor, şi nu o spun din complezenţă, *Minculescu* dovedind că ştie să vorbească tuturor generaţiilor de fani sau de melomani, *„Talk About My Generation"* fiind, de fapt, *„Talk About All My Generation"*, asta ca să fiu în ton cu varianta românească a evergreen-ului trupei *The Who* prezent pe *„Iris 2000"*... După ce a jucat toată vara, cu succes, la *„Casino"* iată-i pe *„Irişi"* trecându-şi în cont încă un album ale cărui 15 piese (în varianta pe CD) vi le recomand fără rezerve!

POP-ROCK, de la A la Z

Dire Straits

Una din cele mai importante trupe din pop-rock-ul mondial. Fondată în iulie 1977 de *Mark Knopfler* (12.8.1949), vocal/chitară), *David Knopfler (27.12.1952, chitară),* John Illsley (24.6.1949, bass), *Pick Withers* (23.6.1953, tobe). Aşadar, în 1977. Un ziarist, un lucrător social, un sociolog şi un baterist de studio scoteau un demo în plin val de punk, abandonându-şi locurile de muncă pentru a se dedica exclusiv muzicii. Ajung cu caseta la *BBC* care o prezintă ascultătorilor iar oportunităţile încep să apară, un director de la *Phonogram* propunându-le un contract. Astfel ei vor cânta în deschiderea concertelor europene susţinute de *Talking Heads* şi vor înregistra primul lor album – *„Dire Straits"* (în traducere – „răul trece") lucrat sub bagheta lui *Muff Winwood* (fost la *Spencer Davis Group).* Contrar tuturor aşteptărilor, tirajul va depăşi 2 milioane de exemplare iar single-ul *„Sultans Of Swing"* devenea mare hit. Următorul album, *„Communique"* cunoştea un destin similar, cu toate că nu scotea la rampă vreun mare hit. Tradiţie şi modernitate: *Dire Straits,* cu rock-ul lor atmosferic, melanj fluid din *Bob Dylan, Ry Cooder* şi *J.J. Cale,* începeau să domine o piaţă în care asalturile nihiliste furibunde şi muribunde ale punk-ului şi primele ieşiri la rampă ale new wave-ului nu mai convingeau (în cazul punk-ului) sau nu erau suficient de bine conturate (new wave). Prin urmare, în doar câteva luni *Dire Straits* se impuneau ca un adevărat fenomen, de „vină" fiind rock-ul inspirat de blues, inteligenţa melodică şi textele introspective, chitarele *Fender Stratocaster* şi *Gibson* fiind maeştri de ceremonii ai grupului! Cântecele lor, influenţate de atmosfera decontractată tipică pentru blues, swing sau country, îi fac pe *Dire Straits* să aibă un sound aparte, practic, linia sonoră aleasă de *Knopfler & CO* nu a mai fost abordată de nimeni după ei, explicaţia fiind simplă: nu poţi copia perfecţiunea... *(Continuarea săptămâna viitoare)*

Grupaj realizat de **MARIAN MINCULESCU**

TOP albume

1) Chronicles – The Best Of Eric Clapton
2) Brand New Day – Sting
3) A Love Like Ours – Barbra Streisand
4) Millennium – Hans Zimmer
5) Rainbow – Mariah Carey
6) Christina Aguilera – Christina Aguilera
7) 2000 – Iris
8) On The Six – Jennifer Lopez
9) The Party Album – Vengaboys
10) Supernatural – Santana

PROPUNERI: Rise – Gabrielle, Peace – Eurythmics, Awake And Breathe-B*Witched, Millionaires – James, Northern Star – Melanie C

TOP singles

1) When The Heartache Is Over – Tina Turner
2) Larger Than Life – Backstreet Boys
3) Genie In A Bottle – Christina Aguilera
4) Heartbreaker – Mariah Carey
5) I Saved The World Today – Eurythmics
6) Waiting For Tonight – Jennifer Lopez
7) Mucho Mambo – Shaft
8) Unpretty – TLC
9) I Got A Girl – Lou Bega
10) Jesse Hold On – B*Witched

PROPUNERI: Everything My Heart Desires – Adam Rickitt, If I Could Turn Back The Hands Of Time – R.Kelly, Flying Without Wings – Westlife Ain't That A Lot Of Love – Simply Red

Tolba cu SCRISORI

Lavinia Spătaru – Mediaş: Cea mai mare parte din albumele propuse de tine a cam trecut pe aici iar restul va apărea sau nu în funcţie de concurenţă... *„Nightlife"*-ul celor de la *Pet Shop Boys* se găseşte în această situaţie, la fel şi *„Hours"*-ul lui *Bowie.* Aştept anunţul pentru corespondenţă.

Florin Diaconu – Ploieşti: Hai să încheiem astăzi capitolul despre Disc Jockey vorbind câte ceva despre partea techno a problemei. Anii'80 sunt marcaţi, clar, de introducerea electronicii în muzică, în toate fazele creaţiei, în America drumul fiind deschis de *Laurie Anderson* iar în Anglia de *Depeche Mode.* Totuşi, adevăraţii pionieri în materie sunt nemţii de la *Tangerine Dream* şi *Kraftwerk,* care vor inspira DJ de techno şi chiar pe cei de rap. Principala mişcare muzicală a ultimului deceniu, împreună cu hip-hop-ul, techno-ul şi-a făcut imediat alte curente (ambient, jungle). Astfel Disc Jockey-ii au devenit, din simpli programatori de discuri, creatori autentici, dezvoltându-şi propriile genuri muzicale plecând de la instrumentele oferite de progresul tehnic – samplerele – care le-au permis să „opereze" punctual pe melodii deja înregistrate şi să le transforme datorită tehnicii digitale. O dată cu înlocuirea vinilului de către CD ei a trebuit să scotocească, din ce în ce mai adânc, în colecţiile de vinil pentru a-şi putea găsi materie primă pentru compoziţiile lor. Astfel el contribuie la perpetuarea stilurilor muzicale şi le prezintă generaţiilor tinere care nu cunosc decât muzica editată pe CD, totodată redescoperind, pentru acestea, multe nume uitate...

Florina Geambaşu – Iaşi: Despre *Roxette* (foto) nu am scris în ultimul timp deoarece nu am avut ce! Noul lor album este acceptabil dar nimic mai mult... Aştept materialul promis.

Săptămânalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU - *Preşedintă*
GEORGE CUŞNARENCU - Administrator
PAUL IOAN - Administrator

REDACŢIA: Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Dorin Măran
Secretar de redacţie: Gabriela Niţu

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu / Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei)
• 402001085030 ($) • 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedintă a Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, PAUL IOAN, ION ŢUGUI

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

CHIRURGIA

o meserie nelipsită de riscuri

DORIN MĂRAN

Mănuşile poroase şi bluzele asudate expun chirurgii la atacul virusilor. O realitate neliniştitoare, pusă în evidenţă de un aparat electronic de mare sensibilitate.

Acele şi bisturiurile impregnate cu sânge sau alte lichide biologice rănesc uneori medicul chirurg şi îl pot contamina. Aceste accidente nu sunt deloc rare. Statisticile arată că la 100 de operaţii survin două răniri, că 65 la sută din acestea sunt înţepături de ace şi că ele intervin în proporţie de 70 la sută la sfârşitul operaţiei, în faza de închidere a peretelui abdominal. În cursul acestor expuneri, contactul cu sângele este scurt deoarece durerea îl face pe medic să-şi retragă reflex degetul şi să se dezinfecteze. Medicii sunt însă confruntaţi şi cu alte riscuri. În cursul intervenţiilor chirurgicale, în viscerele profunde, digestive, vasculare sau toracice, se întâmplă uneori ca halatele de lucru sau mănuşile să expună chirurgul timp de mai multe ore, lichidelor biologice ale bolnavului operat. Multă vreme acest risc nu a fost luat în seamă. Evoluţia epidemiei de SIDA din anii'80 a modificat mentalitatea în privinţa modului de abordare a securităţii personalului medical. Pentru a preîntâmpina riscurile contaminării, un grup de specialişti din Lyon a experimentat un aparat electronic numit Elper, destinat protecţiei chirurgilor. De mărimea unui telefon portabil, aparatul e fixat de talia medicului împreună cu un mic generator care distribuie curent de joasă frecvenţă într-un circuit ce leagă, individual, chirurgul de subiectul operat. Cât timp chirurgul e din punct de vedere fizic şi electric izolat de bolnav, curentul nu circulă. În schimb, dacă o mănuşă e perforată sau dacă devine poroasă, bariera dintre chirurg şi operat e eliminată, circuitul se închide şi alarma se declanşează. Pe monitor apar semnale diferite care indică o perforaţie sau o pierdere de etanşeitate şi toată echipa ştie că s-a intrat în contact direct cu operatul prin intermediul sângelui sau a altui lichid. În cursul testelor s-a observat un lucru surprinzător. Alarma se declanşa uneori, chiar dacă nu exista nici o urmă de porozitate sau de perforare a mănuşilor chirurgicale. În cele din urmă s-a constatat că responsabile de închiderea circuitului între chirurgi şi pacienţi şi de declanşarea alarmei, erau... halatele care îşi pierdeau impermeabilitatea datorită transpiraţiei, zona cea mai afectată fiind cea a antebraţelor. Deocamdată nu se poate estima pericolul unei contaminări virale, deşi pericolul există. Dacă această ameninţare e reală, ea poate surveni în special din partea virusilor hepatitelor B, C şi SIDA. Deocamdată generalizarea aparatului Elper în blocurile operatorii nu e de actualitate. El rămâne un sistem experimental care a permis analiza, cu o fineţe extraordinară, a viciilor ascunse care afectează vestimentaţia de protecţie a chirurgilor, predispunându-i unor posibile pericole de contaminare.

LOGICA FUZZY ŞI ZBORURILE COSMICE 2

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Se pare că unele din cele mai interesante aplicaţii ale logicii fuzzy pot fi întâlnite în domeniul aerospaţial; astfel, la Centrul de cercetări spaţiale „Lyndon B. Johnson" al NASA, a fost modelat cu logica fuzzy un automat de control cu şase grade de libertate integrat în simulatorul operaţiilor de apropiere ale navetelor de Staţia orbitală MIR. Ulterior, specialiştii de la Centrul de cercetări spaţiale AMES al NASA au reuşit să implementeze în ansamblul mai sus menţionat un sistem de reţea neuronală care i-a conferit capabilitatea de auto-adaptare la apariţia unor situaţii noi, diferite de cele deja „învăţate"!...

O altă aplicaţie a logicii fuzzy a constituit-o realizarea unui aşa numit „automat fuzzy" de control destinat remorcării în spaţiu! Se reaminteşte că în urmă cu aproape un deceniu, naveta spaţială americană a fost implicată într-un grup de cercetări ştiinţifice de electrodinamică orbitală care a avut ca subiect un satelit ştiinţific italian, care trebuia remorcat printr-un cablu lung de circa 20 km de naveta care l-a lansat şi care apoi, urma să-l şi recupereze, trăgându-l de,.. cablu! În testele preliminare, prototipul sistemului fuzzy de control s-a dovedit eficient în comparaţie cu cel clasic; de menţionat că dinamica sistemului de remorcare spaţială este complexă şi neliniară multe aspecte putând fi soluţionate doar după ce s-a atins un grad ridicat de automatizare. Folosind controlul cu automat fuzzy, mărimea erorii a putut fi redusă cu 50 la sută, modelul fiind dezvoltat pentru cazul când cablul de remorcare ar căpăta o oscilaţie ca în cazul unei frânghii cu care se sare coarda! Se pare că în acest caz s-a folosit un sistem de control hibrid de tip reţea neuronală – logica fuzzy, apt să recunoască fenomenul şi să-i controleze evoluţia...

În condiţiile în care durata legăturii radio dintre o staţie terestră şi un robot ce evoluează pe suprafaţa planetei Marte este de circa 20 minute, controlul folosind telerobotica este evident prea lent pentru a se preîntâmpina vreun posibil accident de... circulaţie marţiană! În activitatea de deplasare şi de supraveghere a colectării de mostre de sol marţian, este necesar deci un automat de control conceput cu logica fuzzy, aproape singurul care poate elimina pericolul ciocnirilor şi evitarea răsturnării robotului mobil în zonele abrupte ale scoarţei „planetei roşii".

Epopeea Vieţii pe Terra

Totul a început acum 3 miliarde de ani

MIHAELA DOROBANŢU

Atât de obişnuiţi cu Soarele, pe care de altfel îl şi numim „astrul vieţii", parcă ne şi vine greu să ne imaginăm „ceva" care să poată trăi fără lumina sa. Se pare însă că primele bacterii se simţeau mult mai bine în ...craterele vulcanilor, de unde se alimentau cu acid sulfuric şi mineralele conţinute în apa caldă, şi poate chiar şi mai bine în agitatele izvoare hidrotermale de pe fundul oceanelor. Există de altfel şi astăzi comunităţi de microorganisme care trăiesc în condiţii absolut similare - unele din ele au fost descoperite în 1977 pe fundul dorsalelor oceanice. Studiindu-le într-un incubator special, biologul german Karl Otto Stetter încearcă în prezent să răspundă la o întrebare fundamentală: în ce măsură aceste bacterii sunt „termofile", adică preferă căldura? Şi se pare că primele indicaţii au şi apărut, pentru că în incubatoare s-a putut observa că reproducerea are loc la temperaturi de până la 113 grade C, temperaturi de acelaşi ordin de mărime cu cele pe care le-a cunoscut Pământul la originile sale.

Un ...Adam al bacteriilor!

Aceasta este ipoteza de la care a pornit Carl Woese, genetician la Universitatea statului Illinois, în studiile sale de analiză comparată a patrimoniului genetic al microbilor care trăiesc astăzi! Căutând „microbul primoridal", el a întocmit „arborele genealogic" al microbilor şi a descoperit că la baza trunchiului său se află tocmai microorganismele termofile. Arborele se ramifică apoi: apar bacteriile, mai sus întâlnim şi termofilii „moderni" şi în fine practic nesfârşita familie a eucariotelor, celulele cu nucleu (spre deosebire de procariote, care le-au precedat), cuprinzând aproape orice, de la microbii la algele roşii, de la ciuperci la plante şi la animale. Şi, undeva în vârful arborelui vieţii, se desprinde din trunchi o rămurică infimă pe care se găsesc maimuţele şi omul.

Un acuzat de genocid: oxigenul

Interesant este nu neapărat că eucariotele au apărut acum aproximativ 1,2 miliarde de ani, ci că acest lucru s-a petrecut atunci când oxigenul produs de cianobacterii schimbase complet atmosfera Terrei, otrăvind cea mai mare parte a fiinţelor vii din acea epocă! Lynn Margulis, microbiolog la Universitatea din Boston ne aminteşte de altfel că eucariotele descind dintr-un grup de microorganisme care „învăţaseră" să... profite de oxigen. Cum? Producând energie din combinarea acestuia cu fermentaţia. Şi anume, de 18 ori mai multă decât celelalte organisme! Ceea ce Darwin a numit mai apoi „selecţia naturală", a făcut restul, înlăturând toate celelalte organisme, mai puţin performante. În felul acesta am ajuns noi cei de astăzi să ne bazăm viaţa pe oxigen! Pasul următor a fost şi el unul decisiv.

Apariţia sexului

Şi nu exagerăm cu nimic. Iată de ce. Înainte de eucariote, singurul mod de multiplicare era ...„autocopierea". Cu copii care nu erau însă întotdeauna absolut perfecte. Ele se realizau într-un ritm de o reproducere la fiecare 20 de minute. 1,5 la sută din acestea erau însă greşite! Produceau, cum spunem astăzi, mutanţi. Aşa au început să apară noile specii. S-ar fi putut părea că acest lucru ar fi fost suficient pentru asigurarea diversităţii vieţii. Dar eucariotele au mai inventat ceva: o „schemă" prin care, înainte de proliferare, doi indivizi îşi schimbau 50 la sută din genele lor. Mutaţiile se realizau acum cu o viteză substanţial mai mare. Noua „metodă" s-a numit reproducerea sexuată. Locomotiva vieţii pornise cu adevărat!

Indienii americani aveau uimitoare cunoştinţe astronomice!

„Astronomii preriei"

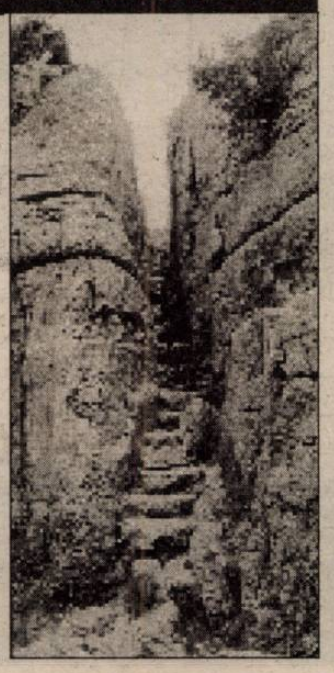

Se poartă de multă vreme discuţii privind gradul de civilizaţie al indienilor americani. Odinioară, ei erau consideraţi „primitivi" de către primii cuceritori ai Vestului care credeau, asemenea trufaşului Custer, că „Un indian bun e un indian mort!" Astăzi această concepţie începe să se schimbe, pe măsură ce se descoperă noi dovezi despre cunoştinţele ştiinţifice şi tehnice ale „pieilor roşii" care par uimitoare. „Avem de-a face cu o revelaţie fantastică, spune Robert Robbins, astronom la Universitatea Texas, autorul unei descoperiri care a făcut să curgă multă cerneală. Într-o stâncă de pe malul râului Concho, în vestul statului Texas, el a găsit o scobitură în formă de cerc, dincolo de care, pe o stâncă din apropiere se aflau sculptaţi, stângaci, ce-i drept, doi sori, pictaţi cu vopsele roşii. În urmă cu doi ani, când a realizat această descoperire, Robbins a intuit că aceste semne trebuie să aibă o semnificaţie astronomică. Această presupunere s-a dovedit corectă. În vara aceluiaşi an, alături de echipa sa de astronomi, Robbins a filmat momentul în care Soarele, ajuns la solstiţiu, a luminat, trecând prin micul orificiu din stâncă, imaginea sa, cea sculptată mai jos, de pe stânca „martor"! Pe 22 decembrie, povestea s-a repetat, doar că razele astrului zilei s-au reflectat asupra celeilalte sculpturi, cea de sus. De această dată, la autenticul spectacol au participat numeroşi oameni de ştiinţă care au putut admira cum Soarele, ajuns la cel mai jos punct al mersului său pe cer, îşi proiectează razele asupra copiei sale miniaturale de pe stâncă, timp de aproape o oră! Expunerea lui Robbins, ţinută în luna august a acestui an la congresul Societăţii Astronomice Americane, desfăşurat la Austin, a trezit un viu interes. Arheologii care, la solicitarea astronomului texan, au analizat sculpturile, au declarat că realizarea lor s-a produs în urmă cu aproximativ 4000 de ani, fiind printre cele mai vechi urme ale activităţii umane în America de Nord. Nu suficient de vechi pentru a detrona bătrânul Stonehenge... *(G.T.)*

planet@IT

Lego atomic

Lumea nanotehnologiilor, a maşinăriilor de dimensiuni nu mai mari de ordinul a câtorva miliardimi de metru, este în plină expansiune. Numai că acum s-a ajuns la construcţii la nivelul atomic, nanomaşini construite direct pe atomi, un fel de lego, celebrul joc de construcţii, de-a dreptul de neimaginat acum un deceniu, iată cum arată de pildă un nanomotor. ceea ce apar diferit colorat, în imaginea noastră doar în tonuri de gri, nu sunt altceva decât atomi. Acum s-a făcut un pas înainte: simularea nanoconstrucţiilor. Simularea cu ajutorul computerelor permite testarea proprietăţilor nanomaşinilor, chiar înainte de a fi construite. Al Globus, directorul laboratorului de simulare computerizată a nanotehnologiilor de la NASA prezintă în site-ul său de la adresa www.science.nas. nasa. gov/-groups/nanotecnology/gallery câteva din nanomaşinile realizate acolo şi câteva animaţii pentru a le putea observa în mişcare.

Virus literar

Dacă acum câţiva ani infestarea unui calculator cu viruşi era considerată o tragedie, azi, după apariţia câtorva familii de antiviruşi puternici, piaţa s-a mai calmat. Viruşii, totuşi, continuă se fie fabricaţi de informaticieni de înaltă clasă, motivele fiind variate. Se pare. însă, că acum naşterea noilor viruşi informatici conţine o oarecare doză de umor şi chiar „moralitate". Un asemenea virus, de ultimă oră, este cel numit Strunkenwhite. În ce constă răutatea acestui virus? El blochează mesajele electronice (e-mail) atunci când acestea conţin greşeli gramaticale sau de ortografie. Europa poate fi liniştită, zic francezii, de unde am preluat această informaţie, virusul a fost conceput pentru limba engleză şi acţionează doar în Statele Unite. Atunci când intră în computerul victimei, virusul îi returnează acesteia toate mail-urile pe care a încercat să le trimită, în cazul în care acestea nu sunt perfect scrise din punct de vedere lingvistic. Se pare că printre victime se numără câteva mici întreprinderi specializate pe Internet, Casa Albă, un canal de televiziune. Dacă folosirea unui virus informatic nu poate fi condamnată, la fel de bine poate fi condamnată necunoaşterea limbii materne (engleza în cazul nostru), în fond o ignoranţă mai gravă decât un virus. Chiar şi numele virusului menţionat, Strunckenwhite, vine de la celebrul ghid britanic de expresii scrise, Strunck and White, care se pare că nu este foarte folosit de vorbitorii de limbă engleză din America. Ce-ar fi dacă un virus construit de un informatician român ar fi împrăştiat prin computerele parlamentului sau ale guvernanţilor noştri!

Record de transmisie

Imaginaţi-vă că transmiteţi prin fax, într-o secundă, pe o distanţă de 1000 km, o sută de enciclopedii de 28.000 pagini fiecare... Acesta este recordul de transmisie de date prin intermediul fibrelor optice: un terabit pe secundă! (o mie de miliarde de biţi pe secundă). Această performanţă a fost obţinută de inginerii de la Centrul naţional de studii pentru telecomunicaţii (CNET) din Franţa. Această transmisie constă în generarea de impulsuri foarte scurte de lumină – numite solitoni – care se propagă de-a lungul fibrei optice fără a se deforma şi fără a fi necesară decât o foarte mică amplificare la fiecare 100 km. Tehnologia este aplicabilă tuturor reţelelor de fibre optice fără prea mari investiţii în materie de infrastructură.

Inexplicabilul de lângă noi

Anabaptismul sau sublima utopie

ION ŢUGUI

Există în mişcarea religioasă a lumii câteva momente a căror doctrină şi percepţie în viitor ne dau imaginea ideală a unei lumi ideale. De la esenieni, care reuşiseră să construiască o societate a dreptăţii şi respectului faţă de om, egalităţii în sens sacru, şi până la anabaptismul paşnic, născut la Zürich în anul 1525 au trecut multe secole. Deşi apare ca o ruptură în sânul Bisericii reformate, anabaptismul reprezintă un model individual şi social foarte asemănător cu utopiile filozofice rezervate societăţii ideale.

Ne interesează faptul ca atare, al existenţei pe o planetă a tuturor nenorocirilor provocate şi îndurate de oameni, a unor idei sublime şi anevoios de înfăptuit. Mişcarea anabaptistă se va extinde din Elveţia în Imperiul Habsburgic şi de aici mai departe, în America şi Canada. Se va impune preotul catolic Menno Simons în fruntea mişcării anabaptiste. Toate aceste detalii istorice să zicem că nu au prea mare importanţă pentru ideea în sine a căutării în lume a unui ideal omenesc şi sacru, deopotrivă, care ar fi putut transforma însăşi istoria noastră într-o succesiune de evenimente demne de idealurile sacrului...

Ce voia de fapt Menno Simons? El se voia în primul rând conducătorul tuturor pârghiilor şi instrumentelor paşnice din societatea umană. Teza lui era inspirată de Predicile de pe munte, din Evanghelie, şi avea drept scop global o preschimbare radicală a individului. Sfinţenia încetează să mai fie un concept religios, transformându-se într-o combustie omenească în stare să favorizeze relaţia cu Cerul. Toate întrunirile anabaptiste erau străbătute de cinste şi smerenie, de profunda credinţă şi de corectitudine – toate acestea fiind de fapt însuşiri specifice tipului de om convertit la o armonie perfectă.

Aspectul cu totul excepţional, doctrinar, evidenţiat la adepţii mennoniţi, liberali, mai ales în cazul acelora care trăiau la sate, era ilustrat prin refuzul categoric de a pune mâna pe arme! Aceştia nu aveau voie să depună vreun jurământ civil şi laic, deoarece însăşi doctrina lor paşnică era în mod drastic alergică la orice tip de violenţă. Mulţi dintre adepţii lui Menno Simons ajung în Rusia, paradoxal, unde speră în proliferarea doctrinei sacre, asta întâmplându-se prin secolul al XVIII-lea. Paradoxal, spuneam, deoarece Rusia acestui secol este frământată de mari tulburări sociale şi de războaie, aşadar terenul era nepotrivit pentru un pacifism religios de maximă puritate...

În secolul următor, al XIX-lea, adepţii se stabilesc în Statele Unite unde vor găsi într-adevăr mediul prielnic doctrinei lor şi făuririi acelui tip uman apropiat de sacralitate. În America, adepţii încep prin exemple vii, precum esenienii, cu multe secole în urmă, adică, ei desţelenesc pământuri, le fac fertile. Cei mai conservatori dintre adepţi refuză îmbrăcămintea oficială şi optează pentru cea arhaică, pentru a se distinge de contingent şi prin vestimentaţie. Refuză, de asemenea, să folosească vreun vehicul, în schimb respectă cu străşnicie lucrul bine făcut, cinstea ireproşabilă şi, cu precădere, gesturile consecvente de binefacere...

Astfel, descoperim că în lumea oamenilor, idealurile pacifiste şi creative prin excelenţă s-au intersectat în permanenţă cu fondul real al istoriei, cu nenorocirile, cu sanguinitatea, cu crima şi teroarea. De ce oare n-au învins aceste idealuri?

La această întrebare încearcă azi să răspundă omul de ştiinţă înaintea istoricului. Concluziile nu sunt prea încurajatoare. Se face afirmaţia curentă, a răului mai puternic decât binele, a sacrului maculat de puterile întunericului şi a violenţei care suprimă în om smerenia. Aşadar, în pragul mileniului al treilea, spre ce lume ne îndreptăm? Îi vom regăsi pe esenienii paşnici şi pe anabaptiştii visători activi în structura istoriei viitoare? Ce se poate spune, este că binele şi armonia rămân idealuri scumpe, iar omul de sub vremi le păstrează doar pentru farmecul lor, transformat din păcate în utopie!

Înconjuraţi de baze extraterestre...

INVAZIE pe valea fluviului Hudson

DAN D.FARCAŞ

În anii 1982-1987, pe valea fluviului Hudson, într-o zonă, relativ mică, situată la graniţa dintre statele New York şi Connecticut, observaţiile OZN nu au conţenit. Oficial s-au colectat de la martori peste cinci mii de rapoarte, dar numărul celor care au văzut aceste apariţii a fost incomparabil mai mare. Menţionăm că au fost reţinute doar o parte dintre rapoartele primite, eliminându-se cele care proveneau de la persoane care nu prezentau toate garanţiile sau care descriau fenomene interpretabile prin cauze cunoscute. Observaţiile au fost sintetizate la vremea respectivă de astronomul Prof.J.Allen Hynek (probabil cel mai prestigios nume în toată istoria studierii OZN-urilor), împreună cu Philip J. Imbrogno şi Bob Pratt, în volumul *Night Siege – The Hudson Valley UFO Sightings* (1987).

În seara zilei de 17 martie 1983, un obiect, plin de lumini multicolore, în formă de V foarte deschis, sau de bumerang (sau poate o formaţiune de sfere luminoase organizate astfel?), având anvergura de circa 50 de metri, a staţionat timp de 15-20 de minute, la o înălţime apreciată la 10-20 de metri, deasupra autostrăzii *I-84*. Traficul s-a blocat, de sute de persoane coborând din automobile să urmărească strania apariţie. Un sfert de oră mai târziu ea a fost zărită la circa 10 kilometri spre est. Peste o săptămână acelaşi „obiect" sau unul identic a produs o busculadă pe şoseaua *Taconic Parkway* plutind fără zgomot, emiţând din când în când un fascicul luminos către o maşină sau alta. S-au primit la poliţie circa 300 de apeluri telefonice, numărul martorilor fiind estimat la mai multe mii. Unii au afirmat că dimensiunile obiectului erau cele ale unui portavion, alţii că era un oraş zburător. Şi în acest val de observaţii s-a remarcat apetitul ciudaţilor vizitatori pentru instalaţiile nucleare. În noaptea de 24 iulie 1984 un OZN având forma unui cornet de îngheţată, mare „cât trei terenuri de fotbal", împodobit cu opt lumini orbitoare, a plutit aproape un sfert de oră deasupra complexului de reactoare nucleare de la *Indian Point,* pe malul fluviului Hudson, într-un spaţiu total interzis zborurilor. Obiectul staţiona nemişcat sau mişcându-se foarte încet în ciuda unui vânt în rafale, atingând uneori 40-50 kilometri pe oră. Doisprezece poliţişti au urmărit neputincioşi intrusul. Între timp s-au blocat sistemul de alarmă şi calculatoarele care controlau securitatea şi comunicaţiile complexului. Comandantul pazei a cerut Gărzii Naţionale a Statului New York să încerce identificarea obiectului. După ce i s-a răspuns că identificarea e imposibilă, comandantul a cerut trimiterea unui elicopter militar pentru a doborî intrusul, fiind el însuşi pe punctul de a ordona poliţiştilor deschiderea focului. Înainte ca ostilităţile să înceapă, obiectul s-a pus în mişcare, dispărând alene din câmpul vizual.

Au existat numeroase alte rapoarte, inclusiv privind un grup de şase lumini, care formau un hexagon care se rotea pe cer ca un carusel de bâlci. Mai rar, a fost semnalată şi o formă de cruce luminoasă. Mai mulţi observatori au declarat că OZN-urile aveau proprietatea de a se ivi la orizont ca apoi, aproape instantaneu să fie deasupra ta. În mai multe rânduri obiectele au fost înregistrate pe fotografii şi filme video, expertizate şi autentificate ulterior prin cele mai sofisticate procedee. În această perioadă s-au petrecut şi lucruri mai stranii, de pildă „lacune în timp" acuzate de persoane sau de grupuri. Prin regresie hipnotică, acestea s-au dovedit răpiri, incluzând clasicele examinări, efectuate de indivizi înalţi de 1,60-1,65 metri, îmbrăcaţi în salopete negre, având capete mari, gura doar o tăietură, indivizi care declarau că vin de pe o planetă îndepărtată, într-o misiune ştiinţifică paşnică, vizând examinarea oamenilor din zonă. Printre victimele răpirilor a fost şi scriitorul Whitley Strieber, cu care cei care frecventează acest serial s-au mai putut întâlni în episoadele precedente.

Faptul că obiectul putea sta nemişcat în aer chiar şi la rafale de vânt de 50 de kilometri pe oră, excludea explicaţiile avansate în grabă: dirijabil, formaţie de avioane uşoare. S-au exclus şi ipotezele privind elicoptere, vehicule militare secrete, holograme etc. S-au întreprins, fără rezultat, cercetări asidue pentru a demasca o posibilă farsă. Administraţia Aeronautică Federală a recunoscut oficial că nu dispunea de indicii care să explice natura fenomenului. Nici până azi nu s-a putut da o explicaţie satisfăcătoare pentru aceste apariţii. Cineva a oferit un premiu de 1000 de dolari celui care va demonstra originea pământeană a lor. Premiul a rămas însă neatins.

Aţi dori să ştiţi cum îşi pun astrele amprenta asupra destinului vostru? Doriţi să ştiţi ce bucurii şi ce necazuri „sunt scrise" în existenţa voastră? Curiozitatea vă poate fi satisfăcută de BRĂŢARA, vrăjitoarea şi clarvăzătoarea care nu a cunoscut eşecuri cu harul şi arta ei magică. Este preţuită chiar şi peste hotare, ca o superdotată care vă poate da informaţiile dorite despre viaţa, destinul, greutăţile, necazurile, succesele şi insuccesele dumneavoastră, despre boli şi trecut, despre şanse şi viitor.

Testată de mii de ori, BRĂŢARA a uimit, pe cei care au solicitat-o, prin precizie şi rezultate. Ea vă poate oferi şi dv. informaţiile solicitate. Pentru aceasta trimiteţi pe adresa revistei „Magazin" o scrisoare detaliată referitoare la ceea ce doriţi de la BRĂŢARA, o fotografie şi talonul alăturat, completat cu datele astrologice exacte: nume şi prenume, anul, luna, ziua naşterii şi localitatea.

Răspunsul îl veţi primi prin poştă la adresa indicată de dumneavoastră, după achitarea mandatului poştal.

Costul acestor servicii este de 75.000 lei. Suma respectivă trebuie trimisă printr-un mandat poştal pe numele IONESCU SIMION, Piaţa Presei Libere nr. 1, sector 1, Bucureşti, cod 71341. Pentru alte detalii puteţi telefona la 2243996 şi 2228336.

BRĂŢARA a făcut sute de cupluri fericite, a vindecat de epilepsie, argint viu, disfuncţii sexuale. Cu puterile ei magice, dăruite exclusiv magiei albe, şi-a consacrat un nume în lumea vrăjitoarelor şi a clarvăzătorilor.

NUME _____ PRENUME _____

ANUL ___, LUNA ___, ZIUA NAŞTERII ___ şi LOCALITATEA _____

ADRESA: str. _____ nr. _____, bl. _____,

sc. ____, et. ____, ap. ____, sector ____, localitate _____,

cod _____, judeţul _____. M/48

NOTA REDACŢIEI: Pentru a primi răspunsul solicitat cât mai rapid vă rugăm să expediaţi în acelaşi timp scrisoarea şi mandatul poştal. În acest moment multe scrisori neînsoţite de mandat sunt „în aşteptare". Dacă aţi uitat să expediaţi mandatul, grăbiţi-vă!
Încă o precizare: numai prin intermediul nostru intraţi în legătură cu adevărata Brăţara. Pentru că, atenţie!, mai multe persoane din Craiova, Bucureşti etc., lipsite însă de puteri magice, şi-au luat acest pseudonim.

Viitorul – codificat în timpurile biblice

„Tot poporul la război"

MIHAELA DOROBANŢU

25 februarie 1996, o zi de Duminică, dimineaţa. Israelul cunoaşte unul dintre cele mai grave atacuri teroriste: un kamicadze aruncă în aer un autobuz la Ierusalim, într-o oră de vârf. 23 de morţi. În următoarele nouă zile, alte două atacuri de acelaşi fel, la Ierusalim şi Tel Aviv, ridică numărul victimelor la 61. Obsedat de predicţia codului biblic asupra unui holocaust nuclear, Michael Drosnin revede textul. Lângă „asasinul va lovi" din „zona", în care era codificată asasinarea Primului Ministru Rabin, apărea, cum am mai spus, şi textul „tot poporul său la război". Un text care nu doar că mai revine de încă două ori, dar este asociat şi de o dată precisă. De fapt, versiunea completă este următoarea: „Din 5 adar, tot poporul său la război". Iar corespondentul acestei date din vechiul calendar ebraic este 25 februarie 1995. Pentru Drosnin această nouă confirmare a Codului era încă şi mai şocantă decât tragedia în sine. Noul Prim ministru, Shimon Peres, care caracteriza situaţia creată ca o stare de război, avea chiar să adopte următoarea formulare: „un război în deplinul înţeles al cuvântului". Ce stranie confirmare a textului biblic codificat!

Mai mult însă, descifrarea mesajului ascuns încă de acum trei mii de ani în textul Bibliei avea să reveleze detalii incredibile: în text apar cuvintele „autobuz", „Ierusalim" şi „bombă" şi chiar numele străzii unde atentatele avuseseră loc, adică „Calea Jaffei". Totul aflat lângă un alt cuvânt care caracteriza situaţia generală: „teroare". Oricât de straniu ar putea să pară, atacul însuşi este descris: „Foc, zgomot mare, ei se vor trezi devreme şi vor conduce şi va fi teroare."

Carnagiul de la Ierusalim şi Tel Aviv părea să pună capăt visurilor de pace declanşate de istorica strângere de mână dintre Rabin şi Arafat. Şocul resimţit de Drosnin când, cu ocazia asasinării lui Rabin, avusese prima dovadă a corectitudinii mesajelor încifrate în textul biblic, era datorat unei tragedii personale, cea a unui om. De data aceasta era vorba de mult mai mult. „Îndeplinirea" aproape cuvânt cu cuvânt a ceea ce se afla scris în Biblie încă de peste trei milenii îl obliga să acorde un caracter de certitudine tuturor celorlalte predicţii. Printre care se aflau, obsedante, cele trei repetate de atâtea ori: „Holocaust atomic", „Holocaustul Israelului", „Război Mondial". La care se adăuga acelaşi fatidic „tot poporul la război" – dramatic preludiu al unui nou val de terorism, deschizând în acelaşi timp drumul spre un pericol şi mai mare.

Michael Drosnin nu mai are puterea de a aştepta. La 30 aprilie 1996, după ce se consumase întâlnirea dintre Preşedintele american Clinton şi Primul ministru israelian Peres, el îi solicită o întrevedere generalului Danny Yatom aflat la o recepţie diplomatică. Îl întâlneşte la ambasada Israelului. Generalul Yatom tocmai fusese numit noul şef al Mossadului...

Între scepticism şi credulitate

FALSA GENIALITATE

PAUL IOAN

Automatismul este – ca esenţă a mai multor posibile definiţii – ansamblul de activităţi efectuate fără iniţiativa expresă a persoanei în cauză, dintr-un impuls de origine necunoscută. Dacă acest impuls este interior (probabil din inconştientul eului), atunci nu este un fenomen parapsihologic, dar dacă este exterior, atunci aparţine domeniului de care ne ocupăm la această rubrică.

Fie că este vorba de literatură, muzică sau de pictură, cel ce aude sau vede (independent de voinţa sa) o „operă" şi pe care o transpune fără să participe raţional la reproducerea ei, suferă o comunicare inexplicabilă cu o altă dimensiune a spaţiului şi timpului, pe perioada unor stări speciale numite generic transă; la fel de surprinzător este faptul că, aproape în covârşitoarea majoritate a cazurilor, subiectul automatismului nu este o persoană familiarizată cu nici unul din domeniile susamintite. Exemple precum Diane Rumbach sau John Winter, care au „compus după dictare" fragmente remarcabile de sonate pentru pian şi respectiv vioară, sunt elocvente. Ambii „compozitori" nici măcar nu aveau cunoştinţe elementare de teorie a muzicii, nu cunoşteau nici simbolistica celor cinci linii ale portativului. Adam McSarindon (american, tâmplar de meserie) a desenat o autentică galerie de personaje shakespeariene, fără să-l fi citit pe Marele Will, în timpul unei şedinţe de hipnoză prin care se urmărea înlăturarea durerilor coloanei vertebrale! Ieşind din transă (provocată sau involuntară), protagoniştii se dovedeau uimiţi de performanţele lor, irepetabile în stare normală de veghe... Despre această temă fascinantă vom mai avea ocazia să vorbim.

Violența este ca o boală contagioasă. Se ia!

Convorbire cu Prof. Univ. Dr. RODICA STĂNOIU,

vicepreședintele Asociației Internaționale a Criminologilor de limbă franceză, Președinte al Societății Române de Criminologie, Criminalistică și Penalogie

- Primul congres de criminologie a avut loc la Roma în 1938. Criminologia este, deci, o știință relativ nouă. Doamnă profesoară, v-aș ruga, pentru început, să încercați să creionați diferența care există între criminalistică și criminologie.

- Așa cum le spun și studenților mei, simplificat, desigur, diferența esențială este că o lungă perioadă de timp criminologia a încercat să răspundă la întrebarea *de ce*? care sunt cauzele, iar criminalistica la întrebarea *cine*? deci să identifice infractorul. Lucrurile s-au complicat mult în criminologie pentru că nu se mai limitează de mult la *de ce*, iar studiul cauzelor nici nu mai ocupă locul central în criminologie; este preocupată în momentul de față de lucruri mult mai complexe. Paradigma *faptului social* a fost înlocuită cu paradigma *definiției sociale*, deci cum ajungi să definești o faptă, o infracțiune pentru a pune o etichetă celui care a comis-o. Iar acum, în criminologia postmodernă, se vorbește deja de o a treia paradigmă, cea a *actorului social situat*, sau a interrelațiilor sociale în care se au în vedere toți cei care au o anumită legătură cu fenomenul criminalității (Actorii sociali care elaborează legea, cei care o aplică, cei ce o transgresează și cei care suportă consecințele atât ale transgresării dar și a unor legi deficitare sau greșit aplicate).

- V-ați specializat în studiul violenței, violența juvenilă, intra-familială, ați scris tratate, studii și rapoarte. Care credeți că este „motorul violenței?

- Noi vorbim mai ales despre agresivitate, violența fiind o formă acută de agresivitate. Despre cauzele violenței s-a scris mult. Unele sunt cauzele la nivel individual, altele sunt cauzele sociale. Lăsând deoparte cauzele la nivel individual, să ne oprim la cele sociale. Aici se constată o escaladare a violenței; sigur că violențele de la nivelul individual se regăsesc acolo, se acumulează, dar la nivelul societății contează foarte mult *modelul*. Modelul de societate în care se trăiește, pe de o parte, iar pe de altă parte, modul în care proliferează violența. Violența e contagioasă. Se ia! Un climat violent în casă naște violență. Naște violență în acel grup, naște violență în relațiile cu vecinii, în relațiile sociale în care oamenii se manifestă. La nivel social, dacă modelul este paternalist-autoritar, violent, acest model de viață se propagă, se cultivă, crește. De fiecare dată când se adaugă și alți factori, un anumit tip de violență capătă amploare.

- Despre ce alți factori e vorba?

- Sărăcia, șomajul, stresul. În aceste condiții violența se amplifică.

- Mass-media, filmele de prost gust, debordând de scene erotice și de violență golită de sens au și ele o influență asupra acestei propagări vertiginoase?

- Acum 30 de ani, prototipul filmului violent era *western*-ul. Dar în *western* rolurile erau clare. Cel bun învingea întotdeauna, el avea niște trăsături bine definite și te făcea să fii de partea lui. De multă vreme nu mai este așa. Și de multă vreme există filme în care personajele sunt confuze, duplicitare, ambigue și cel mai periculos este, pe lângă amestecul de sex și violență, faptul că i se conferă personajului negativ o *carismă* și un statut de învingător. Astfel, atracția răului devine mult mai puternică. Cantitatea de violență care este distribuită astăzi în mass-media, în filmele de consum, ca și în literatura de consum, este imensă. Omul modern, care n-a evoluat foarte mult, el este la fel ca acela de acum 5000 de ani, este totuși mult mai vulnerabil pentru că el este mai instabil, e mai puțin sigur pe valori, e mai puțin sigur pe ce e bine și ce e rău. Nu e mai puțin adevărat că n-aș vrea să creăm o falsă impresie invocând cazuri extreme, petrecute în țările dezvoltate, pentru că acolo totuși, aceste fenomene sunt în mare măsură controlate.

- Cât este de vinovat acest bombardament cu violență asupra unei populații placide ?

- Vizionarea și asimilarea acestor producții de calitate îndoielnică care vehiculează violență, nu mai constituie, ca altădată, o defulare a individului, ci dimpotrivă, este o încărcare cu violență a individului. Toate acestea nu provoacă decât o stare de angoasă, de nesiguranță.

- Suntem mamifere condamnate la violență? Sau putem scăpa de ea? În trecut se credea că prin lobotomie, extirparea unei zone a creierului unde se credea că se află centrul violenței, omul poate fi vindecat. Cum stau astăzi lucrurile?

- Nu, de violență nu putem scăpa. Trebuie să ne-o asumăm și pentru acest motiv se impune să o controlăm. Mai mult de atât nu putem face. Și totuși... Copiii ar trebui să învețe încă de pe băncile școlii cum să gestioneze un conflict, cum să iasă dintr-un conflict pe altă cale decât pe cea violentă.

- Există o personalitate criminală care îi deosebește pe unii oameni de alții?

- Da, a existat și o astfel de teorie, care vorbea despre egocentrism, labilitate, agresivitate și despre indiferență afectivă, cele patru trăsături care întrunite, numai întrunite la o persoană, o fac să aibă un risc criminogen foarte ridicat. Totuși, această teorie este combătută atunci când stabilește diferența dintre criminal și non-criminal, printr-un raționament extraordinar de simplu: printre noi mișună nenumărați infractori pe care nu i-am descoperit încă și pe care nu-i putem identifica prin aceste trăsături.

- De ce?

- Pentru că toată cercetarea criminologică se desfășoară *după* săvârșirea infracțiunii. Momentul pe care specialiștii îl numesc *passage à l'act*, trecerea la faptă, ei bine, acel moment scapă în cea mai mare parte criminologului. Oricât l-ai reconstitui ulterior nu-l mai poți avea *pe viu*, așa cum s-a petrecut. Un exemplu este șoferul de taxi Pascu, acela care lua femei din Gara de Nord în mașina Fiat 850, le bloca portiera, le ducea pe câmp unde le omora sau doar le viola. Cu una dintre ele s-a petrecut un lucru extraordinar. În timp ce era pe câmp, Pascu a adormit pentru câteva clipe. Femeia a avut un sânge rece fantastic, n-a încercat să scape, nu s-a mișcat, n-a făcut nimic. Când s-a trezit, Pascu a întrebat-o „ce cauți aici?", femeia a îndrugat ceva, apoi Pascu i-a spus „ai avut zile, ieși din mașină". Cum poate fi explicat un asemenea gest? Criminologia nu poate merge dincolo de ceea ce științele despre om îi oferă. Și foarte multe date despre om sunt încă necunoscute.

- Ce legături misterioase se stabilesc între criminal și victimă? V.V. Stanciu, cel care s-a ocupat de victimologie spunea că „așa cum criminalul nu este mereu vinovat, nici victima nu este mereu nevinovată."

- Despre victimologie, care reprezintă o preocupare majoră a criminologiei, acum chiar s-a dezvoltat și a devenit o disciplină de sine stătătoare, a vorbit pentru prima oară în țara noastră Mendelson, care a lucrat la Institutul de medicină legală „Mina Minovici". V.V Stanciu s-a ocupat mai mult de victimă în procesul penal. Eu am avut un mare profesor de victimologie la Montreal, unul dintre cei mai mari specialiști în momentul de față, se numește Ezzatt Fatah. El s-a ocupat de această relație, agresor-victimă. În obiectul criminologiei eu introduc și victima. Socotesc că nu se poate cunoaște tabloul întreg fără victimă. Apoi, în multe dintre infracțiuni, și mai ales în cele cu violență sau în cele contra proprietății, victima are un rol foarte mare. Iar în acest scenariu al trecerii la act, victima poate fi chiar cea care, de multe ori, determină actul. Am studiat omorul la închisoarea din Mărgineni, înainte de '89, și lăsând la o parte crimele pasionale, mare parte a omorurilor erau produse la încăierare, sub influența alcoolului, în care rolurile erau atât de fragile încât în orice moment victima putea deveni criminal sau invers. Același lucru în violența familială, unde tensiunea este crescută între copii, părinți, soț, soție. De altfel se și spune „teama de crimă este mai mare decât crima". Ceea ce nu știu oamenii, însă, este că mai mult trebuie să ne temem de cei de lângă noi decât de cei necunoscuți...

- E la fel ca în zicala, ferește-mă, Doamne, de prieteni că de dușmani mă feresc singur, nu?

- Cam așa ceva. Oamenii se tem de necunoscut. În realitate, pericolul este lângă noi pentru că, aproape întotdeauna, criminalul și victima sunt cam din aceleași medii, frecventează aceleași locuri, îi găsești acolo și pornind de la victimă ajungi, cel mai adesea, la criminal.

(Va urma)

Interviu realizat de **GEORGE CUȘNARENCU**

Anatomia secundei

Energia de acasă

ALEXANDRU MIRONOV

Prețul barilului de petrol scade mereu – a ajuns la cel mai de jos nivel, de la „exploziile" din anii '70; la fel, prețul metrului cub de gaz metan. Evident, acest lucru nu se întâmplă în paradoxala noastră economie, ci în macroeconomia lumii – dar până la urmă, vrem nu vrem, vom globaliza și noi și este bine să înțelegem tendințele. Iar una dintre tendințe este aceea ca produsul (care se dorește a fi cât mai vandabil!) să fie mai inteligent, mai flexibil, mai puțin lacom de energie! Contradicție, între această tendință și prețul mereu mai mare al combustibililor fosili? Nu, nici vorbă, civilizația noastră își face toate calculele privind înainte! Iar epoca fierului, cea a focurilor prea tare aprinse, a apus de mult, pe întreaga Planetă

De aceea, nu ne miră când vedem adevărate păduri de eoliene în Olanda sau hectare de panouri solare în Arabia Saudită și California. Ceea ce se întâmplă în chiar inima megalopolisului New York este însă semnul că, indiferent de dimensiuni, interese și intenții, civilizația omului trebuie să-și stingă de îndată focurile care sufocă planeta. Proiectul se numește *Four Times Square* și este un zgârie-nori... ecologic în Manhattan, cartierul central al New York-ului.

Este un bloc de birouri – căci orășenii Occidentului nu mai trăiesc în miezurile aglomerate ale orașelor, la zeci, sute de metri deasupra pământului, ei s-au mutat în suburbii, în case mici, *locuibile* –, are 48 etaje și este acoperit cu sticlă, conform modei actuale în construcții. Ultimele 11 etaje însă au un fel de paravan, alcătuit din panouri solare care „sorb", când pot, lumina Soarelui, transformând-o în curent electric (prin celule voltaice circa 15 kW) și căldură. Întregul sistem de pompe – și pentru aerul condiționat și pentru apă – este conceput cu o extraordinară grijă pentru consumul de curent electric, zgomot cât mai puțin și minimum de pierderi pe circuit, mai mult, o rețea de recuperare a gazelor uzate îndreaptă către două motoare celulare întreaga emisie a căldurii – unde are loc descompunerea lor și, prin injecție cu hidrogen; sunt produși alți 200 kW de care este nevoie în timpul nopții! Toate panourile de sticlă acoperind clădirea sunt largi și arhitectura blocului este în așa fel gândită încât încăperile din interior folosesc doar lumina zilei, iar noaptea o rețea de relee stinge automat becurile sau închide alimentarea cu curent electric în încăperile părăsite de oameni. Evident, noul zgârie-nori este condus de un computer, specializat în... probleme casnice. Bob Fox, proiectantul clădirii, crede că *Four Times Square* este doar prima dintre locuințele care își autogenerează cel puțin o parte din energia de care au nevoie locatarii.

Aceeași tendință au urmat-o și constructorii japonezi de la *Misawa Homes* când au prezentat *Eao Energy House*, case care au plăcuțe solare încorporate în pereți, acoperiș, chiar în ferestre – inițiativă reluată și de proiectul *Million Solar Roofs*, în SUA, care va însuma 1000000 de locuințe ecologice construite până în 2010! Secretul? Prețul panoului solar scade continuu, în timp ce tehnologia devine tot mai complexă – doar firma *First Solar* anunță că va fabrica, anual, „sticlă solară" capabilă să producă un gigawatt de energie!

Motoarele celulare reprezintă a doua jumătate a secretului. Ele combină hidrogenul (pe care îl preiau din gazul metan sau metanol) cu oxigenul, producând curent electric. Se pot combina cu rețeaua de panouri solare a casei, un releu oprind sau pornind motorul, în funcție de nevoi și de ceea ce decide computerul casnic – dar atât *Ford* și *Daimler-Chrysler*, cât și *Toyota* anunță cercetări importante pentru implementarea motorului celular pe autovehicule, într-un viitor nu prea îndepărtat. Oricum, asemenea motoare funcționează deja, cum am arătat, în mijlocul New York-ului, dar și în subsolurile unei fabrici de bere japoneze unde se folosesc gazele produse de fermentarea malțului.

Casele cu energie auto-produsă vor fi însă de folos mai ales în zonele rurale și în locurile izolate, greu de legat la rețelele mari de electricitate. China, India, Mexic sunt țările care cumpără deja din SUA sistemele combinând turbine eoliene cu panouri solare și cu motoare celulare folosind metanol – se poate deci spune că acel zgârie-nori din New York, cât și cercetarea științifică și tehnologică americană în domeniul „energiilor de casă" sunt plătite de țăranii chinezi, indieni, mexicani.

inventika '99

Din nou despre „case din rumeguș"

MARIAN GRIGORE

Într-o lume în care materiile prime devin din ce în ce mai limitate, iar poluarea – rezultând din deșeurile rămase după prelucrarea acelorași materii prime – a devenit o problemă mondială, nu este de mirare preocuparea inventatorilor pentru a îmbina „plăcutul cu utilul", căutând soluții de refolosire a unor deșeuri – contribuind, astfel, la reducerea poluării –, în scopul realizării unor materiale care, altfel, ar solicita materii prime „virgine".

Cu câțiva ani în urmă, a stârnit senzație (mai întâi) și controverse (mai apoi) materialul „Duref", realizat după o rețetă românească „patent Hodody", material ce-și propunea să recicleze, sub forma unor materiale de construcții ieftine, ușoare și performante, cele mai diferite deșeuri solide, organice sau anorganice. Privind retrospectiv, credem că era de așteptat eșecul, nu atât din cauza ideii în sine, cât datorită ambiției inventatorului de a recicla, practic, „orice". Or, fiind vorba de materialele de construcție, supuse omologării, era greu de crezut, încă de la bun început, că vor putea fi omologate produse a căror compoziție (și, deci, caracteristici) puteau varia de la o zi la alta, ba chiar de la o oră la alta, după cum varia structura deșeurilor devenite materii prime. Putem fi siguri însă că, luate separat, în condiții de asigurare a unor resurse de deșeuri relativ omogene și constante, multe dintre rețetele aflate la originea diferitelor variante de „Duref" ar putea fi perfect viabile.

Ioan Tudose – inventator și director general al firmei ***„duglas"***, pe care „a moșit-o" tocmai în scopul valorificării invenției sale – a realizat o serie de materiale de construcții pornind exclusiv de la utilizarea deșeurilor de rășinoase. (De menționat că, deși cel puțin la fel de abundente în România, deșeurile de foioase nu se pretează acestei utilizări, dată fiind prezența, în structura lor a unor substanțe care produc, în timp, „umflarea" materialului realizat, afectându-i rezistența și forma). Abundența acestor deșeuri, atât la locurile de exploatare, cât și în întreprinderile de profil în care se prelucrează rășinoasele, rezultă din faptul că aproape 42 la sută din masa lemnoasă exploatată se pierde sub formă de crengi, vârfuri, capete, rumeguș etc., deșeuri care, mai grav, se transformă în marea lor majoritate într-o importantă sursă de poluare. Or, prelucrate sub formă de așchii de 2 mm grosime și cu lungimi cuprinse între 2-45 mm (în această gamă încadrându-se și rumegușul de gater), toate aceste deșeuri devin materie primă pentru noile materiale de construcție. Supuse, în prealabil, unui proces de mineralizare care le conferă rezistență, proprietăți ignifuge și stabilitate, așchiile sunt apoi amestecate cu diverși lianți în care predomină cimentul, rezultând un mortar din care se pot modela blocuri de zidărie – pline sau cu goluri –, plăci pentru protecția zidăriei, cu rol termoizolator și anticondens, plăci de fațade gata finisate sau plăci termoizolatoare pentru plafoane ori pardoseli etc. Acest gen de betoane (realizate după alte rețete, evident) sunt utilizate curent în străinătate, în țări precum Olanda, Germania, Finlanda și Elveția, respectiv în acele țări în care există exploatări forestiere de rășinoase. Mai rămâne să precizăm că utilizarea acestor materiale conduce la o reducere a prețului construcțiilor cu 20-30 la sută (respectivele construcții nemainecesitând izolație termică suplimentară, ele fiind și mai ușoare de 3-4 ori decât în cazul utilizării betonului convențional, reducându-se corespunzător cheltuielile pentru structura de rezistență), ele având și rezistență la foc, la condens și la atacul microorganismelor (mucegaiuri, ciuperci etc.). „Modestia" inventatorului, care a știut să-și delimiteze precis atât gama materiilor prime utilizate, cât și aceea a utilizărilor la care noile materiale se pretează, ne face să credem că invenția lui Ioan Tudose va avea o soartă mai bună decât altele, de același fel, care au precedat-o. Deja ICECON (Institutul de Cercetări pentru Construcții) este în curs de finalizare a testelor de omologare a acestor noi materiale, după care ROMPROIECT le va putea folosi în proiectele de construcții pe care le realizează. Costul scăzut va fi un argument important, cât și siguranța surselor de materii prime, respectiv deșeuri, combinată cu faptul că taxele de ecologizare percepute „producătorilor de rumeguș" se vor reduce pe măsură.

Ultima oră: Prezentată la Salonul „Eureka" de la Bruxelles și invenția lui Ioan Tudose a obținut medalia de aur!

E bine de ştiut

Câte ceva despre condimente

CEAPA a fost cunoscută din cele mai vechi timpuri şi cultivată cu 5000-6000 de ani î.Ch. pe Valea Nilului. În Egipt era considerată o plantă sacră, de aceea se găseşte adesea sub formă de decoraţii pe diferite lespezi ale mormintelor. Astăzi sunt cunoscute multiplele calităţi terapeutice ale cepei (antireumatice, ajută la eliminarea acidului uric etc.). S-a observat în urma unor cercetări făcute, că ceapa mai are şi proprietatea de a ajuta la scăderea nivelului colesterolului, fluidificând sângele, micşorând astfel riscul accidentelor cardiovasculare. Ceapa proaspătă sau uscată, dincolo de rolul pe care-l are de condiment, este utilă omului în vârstă. Atât ceapa cât şi usturoiul sunt considerate „condimente ale vitalităţii", datorită faptului că sunt antisclerogene. Ceapa se întrebuinţează foarte des la prepararea sosurilor. Prin înlocuirea tehnicii culinare obişnuite cu alte metode, care să păstreze calităţile organoleptice (gustul şi mirosul), se îndepărtează substanţele iritante din compoziţia ei. În acest scop ceapa se fierbe şi se lasă la scurs. Se taie felii rotunde dacă se adaugă la salate. Dacă se pune în mâncare, se taie mărunt sau se toacă, apoi se rumeneşte într-o tigaie obişnuită (neunsă). Ceapa astfel preparată (fiartă şi rumenită) se adaugă în mâncare fără să fie dăunătoare organismului. Sub această formă, poate fi pusă în mâncare unde sarea de bucătărie lipseşte sau se găseşte în cantităţi reduse.

HREANUL este un aperitiv tonic, stimulând secreţia gastrică. Este indicat în meniurile celor inapetenţi. Hreanul ras şi opărit sau ras şi stropit cu oţet din fructe, adăugat peste un rasol de vacă sau pasăre îi conferă acestuia un gust bun chiar şi în lipsa sării.

BOIAUA DULCE obţinută prin măcinarea ardeiului dulce de Banat, adăugată în sosul alb din regimul lactofăinos, îi dă culoare, schimbă monotonia şi îl face mai apetisant. De asemenea, se utilizează într-o gamă largă de preparate culinare, în special în sosuri sau supe.

CAPERELE relevă gustul cărnii (de vită sau peşte), utilizându-se în egală măsură şi la prepararea diferitelor sosuri ca şi în salate de crudităţi, preparate cu varză albă. Au rolul de a mări şi de a stimula digestia. Acestea se pot conserva în oţet (marinate) sau în sare.

CORIANDRUL este originar din Asia şi este cunoscut de foarte mult timp. Seminţele uscate ale acestei plante dau o aromă deosebită mezelurilor, verzei acre, murăturilor etc. De asemenea, înlocuieşte cu succes sarea în preparatele din carne (pasăre sau vânat) în patiserie (plăcintă, pateuri) şi sosuri. Datorită uleiurilor volatile ce le conţine coriandrul intră în prepararea parfumurilor, lichiorurilor etc. Sub formă de ceai (infuzie) este indicat în combaterea colicilor la copii sau ca tonic aperitiv.

ILEANA BERAR

IARNA şi MODA

Creătorii de modă au căzut de acord că pentru anotimpul friguros sunt foarte potrivite mantouri lungi, cu glugă, confecţionate din stofă de lână. Şi dacă o ţinută de seară trebuie completată „obligatoriu" cu un şal armonizat cu rochia lungă respectivă, cu atât mai mult, ziua putem purta şaluri călduroase, lungi, viu colorate, ce sunt, din fericire, din nou foarte moderne.

Indiscreţii

Cu gândul la micuţul Presley

După ce luni de zile şi-au dedicat timpul exclusiv fiului lor, micuţul Presley, în sfârşit reuniunile mondene de la New York îi au din nou printre participanţi pe Cindy Crawford şi soţul ei Rande Gerber. Chiar dacă şi în acele momente gândul le zboară spre fiul lor...

Apariţie diafană

Rania şi Abdallah II al Iordaniei au fost nu de mult oaspeţii regelui Spaniei Juan Carlos. Indiscreţii nu au ezitat să remarce frumuseţea diafană a reginei capabilă să îndulcească puţin chiar şi rigiditatea uniformei militare a tânărului suveran.

Gastronomice

Iată ce reţete ne sugerează pentru această săptămână cititoarea noastră fidelă din Vişeul de Sus, doamna Chereji Clara:

Supă germană cu găluşte de griş

1 kg roşii, 2 morcovi, 1 ardei, 1 rădăcină pătrunjel, 1 ceapă, 1 păstârnac, ½ l lapte, 125 g griş, 2 ouă, 70-80 g unt sau ulei, sare.

Se curăţă zarzavatul, se spală şi se aşază la foc cu apă şi sare. Când zarzavatul este bine fiert, se adaugă roşiile spălate şi tăiate în sferturi. După câteva clocote se strecoară supa. Găluştele se prepară în felul următor: se pune laptele la fiert cu puţină sare, se adaugă grişul, două ouă şi se amestecă bine. Când grişul este bine fiert se lasă compoziţia să se răcească. Se aşază tigaia cu grăsime pe foc şi se prăjesc găluştele care se iau cu linguriţa din compoziţie şi se pudrează cu făină. Ele se servesc alături de supa fierbinte, presărată cu verdeaţă tocată pe deasupra.

Cotlete cu sos picant

6 cotlete potrivite, 3 linguri ulei, 4 roşii, 1 pahar cu vin, cimbru, mentă, sare, piper.

Într-o cratiţă se prăjesc cotletele în ulei încins. Între timp roşiile curăţate de pieliţă şi seminţe, se dau într-un clocot, se pasează şi se pun din nou la fiert cu vinul, sarea şi piperul. Cotletele se presară cu cimbru şi mentă tocate. Se toarnă sosul şi se mai lasă 10 minute la foc moale, în cratiţă acoperită. Se serveşte fierbinte.

Budincă de varză cu mezeluri (sau resturi de rasol sau friptură)

1 varză, 3 ouă, 50 g unt, 250 g mezel (sau un rest de rasol sau friptură), 2 linguri ulei, 1 lingură pesmet, sare, piper.

Varza curăţată se taie foarte mărunt, se freacă cu puţină sare, se stoarce uşor, apoi se călеşte în ulei până se înmoaie. Se lasă să se răcorească apoi se amestecă cu gălbenuşurile, cu carnea (sau mezelurile) tăiată cubuleţe, se potriveşte după gust de piper şi sare şi se încorporează albuşurile bătute spumă. Compoziţia se toarnă într-o formă unsă cu unt şi tapetată cu pesmet şi se coace în cuptorul încins la foc potrivit. Se serveşte fierbinte cu sos de roşii sau smântână.

Delicii cu nucă

125 g făină, 125 zahăr pudră, 125 g nuci tăiate, 4 ouă, 1 pachetel zahăr vanilat.

Se freacă gălbenuşurile cu zahărul până se obţine o cremă consistentă. Se adaugă apoi treptat făina, zahărul vanilat şi nucile. Albuşurile bătute spumă se încorporează uşor în compoziţie, la sfârşit. Se toarnă compoziţia într-o tavă unsă şi presărată cu făină, se coace la cuptor, la foc potrivit, circa 35 minute. Se taie pătrăţele sau romburi.

Cartofi din biscuiţi (fără foc)

20 biscuiţi, 1 pahar cu lapte îndulcit, 1 pahar cu nuci măcinate, 1 lingură de cacao, rom şi vanilie.

Se înmoaie biscuiţii (din comerţ) cu un pahar de lapte îndulcit sau cu un sirop de zahăr. Se adaugă nucile măcinate, cacao, rom şi vanilie după gust. Se amestecă toate împreună şi se lasă până a doua zi la rece, să se pătrundă. Se fac perişoare de mărimea unei nuci, se dau prin praf de cacao şi se aşază în coşuleţe mici de hârtie. În loc de biscuiţi se poate folosi o bucată de cozonac uscat, pişcoturi, un rest de tort, dacă este proaspăt.

Frişcă surpriză

300 g frişcă, 2 linguri nescafe, 100 g stafide, 1 păhărel coniac.

Stafidele se pun la macerat în coniac. Frişca se amestecă cu nescafe, se pune în cupe şi se ţine la rece 2 ore. Când se serveşte se garnisеşte cu stafidele din coniac.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămână

„Mă numesc S.B., am 38 de ani şi locuiesc în Bucureşti. Sufăr de spasmofilie, insuficienţă mitrală şi sinuzită. Pentru că tratamentul medicamentos nu mă mai ajuta să ies din starea de epuizare pe care o simţeam, iar palpitaţiile puternice nu mai «ascultau» de medicamente am apelat la tratamentul bioenergetic practicat de doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacităţi extrasenzoriale de categorie internaţională şi la fiicele sale, doamnele Mariana Ciupea şi Ana Stoica. Miraculos, după zece şedinţe de tratament mă simt mult mai bine..."

*

Redacţia revistei noastre facilitează, cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic, accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 45000 lei.

10% REDUCERE adică 45000 lei

Programări la telefon: 6862046

TALONUL NR. 48

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 20 decembrie 1999 ●

Pentru părinţi

GUSTUL LECTURII

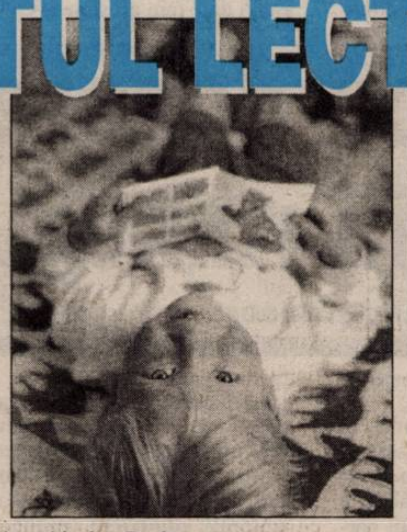

În mod normal un copil învaţă să citească la 6 ani, la această vârstă putând asimila tehnica lecturii. Dacă părinţii săi vor pregăti terenul, învăţatul cititului va fi înţeles mai uşor. Pregătirea copilului pentru lectură se face foarte devreme. Dacă de la primele luni îşi vede părinţii mereu citind o carte sau un ziar, el va înţelege că lectura este importantă, iar dacă cei mari privesc cu plăcere şi interes acest lucru, cel mic va dori să îi imite. De la cea mai mică vârstă, arătaţi-i cărţi cu ilustraţii şi citiţi-i poveşti. Aceste momente trebuie transformate într-o plăcere. Dacă dumneavoastră consideraţi cititul poveştilor o „corvoadă", copilul va percepe acest lucru şi nu va agrea lectura. Nici a-l obliga ore în şir să asculte poveşti nu este o soluţie pentru că s-ar plictisi; câteva minute pe zi sunt suficiente. Alegeţi acest moment când sunteţi calmi, de preferat, seara la culcarea copilului.

În egală măsură trebuie să acordaţi atenţie îmbogăţirii vocabularului. Psihologii spun că pentru a citi bine, trebuie să vorbeşti bine. Cu cât vocabularul copilului va fi mai bogat, cu atât îi va fi mai uşor copilului. Din acest motiv dialogul cu copilul este de mare importanţă. Un copil cu care se vorbeşte, căruia i se răspunde la întrebări şi i se explică tot ce îl înconjoară posedă un atu formidabil. În privinţa învăţatului serisului, psiho-pedagogii spun că ideal ar fi să lăsaţi şcoala să se ocupe de acest lucru. Dacă copilul doreşte insistent, spre 4-5 ani îi puteţi citi o firmă, îl puteţi învăţa să scrie numele, dar cam atât. În schimb, înainte de a învăţa să scrie, copilul trebuie să deseneze. Mai exact, ideal ar fi să-i insuflaţi plăcerea pentru această îndeletnicire.

Pagină realizată de **ECATERINA BĂTRÂNEANU**

Laborator de sănătate

BANANA

De câţiva ani încoace, bananele se găsesc şi în pieţele sau magazinele noastre, în unele perioade la preţuri mult mai mici chiar decât merele sau strugurii. Este un aliment cu puţine calorii, deşi unii nutriţionişti o consideră un adevărat „cal-putere" al nutriţiei. Şi au în vedere în primul rând conţinutul său remarcabil în potasiu. Or, în urma cercetărilor medicale în special din ultimul deceniu, potasiul se bucură de o atenţie deosebită din partea medicilor datorită rolului său în menţinerea sănătăţii inimii. Acest mineral ajută la reglarea ritmului cardiac şi la hrănirea muşchiului inimii. Rezerva de potasiu a organismului poate fi sărăcită de folosirea unor medicamente necesare în tratamentul hipertensiunii arteriale (cum ar fi diureticele) sau de orice altă situaţie care diminuează rezerva de apă din ţesuturi, cum ar fi diareea sau transpiraţia abundentă. O banană pe zi poate asigura o doză suficientă de potasiu. Dar, bananele contribuie şi la menţinerea sănătăţii intestinale. De asemenea, ele sunt bogate în pectină (o substanţă solubilă care combate colesterolul). Cele mai noi diete, bazate pe rezultatele cercetărilor de ultimă oră, recomandă, după cum aţi putut observa probabil, includerea unei banane la micul dejun, în special pentru persoanele care se resimt de pe urma stresului cotidian. Pentru că bananele sunt atât de uşor digerabile şi nutritive, se înscriu şi printre primele alimente solide care se recomandă în alimentaţia diversificată a sugarului. Şcolarii, elevii şi studenţii ar avea de câştigat dacă măcar o dată la câteva zile ar înlocui cine ştie ce gustare mai puţin sănătoasă din pauză cu o banană. Rezultatele cercetărilor, au mai dovedit că bananele au efect calmant gastro-intestinal, ajută la neutralizarea aciditătii din stomac, motiv pentru care unii medici o recomandă, în funcţie de caz, în tratamentul ulcerului. În plus, spre deosebire de medicamentele antiacide, bananele contribuie la îngroşarea peretelui stomacului, acoperindu-i suprafaţa cu un strat protector de mucus.

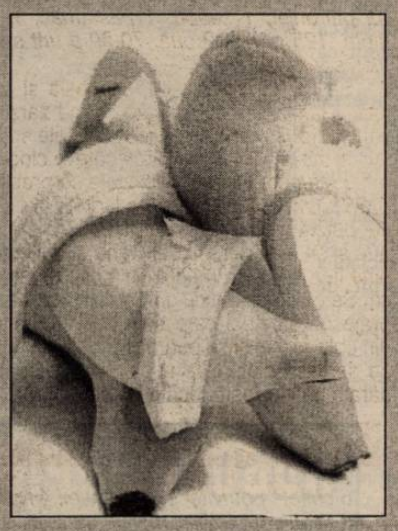

Dr. AURELIA DĂSCĂLESCU

LASERUL
raza tămăduitoare

CORNEL TABACU

Rezultatele obţinute în medicină cu ajutorul laserului, noul bisturiu al chirurgului, sunt de excepţie. Dr.Albert Waitman de la Beth Israel Medical Centre a recurs la serviciile laserului pentru a vindeca un pacient de 58 de ani care suferea de hemoragii stomacale, simptom ce nu a putut fi oprit pe cale chirurgicală; pacientul era permanent supus transfuziei de sânge. O fibră optică, cuplată la un endoscop a fost introdusă, prin esofag, în stomacul pacientului. Vizibile prin endoscop, suprafeţele sângerânde au putut fi tratate cu ajutorul laserului, întregul proces durând aproximativ zece minute. După trei asemenea intervenţii, zona afectată şi-a recăpătat aspectul normal. Laserul este folosit cu succes şi în ginecologie. Utilizarea lui în tratarea polipilor şi eroziunilor cervicale a devenit obişnuită. Dr. Ioseph Bellina, de la Louisiana State University Medical Center, a tratat cu laser 250 paciente cu anomalii vaginale şi cervicale, inclusiv cancer. Eficacitatea noii metode s-a dovedit după 21 de zile. Tratamentul nu a fost însoţit de dureri, hemoragii sau afecţiuni funcţionale. „Fasciculul de lumină, explică dr. Bellina, poate fi aplicat cu o precizie extraordinară. Dacă aş dori să înlătur cinci celule ale unui ţesut, o pot face fără să fie afectate celulele vecine. La Los Alamos Scientific Laboratory din New Mexico, SUA, oamenii de ştiinţă au elaborat un procedeu de determinare a cancerului uterin cu ajutorul laserului, procedeu ce permite o diagnoză mult mai rapidă şi mai exactă decât cea obţinută prin metoda clasică a testului Pap. Centul Medical al Universităţii Cincinatti a dovedit, prin rezultatele de excepţie, eficacitatea folosirii laserului în înlăturarea formaţiunilor canceroase ale pielii şi înlăturarea tatuajelor. Se foloseşte astăzi laserul în tratarea tumorilor cerebrale mari, traversate de o reţea bogată în vase de sânge. Aceste cazuri erau, până nu de mult, lipsite de orice speranţă. Astăzi laserul elimină tumora cerebrală din ţesut iar pierderea de sânge este nesemnificativă. Laserul se dovedeşte foarte util şi în tratarea unor maladii oculare. Rupturile apărute în ţesutul retinei pot duce la dezlipirea acesteia şi la pierderea vederii. Cu ajutorul laserului oftalmologii pot repara asemenea rupturi, împiedicând desprinderea retinei.

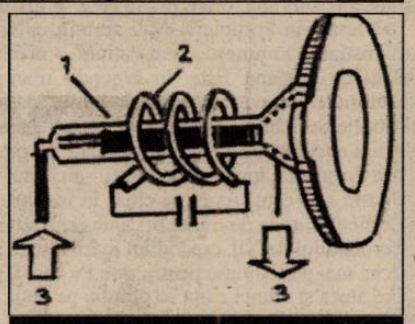

SCHEMA LASERULUI:
1) Cilindrul de rubin cu ioni şi crom. 2) Lampa de descărcări în gaze. 3) Fluid de răcire.

Dr. ANDREI ONU
vă răspunde

Fiecare – cu propriul somn

Un student de la Institutul Politehnic din Capitală, care, şi el, ne roagă să-i păstrăm anonimatul, se arată teribil de surprins de faptul că simte fizic nevoia de a se culca până la orele 22, trezindu-se din somn automat la ora şase dimineaţa, în vreme ce prietena sa, orice ar face, nu se aşază în pat decât după miezul nopţii, simţind nevoia de a se trezi a doua zi pe la orele 8 sau 9. Firește, această nepotrivire de somn îi tulbură pe amândoi. Şi cititorul nostru ne întreabă ce este de făcut pentru a ieşi din acest impas, aparent simplu, care însă lor le creează neplăceri.

De multă vreme medicina cunoaşte faptul că unii văd o tragedie în răsăritul Soarelui, pentru simplul motiv că simt nevoia să se culce târziu şi tot târziu să se trezească. Ei prezintă un apetit special de a lucra în timpul nopţii, în vreme ce alţii, dimpotrivă, seara se simt lipsiţi de vlagă, motiv pentru care se culcă degrabă, trezindu-se în schimb matinal sau chiar foarte matinal, bine dispuşi şi cu chef de lucru. Primii intră în categoria aşa-numiţilor „oameni-bufniţă", cum îi denumeşte cercetătorul rus A.M. Tonkin, iar secunzii în categoria „oamenilor-ciocârlie". Toată această particulară reactivitate este structurală şi nu este străină de influenţa bioritmurilor, ca şi de particularităţi înnăscute ale ritmului somnului. Merită a cunoaşte o serie de caracteristici, pe care le găsim la oamenii-bufniţă: ei amână momentul aşezării în pat, căutându-şi în acest scop tot felul de activităţi, afişând un tonus psihic ca şi un apetit neobişnuit de a lucra în acest interval de timp. În contul tonusului psihic de care am vorbit, aceştia sunt mari amatori de spectacole, de vizite ca şi de plimbări nocturne. Într-adevăr, la aceştia, procesul de adormire durează mult. La rândul lor, oamenii-ciocârlie caută să se culce cât mai devreme posibil, adormind foarte repede, uneori chiar instantaneu, trezindu-se în schimb dimineaţa în zori, cel mai adeseori spontan, bine dispuşi şi cu apetit de lucru care îi ţine de regulă până pe la prânz. Desigur, toate aceste trăsături au în marea lor majoritate un suport genetic şi, ca atare, este inutil, stimate cititor, orice efort de transformare a omului-bufniţă, categorie în care pare a intra prietena dumneavoastră, în om-ciocârlie, categorie în care se pare că vă aflaţi dumneavoastră. Dar, şi în asemenea condiţiuni, se poate trăi mult, bine şi în fericire!

Atenţie la administrarea hormonului de creştere!

– Prima scrisoare la care vom răspunde astăzi ne soseşte de la un tânăr cititor, Mihai, din Râmnicu Vâlcea, absolvent de liceu, în vârstă de 18 ani. El ne spune că are... numai 1,72 m înălţime şi ar dori să-i recomandaţi un „produs din familia hormonilor de creştere".

– Dragă Mihai, Hormonul Somatotrop (STH), sau „hormonul de creştere" (GH), a fost izolat în 1944 de la nivelul adenohipofizei. El are drept acţiune stimularea generală a organismului, dar mai ales creşterea oasoasă. În plus, facilitează pătrunderea aminoacizilor în celule şi stimulează biosinteza de proteine. Hormonul Somatotrop favorizează mobilizarea grăsimilor periferice, blochează intrarea glucozei intracelular (favorizând astfel diabetul), creşte calciul din sânge (conducând la litiaza renală – aşa numitele „pietre la rinichi"). Are o acţiune antiinfecţioasă, dar şi cancerigenă; are acţiune cardiotonă, dar şi trofică cutanată. Iată, dragă Mihai, câte acţiuni are acest hormon! Funcţia sa se încadrează într-un ansamblu hormonal al întregului organism!

De aceea, trebuie în primul rând să te adresezi medicului endocrinolog. După un consult minuţios, el îţi va spune dacă este sau nu necesară administrarea hormonului de creştere. Scrie-ne ce s-a mai întâmplat!

– Cea de a doua scrisoare ne este adresată de domnul L.M. din Costeşti. Are 28 de ani şi în urmă cu câteva luni, la sfârşitul unui act sexual, a „simţit o durere stânjenitoare pe canalul uretral". Mai mult, a găsit o „particulă lungă de 6-7 mm în spermă". Nu ştie ce ar trebui să facă şi ne solicită ajutorul!

– Stimate Domnule L.M., simptomatologia descrisă pare să evoce o afecţiune inflamatorie – infecţioasă sau nu! – uretroprostatică. Este imperios necesar consultul medicului urolog, care va efectua cu această ocazie şi o analiză a spermei (spermogramă şi spermocultură). După aceasta el va pune diagnosticul şi va indica tratamentul specific.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

Sexualitatea

Dr. CONSTANTIN LIVIU PANAINTE
(Spitalul CFR – Iaşi)

VINUL
agent terapeutic?

ARCADIE PERCEK

Vinul a fost considerat ca reprezentând primul drog, respectiv primul medicament recunoscut de om şi, din acest motiv, i s-a păstrat de-a lungul veacurilor un respect aproape mistic. Puritatea şi naturaleţea sa îi garantau desigur eficacitatea, motiv pentru care nu se făcea nici o concesie producătorilor din acest punct de vedere.

De fapt, oenoterapia, respectiv tratamentul diverselor boli cu ajutorul vinului a reprezentat secole de-a rândul un mijloc de bază al terapeuticii clasice. Nu întâmplător, un reputat medic englez contemporan, şi anume Chauney Leake, se străduieşte de ani de zile să reînvie această practică terapeutică tradiţională, reproşând confraţilor săi în reputata revistă medicală britanică Medical News, că au dat uitării virtuţile terapeutice ale vinului. Reconsiderându-le pe acestea de pe poziţii experimentale, Chauney insistă în primul rând asupra virtuţilor nutritive şi revigorante ale vinului. Prin fierul foarte asimilabil pe care îl conţine, vinul contribuie substanţial la combaterea stărilor anemice şi, tot pe această cale contribuie şi la stimularea forţelor de apărare ale organismului. În al doilea rând, vinului îi mai sunt proprii şi certe virtuţi diuretice, tranchilizante, euforizante ca şi vasodilatatoare. Toate aceste virtuţi se reflectă de altfel în simbolistica ce revine vinului în majoritatea tradiţiilor unde el este asociat cu sângele şi asta graţie culorii sale ca şi graţie caracterului său de esenţă de plantă şi, în speţă de esenţă de viţă de vie, motiv pentru care a fost considerat drept o băutură de leac. În materie de oenoterapie însă respectarea dozei este de o importanţă capitală. Depăşirea dozei ne duce deîndată la constatarea că *unul este vinul şi alta beţia.* „Vinul face adevărate miracole – ne asigură în acest sens reputatul oenolog britanic Dr. Harry Dunlop – dacă ştim a-l indica şi, în special, a-l doza".

Clipire artificială

Dacă un ochi sau pleoapa acestuia sunt distruse de un traumatism sau prin eliminarea unei tumori, protezele fixe ale pleoapei nu sunt deloc satisfăcătoare. Pentru a reface mişcările pleoapei, o echipă de cercetători de la Universitatea Humbolt din Berlin a inventat o pleoapă artificială care se închide în acelaşi timp cu pleoapa ochiului sănătos. Pleoapa artificială este realizată dintr-o membrană din latex, ridicată de un fir de poliamidă care se înfăşoară pe axul unui micromotor. Când firul se desfăşoară, pleoapa coboară graţie elasticităţii latexului. Motoraşul este activat de un microelectrod implantat în muşchiul ridicător al pleoapei celuilalt ochi. În acest mod, mişcarea celor două pleoape este sincronizată. Cu 3o la sută mai grea decât o proteză fixă, această pleoapă artificială pare totuşi bine tolerată de pacienţi. Cât timp poate fi acest sistem fiabil încă nu se cunoaşte, invenţia fiind prea recentă, însă realizatorii ei estimează că el suportă fără probleme circa 300000 de clipiri.

Unelte... fără oameni?!

Un adevărat atelier de tăiat piatra, datând de acum 2,34 milioane de ani, a fost descoperit de o echipă de cercetători condusă de Hélène Roche, de la laboratorul de preistorie şi tehnologie a CNRS – Universitatea Paris X, în apropierea lacului Turkana din Kenya. Cercetătorii au identificat circa 2000 de pietre cioplite şi sfărâmături de piatră care denotă o tehnică de prelucrare a pietrei nebănuită pentru acele vremuri imemoriale, atât prin modul de alegere a rocilor, unghiul de lovire, cât şi prin tehnica de şlefuire. Cele mai vechi unelte din piatră, descoperite de aceeaşi cercetătoare în Etiopia, cu 20 de ani în urmă, realizate acum 2,6 milioane de ani, sunt mult mai grosolane. Această descoperire relansează dezbaterile în problema invenţiei uneltelor. E imposibil de afirmat că aceste unelte au fost mai degrabă opera lui Homo habilis, una din primele specii ale genului uman, decât rodul unui reprezentant al australopitecilor. Aceştia din urmă este puţin probabil să fi fost, întrucât uneltele recent descoperite sunt fructul stăpânirii unei tehnici de cioplire dobândite de-a lungul unui interval de timp considerabil, cu siguranţă mult inaintea apariţiei lui Homo habilis. Rămân în cursă, ca posibili „proprietari" ai atelierului, Homo Rudolfensis, un hominid mult mai vechi decât Homo habilis, şi mai multe specii de australopitecі, printre care şi Australopithecus garhi, recent descoperit în Etiopia.

Copiii americani şi neuropsihiatria

Vânzarea liberă a armelor de foc, violenţa televizată, violenţa socială şi familială sunt singurii factori responsabili de apariţia copiilor ucigaşi în serie din SUA? Pentru Daniel Amen, psihiatru la clinica Fairfield (California), aceasta este o problemă mai degrabă a neurologiei decât a psihologiei. Observând la scanner creierul a 500 ucigaşi în vârstă de 16 ani, el a descoperit că o structură a creierului, gyrus cingular, manifestă o activitate anormal de intensă, în vreme ce activitatea cortexului frontal, structură care controlează ansamblul activităţilor creierului, este mai slabă. Aceste anomalii ar putea fi consecinţa traumatismelor craniene survenite în perioada copilăriei sau rezultatul expunerii creierului în perioada sarcinii la substanţe toxice, cum este alcoolul. O explicaţie – neconfirmată – care vine în ajutorul vânzătorilor de arme şi a posturilor de televiziune, aflate în prezent la strâmtoare datorită nenumăratelor acuzaţii ce li se aduc. Şi totuşi, nimic nu indică faptul că aceste anomalii observate ar fi cauza sau consecinţa comportamentului acestor copii ucigaşi.

radio CONTACT
O 9 EXPRIMARE

ARAD	65,95 FM	CHIŞINĂU	100,9 FM
BUCUREŞTI	96,1 FM	CRAIOVA	71,12 FM
BUZĂU	69,8 FM	FOCŞANI	95,4 FM
BAIA MARE	88,5 FM	HUNEDOARA	92,1FM
BOTOŞANI	93,1 FM	IAŞI	91,9 FM
BRAŞOV	105,5 FM	PITEŞTI	90,7 FM
CÂMPULUNG		PLOIEŞTI	92,8 FM
MUSCEL	94,1 FM	RM. VÂLCEA	66,14 FM
CLUJ	89,8 FM	REŞIŢA	70,79 FM
CĂLĂRAŞI	101,8 FM	SIBIU	91,8 FM
CONSTANŢA	91,1 FM	TG. MUREŞ	90,2 FM

http://www.radiocontact.ro

Regele crocodililor

Un crocodil pentru GUINNESS BOOK!

Cel mai lung, cel mai greu, cel mai rău! Ce îşi poate cineva dori mai mult pentru a se prezenta la redacţia faimoasei cărţi şi a obţine „pe loc" includerea printre „superlativele" lumii contemporane! Dar ca lucruile să fie şi mai clare, iată şi recordurile sale: *1) Greutate maximă: o tonă. 2) Lungimea maximă: 8 m (totuşi exemplarele de „Crocodilus porosus" – acesta este numele său –, rareori depăşesc 6 m). 3) 12 este numărul victimelor sale din ultimii 20 de ani. 4) 14 km/oră este viteza pe care o poate atinge pe uscat. 5) 20 de minute este timpul cât poate înota sub apă. 6) 25 km/oră este viteza pe care o poate atinge în apă (un atlet nu depăşeşte 6!). 7) 90 este numărul maxim de ouă pe care o femelă le depune într-un an. 8) 100 de ani este vârsta maximă (normal, trăieşte 70 de ani). 9) 150000 de exemplare se găsesc în Australia, dar numărul lor este în creştere!*

Aborigenii australieni îl numesc „inh oyrag". Este un fel de diavol, care aşteaptă, ascuns sub apă, orice pradă care se întâmplă să apară în apropiere. Mai simplu, albii din Australia îl numesc „man-eating" – mâncătorul de oameni. Este un crocodil marin, în sensul că se aventurează şi în largul mării, de multe ori până la 10 km de coastă şi uneori şi mai departe. Pe lângă cei pe care i-a omorât în Australia, încă şi mai mulţi i-au căzut pradă în sud-estul Asiei, şi chiar în insulele Pacificului unde de multe ori ajunge. Alături de crocodilul de Nil, crocodilul marin este specia cea mai periculoasă pentru om. Pe care îl poate ataca şi atunci când se plimbă pe plajă...

Mor dar nu te las!

Inh Oyorag, crocodilul marin, este un vânător formidabil şi singurul care se poate aventura în mare. Dimensiunile şi forţa sa ieşite din comun îl fac să nu se sperie de nimeni. Se repede chiar şi la grupuri de persoane sau la cei care, fără să bănuiască nimic, stau pe margine cheilului cu picioarele în apă. Se înalţă şi priveste fioros şi fix prada şi aceasta este pur şi simplu hipnotizată. Şi fără speranţă. Şi, mai presus de orice, o dată ce a muşcat, nu-i mai dă drumul victimei. Chiar dacă acest lucru îi aduce moartea. Se cunosc de altfel cazuri de oameni care au scăpat şi au fost duşi la spital cu capul crocodilului încă fixat de piciorul sau şoldul lor.

Cumplita armă a supravieţuirii...

...stă în muşcătura lui. Chiar şi dacă este vorba de un alt animal extrem de puternic, acesta este blocat de atacul crocodilului şi aşteaptă, parcă în transă, să fie ucis. Îl trage în apă şi începe să se rotească cu el eu o viteză din ce în ce mai mare, până când îi produce o rană fatală. Şi nu este „mofturos"! Mănâncă orice, de la păsări pe care le prinde sărind din apă ca un delfin, până la peşti, broaşte ţestoase, maimuţe sau enorme rumegătoare. Pentru el, omul este o pradă ca oricare alta. De aceea specialiştii spun că singurul mod de a nu fi devorat de acest crocodil este să te ţii cât mai departe de locurile pe care le frecventează!

Rişti... şi câştigi!

Şi totuşi, oricât ar fi de feroce, să nu uităm că, la rândul său, crocodilul este o specie protejată. Calitatea atât de apreciată a pielii sale îl face deosebit de răvnit de fabricanţii de serviete, poşete, pantofi şi tot felul de alte articole de toaletă. De aceea, în Australia sau India s-au dezvoltat... crescătoriile de crocodili. Unde sunt crescuţi până la doi ani, când dimensiunile şi calitatea pielii îi fac ideali pentru acest scop. După care sunt, de ce să ne ferim de cuvinte, asasinaţi... pentru profit. Sigur că şi aici sunt exemplare crutate – cele selectionate pentru reproducere, asigurând astfel înmulţirea în captivitate a acestor fioroase dar superbe animale. Cum să faci însă „rost" de pui? Ouăle trebuie... furate chiar de sub nasul părinţilor pentru a fi apoi duse într-un incubator, ceea ce trebuie încercat, oricum, cât mai departe de apă, pe teren solid, unde enormele fiare sunt, totuşi, oarecum dezavantajate. (M. D.)

Viitorul aparţine spaţiului

Avionul spaţial automat BOEING X-37

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

La recentul Congres jubiliar de astronautică, care şi-a ţinut lucrările în octombrie a.c. la Amsterdam, specialiştii firmei americane BOEING au prezentat macheta noului lor avion spaţial automat X-37, cu care, în baza unui contract de 176 milioane de dolari plătiţi de NASA, speră să poată demonstra în ce condiţii viitoarele avioane cosmice de transport vor decola ca actualele reactoare comerciale (!) , vor atinge orbitele joase (LEO) folosind motoare rachetă şi vor ateriza ca nişte mari planoare...

De fapt, încă din iulie a.c., proiectanţii de la sediul din Seattle al firmei BOEING, au început finalizarea proiectului unui avion orbital automat, denumit X-37, cu ajutorul căruia speră să testeze, în primul rând, eficacitatea unui nou sistem de termoprotecţie, mai uşor şi mai durabil decât cele devenite deja clasice, destinat să protejeze învelişul viitoarelor aerotransportoare spaţiale de pasageri, de uriaşele temperaturi care însoţesc revenirea acestora din Cosmos! În al doilea rând, un alt „beneficiar" al celor 41 de teste care vor face obiectul tehnologiilor noi testate cu ajutorul lui X-37, este aerodinamica neconvenţională a formelor principalelor componente ale acestui avion orbital, în principal aripa, care este de tipul „dublu-delta"! Integrarea sistemelor de propulsie moderne cu această aerodinamică neconvenţională, ar putea conduce, - afirmă cei de la BOEING – la o reducere de... zece ori (!) – a costului „kilogramului de satelit"!

Utilizarea de noi tehnologii la fabricarea transportoarelor aerocosmice reutilizabile ale viitorului apropiat este, se pare, impusă de tendinţa de a apropia cât mai mult posibil tehnica zborului acestora de cea folosită acum în aviaţia comercială reactivă de mare viteză. La rândul lor, Forţele aeriene ale SUA, care participă cu fonduri şi propuneri de tehnologii moderne la Programul X-37, speră să obţină informaţii tehnice privind posibilităţi noi de reparare a sateliţilor militari direct pe orbită, precum şi date referitoare la o nouă generaţie de lansatoare integral reutilizabile.

Cu anvergura aripii dublu-delta de 4,5 m şi având doar lungimea de 8,25 m, cosmoavionul X-37 foloseşte pentru zborul orbital (după ce a fost satelizat folosind o navetă americană!), un motor AR 2/3 cu tracţiunea de 32 kN, ce utilizează drept combustibil un amestec de perhidrol şi petrol JP-10...

Capabil să efectueze 20 de zboruri orbitale înainte de a intra în „reparaţie capitală", X-37 a fost dotat cu resurse pentru menţinere în zbor de 21 de zile, astfel încât până la aterizarea efectuată bineînţeles automat, cu ajutorul lui vor fi testate 41 de tehnologii noi în domeniile propulsiei spaţiale, structurii termorezistente şi de avionică superperformantă folosind semnale de la sateliţi de navigaţie etc. În ansamblu, NASA aşteaptă de la Programul X-37 date suficiente pentru a reduce costurile lansărilor spaţiale.

(Va urma)

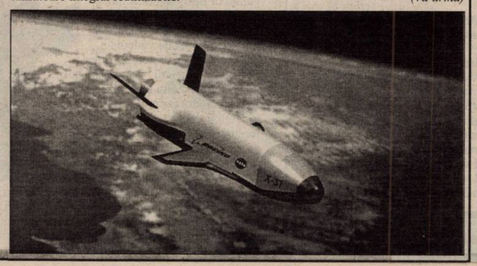

Cutremurele

PANICA o reacţie pe care trebuie să o evităm

MIHAELA DOROBANŢU

O interesantă şi emoţionantă scrisoare primită la redacţie de la doamna P.I. din Focşani, pe atât de dificil de tratat: panica. Totul a pornit de la o ştire alarmistă difuzată de un radio local, ignorată în primul moment. Însă: „În faza a doua am constatat că devin obsedată de această ştire. Dar dacă...?" Pasul următor a fost inevitabil: „am început să mă gândesc din ce în ce mai mult la acest lucru şi am intrat într-o profundă stare depresivă. ... Mi-e teamă că toate speranţele mele că e normală această panică (sau poate că se vor risipi dacă nu mai am nimic de pierdut. Oare sunt doar în acest stadiu, de speranţă, mi-e teamă sine: „Nu ştiu ce se întâmplă cu mine! Am o stare groaznică. Mi se pare că tot ce fac este inutil, că ni s-a semnat deja sentinţa de condamnare şi atunci ce rost mai au toate astea? Nu cred ei), adică nu putem şti nimic sigur, exagerez eu?"

– *Stimată doamnă ANCA DONŢU, ca psiholog, ce ne puteţi spune? Exagerează Într-adevăr doamna P.I.? Şi, în fond, cum se defineşte şi cum se instalează panica?*

– Panica este o reacţie de frică îngrozitoare, teamă disproporţionată, care pare la un individ sau la un grup, la ivirea bruscă a unui pericol deosebit de ameninţător. Este un comportament firesc în asemenea situaţii, dar aceasta nu înseamnă că este şi de dorit.

Panica *este favorizată* de zvonuri alarmiste, lipsa informaţiilor de specialitate, pe fondul unei stări de „oboseală", labilitate fizică şi psihică. În aceste condiţii, comportamentul de panică *se declanşează* cu uşurinţa la apariţia pericolului respectiv, ţinându-se cont mai puţin de gravitatea reală a situaţiei.

Studiile făcute de sociologi şi psihologi asupra comportamentului oamenilor în timpul evenimentelor devastatoare – precum cutremure, erupţii vulcanice, inundaţii şi incendii de mari proporţii – au scos în evidenţă un scenariu cu cinci faze: 1) Frica elementară, care paralizează comportamentul; 2) Conduita de fugă, de părăsire precipitată a locului cataclismului; 3) Reactivarea relaţiilor de colaborare cu cei din jur, pentru depăşirea situaţiei ameninţătoare; 4) Participarea propriu-zisă la acţiunile comunităţii de reorganizare a vieţii sociale; 5) Posibila apariţie, după înlăturarea pericolului imediat, a unor crize psihice de scurtă sau mai lungă durată (efecte post-traumatice).

Panica se regăseşte în primele două faze, în care gândirea raţională este afectată, oamenii acţionând sub impulsul instinctului de supravieţuire, în faţa căruia nu rezistă nici precepte morale, nici reguli sociale.

Din păcate, instinctele noastre nu sunt cea mai bună soluţie în situaţii de acest gen, în care, dacă încercăm să ne păstrăm calmul şi raţiunea, să stăpânim panica şi să nu o lăsăm să ne copleşească, reuşim să ne protejăm mult mai bine atât pe noi, cât şi pe cei din jur.

– Care este de fapt factorul uman care contribuie la instalarea panicii?

– Panica este declanşată de gândul că viaţa, integritatea ne sunt în pericol. De multe ori însă, între realitate şi modul în care noi o percepem există o diferenţă, mai mare sau mai mică. Cu cât ne lăsăm mai mult influenţaţi de emoţii în defavoarea gândirii raţionale, cu atât s-ar putea ca pericolul să vină mai mult din noi înşine decât din afară.

Aş exemplifica această idee prin situaţia creată de panica unui grup mare de oameni, în cazul unui cutremur de intensitate relativ moderată, care nu prezintă, în mod normal, o ameninţare pentru viaţa indivizilor (bineînţeles, ei nu aŭ cum să ştie acest lucru). Dacă oamenii se află într-un spaţiu închis (într-o încăpere) şi se creează panică, toţi vor dori să fugă de acolo în acelaşi timp şi se poate întâmpla ca ei să se calce realmente în picioare în graba de a ieşi mai repede pe uşă, provocând, astfel, rănirea gravă sau chiar moartea unora dintre ei; aceasta, deşi ar fi existat chiar înauntrul încăperii locuri potrivite pentru a se adăposti (iar clădirea respectivă nici nu ar fi suferit daune semnificative în urma cutremurului).

Aşadar, din cauza panicii, poate apărea şi fenomenul victimelor colaterale, care ar putea fi evitat.

– Un vector indiscutabil care poate transmite panica este mass-media. Cum consideraţi rolul care le revine ziariştilor?

– Atingem aici un alt punct sensibil: oamenii nu ar trebui să creadă tot felul de zvonuri care circulă în mass-media pe plan local, difuzate fie din dorinţa de senzaţional a ziariştilor, fie de diverşi aşa-zişi prezicători care vor să-şi atragă clientelă. Aceste zvonuri nu fac decât să „pregătească" în mod negativ populaţia pentru o eventuală catastrofă, făcând oamenii să trăiască sub teroare zile, săptămâni, luni de-a rândul, fără nici un motiv întemeiat. Astfel, la un eventual eveniment, ei vor reacţiona exagerat, aşa cum am arătat mai sus. În probleme de asemenea gravitate, trebuie luate în considerare numai opiniile specialiştilor, care, pe lângă prognoze pe cât posibile de exacte, furnizează şi informaţii referitoare la cum trebuie să ne comportăm într-o situaţie de acest gen, pentru a reduce efectele nedorite.

În cazul în care, însă, un cutremur sau orice altă calamitate de proporţii s-a produs deja, cu cât pierderile materiale şi mai ales umane au fost mai mari, cu atât oamenii care au supravieţuit suferă reacţii nevrotice şi psihotice post-traumatice (de teamă, culpabilitate etc.), care sunt firesti, dar nu trebuie tratate cu indiferenţă. Este absolut necesar, în aceste situaţii, să se apeleze la sprijin de specialitate – consiliere sau terapie – pentru a se grăbi vindecarea (depăşirea stării respective) şi a se relua viaţa în limitele firescului.

Dar, cum întotdeauna este mai uşor să previi decât să „tratezi", mass-media şi oamenii de ştiinţă şi chiar Biserica ar trebui să-şi dea mâna, fiecare în domeniul său, pentru a bloca tendinţele senzaţional-alarmiste ale sfârşitului de mileniu.

Mass-media are, după cum am mai arătat mai sus, un rol deosebit de important, pentru că prezintă, în ochii populaţiei, garanţii uneori nemeritate. Ziariştii care se respectă ar trebui să nu se mai joace cu ştirile de tot felul, să *informeze, nu să manipuleze* conştiinţa oamenilor şi să prezinte numai date certe, din surse demne de încredere (pe care să le menţioneze ca atare), despre fenomenele care urmează să însoţească, prin coincidenţă, sfârşitul secolului şi mileniului. De asemenea, tentativele mai puţin onorabile ale unora dintre colegii de breaslă trebuie semnalate opiniei publice şi pedepsite în consecinţă.

– Dar oamenii de ştiinţă, Biserica, preoţii – mai ales în această vreme când se vorbeşte atâta de „sfârşitul lumii"?

– Oamenii de ştiinţă ar trebui, la rândul lor, să iasă din anonimat şi să aducă, pentru publicul larg, informaţii pertinente privind fenomenele naturale care au loc astăzi pe planeta noastră şi care nu au, de fapt, nici o legătură cu Apocalipsa.

Biserica şi preoţii ar putea contribui, de asemenea, la calmarea „sindromului milenarismului", reamintindu-le enoriaşilor lor litera şi spiritul Bibliei, conform căreia „Sfârşitul lumii" nu trebuie privit neapărat ca un eveniment de temut, ci mai mult ca o izbăvire sufletească. În plus, nici în documentele bisericeşti nu este precizat cu fermitate momentul Apocalipsei.

Nu în ultimul rând, psihologii şi sociologii ar putea contribui prin explicarea fenomenului zvonistic şi prin diminuarea tensiunilor psihice generate de ştirile alarmiste care trezesc în fiecare individ în parte temeri, ascunse, sentimente de vinovăţie, de neîmplinire etc., care înlesnesc de fapt asimilarea zvonurilor şi le amplifică semnificaţia.

– Şi ce comentarii s-ar putea face în cazul concret al doamnei P.I.?

– Doamna P. I. din Focşani, locuind într-un oraş cu seismicitate maximă, se teme de următorul cutremur din România, despre care s-a tot vorbit şi scris în ultimele luni. Sursa de informare – tipic zvonistică, pretabilă la interpretări şi filtrări personale: „Am auzit acum câteva zile, la un radio local, o ştire *(preluată probabil din vreun ziar «de senzaţie»)* cum că în perioada următoare va avea loc în România un cutremur cu *magnitudinea de 7,5 grade*, cu epicentrul ***binetnţeles,*** aici în Vrancea. Se mai făceau şi nişte estimări cu privire la numărul *victimelor*, ceva de *ordinul zecilor de mii*". După cum v-aţi şi gândit la un moment dat, stimată doamnă P. I., acestea nu pot fi decât simple speculaţii, nefiind citată nici sursa de origine a acestei „ştiri", ca să nu mai vorbim despre estimarea magnitudinii şi numărului victimelor, care nu se pot realiza decât cu un grad mare de eroare, la nivelul aparaturii de care dispune ţara noastră. Dar dumneavoastră nu v-aţi oprit aici. „În faza a doua am constatat că devin *obsedată* de această ştire. Dar dacă...? Într-adevăr, dacă e adevărată? *Dacă e o ştire preluată de la Institutul Naţional de Fizica Pământului (...)*. Am început să mă gândesc din ce în ce mai mult la acest lucru şi am intrat într-o *profundă stare depresivă*". Aşadar, în pofida chiar a propriei raţiuni, „v-aţi decis" să credeţi în ştirea cu pricina, din motive strict persoanle (teama că nu vă veţi realiza în profesia pentru care v-aţi pregătit, că nu veţi avea timp să vă desăvârşiţi familia prin aducerea pe lume şi creşterea unui copil, că veţi supravieţui celor dragi fără de care consideraţi că nu puteţi trăi). În această stare depresivă fiind, cum credeţi că v-aţi comporta dacă într-adevăr ar veni un cataclism? Cum v-aţi putea proteja pe dumneavoastră şi pe familia dumneavoastră?

Cred că este de dorit ca fiecare să fie conştient că propriile probleme, temeri, angoase nu au nici o legătură cu un eventual cutremur sau alt fenomen nedorit şi că, indiferent dacă există o asemenea ameninţare sau nu, aceste probleme trebuie rezolvate, pentru a putea duce o viaţă echilibrată în familie şi în societate.

Scandal printre oenologi

Cele mai nobile vinuri din lume au o origine... plebee!

Rezultatul la care o echipă de cercetători de la universitatea californiană Davis a ajuns, în urma studierii arborelui genealogic al celor mai renumite soiuri de viţă de vie din Europa a fost de natură să provoace cunoscătorilor de băuturi fine un şoc şi să declanşeze un veritabil scandal printre oenologi. Americanii au descoperit că nu mai puţin de 16 soiuri de viţă de vie, dintre care faimoasele Chardonnay, Aligote, Melon, Gamay Noir, chiar şi Pinot de Burgundia, descind dintr-o stirpe... bastardă: rasa Gouais Blanc, care a fost considerată atât de mediocră încât nici nu mai este cultivată în Franţa, încă de dinainte de războiul! De altfel, însuşi numele acestei rase provine de la termenul depreciativ franţuzesc „gou". „Aceasta relevă faptul că vinurile excelente pot proveni din combinaţii neaşteptate", spune Carole Meredith, conducătoarea proiectului. O autoritate în manipularе genetică şi specialistă în culturile viticole, Meredith a utilizat în premieră analize la nivel de ADN, mult mai elocvente decât analizele clasice, bazate pe examinarea vizuală şi olfactivă a vinului şi forma frunzelor de viţă. Studiul a fost efectuat pe 322 de soiuri, selectate din cele câteva mii puse la dispoziţie de Institutul Naţional de Cercetări Agricole, cu sediul la Montpellier, iar rezultatele sale au fost publicate în revista „Science". „Descoperirea ne demonstrează cât de apropiate din punct de vedere genetic sunt soiurile de viţă de vie. Ştim acum că este total neindicat să încrucişăm două rase nobile, de exemplu Chardonnay cu Pinot, din pricină că pot să apară vlastare degenerate, la fel ca şi în cazul familiilor de rang înalt din Europa evului mediu. Cu alte cuvinte, din acest punct de vedere, «bastarzii», descendenţii ne-nobili, sunt mult mai viabili!" *(G. T.)*

ROBOTUL „PIONEER" se va aventura în interiorul sarcofagului de la Cernobîl!

O maşină menită să înlocuiască complet activitatea umană va fi capabilă să realizeze până la sfârşitul lui 1999, ceea ce nimeni, în 13 ani, nu a reuşit: ea se va „scufunda" în cea mai contaminată arie a fostului reactor atomic de la Cernobîl. Robotul, intitulat „Pioneer", a fost proiectat de o echipă de ingineri americani şi a fost testat la RedZone Robotics, o firmă specializată în inteligenţă artificială cu sediul la Pittsburgh, în Pennsylvania. Încă din noaptea de cosmar din aprilie 1986, când reactorul unu al centralei atomo-electrice de la Cernobîl explodă, primejdia radiaţiilor, dar şi a unei noi explozii, sub sarcofagul gros de beton, a materialului radioactiv, nu a încetat să terororizeze Ucraina. Şi, deşi câţiva temerari „sinucigaşi" – între timp toţi decedaţi – s-au aventurat în interiorul reactorului distrus în acele zile, pentru a limita proporţiile dezastrului şi a

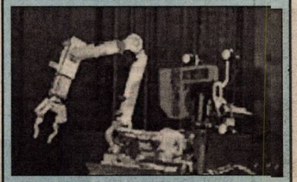

salva astfel alte mii de vieţi, nimeni de atunci nu a mai îndrăznit să vadă ce se „coace" sub pătura de beton.

Acum, cea mai înaltă tehnologie americană va încerca să arunce o privire înăuntru, sperând să descifreze secretele pe care radiaţiile le ascund. Robotul „Pioneer" are forma unui mic excavator, cu patru roţi şi o greutate de circa 300 kg. În timpul operaţiunii, zece camere video amplasate pe robot vor furniza oamenilor de ştiinţă ruşi şi americani date importante privind virtualul pericol reprezentat de „monstrul adormit". De asemenea, se urmăreşte detectarea fisurilor apărute în pătura de beton, pentru astuparea lor ulterioară, cu un material special, superior, rezistenţă, betonului. Aceste fisuri s-au format cu urmare a grabei în care, în mai-iunie 1986, sarcofagul de beton a fost construit, într-o încercare disperată a sovieticilor de a repune situaţia sub control. „Sovieticii au spus, atunci, declară Jim Osborn, de la Universitatea Carnegie Mellon, conducătorul proiectului Pioneer, că sarcofagul va rezista cel puţin 30 de ani. Din păcate, s-au înşelat şi noi încercăm astăzi să reparăm greşeala, pentru ca un nou Cernobîl să nu mai fie posibil. Nu trebuie uitat că dincolo de betonul care se află încă 190 de tone de combustil nuclear, care poate genera oricând o catastrofă!"

De remarcat că Pioneer, care va fi dezafectat după recuperarea benzilor cu înregistrările video realizate, va folosi tehnologie video stereo, special proiectată pentru sonda NASA „Pathfinder" ce can a pus, nu de mult, „piciorul" pe Marte. *(G.T.)*

Un alambic de 11 metri!

Invenţia francezului Jean-Paul Domen, inginer aeronautic, este o... „teavă" de 11 m lungime şi 50 cm diametru, din plastic, care foloseşte căldura solară pentru desalinizarea apei de mare şi obţinerea apei potabile. Menţinută umflată cu aer sub presiune cu ajutorul unei turbine, „teava"

este, pe două treimi din lungime, de culoare neagră şi tapetată în interior cu hârtie hidrofilă, asemănătoare filtrelor de cafea. Pe ultima treime, hârtia hidrofilă se află la exterior. Potrivit primelor încercări, acest „alambic" poate produce 30 l de apă dulce pe zi.

„Sănătatea" Constituţiei americane

Arhivele Naţionale ale SUA au fost neliniştite în privinţa stării de conservare a originalelor Constituţiei americane, considerată a fi „unul din documentele cele mai importante ale istoriei lumii". Responsabilii arhivelor au apelat la cercetătorii de la NASA,

specializaţi în misiunile aeroportate având ca scop studiul atmosferei terestre de joasă altitudine. Au făcut această alegere pornind de la ideea că preţioasele pagini manuscrise sunt păstrate într-o casetă ermetică, transparentă, cu atmosferă controlată. Cu ajutorul unui higrometru cu diodă laser, experţii au controlat compoziţia gazelor închise în casetă fără a fi nevoie să o deschidă. El au dat asigurări că amestecul de heliu şi vapori de apă, care constituie mediul conservant, a rămas acelaşi, neschimbat, din 1950, anul când preţiosul document a fost pus sub protecţie maximă, în respectiva casetă.

Fotografii de la cititori

«Am împlinit şi eu un an...»

ALEXANDRU POP, Letca, jud. Sălaj

NUNTĂ CHINEZEASCĂ într-un sat Bai

VLAD ANDREI ORHEIANU

Extrem de originală este nunta naționalității Bai, provincia Yunnan, din China. De obicei, aici, nunta se desfăşoară în ultima lună a anului, conform calendarului tradiţional şi durează trei zile: – ziua ospățului cu patru feluri, ziua ceremoniei şi ziua întoarcerii la părinți a miresei, după care urmează *târgul fericirii!* În prima zi a nunții, când rudele şi prietenii vin să-i ajute pe tinerii însurăței, are loc ospățul cu patru feluri, ceea ce simbolizează norocul şi bogăția în viață pentru noii căsătoriți. Cele patru oale cu diferite feluri de mâncare sunt mereu umplute, până când musafirii se satură de mâncat şi de băut. Totodată, familia băiatului alege câțiva tineri pe care-i roagă să meargă la familia fetei pentru a prezenta cadouri şi pentru a lipi felicitări cu versuri consacrate căsătoriei. În această delegație hazoasă, un flăcău ține în brațe o găină, iar altul – o rață. Când sunt invitați în casă, dacă rața este lăsată jos şi i se face vânt înăuntru, înseamnă că mireasa va locui în familia mirelui, iar dacă găina face acelaşi lucru, înseamnă că mirele va veni să conviețuiască împreună cu familia miresei. Seara, după terminarea ospățului cu patru feluri, mirele se culcă cu patru prieteni, iar mireasa doarme cu patru prietene, prietenii şi prietenele având părinții în viață şi nici unul (una) dintre ei (ele) n-a încălcat vreodată legile familiei şi cutumele clanului. Înainte de culcare, prietenii şi prietenele se spală pe față şi pe picioare într-un singur lighean cu apă, în care sunt aruncate şase monede sau obiecte din argint, semnificând fericirea şi bogăția.

A doua zi este închinată întâmpinării miresei. La amiază, mirele, însoțit de alaiul de nuntaşi, pe fondul sonor al petardelor, soseşte la poarta casei fetei şi, după ce flăcăii lipesc încă o dată felicitări cu versuri consacrate căsătoriei, intră în casă. În acest timp, mireasa s-a ascuns, iar mirele este închis în camera de oaspeți, neavând voie să iasă de acolo (e pedepsit)! Şi părinții trimit versuri, acestea fiind puse în mijlocul odăii de oaspeți, iar celelalte versuri sunt lipite pe pereți şi pe stâlpi. Nuntaşii se cinstesc, citesc (sau recită) şi admiră versurile, întreaga adunare fiind plină de veselie şi voie bună. Înainte de asfințitul soarelui, plângând, mireasa îi părăseşte pe părinți. Apoi se integrează în alaiul de întâmpinare şi de petrecere al miresei. Alaiul face ocolul satului, la trecerea unui pod sau la încrucişările de drumuri, mirele şi mireasa sunt supuşi la tot soiul de „probe" pline de haz – să se îmbrățişeze şi să se sărute, mirele să ducă în brațe sau în spinare mireasa (vai de capul lui dacă mireasa-i durdulie!), se stabilesc distanțe de câteva zeci de metri pe care mirele şi mireasa trebuie să le parcurgă, ținând cu dinții acelaşi băț de chibrit... Ajunşi la poarta casei mirelui, în răpăitul amplificat al pocnitorilor şi pe fondul cântecelor mireasa, însoțită de rude şi prieteni, intră în camera nupțială. Abia după ce se întunecă, iese împreună cu mirele ca să se prezinte rudelor şi musafirilor, oferindu-le ceai şi bomboane, devenind, în mod oficial, membru al familiei mirelui.

A treia zi, dis-de-dimineață, mirele şi mireasa, în fruntea alaiului de însoțitori, se întorc la părinții miresei, unde mirele demontează vatra provizorie şi restituie vasele împrumutate pentru ospățul cu patru feluri, iar mireasa aranjează lucruri mărunte prin casă, face ordine. Se efectuează ritualul zestrei, la casa unde vor locui tinerii căsătoriți. Aceştia se duc să se închine, într-un moment pios, la altarul strămoşilor. Prima zi după nuntă se numeşte *târgul fericirii,* tinerii însurăței mergând în zori la târg, mireasa având în spate un coş cu semințe de dovleac, de floarea soarelui, de pin şi curmale, pe care le oferă cunoştințelor întâlnite pe stradă, în semn de respect. Mirele serveşte pe cei întâlniți în drum cu țigări. La târgul fericirii, tânăra pereche cumpără obiecte de uz casnic, de care are absolută nevoie în casa ei nouă...

Desigur, unele momente ale nunții chinezeşti se aseamănă cu cele ale nunții din satele româneşti, fapt ce atestă unitatea simbolisticii ritualurilor din întreaga lume.

Amprente ale spiritualității noastre

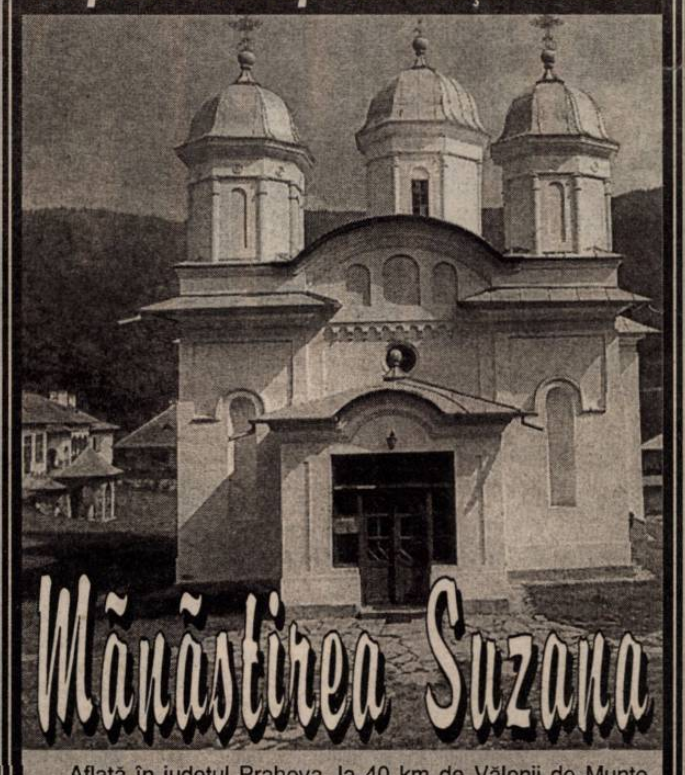

Mănăstirea Suzana

Aflată în județul Prahova, la 40 km de Vălenii de Munte, Mănăstirea Suzana a luat ființă pe Valea Teleajenului între anii 1880-1882, pe locul unei biserici de lemn construită în 1740. Închinată Sfântului Ierarh Nicolae s-a numit întâi mănăstirea Stanca dar apoi aici s-a dezvoltat sihăstria călugărițelor venite din zona Braşov-Săcele, în frunte cu schimonahia Suzana Arşicu.

Din secolul al XIX-lea a intrat în grija mănăstirii Cheia, funcționând ca metoc al acesteia. Chiliile de lemn şi pământ ale primelor călugărițe au fost înlocuite cu construcții specifice, ordonate, dând mănăstirii un aspect îngrijit, gospodăresc.

Biserica mănăstirii impresionează prin simetria ei, prin simplitatea care o apropie şi mai mult de inimile credincioşilor. Are puține ornamentații exterioare, exceptând ferestrele şi firidele. Pridvorul închis, de mici dimensiuni, are o uşă cu geamuri şi este lipsit de obişnuitele trepte. În stânga şi în dreapta sa, în zidul bisericii se află câte o firidă, iar deasupra are un brâu dominat de alte trei firide mult mai scunde decât cele de pe laturi. Acoperită cu tablă, biserica are trei turle poligonale ornamentate cu coloane şi firide, sau ferestre. Acoperişul cu console este realizat în trepte dând bisericii un aer modern şi proaspăt. Interiorul a fost pictat în secolul trecut de unul dintre ucenicii lui Gheorghe Tatarăscu, dând locaşului un aer de solemnitate.

Biserica este înconjurată de alei pietruite, care duc la clădirile anexe, iar decorul mirific al munților pune şi mai bine în lumină acest sfânt aşezământ, loc de rugăciune şi de reculegere.

IRINA STOICA

Cine a fost SFÂNTUL NICOLAE?

PAUL IOAN

La 6 decembrie, bisericile ortodoxă şi catolică îl celebrează pe Sfântul Nicolae, unul din cele mai populare personaje ale creştinătății printre copii, şi nu numai. Duioşia, generozitatea, dar şi pretențiile sale privitoare la cumințenia puştanilor – în primul rând respectul față de părinți şi învățători (Vezi „Amintirile" lui Creangă) –, l-au învăluit pe acest sfânt Părinte al creştinismului timpuriu cu o aură legendară care, practic, deschide suita bucuriei darurilor din luna decembrie.

Cele mai vechi documente despre Sf. Nicolae datează din secolul al IV-lea. S-a născut în regiunea sud-vestică a Asiei Mici (Lycia), la Myre, şi cea mai mare parte a vieții a trăit-o în veacul al IV-lea. Puternica sa credință în religia lui Iisus Christos şi temeinicele sale studii teologice au condus la ungerea lui ca episcop de Myre. A îndurat marile persecuții ale lui Dioclețian (împărat al Imperiului Roman de Răsărit între 284 şi 305, unul din cei mai mari prigonitori ai primilor creştini), fiind întemnițat între 303 şi 305. Se spune că a murit în propria lui biserică unde a şi fost înmormântat. În secolul al XI-lea, relicvele sale au fost transferate la Bari (loc de pelerinaj în Italia) – din cauza sarazinilor, după declanşarea primei cruciade.

Generozitatea Sfântului Nicolae şi apropierea lui față de copii au fost alimentate de câteva legende notabile. Una dintre acestea arată că unul din vecinii săi era atât de sărac, încât şi-a îndemnat fetele – trei la număr – să se prostitueze. Oripilat, Nicolae le-a pus la fereastră, într-o noapte, trei pungi cu galbeni pentru a evita căderea lor în păcat – el rămânând în anonimat. O altă legendă spune că el ar fi înviat trei copilaşi ucişi de tatăl lor – un păstor care i-a aruncat într-o fântână...

Tradiționala pregătire a ghetuțelor (impecabil lustruite) şi punerea lor, în seara de 5 decembrie, la ferești sau la uşă este respectată cu sfințenie!

Atlantida a existat!

Alte inexplicabile... ciudățenii

DAN APOSTOL

Cum au fost transportați monoliții de bazalt din Cerro Cintepec (dacă de acolo provin) în La Venta şi San Lorenzo? Olmecii nu aveau animale de povară şi nu cunoşteau roata (sau n-o foloseau), dar, oricum, aceste mijloace de tracțiune ar fi fost inutile în jungla mlăştinoasă. Din motive similare (lipsa drumurilor capabile să suporte o greutate mare, lipsa de consistență a solului îmbibat cu apă) nu se poate admite ipoteza târârii monoliților pe straturi de buşteni, cu atât mai mult cu cât olmecii nu erau nici foarte numeroşi şi nici prea războinici (puținele arme găsite sunt nişte securi de ilmenit şi cuțite de ceremonie frumos şlefuite dar nu foarte eficiente) ca să dispună de mână de lucru ieftină, furnizată de prinşii în lupte sau raiduri. Soustelle sugerează că blocurile de piatră au fost transportate pe plute, de-a lungul coastei atlantice, din zona Los Tuxtlas până la gura Râului Tonalá şi apoi, urcând pe cursul lui, până la Insula La Venta. Similar s-ar fi petrecut lucrurile cu pietrele pentru San Lorenzo, care ar fi fost aduse până la gura Râului Coatzacoalcos şi apoi în sus pe acesta şi pe afluentul său, Râul Chiquito, până în apropiere de locul amplasării.

Ipoteza este seducătoare prin simplitatea ei, dar nu rezistă unei analize atente. În primul rând, olmecii nu erau un popor de navigatori ci, aparent, de oameni ai junglei. Pescari din necesitate, făuriseră luntre monoxile care le permiteau să se aventureze pe râuri şi fluvii, uneori la câteva sute de metri în largul coastelor atlantice, să transporte câteva zeci de kilograme de peşte, să urmărească broaşte țestoase; dar nimic din vestigiile olmece nu atestă calitățile marinăreşti obligatorii pentru construcția şi manevrarea (cârmirea, propulsarea) unor plute sau bărci destul de mari pentru a putea încărca greutăți de

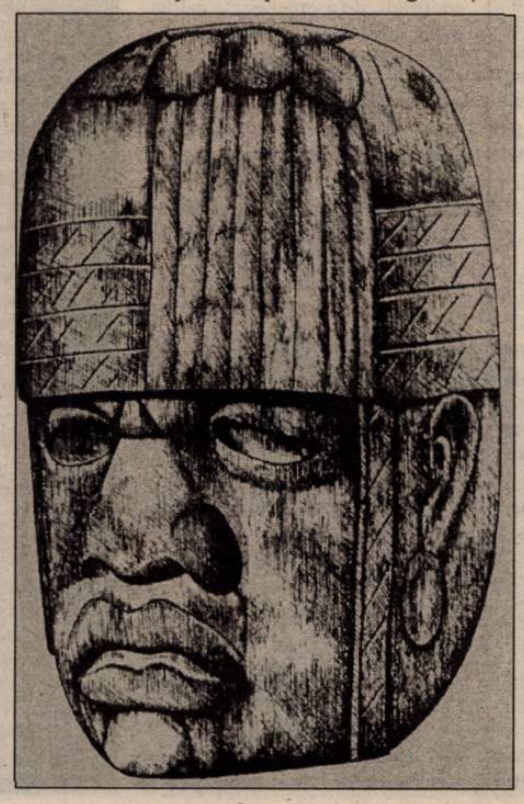

20 de tone (nave ale căror imagini sau rămăşițe nu au fost găsite nicăieri de altfel). Nimic nu sugerează existența unei flote importante, a unei vieți economice legate de comerțul pe apă; ar fi ridicol să se considere că olmecii nu foloseau flota decât la transportul pietrelor pentru statui şi monumente, spre centre de ceremonie şi urbane situate în junglă, *specific terestre.* De ce dintre toate aşezările olmece descoperite până în prezent nici una nu este port la mare şi doar câteva sunt situate aproape de fluviu? De ce nu s-a descoperit măcar o singură statuie ori statuetă, un singur basorelief sau desen rupestru care să reprezinte un personaj olmec într-o barcă, şi asta în ciuda faptului că pescuitul era o ocupație destul de frecventă? Oare nu este dovedită astfel lipsa de preocupare a unui popor continental pentru probleme legate de navigație?! Jadul albastru-verzui folosit de olmecii din La Venta şi San Lorenzo nu poate fi întâlnit decât în Peninsula Nicoya (Costa Rica) şi la Guerrero, în masivele de roci metamorfice din bazinul Râului Balsas (Mexic) situate la 900 km şi, respectiv, 500 km în linie dreaptă de centrul zonei metropolitane. Or, printre desenele gravate pe stânci şi figurile în stil olmec descoperite în aceste locuri nu se află nici o singură reprezentare de navă. Se impune deci concluzia că miile de tone de piatră şi argilă colorată necesare construcțiilor şi artei olmece au fost aduse prin junglă, pe drumuri defrişate în prealabil. Dar de unde masele de oameni şi uneltele necesare unei astfel de întreprinderi care, în secolul nostru a putut fi realizată abia după 1950, cu utilaje speciale?!

■ „El torero" pentru anul 2000

TOREADOR MIOP ŞI CU ASTIGMATISM

Are numai 18 ani, e francez, se numeşte Jean-Baptiste Jalabert şi a reuşit să fie aclamat în Spania de peste 12000 de spectatori. S-a înfruntat cu Tanguisto, un taur de 500 kg, renumit pentru calităţile sale de... luptător ieşit din comun. A stins starea de graţie, dar, cu acordul preşedintelui juriului, a cruţat viaţa animalului, fascinând publicul cu măiestria sa profundă, de tip clasic, ferită de artificii, cu puritatea gesturilor şi calmul imperturbabil. Succesul tânărului francez are cu atât mai ample conotaţii, cu cât recunoaşterea vocaţiei de „maestros" celor născuţi de cealaltă parte a Pirineilor este în general un lucru inacceptabil pentru spanioli.

Născut în Chassagne, unde creşterea cailor, a vacilor şi a taurilor este un obicei transmis din tată în fiu, Jean-Baptiste a avut de mic posibilitatea să se confrunte, mai amical sau nu, cu aceste animale. Înainte de a învăţa să meargă, ştia să se ţină în şa, supravegheat îndeaproape de tatăl său. Când a mai crescut, i-a venit ideea să se joace de-a toreadorul cu... vacile. Tatăl lui i-a adus din Spania o muleta, „jucărie" care pe Jean-Baptiste îl pasiona mai mult decât un trenuleţ electric. Nimic altceva nu-i plăcea să facă. Părinţii, rudele apropiate şi prietenii au observat, dincolo de această pasiune a copilului, un extraordinar simţ estetic al înfruntării; Jean-Baptiste nu făcea nici un gest cu adevărat tehnic, nici nu avea de unde să îl ştie, în schimb lupta cu sufletul, cu aşa-zisul „sentimiento". La 12 ani, a vrut să ducă jocul lui mai departe, să răpună un taur cu sabia. S-a rugat zile în şir de tatăl lui să-l lase, dar acesta îl refuza spunându-i mereu acelaşi lucru: „un copil nu poate să ucidă un taur". Însă în cele din urmă a cedat. Cu un calm şi o precizie uluitoare, Jean-Baptiste a dovedit că poate şi aşa ceva. A fost nebun de fericire şi trist totodată: ucisese unul dintre cei mai dragi tauri din câţi aveau. Dar, din acel moment a ştiut clar că asta vrea să facă. Tatăl său l-a dus în Spania, l-a lăsat să trăiască între „ganaderos" şi tauri, urmând totodată să înveţe limba lui Cervantes. Era esenţial să gândească, să simtă şi să acţioneze ca un adevărat spaniol. În 1996, Jean-Baptiste a participat la 20 de coride fără picador, iar în 1997 la alte 30, toate organizate la nivelul localităţilor rurale. În 1998, a făcut pasul următor, participând la 26 de coride cu picador, organizate în oraşe din Spania, pentru ca apoi să-şi dovedească talentul şi măiestria, dobândite în timp record, în America de Sud: Mexic, Ecuador,

Peru. Marea încercare urma să aibă totuşi loc în Spania, în 1999, mai întâi în arenele de la Nîmes, apoi la Madrid. Succesul a fost deplin. Spaniolii l-au acceptat, l-au adoptat botezându-l pe limba lor – Juan Bautista, şi, totodată, i-au acordat un nume de arenă „El Frances". Împlinirea visului lui... „El Frances" este cu atât mai important pentru el, cu cât suferă de un handicap: miopie şi astigmatism. În general poartă ochelari, dar în arenă refuză chiar la lentilele de contact. *„Am probleme serioase cu vederea când e vorba de citit sau de privit la distanţă,* spune tânărul toreador. *Dar nu ştiu cum se face că taurii îi văd foarte bine,* adaugă el râzând. *Totuşi, în funcţie de Soare, mi se întâmplă uneori să văd imaginea dublu. În aceste situaţii mă rezum la a simţi adversarul din arenă."* Jean-Baptiste, şi nu numai el, speră să devină „El torero" al anului 2000. *(A. P.)*

■ Autorul furtului era ginerele

PARFUMUL BANILOR VECHI...

Poate a fost dragoste la prima vedere, poate nu, fapt este că Steven Woitkowski şi Nicole Salchak erau consideraţi de toată lumea o pereche potrivită. Locuiau împreună într-un mic apartament pe care Nicole îl închiriase şi păreau perfect fericiţi. Tânărul Steven le era nu doar simpatic, ba chiar drag, părinţilor lui Nicole, aşa că nimic nu părea mai normal decât cei patru să se gândească la o romantică excursie în Florida de Valentine's Day. Şi tinerii îndrăgostiţi, şi părinţii aşteptau cu înfrigurare să vină ziua şi nu mai pridideau cu pregătirile. Fiecare cu... sarcina lui.

Numai că, întorcându-se acasă de la cumpărături, exact în ziua când trebuiau să plece, Nicole a găsit... apartamentul gol! A fost evident şocată şi nici nu i-a mai ars să se mai ducă în Florida pentru a se întâlni cu părinţii ei care încă îi mai aşteptau, neştiind ce se întâmplase.

Necazurile dragostei, veţi spune. Da, dar nu şi părinţii lui Nicole care, revenind acasă, au privit încremeniţi la mica lor casă de bani din care dispăruseră toate economiile lor de o viaţă, aproape 500000 de dolari! Când şi-au revenit, au fugit furioşi să reclame la poliţie, convinşi, evident, că fostul lor viitor ginere era autorul furtului. Cum să-l găseşti însă, când şi-au dat seama că, de fapt, nici nu ştiau prea multe despre el şi mai ales de unde venea şi unde locuia familia lui – dacă avea vreuna. Nu a trebuit însă să treacă prea mult timp. Într-o zi, poliţia din Erie, Pennsylvania, a fost sesizată de proprietarul unui bar de striptease că un tânăr de 23 de ani a făcut senzaţie aruncând în dreapta şi stânga bacşişuri de nu mai puţin de opt mii de dolari! Erau însă aceştia banii furaţi?

Erau! Poliţia a avut la îndemână un mijloc incredibil de a-i recunoaşte. Banii erau atât de vechi, încât... prinseseră un miros de şoarece! A fost astfel suficient să ia urma năbădăiosului amator de striptease pentru a găsi acasă acelaşi miros şi... 35000 de dolari în bancnote vechi şi aproape mucegăite. Atât mai rămăsese din jumătatea de milion economisită timp de o viaţă. Restul fusese „depozitat" pentru achiziţionarea unui Mercedes ultimul tip, a unei sofisticate instalaţii stereo şi, ce mai rămânea, pentru o croazieră în jurul lumii împreună cu mama sa.

Familie, deci, avea. Aşa că acum măcar are cine să-l viziteze la puşcărie... *(M.D.)*

Un tramvai „rebel"

Călătorii dintr-un tramvai tocmai pornit din staţia Essen (Germania) au intrat într-o panică vecină cu nebunia când şi-au dat seama că... se aflau într-un mijloc de transport aflat în mişcare, dar fără conducător. Acesta părăsise postul şi se afla la toaleta din gara respectivă; grăbit către această... destinaţie, uitase să acţioneze frânele tramvaiului, iar acesta o pornise singur pe şine. Calmul s-a restabilit abia în momentul în care unul dintre pasageri a acţionat frâna de urgenţă. *(A. P.)*

■ Abilitate periculoasă

„PROFESORUL" CHEMAT ÎN INSTANŢĂ

Sergio Corelli, actualmente campion italian la escalade, a dat încă din copilărie semne că se joacă cu gravitaţia. La unsprezece ani, el şi-a uimit părinţii prin modul cum s-a ascuns – pentru a nu fi pedepsit – într-un turn de apă din oraşul natal,

Mantova. Turnul respectiv avea 36 de metri înălţime şi numai persoane antrenate pentru o astfel de ascensiune urcau până-n vârful lui. Apoi, în perioada liceului, Sergio a impresionat întreg oraşul când, în timpul unui incendiu, s-a căţărat în mod spectaculos până la etajul al doilea al şcolii, contribuind la salvarea câtorva colegi. Pe peretele respectiv nu existau balcoane, eroul folosindu-se, cu o îndemânare şi un curaj ieşite din comun, de burlane.

În anul 1997, Sergio Corelli a ieşit victorios într-un concurs naţional de escalade, fără a folosi centura de siguranţă. Cu toate acestea, poate că el ar fi rămas în anonimat dacă nu ar fi devenit anul trecut protagonistul unui proces mai puţin obişnuit. În primăvara lui 1998, Sergio a ispăşit o condamnare de trei luni în penitenciarul din Trensini. Acolo, printre deţinuţi cu pedepse mult mai aspre, personajul nostru n-a stat degeaba. A dat „lecţii" de escaladarea pereţilor, contra unor taxe ce i-au rotunjit venitul. Dobândise onoranta poreclă de „păianjenul fără plasă"... Numai că, la câteva săptămâni de la eliberarea sa, Sergio află că doi puşcăriaşi au evadat ca prin minune, urcându-se cu o abilitate remarcabilă pe zidurile închisorii şi făcându-se nevăzuţi în plină zi. În urma anchetei, „profesorul" a fost acuzat de complicitate la evadare şi adus în faţa instanţei. Procurorul a susţinut în rechizitoriul său că, fără lecţiile de escaladă predate de Sergio, „vârgaţii" n-ar fi îndrăznit să evadeze în acel stil. Apărarea a susţinut că acuza este nefondată. Sergio n-a participat efectiv la acţiunea incriminată, iar aşa-zisele lui lecţii s-au desfăşurat sub privirile gardienilor, deci au fost acceptate ca un simplu mod de petrecere a timpului. În cele din urmă, dosarul a fost clasat şi graţie declaraţiilor făcute de cei doi evadaţi – prinşi între timp. Aceştia au mărturisit că s-ar fi descurcat şi fără tehnica învăţată de la fostul lor „coleg" şi că, de fapt, complice le-a fost unul din gardienii de serviciu în acea zi. Oricum, zidurile închisorii respective au fost „ornate" din belşug cu sârmă ghimpată. Nu se ştie niciodată!... *(P.I.)*

PEŞTII FOTBALIŞTI

În Canada, nimeni nu are ceva împotriva persoanelor pasionate de fotbal. Dar nici nu-şi pot stăpâni uimirea când văd până unde poate ajunge iubirea faţă de sportul amintit. Un exemplu este cel al unui student din Toronto, Emile Runze, care s-a hotărât să-şi înveţe peştii roşii din acvariu să joace fotbal. „Antrenorul" a amenajat acvariul sub forma unui teren de fotbal, a împărţit peştii în două echipe, a confecţionat o minge minusculă şi şi-a aruncat „jucătorii" în luptă. Cei ce reuşesc să trimită mingea în fileu, primesc de mâncare. Restul mai aşteaptă, se mai antrenează!... *(A. P.)*

PROCES INTENTAT UNEI BALENE

În luna octombrie a acestui an, în Orlando, Florida, părinţii lui Daniel Dukes, de 27 de ani, ucis de o balenă în parcul maritim al oraşului, au renunţat la procesul intentat animalului şi, respectiv societăţii Sea World. Patricia şi Maichael Dukes acuzau parcul maritim de a fi făcut un portret cosmetizat balenei şi de a nu fi informat publicul larg despre eventualele pericole.

Daniel fusese omorât în noaptea de 5 iulie când rămăsese în parc după închiderea acestuia. Se pare că, bun scufundător, se aventurase în bazinul unei balene Tilikum, o orcă de 4990 kg. A doua zi a fost găsit mort pe spatele cetaceului. Autorităţile au presupus că balena, în vârstă de 14 ani, cunoscută drept cea mai mare orcă trăind în captivitate, nu a avut intenţii ucigaşe, cu toate că, în 1991 a fost implicată într-un alt accident în care şi-a ucis dresorul. La vremea aceea era pensionara unui parc din Victoria, Canada, dar de atunci nu a mai avut loc nici un accident de acest fel.

Părinţii lui Daniel au cerut o despăgubire de 7 milioane de dolari pentru suferinţele îndurate de moartea unicului lor fiu. Pe neşteptate însă, ei şi-au retras plângerea iar Patricia Sigman, avocata lor, a refuzat să dea orice declaraţie presei. *(I.S.)*

HOŢUL GHINIONIST

De obicei tâlharii care efectuează o spargere folosesc măşti de ciorap, de piele sau unele reprezentând „chipuri carnavaleşti" pentru a-şi ascunde chipul. Un spărgător din St. Petersburg a preferat însă pur şi simplu o sacoşă transparentă de plastic. „A fost un lucru cu totul neobişnuit, a declarat sergentul Greg Tita. Arăta ca într-un film ştiinţifico-fantastic, un personaj extraterestru căruia numai i se bănuiau anumite trăsături, el trebuind să ia măsuri profilactice la intrarea în atmosfera noastră". Poliţia a declarat că de fapt tâlharul, Herman Hill, de 35 de ani, intrase în magazin nedeghizat dar, considerând că a prins un moment prielnic, a înşfăcat un sac de plastic pe care l-a tras repede peste cap. A plecat cu o pradă mai mică de 100 de dolari şi a fost prins după numai câteva zile când se pregătea să intre prin efracţie într-o casă. *(I. S.)*

Săptămâna 3 - 9 decembrie

TV ROMANIA

VINERI 7.00 Matinal naţional 9.00 TVR Iaşi 11.05 TVR Cluj-Napoca 12.55 TVR Timişoara 14.15 CiberFan 15.00 Scena 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Cuvânt pentru necuvântătoare 18.05 Jumătatea ta 19.10 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 20.55 Serial: „Doi băieţi, o fată şi o pizzerie" 21.20 Ştirile de sâmbăta asta 22.35 Serial: „Omul de nicăieri" 23.40 Film: „Miss Marple: Penița ucigaşă" (Marea Britanie, 1984).

SÂMBĂTĂ 7.00 Ştirile de sâmbăta asta (r) 8.20 Serial: „Poveşti de adormit copiii" 9.10 Desene animate 10.00 Acum poţi afla 11.00 Art-mania 13.30 Lumea şi noi 14.00 Arca Marinei 16.15 Hadbal feminin: România – Austria 18.00 Serial: „Marea schimbătoare" 19.00 Perechea potrivită 19.30 Serial: „Carol şi compania" 20.00 Jurnal 20.30 Surprize, surprize 22.30 Serial: „Dr. Quinn" 23.25 Săptămâna sportivă 23.35 Film: „Echipa de elită" (SUA, 1992).

ROBERT DE NIRO
TVR 1
duminică, 21.50

DUMINICĂ 7.00 Ceasul deşteptător 8.00 Universul credinţei 9.00 Desene animate 9.30 Kiki Riki Miky 11.00 Viaţa satului 13.30 De luni până duminică 14.15 Festival Naţional al Cântecului de Dragoste 16.05 Serial: „Haz cu lumea televiziunii" (ep.1) 16.55 Hadbal feminin: România – Ucraina 18.30 Trupa de şoc 19.00 Perechea potrivită 19.30 21 - Cu Ştefan Bănică Jr. 20.00 Jurnal 20.50 Zodia Vip 21.50 Film: „Lista neagră" (SUA, 1991). Cu: Robert de Niro 23.45 Pe faţă.

LUNI 12.00 Surprize, surprize (r) 14.15 TVR Craiova 15.00 Pro Patria 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.30 Agenţia de plasare 18.05 Jumătatea ta 19.10 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 20.55 Serial: „Feliciy" 21.40 Cu ochii'n 4 22.10 Serial: „FBI – C16" 23.15 Recurs la morală 0.00 Marele Jazz.

MARŢI 7.00 Matinal naţional 9.00 TVR Iaşi 11.00 TVR Cluj-Napoca 12.00 Tragerea la sorţi a grupelor preliminare pentru CM de Fotbal din 2002, la Tokyo 13.30 TVR Timişoara 14.15 CiberFan 15.30 Convieţuiri 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.05 Jumătatea ta 19.10 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 20.55 Telecinemateca: „Lupta cu focul" (SUA, 1968). Cu: John Wayne 22.55 Nu trageţi! 23.25 A-Facerea.

MIERCURI 7.00 Matinal naţional 9.00 TVR Iaşi 11.00 TVR Cluj-Napoca 13.00 TVR Timişoara 14.15 CiberFan 15.00 Teatrul Naţional prezintă: „Căsătorie imposibilă" (r) 16.30 Medicina pentru toţi 18.05 Jumătatea ta 19.10 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 20.55 Film: „30 de rânduri pentru un delict" (partea a III-a) 22.40 În flagrant 23.30 Documentar 0.30 Lumea dansului.

JOI 7.00 Matinal naţional 9.00 TVR Iaşi 11.00 TVR Cluj-Napoca 13.00 TVR Timişoara 14.15 CiberFan 15.00 Convieţuiri 16.00 Pentru dv., doamnă! 17.00 La telefon, muzica populară! 18.05 Jumătatea ta 19.00 Jurnal 19.55 Fotbal: Steaua Bucureşti – Slavia Praga 22.00 Teatrul Naţional TV prezintă: „«Magistre fără seamăn», slavă..." Un film dedicat memoriei marelui actor George Constantin (partea I) 23.45 Punct ochit 0.45 Rock la miezul nopţii.

tvr2

VINERI 8.00 Desene animate 10.05 Limbi străine 10.30 Născuţi printre animale sălbatice 11.00 Desene animate 13.00 Crucificare şi înviere 14.00 TVR Craiova 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.00 Serial: „Obsesia" 16.30 Serial: „Santa Barbara" 17.15 Curier de ambe sexe 19.45 Clepsidra cu imagini 20.55 Film: „Avion II" (SUA, 1982) 22.20 Lumea sportului 0.05 Nocturna.

SÂMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Osia lumii 9.30 Pas cu pas 12.00 TVR Timişoara 13.30 Doc.: „Cronica Amazoniei" 15.00 Serial: „Roadele mării" 16.00 Serial: „Obsesia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.35 Documentar: „Africa, paradis al spinilor" 19.30 Panoramic Jazz 20.15 Teatrul Naţional TV prezintă: „Lewis şi Alice" de Michel Suffran şi Martine de Bretawill 22.00 Fotbal – Spania 23.55 Nocturna.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 8.30 Legendele vii ale mărilor 9.30 Fiacomo Casanova 11.00 Arca lui Noe 11.30 TVR Iaşi 13.30 Tip-top, mini-top 14.30 Mapamond 15.00 Serial: „Roadele mării" 16.00 Serial: „Obsesia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.35 Documentar: „Dovada vikingilor" 20.55 Integrale 22.00 Film: „Leon Morin" (SUA, 1990) 23.30 Metamorfoze.

LUNI 12.00 Integrale (r) 13.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Convieţuiri 15.00 Serial: „Obsesia" 16.30 Serial: „Santa Barbara" 17.15 Curier de ambe sexe 19.45 Pagini din istoria teatrului românesc 20.55 Oameni şi măşti 21.25 E dreptul tău! 22.00 Fotbal: Tottenham Hotspur – West Ham United.

MARŢI 8.30 Curier de amebe sexe (r) 10.10 Limbi străine 10.35 Născuţi printre animale sălbatice 11.05 Desene animate 13.00 Faţă în faţă cu autorul 14.00 Convieţuiri 15.00 Serial: „Obsesia" 16.30 Serial: „Santa Barbara" 17.15 Curier de ambe sexe 18.00 Care pe care 19.45 De la lume adunate... 20.35 Universul cunoaşterii 22.00 Credo 23.00 Serial: „Soldatul necunoscut" 23.50 Nocturna.

MIERCURI 8.00 Curier de ambe sexe (r) 10.10 Limbi străine 10.35 Născuţi printre animale sălbatice 11.05 Desene animate 14.00 Emisiune în limba maghiară 16.30 Serial: „Santa Barbara" 17.15 Curier de ambe sexe 18.00 Care pe care 19.45 Festivalul de chitară clasică 20.15 Dreptul la adevăr 20.55 Film: „Comedie fantastică" (România, 1975). Cu Dem Rădulescu, Cornel Coman 22.25 Arhimedia 23.10 Integrale 0.15 Nocturna.

JOI 8.30 Curier de ambe sexe (r) 10.10 Limbi străine 10.35 Născuţi printre animale sălbatice 11.30 Trupa DP2 13.00 Alfa şi Omega 14.00 Emisiune în limba germană 15.00 Serial: „Obsesia" 16.30 Serial: „Santa Barbara" 18.40 Personalităţi 20.15 Un secol de cinema 21.50 Cinematograful de artă: „Ponette" (Franţa, 1996) 22.30 Fotbal: Galatasaray Istanbul – Bologna 0.20 Nocturna.

prima

VINERI 8.00 Dimineaţa cu Prima 13.00 Politica de mâine (r) 15.00 Exploziv (r) 16.00 Viaţa în direct 17.00 Serial: „Celebri şi bogaţi" 18.00 Focus 19.00 Nadine Show 20.00 Alegeţi filmul! 21.30 Real TV 22.45 Revista presei 23.00 Film: „Cafeneaua" (SUA, 1995) 1.00 Film artistic.

SÂMBĂTĂ 7.00 Emisiune pentru copii 11.30 Sport Magazin 13.00 Motor 13.30 Apel de urgenţă (r) 14.30 Dosarele Y (r) 16.00 Serial: „Comisarul Rex" (r) 17.00 Serial: „Celebri şi bogaţi" 18.00 Focus 18.35 Popular divertisment 21.00 Film: „Decizia" (SUA, 1990) 23.00 Show-ul de noapte 1.00 Film artistic.

DUMINICĂ 7.00 Emisiune pentru copii 12.00 Vacanţă à la Petrişor 12.30 Tradiţii 13.00 De colo colo 14.00 Cinemagia 14.30 Film: „Lumea celor liberi" (Anglia, 1966) 16.00 Serial: „Detectivi de elită" 17.00 Serial: „Celebri şi bogaţi" 18.00 Focus 18.35 Film: „Poliţiştii" (SUA, 1989). Cu: David Hasselhoff 20.00 Film: „Două inimi" (SUA, 1989) 22.45 Revista presei 0.00 Sport magazin (r).

LUNI 8.00 Dimineaţa cu Prima 13.00 Politica de mâine (r) 15.00 Chic (r) 16.00 Nadine Show 17.00 Serial: „Celebri şi bogaţi" 18.00 Focus 19.00 Frontal 20.00 Dosarele Y 21.00 Serial: „Brooklyn South" 22.30 Revista presei 22.35 Politica de mâine 0.30 Film: „Cineva în spatele uşilor" (SUA, 1971) Cu: Charles Bronson.

MARŢI 8.00 Dimineaţa cu Prima 13.00 Politica de mâine (r) 15.00 Motor (r) 16.00 Viaţa în direct 17.00 Serial: „Celebri şi bogaţi" 18.00 Focus 19.00 Karaoke Show 20.00 Film: „Copilul pierdut" (SUA, 1992) 21.30 Bilanţ 22.30 Revista presei 22.35 Politica de mâine 0.30 Film: „Imperiul texan" (SUA, 1942).

MIERCURI 8.00 Dimineaţa cu Prima 13.00 Politica de mâine (r) 15.00 Bilanţ (r) 16.00 Viaţa în direct 17.00 Serial: „Celebri şi bogaţi" 18.00 Focus 19.00 Karaoke Show 20.00 Serial: „Comisarul Rex" 21.00 Serial: „CI5: Profesioniştii" 21.30 Apel de urgenţă 22.30 Revista presei 23.35 Politica de mâine 0.30 Film: „Duel în pădure" (China, 1986).

JOI 8.00 Dimineaţa cu Prima 13.00 Politica de mâine (r) 15.00 Apel de urgenţă (r) 16.00 Viaţa în direct 17.00 Serial: „Celebri şi bogaţi" 18.00 Focus 19.00 Karaoke Show 20.00 Film: „Silver" (SUA, 1993). Cu: Sharon Stone, William Baldwin 21.30 Exploziv 22.30 Revista presei 22.35 Politica de mâine 0.30 Film: „Imperiul de cenuşă" (Canada, 1985).

WILLIAM BALDWIN
PRIMA TV
joi, 20.00

acasă

VINERI 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 - 12.35 Reluări 14.15 Serial: „Viaţa noastră" 15.00 Serial: „Dragoste şi putere" 15.30 Serial: „Iubire sfântă" 16.30 Serial: „Luz Clarita" 17.30 Serial: „Rosalinda" 18.30 Serial: „Angela" 19.45 Desene animate 20.30 Serial: „Înger sălbatic" 21.30 Serial: „Sânge din sângele meu" 22.30 Film: „Calea spre fericire" (Italia, 1991, partea I).

SÂMBĂTĂ 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.35 Reluări 14.15 Serial: „Viaţa noastră" 15.00 Desene animate 16.00 Fotbal: Il Calcio 18.00 Serial: „Micuţele doamne" 19.00 Serial: „Floare de aur" 20.00 Film: „Columbo: Jackpot mortal" (SUA, 1991) 21.45 Film: „Nevestele de la Hollywood" (SUA, 1985, partea I). Cu: Anthony Hopkins 23.30 Motown Live 1999 1.15 Fotbal: Il Calcio.

DUMINICĂ 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Viaţa noastră" 15.00 Desene animate 16.00 Fotbal: Il Calcio 18.00 Serial: „Micuţele doamne" 19.00 Serial: „Floare de aur" 20.00 Acasă la români 21.30 Film: „Identitatea lui Bourne" (SUA 1988, partea I). Cu: Richard Chamberlain 23.15 Motown Live 1999 1.00 Fotbal: Premiere League.

LUNI 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Viaţa noastră" 15.00 Serial: „Dragoste şi putere" 15.30 Serial: „Iubire sfântă" 16.30 Serial: „Luz Clarita" 17.30 Serial: „Rosalinda" 18.30 Serial: „Angela" 19.45 Desene animate 20.30 Serial: „Înger sălbatic" 21.30 Serial: „Sânge din sângele meu" 22.30 Film: „Cleopatra" (SUA, 1963, partea I). Cu: Elizabeth Taylor, Richard Burton 1.00 Serial: „Surorile".

MARŢI 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.20 Reluări 14.15 Serial: „Viaţa noastră" 15.00 Serial: „Dragoste şi putere" 15.30 Serial: „Iubire sfântă" 16.30 Serial: „Luz Clarita" 17.30 Serial: „Rosalinda" 18.30 Serial: „Angela" 19.45 Desene animate 20.30 Serial: „Înger sălbatic" 21.30 Serial: „Sânge din sângele meu" 22.30 Film: „Vino să vezi paradisul" (SUA, 1990) 1.00 Serial: „Surorile".

MIERCURI 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.15 Reluări 14.15 Serial: „Viaţa noastră" 15.00 Serial: „Dragoste şi putere" 15.30 Serial: „Iubire sfântă" 16.30 Serial: „Luz Clarita" 17.30 Serial: „Rosalinda" 18.30 Serial: „Angela" 19.45 Desene animate 20.30 Serial: „Înger sălbatic" 21.30 Serial: „Sânge din sângele meu" 22.30 Film: „Numai cei singuri" (SUA, 1991) 0.45 Serial: „Surorile".

JOI 5.00 Serial: „Guadalupe" 5.50 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Viaţa noastră" 15.00 Serial: „Dragoste şi putere" 15.30 Serial: „Iubire sfântă" 16.30 Serial: „Luz Clarita" 17.30 Serial: „Rosalinda" 18.30 Serial: „Angela" 19.45 Desene animate 20.30 Serial: „Înger sălbatic" 21.30 Serial: „Sânge din sângele meu" 22.30 Film: „Esenţă pură" (SUA, 1982, partea I) 1.00 Serial: „Surorile".

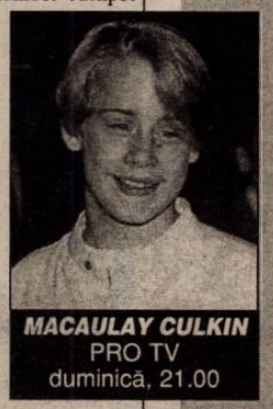

MACAULAY CULKIN
PRO TV
duminică, 21.00

PRO TV

VINERI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.45 Film: „Un an de cumpănă" (r) 12.30 Serial: „O căsnicie perfectă" 13.05 Serial: „Babylon V" 13.50 Serial: „Ani de liceu" 14.15 Serial: „Miracolul tinereţii" 14.45 Serial: „Familia Bundy" 15.15 Serial: „Nisipurile din Miami" 16.10 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.30 Serial: „Spitalul Chicago Hope" (ultimul ep.) 18.30 Urmărire generală 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Dosarele X" 21.30 Serial: „Profiler - psihologia crimei" 22.30 Chestiunea zilei 0.00 Serial: „Criminaliştii" 2.30 Baschet NBA: Indiana – Utah 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

SÂMBĂTĂ 7.00 Desene animate 9.00 Serial: „Tânărul Hercule" 10.00 Serial: „Lois şi Clark" 12.00 Profesiunea mea, cultura 13.05 Serial: „Prietenii tăi" 13.30 Serial: „Dharma şi Greg" 14.00 Generaţia PRO 15.00 Serial: „Clubul condamnaţilor" 15.45 Serial: „Xena, prinţesa războinică" 16.30 Serial: „Fete de bani gata" 17.00 ProFashion 17.30 Te uiţi şi câştigi! 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Vacanţa mare la PRO TV 21.00 Film: „Eraser" (SUA, 1996). Cu: Arnold Schwarzenegger, Vanessa Williams 23.00 Serial: „OZ, închisoarea federală" 0.00 Film: „Povestea unui soldat" (coprod., 1988) 2.00 Serial: „Amor cu bucluc" 2.30 Serial: „Cine-i şeful" 3.00 Serial: „Avocaţii" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 9.30 Serial: „Lassie" 12.00 Profeţii despre trecut 13.15 Ce se vede 13.30 Preţul corect 14.00 Chestiunea zilei 15.00 Film: „Monstrul apelor" (SUA, 1996) 16.30 Serial: „Beverly Hills" 17.30 Super Bingo 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Serial: „Cupidon" 21.00 Film: „Richie Rich" (SUA, 1994). Cu: Macaulay Culkin 23.00 Procesul etapei 1.00 Magazin sportiv 2.00 Serial: „Amor cu bucluc" 2.30 Serial: „Cine-i şeful" 3.00 Serial: „Avocaţii" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

LUNI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.45 Film: „Richie Rich" (r) 12.30 Serial: „O căsnicie perfectă" 13.05 Serial: „Babylon V" 13.50 Serial: „Ani de liceu" 14.15 Serial: „Miracolul tinereţii" 14.45 Serial: „Familia Bundy" 15.15 Serial: „Nisipurile din Miami" 16.10 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.30 Serial: „Celebrity" (ep.1) 18.30 Dăruieşti şi câştigi 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Pachetul" (SUA, 1989). Cu: Tommy Lee Jones, Gene Hackman 22.00 Chestiunea zilei 0.00 Serial: „Criminaliştii" 2.30 Serial: „Cine-i şeful" 3.00 Serial: „Avocaţii" 4.00 Serial: „Poltergeist – Moştenirea" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

MARŢI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.45 Film: „Pachetul" (r) 12.30 Serial: „O căsnicie perfectă" 13.05 Serial: „Babylon V" 13.50 Serial: „Ani de liceu" 14.15 Serial: „Miracolul tinereţii" 14.45 Serial: „Familia Bundy" 15.15 Serial: „Nisipurile din Miami" 16.10 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.30 Serial: „Celebrity" 18.30 Dăruieşti şi câştigi 19.00 Ştirile PRO TV 19.50 Chestiunea zilei 20.00 Serial: „Nikita" 21.30 Chestiunea zilei. Ediţie specială 21.30 Fotbal: Liga Campionilor 23.30 Chestiunea zilei 0.15 Fotbal: Rezumat 2.30 Serial: „Cine-i şeful" 3.00 Serial: „Avocaţii" 4.00 Serial: „Poltergeist – Moştenirea".

MIERCURI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.50 Serial: „Ultima frontieră" 11.45 Serial: „Pensacola" 12.30 Serial: „O căsnicie perfectă" 13.05 Serial: „Babylon V" 13.50 Serial: „Ani de liceu" 14.15 Serial: „Miracolul tinereţii" 14.45 Serial: „Familia Bundy" 15.15 Serial: „Nisipurile din Miami" 16.10 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.30 Serial: „Celebrity" 18.30 Dăruieşti şi câştigi 19.00 Ştirile PRO TV 19.50 Chestiunea zilei 20.00 Serial: „Walker, poliţist texan" 21.00 Chestiunea zilei. Ediţie specială 21.30 Fotbal: Liga Campionilor 23.30 Chestiunea zilei 0.15 Fotbal: Rezumat 2.30 Serial: „Cine-i şeful" 3.00 Serial: „Avocaţii" 4.00 Serial: „Poltergeist – Moştenirea".

JOI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.45 Film: „Legenda muntelui de argint" (SUA, 1995) 12.30 Serial: „O căsnicie perfectă" 13.05 Serial: „Babylon V" 13.50 Serial: „Ani de liceu" 14.15 Serial: „Miracolul tinereţii" 14.45 Serial: „Familia Bundy" 15.15 Serial: „Nisipurile din Miami" 16.10 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.30 Serial: „Celebrity" 18.30 Dăruieşti şi câştigi 19.00 Ştirile PRO TV 19.50 Chestiunea zilei 20.00 Film: „Să mori tânăr" (SUA, 1991). Cu: Julia Roberts 22.00 Chestiunea zilei 0.00 Serial: „Criminaliştii" 2.30 Serial: „Să mori de râs" 3.00 Serial: „Avocaţii" 4.00 Serial: „Poltergeist – Moştenirea" 5.30 Serial: „Suflet de femeie".

antena 1

VINERI 7.00 Observator 8.00 Dimineaţa devreme 10.15 Serial: „Colivia de aur" 11.00 Serial: „Mont Royale" 12.00 Serial: „Baywatch Nights" 13.00 Fotbal: F.C.M. Bacău – Naţional 15.00 Serial: „Luz Maria" 17.25 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 19.55 La mulţi ani, Vouă! 20.00 Film: „Chemarea pământului" (SUA, 1995) 22.30 Vitamina V... Veselie 23.00 Film: „Manechinele shaolinilor" (Hong Kong, 1978) 0.30 Hochei.

SÂMBĂTĂ 7.00 Odiseea Americană 8.30 Desene animate 9.00 Hochei – rezumat 10.00 Casa de piatră 11.00 Orient Express 13.00 Fotbal: Ceahlăul – Rapid 15.00 Cu Ţopescu de la A la infinit 17.00 Fotbal: Steaua – F.C. Braşov 19.00 Observator 20.00 Film: „Proiectul Pandora" (SUA, 1998). Cu: Erika Eleniak 21.45 La mulţi ani, Vouă! 22.30 Film: „Pe urmele lui Anderson" (SUA, 1971). Cu: Sean Connery 0.30 Film: „Am încălcat legea" (SUA, 1970) 3.00 Documentar: „Sălbăticia dispărută".

DUMINICĂ 8.00 Credinţa şi viaţa 9.00 Desene animate 10.45 Serial: „Aventurile lui Sinbad" 11.30 Buni prieteni 12.15 Seria Stan şi Bran: „Musafiri nepoftiţi" • „Pianina mecanică" (SUA, 1932) 13.00 Fotbal: Oţelul – Petrolul 15.00 Duminica în familie 17.30 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 19.50 TeleEurobingo Show 22.30 Meciul meciurilor 0.30 O şansă pentru fiecare.

LUNI 7.00 Observator 8.00 Dimineaţa devreme 10.10 Serial: „Colivia de aur" 11.00 Film: „Muntele curajului" (SUA, 1989). Cu: Charlie Sheen 13.15 Serial: „Pretender" 14.00 Serial: „Decepţii" 15.00 Serial: „Luz Maria" 17.25 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 19.55 La mulţi ani, Vouă! 20.00 Serial: „Pericol iminent" (ultimul ep.) 20.50 Serial: „Dublă identitate" 21.40 Prezentul simplu 22.30 Marius Tucă Show 0.00 Retrospectiva etapei 1.00 Serial: „Twin Peaks" 5.00 Serial: „Dallas".

MARŢI 7.00 Observator 8.00 Dimineaţa devreme 10.10 Serial: „Colivia de aur" 11.00 Serial: „Mount Royal" 12.00 Serial: „Baywatch Nights" 13.15 Serial: „Pretender" 14.00 Serial: „Decepţii" 15.00 Serial: „Luz Maria" 17.25 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 19.55 La mulţi ani, Vouă! 20.00 Film: „Jumanji" (SUA, 1995). Cu: Robin Williams 22.30 Marius Tucă Show 0.00 Serial: „Twin Peaks" 5.00 Serial: „Dallas".

MIERCURI 7.00 Observator 8.00 Dimineaţa devreme 10.10 Serial: „Colivia de aur" 11.00 Serial: „Mount Royal" 12.00 Serial: „Baywatch Nights" 13.15 Serial: „Pretender" 14.00 Serial: „Decepţii" 15.00 Serial: „Luz Maria" (ultimele ep.) 17.25 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 19.55 La mulţi ani, Vouă! 20.00 Film: „Maestrul samurai" (SUA, 1992) 22.30 Marius Tucă Show 0.00 Serial: „Twin Peaks" 5.00 Serial: „Dallas".

JOI 7.00 Observator 8.00 Dimineaţa devreme 10.10 Serial: „Colivia de aur" 11.00 Serial: „Mount Royal" 12.00 Serial: „Baywatch Nights" 13.15 Serial: „Pretender" 14.00 Serial: „Decepţii" 15.00 Serial: „Răsfăţata" (ep.1) 17.25 Serial: „Dragostea învinge" 19.00 Observator 19.55 La mulţi ani, Vouă! 20.00 Serial: „V.I.P." 20.50 Serial: „Air America" 21.40 Brigada mobilă 22.30 Marius Tucă Show 0.00 Serial: „Twin Peaks" 5.00 Serial: „Dallas".

ERIKA ELENIAK
ANTENA 1
sâmbătă, 20.00

TELE 1 abc

VINERI 7.10 Bună dimineaţa, România 10.00 Ştiri 11.15 Serial: „Secţia de poliţie" (r) 13.00 Îţi mai aduci aminte, Doamnă? (r) 14.00 Film documentar 15.30 Domino 17.00 Serial: „Medici la datorie" 18.00 Serial: „Omul şi natura" 19.00 În justiţie 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 23.20 Tentaţii 0.30 Ora H.

SÂMBĂTĂ 8.00 Ştiri 9.00 Ţara spiriduşilor 11.30 Lumea în „Clipa 2000" (r) 13.00 Studioul „Tudor Vornicu" 17.00 Serial: „Celebritate" 18.00 Rendez-vous la Tele 7 19.00 Globetrotter 20.00 Telejurnal 20.45 Film: „Aventurile lui Ford Farlaine" (SUA, 1990). Cu: Priscilla Presley 22.30 Club ABC.

DUMINICĂ 8.00 Ştiri 9.30 Domino (r) 12.00 Cântecul şi casa lui 13.00 Ora unu a venit 15.45 Drumuri printre amintiri 16.15 Cutia muzicală 17.00 Forţa destinului 18.00 Portretul unui artist 19.00 Documentar: „Dincolo de anul 2000" 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 21.50 Film: „Popeye Doyle" (SUA, 1986) 23.15 Arcub Live.

LUNI 7.10 Bună dimineaţa, România 10.00 Ştiri 10.30 Dintre sute de ziare (r) 12.30 Ora unu a venit (r) 15.30 Post Meridian 17.00 Serial: „Medici la datorie" 18.00 Serial: „Omul şi natura" 19.05 Serial: „Secţia de poliţie" 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 22.00 Dincolo de stadion.

MARŢI 7.10 Bună dimineaţa, România 10.00 Ştiri 11.15 Studioul „Tudor Vornicu" (r) 15.30 Post Meridian 17.00 Serial: „Medici la datorie" 18.00 Serial: „Omul şi natura" 19.00 Serial: „Secţia de poliţie" 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 22.45 24 din 24 0.30 Ora H.

MIERCURI 7.10 Bună dimineaţa, România 10.00 Ştiri 11.15 Cutia Pandorei (r) 13.30 Documentar (r) 14.00 Globetrotter (r) 15.30 Post Meridian 17.00 Serial: „Medici la datorie" 18.00 Serial: „Omul şi natura" 19.00 Serial: „Secţia de poliţie" 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 22.00 Reporter TELE 7 22.45 Serial: „Derrick" (r) 0.30 Ora H.

JOI 7.10 Bună dimineaţa, România 10.00 Ştiri 11.10 Practic la Tele 7 (r) 13.00 Drumuri printre amintiri 14.00 Portretul unui artist (r) 15.30 Post Meridian 17.00 Serial: „Medici la datorie" 18.00 Serial: „Omul şi natura" 19.00 Serial: „Secţia de poliţie" 20.00 Telejurnal 21.00 Dintre sute de ziare 22.00 Linia întâi 23.00 Serial: „Derrick" 0.30 Ora H.

„MAGAZIN" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

Nimeni n-a crezut în talentul lor

Azi sunt nume celebre. Dar când au debutat în lumea filmului şi, mai apoi, când au avut „şansa" ca prestaţia lor să intre în atenţia vreunui critic, încrederea în posibilitatea de a deveni celebri le-a fost zdravăn pusă la încercare. În cel mai fericit caz, în dreptul numelor lor se amintea că sunt tineri, frumoşi şi sexy. Nici un cuvânt despre talent şi, îndeosebi, nici o încurajare, sugestia fiind mai degrabă: „nu aveţi nici o şansă în această meserie". Chiar şi publicul i-a tratat pe acei... tineri şi frumoşi debutanţi cu egală indiferenţă şi i-a uitat de cum au ieşit din sala de cinematograf. Impactul cu neîncrederea generală în capacitatea lor de a deveni adevărate staruri i-a aruncat, pentru o perioadă, în derivă, făcându-i să se mulţumească cu roluri în filme de serie B. Până când au prins „lozul câştigător", apoi şi-au luat revanşa.

„Fata asta nu ştie nici să joace, nici să danseze, nici să cânte", spunea producătorul Edward Muhl când venea vorba de o tânără actriţă cu ochi violeţi. „Nu va reuşi niciodată în această meserie", adăuga el pentru apune capăt oricăror

argumente în favoarea disponibilităţilor artistice ale „aspirantei la celebritate". Actriţa „total lipsită de talent", căreia Muhl nu-i acorda nici o şansă, nu era nimeni alta decât ***ELIZABETH TAYLOR.***

Lansată în 1964, la Hollywood, ca o nouă *Marilyn Monroe*, ***VIRNA LISI,*** frumoasa italiancă cu plete vopsite în blond platinat, a învăţat să danseze,

să vorbească engleza, totul pentru a juca în două filme extrem de repede uitate în primul rând de public: „Cum să-ţi ucizi nevasta" şi „Panama". Dezgustată de propria-i imagine „made in Hollywood", actriţa s-a întors în Italia unde a acceptat orice tip de rol, de la vampă provocatoare până la mamă devotată, încercând permanent să demonstreze că nu e doar o femeie frumoasă, ci şi o actriţă dotată cu talent. Abia în 1994, pentru rolul din „Regina Margot" a primit premiul de interpretare la Cannes, ca semn al recunoaşterii talentului actoricesc.

Fosta miss Pennsylvania debutase în 1980, dar aproape un deceniu, timp în care a jucat într-o duzină de filme, n-a reuşit să-şi impună numele în memoria

publicului, în ciuda plasticii impecabile a trupului său. De fapt, în mintea producătorilor şi a regizorilor, acesta era singurul ei atu: „o fată frumoasă care dă bine în cadru", potrivită perfect pentru filme de serie B, cu replici puţine, lipsite de miză. „Ajunsesem să cred că într-adevăr nu am pic de talent", spune azi celebra ***SHARON STONE.*** A apărut însă momentul „Basic Instinct". Michael Douglas a refuzat pentru început să susţină probe cu o asemenea parteneră. Dar filmul s-a făcut aşa cum îl ştim. Iar Sharon Stone a devenit celebră. Regizori ca Philip Noyce („Sliver") sau Martin Scorsese („Casino") s-au mândrit apoi cu numele ei pe genericul filmelor. Pentru rolul din „Casino" (Ginger), actriţa a fost nominalizată la Oscar. Acum Sharon Stone e considerată una dintre cele mai inteligente femei de la Hollywood, o actriţă de mare talent, cu multă personalitate, de un nonconformism demn de admirat... „Mulţi indivizi eminenţi în această meserie fac reverenţe când mă întâlnesc, dar ei sunt aceeaşi cu cei care în urmă nu cu mulţi ani, îmi întorceau spatele şi mă tratau ca pe o femeie uşoară căreia îi evaluau preţul", spune Sharon Stone acum.

În 1976, o tânără care dorea cu disperare să devină actriţă, e vorba de ***JESSICA LANGE,*** a crezut că în sfârşit norocul îi surâde de vreme ce i se oferă un rol important în „King Kong". Dar fericirea ei avea să fie de scurtă durată; de-a lungul a nouă luni de filmări, a trebuit să suporte şi să răspundă atacurilor repetate asupra sa venite din partea

unei gorile uriaşe, acţionată de un sistem mecanic. Prea puţin convinsă de urletele „victimei", criticii au repetat în cor acelaşi cuvânt: „ridicol". Ba chiar au găsit de cuviinţă să acorde mai multe laude gorilei mecanice. Considerând-o mai credibilă decât pe tânăra actriţă. Jessicăi Lange i-au trebuit patru ani pentru a uita de eticheta „ridicol". A devenit alta în ochii tuturor o dată cu „Poştaşul sună întotdeauna de două ori" (1981), care i-a adus primul succes de critică, apoi cu „Tootsie" (1982) care i-a adus premiul Oscar pentru interpretare. „Mi s-a părut o mare cucerire la acea vreme să aud spunându-se că pot să joc comedie. Până atunci eram singura convinsă că pot să o fac", declara actriţa după obţinerea trofeului.

„Când am interpretat primele roluri, cei ce se simţeau îndreptăţiţi să facă tot felul de comentarii s-au găsit să spună: alt manechin care vrea să devină actriţă", mărturiseşte ***ANDIE MAC DOWELL.*** De fapt, emblema firmei L'Oreal debutase oarecum... discret în „Greystoke", în rolul

lui Jane, iubita lui Tarzan. Discret înseamnă doar prezenţa fizică în film, fără voce, pentru că regizorul optase pentru varianta ca interpretarea partiturii sonore să-i aparţină lui Glenn Close. Această umilinţă, totuşi acceptată de ea la acea vreme, a fost greu de uitat pentru Andie Mac Dowell. „Am crezut că nu voi mai fi niciodată în stare să continuu, dar după un timp m-am ambiţionat să lupt". A rămas patru ani departe de platouri, speranţa ei de a deveni actriţă părea ucisă din faşă, până când, pe neaşteptate, i s-a propus un rol în „Sex, minciuni şi video". Filmul a primit Palme d'Or la Cannes în 1989.

Fie că se făcea auzită într-un clip publicitar, fie în „Hôtel de la Plage", vocea actriţei ***ANNE PARILLAUD*** avea efectul sunetului neplăcut de cretă scrijelind pe tablă. Conştientă de starea de enervare generală produsă de vocea ei, Anne Parillaud a găsit că e mai înţelept să se retragă din joc şi a stat în afară vreo cinci ani, până când l-a cunoscut pe Luc Besson.

„Nu-mi place ceea ce ai făcut până acum – i-a spus el cu o sinceritate mai mult decât brutală –, dar există ceva la tine care îmi stârneşte interesul". Din acest motiv i-a oferit nu doar „rolul" de iubită şi soţie a lui, ci şi pe cel al Nikitei din filmul lui cu acelaşi nume. Aşa se face că în '90 Anne Parillaud a uimit pe toată lumea cu apariţia ei (inclusiv vocea) din „Nikita", rol pentru care a obţinut premiul César.

E un specialist în... recorduri. Consacrat star la numai 23 de ani, ***JOHN TRAVOLTA*** reuşeşte „performanţa" ca numai după trei ani să fie considerat un actor terminat. „Febra de sâmbătă seara" (1977) şi „Grease" (1978) n-aveau să-i ţină de cald la infinit. Filmele în care a continuat să joace din când în când n-au mai făcut gaură în cer. Când Quentin Tarantino i-a propus un rol în „Pulp Fiction" (1992), celebrul actor din filmele lui de debut n-a ştiut dacă trebuie să râdă sau să plângă. „Să râd pentru că eram nebun de fericire că mi se propune un asemenea rol. Să plâng, convins fiind că n-o să fiu în stare să-l realizez. La Hollywood, eram de mult tratat ca un nimeni şi mai existau vreo alţi cinci actori, mult mai «hot» decât mine, care dădeau târcoale rolului". Dar Tarantino nu e genul de regizor care să accepte actori „băgaţi pe gât" de alţii. L-a vrut pe Travolta şi pace! Stimulat de această înverşunare, Travolta a făcut tot posibilul să renască din

propria-i cenuşă. Publicul a fost entuziasmat, critica dispusă să-i uite trecutul, juriul l-a nominalizat pentru un Oscar. Din acel moment, se pariază pe el ca pe un singur învingător. Evident, e recompensat cu onorarii pe măsura entuziasmului declanşat în jurul său.

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

Memento

6 decembrie – în anul 1912 a murit arhitectul Ion Mincu

8 decembrie – ziua Constituției României

8 decembrie – ziua Drepturilor Omului

8 decembrie – în anul 1876 s-a născut scriitoarea Hortensia Papadat-Bengescu

9 decembrie – în anul 1900 s-a născut scriitoarea Henriette Yvonne Stahl

12 decembrie – în anul 1933 s-a născut pictorul Viorel Mărgineanu

HOROSCOP 6.12 - 12.12

BERBEC (21.03 - 20.04): Cel mai remarcabil aspect al acestei săptămâni pare să fie cel financiar. Dacă luni şi marţi curba cu pricina scade până sub normal, de miercuri ascensiunea ei se opreşte într-un maxim de toată frumuseţea (vineri). Deci...

TAUR (21.04 - 21.05): Semnificativ pentru această perioadă este oscilaţia curbei psihicului, care poate însemna că se pot ivi probleme fie la serviciu, fie în familie. Dar, o veste excelentă pe care o primiţi joi sau vineri vă va reechilibra.

GEMENI (22.05 - 21.06): Sub ocrotirea lui Jupiter, veţi lua în acest interval o decizie importantă, impusă de o anume situaţie dificilă de la serviciu. Pe de altă parte, miercuri sau joi veţi primi bani, iar în weekend vă aşteaptă o scurtă călătorie.

RAC (22.06 - 22.07): Se pare că un anume eveniment, poate familia, vă va produce un şoc emoţional (marţi sau miercuri). Acum sunteţi sub influenţa Lunii şi capriciile cu care îi agasaţi pe ceilalţi sunt din ce în ce mai multe. Nu exageraţi, totuşi.

LEU (23.07 - 22.08): Acalmia din constelaţia dv. poate prevesti o furtună. Se pare că spiritul dv. dominator se va manifesta din plin, spre sfârşitul perioadei, şi asta poate aduce cu sine disensiuni destul de dure. Nimic nou despre bani.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Ascensiunea curbei financiare dă de veste că veţi primi bani, sau o afacere în derulare ia o turnură foarte bună. În sprijinul acestei situaţii vine şi influenţa favorabilă a lui Mercur, aflat în poziţie excelentă faţă de Soare.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Se pare că în primele zile ale acestei perioade vi se va îndeplini un vis, sau veţi avea confirmarea că se va concretiza cât de curând. Pe de altă parte, fiţi cât mai prudent când faceţi cheltuieli, vă pândeşte un ghinion cu banii.

SCORPION (23.10 - 21.11): Principala caracteristică a săptămânii pare să fie îndârjirea cu care vreţi să duceţi până la capăt un proiect, o idee, în legătură cu activitatea profesională. Sub influenţa benefică a lui Jupiter, veţi reuşi.

SĂGETĂTOR (22.11 – 20.12): În constelaţia dv. domină acum Marte, deci sunt posibile confruntări cu cei ce au opinii diferite de ale dv. Pe de altă parte, Mercur aduce şi dinamism, optimism şi spirit de iniţiativă. Atenţie la excesele temperamentale!

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Acest interval este unul în care capriciile în dragoste vor ieşi frecvent la iveală. Întrucât Venus şi Luna nu sunt în raporturi pozitive, legătura afectivă poate intra într-o criză. Menajaţi-vă partenerul şi pe dv. înşivă!

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Cel mai remarcabil aspect este acum reprezentat de ascensiunea curbei financiare. Miercuri sau joi ea prezintă un maxim, în consecinţă s-ar putea să primiţi o sumă consistentă. Atenţie la un Berbec din anturaj!

PEŞTI (19.02 - 20.03): Parcurgeţi o perioadă de acumulări intelectuale. Detaşat de stresul cotidian, vă faceţi planuri de viitor, vă reconsideraţi atitudinea faţă de cei din jur. Dinspre zona financiară a vieţii, nimic nou – deocamdată.

PERSONALITĂŢILE SĂPTĂMÂNII

Sorin Titel, Ionel Teodoreanu, Ioana Bulcă, Jan Sibelius, Elvis Presley, Hector Berlioz, Gustave Flaubert, Jean Marais.

Scrisori primite

Dancea Ioana-Roman, oraşul Roman. Am reţinut câteva materiale cu caracter ecologic, din cele pe care ni le-aţi trimis.

Ion Mihalache, Slatina. Vă mulţumim pentru aprecierile adresate revistei noastre. Informaţiile şi explicaţiile tehnice pe care ni le-aţi trimis – privitoare la drama avionului grecesc „Falcon 900" – sunt foarte interesante şi au multe puncte comune cu versiunile oficiale făcute cunoscute la momentul respectiv.

Nicolae Vlădescu, Craiova. Informaţia dv. nu este întru totul exactă. Prima menţiune documentară a oraşului dv., Craiova, s-a făcut la 1 iunie 1475, dar localitatea a devenit reşedinţă a banilor Olteniei încă din timpul domniei lui Vladislav al II-lea (1447-1456, întreruptă temporar în 1448). Boierii craioveşti au fost la originea mutării reşedinţei de la Strehaia. Pe teritoriul Craiovei – devenită localitate urbană în 1582 – a existat aşezarea geto-dacică Pelendava, unde romanii au durat un castru.

Costea Berindei, Suceava. Fabricarea berii „la domiciliu", cum spuneţi dv., trebuie să urmeze aceleaşi etape – privind transformările orzului cu adaos de hamei – ca în industrie, adică: fabricarea malţului, fabricarea mustului de bere (brasajul), fabricarea şi maturarea berii, tragerea la butoaie, sticle etc. Atenţie! Dacă nu o consumaţi imediat, berea trebuie pasteurizată. Succes.

Daniela Teodorescu, Bucureşti: Vă mulţumim pentru aprecierile faţă de revista noastră. Pe de altă parte, menţionăm că mesajele articolelor apărute în pagina a patra – „Misterele lumii" – pot fi receptate în mod divers de fiecare cititor. În cazul fenomenelor paranormale, se operează cu un amalgam de ipoteze şi realităţi, punându-se uneori la grea încercare discernământul şi cultura în materie a fiecărui „consumator" de fapte neexplicate strict ştiinţific. Să nu uităm că numărul restrâns al protagoniştilor acestor cazuri le face, uneori, dificil de acceptat. Dar, în mod cert, după o experienţă personală – oricând posibilă –, scepticismul oricui păleşte...

Rubrică realizată de
PAUL IOAN

De vorbă cu avocatul casei

Interdicţie judecătorească

D-lui Teodor Virgil, Brăila

Interdicţia judecătorească este măsura de ocrotire, de drept civil, care se ia de către instanţă faţă de persoana fizică lipsită de discernământul necesar pentru a se îngriji de interesele sale datorită alienaţiei sau debilităţii mintale constând în lipsirea de capacitatea de exerciţiu şi instituirea tutelei.

Prin urmare, trei sunt condiţiile de fond necesare pentru punerea sub interdicţie:

– persoana să fie lipsită de discernământ

– cauza lipsei de discernământ să fie alienaţia ori debilitatea mintală;

conţinutul noţiunilor „alienaţie mintală" şi „debilitate mintală" este stabilit de medicul de specialitate

– lipsa de discernământ să nu-i permită persoanei să se îngrijească de interesele sale.

Punerea sub interdicţie poate fi cerută de oricine are interes. Instanţa competentă este judecătoria în raza căreia se află domiciliul persoanei a cărei punere sub interdicţie se cere.

Efectele punerii sub interdicţie judecătorească sunt:

1) lipsirea de capacitatea de exerciţiu

2) instituirea tutelei interzisului

Aşadar, prin punerea sub interdicţie, dv., persoană cu deplină capacitate de exerciţiu, veţi deveni o persoană lipsită de capacitatea de exerciţiu şi ca urmare actele juridice civile se vor încheia prin reprezentantul dv. legal, adică tutorele. După ce hotărârea judecătorească de punere sub interdicţie a rămas definitivă, autoritatea tutelară privind hotărârea respectivă, vă va numi un tutore. Acesta este dator să îngrijească de persoana celui pus sub interdicţie, spre a-i grăbi vindecarea şi a-i îmbunătăţi condiţiile de viaţă. De asemenea, autoritatea tutelară, de acord cu serviciul sanitar competent, va hotărî dacă cel pus sub interdicţie va fi îngrijit la locuinţa lui ori într-o instituţie sanitară.

Dacă au încetat cauzele care au dus la punerea sub interdicţie, instanţa judecătorească va pronunţa ridicarea ei. Cererea se va putea face de cel pus sub interdicţie, de tutore precum şi de toţi cei prevăzuţi în art.115 C.fam. În ceea ce priveşte cea de-a doua problemă, vă precizez că nu aveţi nici un temei juridic pentru a introduce o acţiune judecătorească prin care să solicitaţi diferenţa de valoare, din moment ce, în urma divorţului, vi s-a achitat jumătate din valoarea apartamentului, valoare care la data respectivă (1986) a fost stabilită la 130000 lei. Faptul că după anul 1989, valoarea imobilelor a crescut considerabil, după părerea mea, nu vă dă dreptul să solicitaţi recalcularea a ceea ce s-a stabilit deja la momentul respectiv.

Dicţionar juridic: *capacitatea de exerciţiu a persoanei fizice = acea parte a capacităţii civile a omului care constă în aptitudinea acestuia de a dobândi şi exercita drepturi civile şi de a-şi asuma şi executa obligaţii prin încheierea de acte juridice civile.*

Avocat NELI PĂDURARU

GRĂDINA *micul nostru Paradis*

PLANTELE, UN STIMUL AL ECHILIBRULUI INTERIOR

Milenara înţelepciune chineză împărtăşeşte convingerea că starea de bine, de sănătate şi prosperitate este prezentă în existenţa oamenilor care trăiesc în deplină armonie cu ambientul lor. Cu alte cuvinte, orientarea casei în spaţiu, amplasarea mobilelor în camere, alegerea culorilor, a plantelor decorative..., toate la un loc, împreună cu multe alte elemente, îşi pun amprenta pe fluxul energetic prezent în orice loc. Şi după cum spune înţelepciunea chineză, când energiile circulă prost, când stagnează ori dimpotrivă se descarcă prea violent, mediul ambiant devine „poluant", îşi pune amprenta în mod negativ asupra stării de bine, sănătăţii etc.

Dar, ca iubitori de plante ce suntem, să ne oprim atenţia asupra câtorva dintre puterile magice ale acestora:

◆ Florile proaspete din glastre au uimitoarea capacitate de a spori vitalitatea, optimismul, încrederea în forţele proprii, cu o singură condiţie: să beneficieze zilnic de apă proaspătă, să li se îndepărteze treptat părţile ofilite, să se renunţe la prezenţa lor imediat ce apar primele semne că sunt secătuite de viaţă.

◆ Spre deosebire de buchetele de flori proaspete, florile uscate (fie ramuri contorsionate cu efect artistic, scaieţi, imortele etc.), în ciuda aspectului lor înţepenit şi lipsit de seva vieţii, pot spori aerul de intimitate al ambientului, deşi există şi în acest caz o minimă condiţie: să nu se transforme în cuib de praf, depozit de energii negative.

◆ Despre plantele decorative din ghivece, care explodează de sănătate prin vigoare, colorit şi alură, se spune că au puteri miraculoase în neutralizarea energiilor negative emise fie de unghiurile ascuţite ale camerelor, fie de stâlpi, coloane sau socluri ce fac uneori parte din arhitectura locuinţei. În funcţie de forma frunzelor şi a ramificaţiilor dezvoltate, plantele decorative pot influenţa în mod diferit ambientul. Cele cu frunze rotunde şi suple, reunite în tufe bogate, atenuează energiile dăunătoare. În schimb, plantele cu frunze ascuţite, în formă de lamă de cuţit, suliţă sau sabie, accelerează fluxul energetic. Puse însă în apropierea televizorului, computerului ori a combinei muzicale, au meritul de a absoarbe undele electromagnetice, care nu au efect favorabil asupra sănătăţii omului. Iar în cazul în care sunt amplasate în dreptul ferestrelor, descurajează... intruşii! *(A. Popescu)*

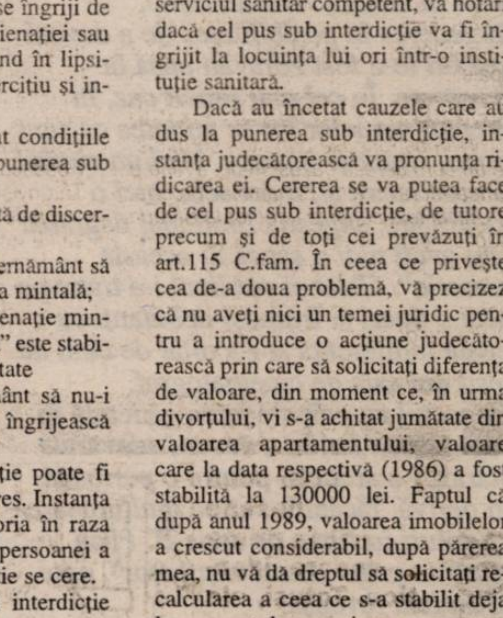

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:

Albul mută şi câştigă

ALEHIN – ASZTALOŞ, 1927

1. T:g7+! R:g7 2. Tg1 + Rg7 3. C:f7!! D:f7 (3... N:f7 4. Nd3+) 4. Nd3 + Dg6 5. N:g6 + N:g6 6. T:g6 R:g6 7. De4 + Rg7 8. De5 + şi după câteva mutări dama albă culege unul din turnurile negre.

Verificaţi-vă cunoştinţele

Ploaia

1. Unde s-a înregistrat cea mai mare cantitate de precipitaţii anuale şi lunare, localitatea fiind considerată un adevărat pol al ploii?

2. Ce este ploaia de stele?

3. Cine este autorul poeziei „Acuarelă", poezie în care este evocat „...oraşu-n care plouă de trei ori pe săptămână"?

4. Când şi cine a inventat umbrela?

5. Cine a regizat filmul „Cântând în ploaie"?

Răspunsurile din numărul trecut

1) În astronomie prin stea se înţelege un corp ceresc gazos sferic, având o temperatură înaltă şi lumină proprie. 2) Unicul text canonic referitor la Steaua Magilor este Evanghelia după Matei. 3) Ziarul, principal organ unionist, apărut la Iaşi sub conducerea lui Mihail Kogălniceanu, s-a numit „Steaua Dunării". 4) Stelele de mare sunt o clasă de echinoderme răpitoare, cu trupul în formă de stea, care trăiesc în mările cu salinitate şi temperatură ridicate. 5) Rolul principal feminin din filmul „Steaua fără nume" a fost interpretat de actriţa franceză Marina Vlady.

Poşta cititorilor

Nu s-ar putea spune că cititorii noştri sunt foarte amatori de corespondenţă. Ce-i drept, am primit pentru aceeaşi problemă câteva telefoane pe care ne simţim obligaţi să le luăm în consideraţie. Cei care au răspuns corect la întrebările noastre au fost: *Mirela Radu*, Bucureşti; *Viorica Popescu*, Bucureşti; *Ionel Dinu*, Târgovişte; *Cezar Ilie*, Ploieşti.

Ionel Dinu, Târgovişte. Vom încerca să ne referim mai mult în întrebările noastre la oraşe din ţara noastră, dar credem că trebuie menţinut, totuşi, caracterul general şi enciclopedic al rubricii. *(Irina Stoica)*

Perspicacitate

Cele două desene par la prima vedere, identice. Totuşi, ele diferă prin opt mici diferenţe grafice. Le puteţi identifica?

ÎN CĂUTAREA ERORILOR

1) Trunchiul braţului. 2) Partea de jos a uşii. 3) Vechea stângă a ursuleţului. 4) Lungimea mânerului la cuţit. 5) Lungimea tăcării din cămin. 6) Grinda mai lungă a camionului. 7) Cisma mai lungă. 8) Un lemn mai lung.

Umor

- *Domnule poştaş, nu v-am mai văzut de multă vreme! Ce s-a întâmplat?*
  - *Am alunecat pe scară şi a trebuit să stau întins trei săptămâni!*
  - *Îngrozitor! şi nu s-a găsit nimeni care să vă ridice?!?*

- *Sperăm că nu v-am deranjat cu vizita noastră atât de lungă!*
  - *Absolut deloc! ştiţi, la ora asta trebuia să ne sculăm!*

- *Aţi venit la momentul potrivit! spune doctorul pacientului său.*
  - *Înţeleg, domnule doctor! În ziua de azi, toată lumea are nevoie de bani!*

- *Se prinde peşte în locul ăsta?*
  - *Nu ştiu! Stau aici numai de câteva zile!*

- *Acum arătaţi-ne şi nouă cum aţi furat portofelul!*
  - *Inutil, domnule judecător! Printre domnii din jur nu văd nici unul capabil să înveţe un lucru atât de complicat!*

- *E o fată atât de bună şi totuşi nemăritată!*
  - *Da, biata de ea! Pentru a cincea oară!*

- *Prietenul meu din Scoţia mi-a trimis o fotografie!*
  - *Şi cum arată?*
  - *Nu ştiu! N-am developat încă filmul!*

Deschidere

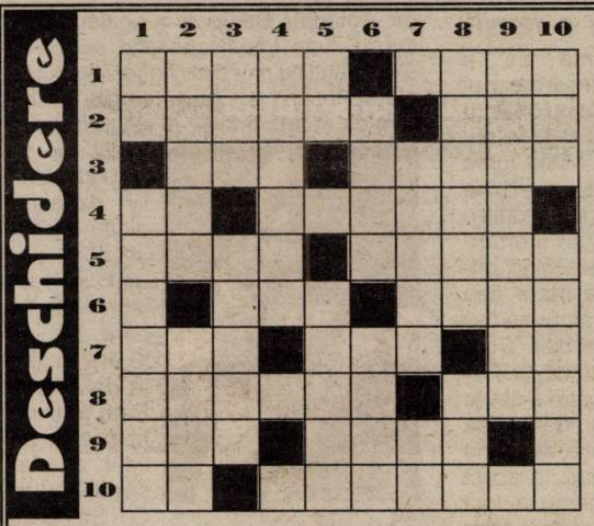

ORIZONTAL: 1) Vorbeşte deschis! – Se aud cu gura deschisă. 2) Roman în deschidere – Repară! 3) Prefix apicol! – Închis cu nădejde. 4) Unite! – Deschide şi... închide. 5) Deschideri pentru aer la mină! – Se deschid în septembrie. 6) Încheiaţi în final! – Localitate în Franţa. 7) Joc în deschidere la o nuntă – Interjecţie – Curs! 8) Deschide pofta – Cuvânt pentru o viaţă (pl.). 9) Puţin raţionament! – Închis într-o mină de... ciocolată!! 10) În deschidere! – Deschişi...

VERTICAL: 1) Crap! – Deschidere... în adâncime! 2) În deschiderea campaniei de toamnă (fem.) – Deschide... apartamentul! 3) Închide o deschidere. La şip – Deschis veseliei. 4) Un fapt, condamnat la închisoare. 5) Bio! – Suflet deschis (pl.). 6) Localitate în Olanda – Muntean. 7) A bate ceasul – Debut ca ucenic! 8) Vorbesc deschis (sing.) (deschide... un proces-verbal!!) – A vrea (pop.). 9) Deschidere de apă (pl.). 10) Dialect ionian – Deschideri.

DICŢIONAR: RAA, ARUE, NII, RAT, GEES, VRE, IAS.

LAURIAN BUTURE
Adjud

PAR(anormale) de ToPAN

Soluţia careului
„LA CRAMĂ"

Orizontal:
VINDEMASA - ILEA - ARAMA - TORENT - TEL - ATU - U - SETE - D - DINEU - IX - EVA - TX - ATA - VI - MATUR - N - IASI - RASAD - ETERNA - IUR - ACID - ACRU.

Ştiaţi că...

◆ *...„melodiile" interpretate de diferitele specii de greieri se diferenţiază, în special prin ritmul impulsurilor emise? Acestea variază în funcţie de temperatură.*

◆ *...în 1839 prefectul Parisului a stabilit viteza maximă admisă pentru vehicule în capitala Franţei? Aceasta trebuia să fie de... 13 km pe oră.*

◆ *...pentru tuaregi cămila reprezintă bunul cel mai de preţ? Arta de a o conduce se învaţă încă din copilărie.*

◆ *...primul termometru din lume a fost realizat de juristul René Antoine Ferchault de Réamur (1683-1757)? A fost un termometru cu alcool, scara de temperaturi purtându-i numele.*

◆ *...japonezul Kimiko Hibino a realizat în 1985 o pictură având lungimea de 3 km şi lăţimea de 2,2 m? Ea a fost expusă pe valea râului Tamagawa şi reprezenta 800 de specii de animale. Pentru montarea ei a fost nevoie de 3000 de oameni.*

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	10500 LEI	❑ 4 LUNI	45500 LEI
❑ 2 LUNI	21000 LEI	❑ 5 LUNI	56000 LEI
❑ 3 LUNI	35000 LEI	❑ 6 LUNI	70000 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

VÂRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1,
sector 1, Bucureşti, cod 71341

Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.

În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.

DE REŢINUT! Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie,* vor participa la trageri la sorţi, la care pot câştiga valoroase premii în bani şi obiecte!

Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„LA OBIECT"

FORŢĂ DE ATRACŢIE / CALDE...		STRADĂ SCURTĂ! / UNA DE ZI...		OCHI DE MLAŞTINĂ / INEXACŢI		BANAL / DIN DETA!		ACCEPT / LA REFREN		ABAN-DONAT / CREMĂ	
DĂ DE LUCRU / RĂU LA NOI										DIN MAPĂ! / TIP DE AJUTOR (pl.)			
			PERE! / SCRISE CU GREŞELI			BAIE DE ABUR / STAT SLAV							
DAT LA BOX / ARATĂ DIRECŢIA								MANIERĂ					
					SEU		CĂLCATĂ ÎN PICIOARE						
MEDI-CAMENTE / DE DOUĂ ORI								BĂTUT ÎN CAP					
		MURDĂRIE / ADEVĂRAT					BĂUTURĂ					ÎNĂLŢIMI	
PLANTĂ ACVATICĂ / NICOLAE								BATE BILA / SCOBIT					
			IUNIE / 3,14				PRECUM / CASĂ!				ALIFIE		
UNUL CU CIOC / TUŞĂ...				ORIENT									
						AGO-NISEALĂ							

Dezlegarea integramei ***„BREAK"***

Orizontal: G - V - A - I - S - L - DEZINFORMARE - NODURI - ARES - SERALI - ATACA - RIT - CAPETE - CATARATORI - T - LA - INARI - OR - SI - AN - STAMPA - ZARITA - LARI - CALITATE - RIN - REPER - CRETI - LESI - CAUSTIC.

Bibliotecă Bucureşti

SPORT FLASH

Dinamo a reuşit performanţa de a pierde primul meci al acestui campionat la Bistriţa cu 0-1, în minutul 87. Multă lume a spus că e mai bine aşa, distanţa dintre Dinamo şi urmăritoarele sale fiind oricum prea mare sau că dacă rămânea 0-0 mirosea a blat. Concluzia este că, în România, pentru a deveni campion trebuie să mai şi pierzi ca să nu bată la ochi. În acest meci, Dinamo a fost lipsită de aportul celor doi atacanţi care au adus-o unde este acum, respectiv Vlădoiu şi Mutu. Împreună, cei doi au înscris 30 de goluri în 18 partide, exact cât toată echipa Rapidului. Dar când bate Internationale Milano la uşa şi cere pe Mutu nu te poţi împotrivi, chiar dacă iei pe el nişte mărunţiş şi chiar dacă declarase anterior că echipa nu-şi va modifica componenta până la sfârşitul campionatului.

Pete Sampras a devenit campion mondial după câştigarea turneului de la Hanovra, învingindu-l în finală pe favoritul meu personal, Andre Aggasi, cu 6-1, 7-5, 6-4. Andre îl învinsese în calificări pe Sampras cu 6-2, 6-2 dar duminică nu a fost ziua lui. Pete a fost foarte hotarât şi s-a impus uşor în faţa unui adversar parca hipnotizat. Contul lui Pete s-a rotunjit cu 1.385.000$ pe când cel al lui Andre – cu doar 685.000$. Clasamentul ATP a avut de suferit doar din cauza lui Sampras care a urcat pe treapta a 3-a, la începutul turneului el fiind al 5-lea jucător al lumii. Totodată Sampras a egalat recordul lui Ivan Lendl cucerind cel de-al 5-lea său titlu mondial. Aggasi nu putea pierde locul 1 al clasamentului indiferent de soarta finalei, el asigurându-şi acest loc în urma parcursului excelent avut în acest an. Este primul an din ultimii 7 în care un alt jucător în afară de „Pistol" Pete termina în poziţia de lider al clasamentului. O fi Sampras jucătorul deceniului, dar anul acesta – *give it a brake 4 Aggasi!*

În NBA lucrurile erau destul de clare pe vremea lui Michael Jordan: se ştia care este cel mai bun jucător al ligii, care este cel mai bun duo, care este cea mai bună echipă, se ştiau toate superlativele. După retragerea lui, nimeni nu a convins cu adevărat (nici chiar San Antonio Spurs sau Iverson). Iată însă că încet-încet tandemul Sprewell – Houston încerca să preia ştafeta de la Jordan – Pippen. Cei doi componenţi ai echipei New York Knicks i-au bătut mai mult singuri pe cei de la Orlando Magic, înscriind fiecare câte 30 de puncte. La fel ca şi Chicago, Knicks nu au jucat cu un centru adevărat, Patrick Ewing fiind accidentat.

GEORGE CUŞNARENCU

Mini-interviul săptămânii

FĂNUŞ BĂILEŞTEANU, director adjunct al Bibliotecii Academiei Române

– De câţi ani fiinţează acest prestigios lăcaş de cultură?

– Biblioteca Academiei Române are o activitate neîntreruptă de 132 de ani, practic de la şedinţa din 1 august 1867 a ctitorilor Academiei. Este cea mai veche din România care nu a avut sincope în funcţionare.

– Puteţi să ne faceţi un succint „portret" al ei?

– Este, spunem noi, cea mai amplă. Cuprinde aproape 11 milioane de piese, deţine peste 90 la sută din tot ce există în România. Este şi cea mai complexă bibliotecă, pentru că are cele mai multe sectoare de activitate.

– Pe lângă comorile deţinute actualmente de Biblioteca Academiei Române, ştiu că există şi mari valori pe care ar trebui să le recuperaţi. Ce ne puteţi spune în acest sens?

„CONTINUĂM «EDIŢIA NAŢIONALĂ EMINESCU»"

– Din păcate, avem două litigii, unul cu Muzeul Naţional de Istorie şi altul cu Arhivele Statului. Prin anul 1974 s-au luat de la noi şi li s-au dat lor colecţiile noastre de numismatică şi documente istorice spre păstrare, şi care nu au mai fost restituite. Aşa au decis autorităţile de atunci. Dar noi le aveam prin *donaţii expresse* către Biblioteca Academiei Române. Vă dau un singur exemplu: colecţia numismatică Orghidan este una din cele mai mari, în care se află şi celebra Camee, una din primele cinci care ar exista în lume. La Arhivele Statului avem documente istorice de pe vremea lui Ştefan cel Mare, Mihai Viteazul, Constantin Brâncoveanu, donaţii de la Pârvan, Xenopol, Iorga etc., făcute special pentru Biblioteca Academiei Române.

– Aţi putea să menţionaţi o preocupare mai aparte decât cele obişnuite unei biblioteci?

– Avem un Serviciu de bibliografie naţională retrospectivă, unde a apărut „Bibliografia cărţii până la 1918" (4 volume), se lucrează la perioada 1919-1952. Avem apoi „Bibliografia periodicelor româneşti" – din ţară şi străinătate, la care am ajuns la 1925. În curând va apărea, în decembrie, primul volum din „Bibliografia Mihai Eminescu" , întinsă de la anul debutului poetului 1866, până la 1939, când a început Ediţia Perpessicius. Acest volum va fi însoţit şi de un CD, deja prezentat în Aula Academiei. Se lucrează la volumul al doilea. Ele vor veni în continuarea Ediţiei Naţionale Eminescu, apărută în cele 16 volume. Lucrările noastre vor avea, deci, numerele 17 şi 18, poate va exista şi 19. Vom întâmpina şi noi, cred, cum se cuvine Aniversarea unui secol şi jumătate de la naşterea lui Eminescu, la 15 ianuarie 2000.

PAUL IOAN

PARAŞUTĂ pentru avioane

În vederea diminuării numărului de accidente aviatice cu urmări catastrofale, societatea americană. „Cirrus design" a creat primul avion din lume dotat cu o paraşută integrată, numit SR-20. În caz de defecţiuni grave în timpul zborului, când prăbuşirea devine iminentă, pentru a se micşora cât mai mult viteza de cădere, din carlingă este lansată o paraşută cu ajutorul unei mini-rachete. Aceasta reduce atât de mult viteza încât avionul poate să atingă solul în condiţii aproape normale. Deocamdată ea este folosită doar la avioanele uşoare, dar se fac cercetări ca şi aparatele de mari dimensiuni să fie dotate cu un astfel de dispozitiv de salvare. După cum afirmă societatea Cirrus au şi fost comandate până în prezent aproape 300 de aparate de acest gen.

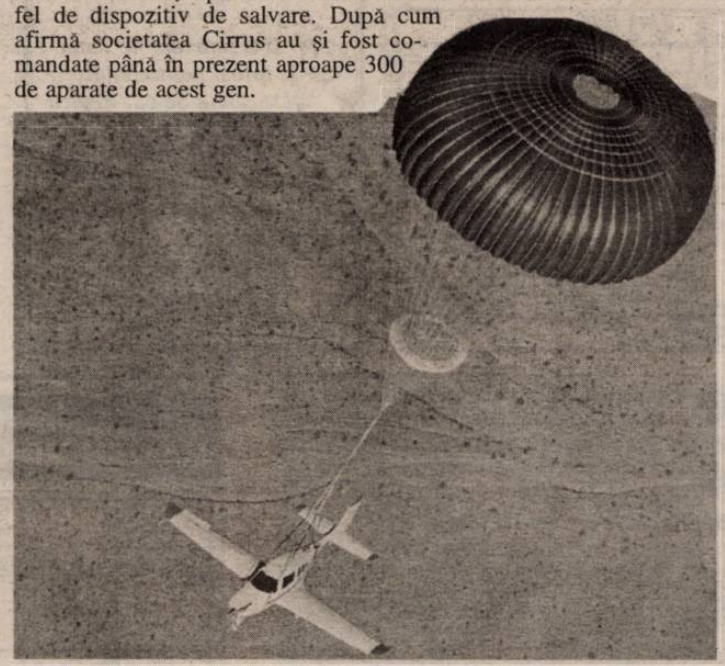

Ce le trece unora prin minte?!

◆ Apa reprezintă pentru unii o irezistibilă atracţie şi , profitând de pasiunea lor, se luptă pentru a stabili recorduri din cele mai bizare. Astfel, australianul Aaron Marshall a stat continuu sub duş timp de... 336 de ore. Pe toată această perioadă umedă din viaţa lui – 14 zile –, el a fost hrănit, după o metodă adecvată, de către soţie. Aaron nu a folosit nici un veşmânt impermeabil, regula „probei" cere costumul adamic. La femei, recordul lumii aparţine Lisei D'Amato din New York, care a rezistat în aceleaşi condiţii sub duş numai 121 de ore.

◆ Ancorat de o plută obişnuită, James Hardings a străbătut peste 500 de kilometri pe fluviul Mississippi. „Penitenţa" lui James a durat aproape 26 de zile, fiind necesare staţionări pe timpul nopţii. El a fost declarat „omul-amfibie" al anului 1998. Principalul său adversar a fost poluarea apelor, în zonele industriale.

◆ Legat de mâini şi de picioare, cu trupul prins de un uriaş bolovan, Werner Michelin din Austin (Texas) s-a lăsat aruncat în apele unui râu. El dorea să-l imite pe celebrul Houdini, încercând să se salveze singur din această situaţie extrem de periculoasă. După aproape două minute de aşteptare, supraveghetorii de pe mal au intrat de urgenţă în apă şi, la 3,5 metri adâncime, l-au găsit pe Werner aproape înecat. Cel ce strânsese nodurile fusese mai zelos decât ar fi trebuit...

Casa Editorială „MAGAZIN" caută AGENŢI DE PUBLICITATE din întreaga ţară. Se oferă condiţii avantajoase. Pentru relaţii, cei interesaţi pot telefona zilnic între orele 9 - 14 la telefon/fax 224.39.96

Fotografia săptămânii

Reflectorul parabolic din imagine concentrează spre un microfon, freamătul naturii şi sunetele emise de animale, pe o distanţă de 100 m. Înregistrările sunt preluate de casele de discuri, universul sonor al naturii constituind, un antidot al stresului şi o sursă de reverie pentru melomani.

„Biblioteca deşertului"

Cele 3450 de volume manuscrise cu diverse texte vechi, donate în secolul VIII de pelerini în drum spre Mecca, se constituie într-o veritabilă bibliotecă, aflată, din păcate, într-o stare jalnică. Conservate în condiţii total necorespunzătoare la Chinguetti şi Quadane (Mauritania) manuscrisele au fost trecute în patrimoniul cultural al umanităţii. Ca urmare ele vor fi restaurate, sarcină asumată de fundaţia Rhône-Poulenc. Prima urgenţă constă în construirea unor bariere în jurul clădirilor în care se află „biblioteca deşertului" pentru a fi ferite de... termite.
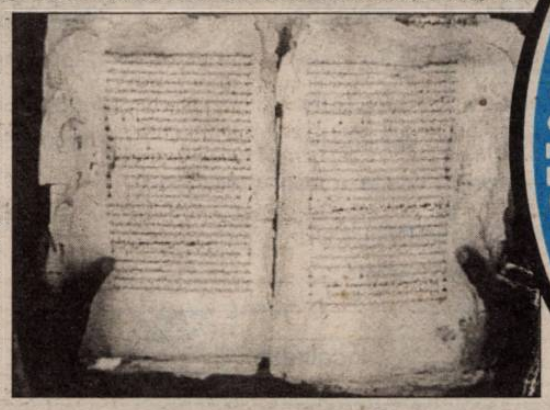
În numărul viitor

■ Va fi posibil transplantul de creier? ■ Numărul apocaliptic 666 şi prezenţa lui în Marea Piramidă ■ Vinul roşu menţine inima roşie ■ Tunisia, o Cartagenă reînviată ■ O uriaşă oglindă pe orbită ■ Strania „piramidă" de pământ ■ Filmul schimbă destine ■ Femina club ■ Întâmplări adevărate ■ Mini-interviul săptămânii: Cornel Fugaru, compozitor ■ Horoscop ■ De vorbă cu avocatul casei

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2243996.

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Biblioteca Judeţeană

SERIE NOUĂ - 446 • ANUL XLII • 9 DECEMBRIE 1999 • 16 PAGINI • 3000 LEI Nr. 49 (2196)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÂNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

Tăcerea are glasul ei de înțelepciune; ascult-o!

IORGA

Cel mai mare bine și cel mai mare rău este făcut oamenilor de către oameni.

CICERO

TUNISIA
o Cartagenă reînviată

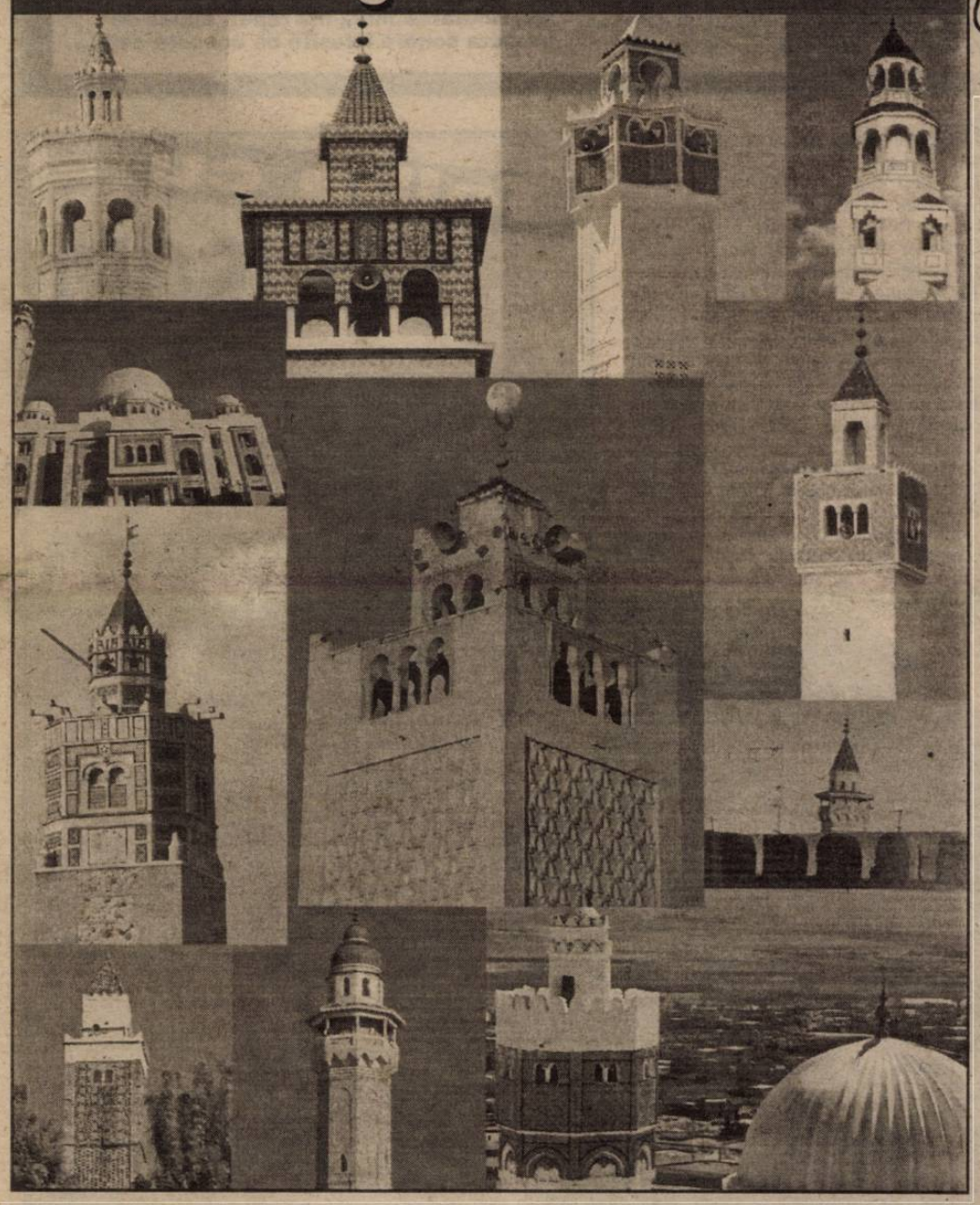

TV

- TVR 1 - TVR 2
- Pro TV
- Acasă
- Antena 1
- Prima TV
- Tele 7 abc

Misterele lumii 4

Numărul apocaliptic

666

și prezența lui în Marea Piramidă

Se impune în lumea ştiinţifică tot mai pregnant ideea că „numele Fiarei", 666, din Apocalipsa biblică, ar fi de fapt un avertisment dat generaţiilor viitoare de o intuiţie străveche sau de cunoştinţe din trecutul îndepărtat, care în mii de ani s-au pierdut. Este vorba despre fenomene cosmice care s-ar accentua şi manifesta ritmic, din mii în mii de ani.

(Continuare în pag. 4)

femina club 6

Misterele lumii 4

UN ATAC ATOMIC ANUNŢAT?

Consultații fără plată 7

VINUL ROȘU MENȚINE INIMĂ ROȘIE

Homo Sapiens 8

O URIAȘĂ OGLINDĂ PE ORBITĂ

Terra X Dosarele planetei 10

UNDE SUNT HAREMURILE DE ALTĂDATĂ?

Întâmplări adevărate 11

13 Idoli

FILMUL SCHIMBĂ DESTINE

3 Fascinația științei

Interviu cu Profesor Dr. ALEXANDRU VLAD CIUREA, Directorul Spitalului Clinic „Dr. Bagdasar"

VA FI POSIBIL TRANSPLANTUL DE CREIER?

La închiderea ediției

Saltul spre Marte

BLESTEMUL PLANETEI ROȘII

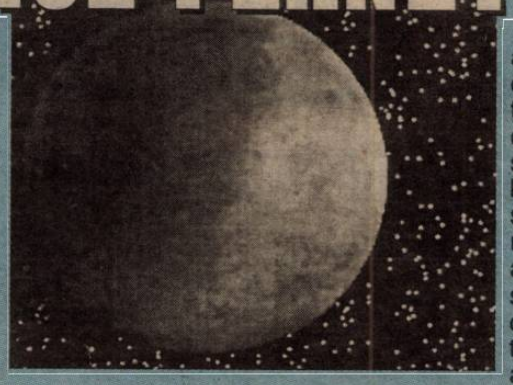

Vineri, 3 decembrie 1999, după o călătorie de 11 luni, Mars Polar Lander (MPL) s-a aşezat lin pe suprafaţa lui Marte, exact acolo unde se dorea, adică pe marginea calotei polare sudice. Primul „sol" pământean după misiunea Pathfinder din 1996, are o înălţime de aproximativ 1 m, o greutate de 300 kg şi costă 165 de milioane de dolari. MPL este echipat cu un braţ robotic, microfon şi camere de luat vederi şi îşi propune investigarea climei marţiene prin studierea straturilor de praf şi posibilelor straturi de gheaţă de pe suprafaţa planetei roşii. Speranţa cercetătorilor este de a obţine noi date despre formarea Sistemului Solar şi apariţia primelor forme de viaţă pe o planetă. Noua misiune urmează să se încheie cu lansarea chiar pe planeta Marte a două minisonde având misiunea de a căuta urme de apă în solul marţian, ele fiind de dimensiunea unui coş de baschet, care sunt calculate să ajungă la distanţe de aproape 100 km de locul unde MPL s-a aşezat pe solul marţian. Cele două vor purta numele primilor exploratori care au ajuns la Polul Sud terestru, Amundsen şi Scott. După o primă zi petrecută pe Marte, MPL nu a reuşit să intre în contact cu Terra. Se va repeta accidentul din 1993, când Mars Observer, nava de 1 miliard de dolari lansată de NASA, a dispărut chiar în momentul când trebuia să se înscrie pe orbita circum-marţiană, din cauza, se presupune, unei explozii declanşate la presurizarea liniilor de combustibil? Deocamdată, orice e posibil...

MUZICARTA

Kusturica ne-a arătat pisica neagră

Sfârşitul lui octombrie le-a adus bucureştenilor o dublă surpriză: prezenţa în cadrul Festivalului DaKino, organizat pentru a noua oară de mereu tânărul şi neliniştitul Dan Chişu, a regizorului iugoslav Emir Kusturica şi a formaţiei No Smoking care i-a compus muzica ultimului său

film „Pisica neagră, pisica albă". Să le luăm pe rând. Mai întâi Kusturica, probabil cel mai inventiv regizor european, cu cea mai bogată zestre imagistică şi nu în mod întâmplător, hrănită cu seva încă vie a spaţiului balcanic în care s-a format. Ascultându-l pe Kusturica vorbind despre ţara sa mi-am adus aminte că pe undeva scrisesem şi eu că occidentul e mort de două sute de ani, din punct de vedere artistic, creator, singurul spaţiu încă viu rămânând Balcanii, acest spaţiu care astăzi e vândut pe coca-cola, muzica de doi bani şi filmele create după cele mai stupide reţete de fabricaţie. În tot acest spaţiu, doar marii artişti rezistă şi sunt în stare să trăiască şi să demonstreze producătorilor de hamburgeri sub-culturali bogăţia culturală a Balcanilor, vivacitatea ei, forţa ei vulcanică. O notă bună publicului de la Sala Palatului, care a fost încântat atât de filmul său, *„Pisica neagră, pisica albă"*, cât şi concertul formaţiei *No smoking*. Filmului i s-a reproşat în câteva cronichete, prea grăbite, apărute în câteva cotidiene bucureştene, că nu se ridică la nivelul capodoperei sale *„Underground"*, ca şi cum ai putea compara o dramă cu o comedioară. Chiar Kusturica a fost cel care a spus că după *Underground* care l-a „îmbolnăvit" a vrut să facă un film uşor. Un fel de terapie. Grandios, în acest ultim film al lui Kusturica, rămâne aceeaşi capacitate nesecătuită de a inventa regizoral, de a crea imagini şi metafore cinematografice unice, aducând filmul realmente spre artă şi nu apropiindu-l de industria detergenţilor. Asta şi rămâne în urma unui film de artă, imaginile unice, „subiectul" nefiind niciodată în primul plan al creaţiei. De aceea este atât de mare Kusturica. Chiar şi când face o comedie cu ţigani. Chiar şi când realizează un video-clip.

GEORGE CUŞNARENCU

TOP albume

1) Brand New Day – Sting
2) Rainbow – Mariah Carey
3) Christina Aguilera – Christina Aguilera
4) You, Me & Us – Martine – McCutcheon
5) On The Six – Jennifer Lopez
6) Millenium – Hans Zimmer
7) Twelve Months Eleven Days – Gary Barlow
8) 10th Anniversary Edition – Stone Roses
9) Supernatural – Santana
10) The Party Album – Vengaboys

PROPUNERI: 2000 – Iris, Clapton Chronicles – The Best Of Eric Clapton, A Love Like Ours – Barbra Streisand

Albumul Săptămânii

Brand New Day – STING

Un album care pune, din start, cronicarul într-o situaţie delicată. De ce? Deoarece acestuia i se oferă un amestec de stiluri, oarecum neobişnuit cu registrul sonor al celebrului muzician, acela de pop-reggae. *„Brand New Day"* ni-l prezintă pe *Sting* foarte predispus pentru experimente, invitaţii săi alcătuind o echipă al naibii de eterogenă, dar de valoare: *Stevie Wonder* (cu o muzicuţă extraordinară în melodia titlu!), algerianul *Cheb Mami* şi rapperul francez Sté! Numitorul comun, căci există şi aşa ceva, îl constituie iubirea, prezentă în toate cele 10 compoziţii ale CD-ului, iubire în toate formele şi în toate fazele evoluţiei unei relaţii, de la *„Perfect Love... Gone Wrong"*, la *„Tomorrow We'll See"*, *„Fill Her Up"*, *„Prelude To The End Of The World"* sau *„Big Lie, Small World"*...

Vă recomand, în special, *„Desert Rose"*, *„After The Rain Has Fallen"* şi primul extras pe single – *„Brand New Day"*. Fără îndoială, albumul este unul de atmosferă, ca mai toate producţiile precedente ale artistului britanic, noutatea fiind, mă repet, adusă de mixtura sonoră folosită de această dată...

POP-ROCK, de la A la Z

Dire Straits

Am ajuns, deci, în 1980, anul apariţiei albumului *„Making Movies"* ale cărui compoziţii ca *„Solid Rock"* şi *„Expresso Love"* vor deveni emblematice pentru *Dire Straits*, ele însemnând şi despărţirea de *David Knopfler*, înlocuit de *Hal Lindes* şi *Ray Bittan* (pianistul lui *Bruce Sprigsteen*). După singles-urile, clasice astăzi, *„Romeo And Juliet"* şi *„Tunnel Of Love"*, apărea în 1982 alt album de excepţie – *„Love Over Gold"* (cu al său *„Private Investigations"*), acesta aducând pentru *Dire Straits* consacrarea mondială. După lansarea în 1983 a primului lor live – *„Alchemy"* începea o nouă etapă în viaţa grupului, aceea a colaborărilor cu alţi artişti, a ieşirilor solo şi a pauzelor din ce în ce mai lungi între albumele trupei... Voi aminti doar de prestaţiile lui *Mark Knopfler:* colaborări cu *Dylan* (căruia îi produce albumul *„Infidels"* în 1983), *Aztec Camera*, *Randy Newman*, *Tina Turner* (căreia îi scrie *„Private Dancer"*), *Joan Armatrading*, în paralel cu aceasta el scriind şi muzica pentru mai multe coloane sonore – *„Local Hero"*, *„Cal"*, *„The Princess Bride"*, *„Last Exit To Brooklyn"*, proiectul *Notting Hillbillies* sau albumul scos împreună cu *Chet Atkins* în 1990 – *„Neck By Neck"*. 1985 este anul apariţiei albumului *„Brother In Arms"*, capodopera trupei, urmat de alte greatest hits: *„Money for Nothing"*, *„Walk Of Life"*, *„So Far Away"*, *„Your Latest Trick"*, care au ridicat tirajul până la cota de 6 milioane de exemplare vândute! În 1988, după apariţia în concertul aniversar pentru *Nelson Mandela* de la Wembley şi la finalul unui turneu cu *Eric Clapton*, *Mark Konpfler* anunţa oficial desfiinţarea trupei pentru ca în 1991 *Dire Straits* să se reformeze, revenind în forţă cu un album bun – *„On Every Street"*. De atunci nu s-a mai întâmplat mare lucru cu ei, exceptând colecţia de anul trecut –, reeditată acum, *„Sultans Of Swing – The Best Of Dire Straits"*. Prin muzica făcută, *Mark Knopfler* şi cei care l-au secondat de-a lungul anilor rămân la fel de valabili şi astăzi! Că d'aia-s clasici!...

TOP single

1) Genie In A Bottle – Christina Aguilera
2) Heartbreaker – Mariah Carey
3) Waiting For Tonight – Jennifer Lopez
4) I Got A Girl – Lou Bega
5) Larger Than Life – Backstreet Boys
6) Unpretty – TLC
7) Jesse Hold On – B*Witched
8) After The Love Has Gone-Steps
9) Wat'Cha Gonna Do – Eternal
10) Crazy – Britney Spears

PROPUNERI: I Saved The World Today – Eurythmics, When The Heartache Is Over – Tina Turner, Mucho Mambo – Shaft, I Learned From The Best – Whitney Houston

Grupaj realizat de
MARIAN MINCULESCU

Tolba cu SCRISORI

Dan Vintilă – Constanţa: Discografia completă a lui *Boy George* şi a trupei sale – *Culture Club* a mai apărut în rubrica noastră! Dacă spaţiul „Tolbei cu scrisori" o va permite, probabil că te voi ajuta să-ţi completezi datele despre ei. Deocamdată îţi spun ultima noutate cu privire la *Culture Club:* au un album nou-nouţ – *„Don't Mind If I Do"* cu un prim extras pe single – *„Cold Shoulder"*. Stilul rămâne acelaşi – reggae-pop. Look-ul, la fel!

Sorin Felcea – Slatina: 1) mărirea spaţiului ţine de redacţie; 2) discografiile dorite de tine vor apărea aici în serial (astăzi îi atacăm pe *Pink Floyd*, ceruţi şi de alţi cititori ai revistei noastre); 3) cu înregistrările muzicale nu am cum să te ajut, poate un anunţ să-ţi rezolve problema. Ce zici? 4) topurile sunt un barometru, nu întotdeauna foarte fidel... Acum hai să ne ocupăm de *Pink Floyd* (în paranteză apar data lansării şi locul ocupat în topul britanic. Sursa? Revista *Q!* Deci: *„Piper At The Gates Of Dawn" (19.8.1967, locul 6)*, *„Saucerful Of Secrets"* (13.7.1968, 9) *„More"* (28.6.69, Soundtrack, 9), *„Unmagumma"* (15.11.69,5), *„Atom Heart Mother"* (24.10.70,1), *„Meddle"* (20.11.71,3), *„Obscured By Clouds"* (17.6.72, Soundtrack, 6), *„The Dark Side Of The Moon"* (31.3.73,2), *„A Nice Pair"* (19.1.74,21), *„Wish You Were Here" (27.9.75,1)*, *„Animals"* (19.2.77,2), *„The Wall"* (8.12.79,3), *„The Final Cut"* (2.4.83,1), *„A Momentary Lapse Of Reason"* (19.9.87,3), *„Delicate Sound Of Thunder"* (3.12.88,11), *„The Dark Side Of The Moon-20 th Anniversary Edition"* (25.3.93,1), *„The Division Bell"* 9.4.94,1), *„Pulse" (10.6.95,1)*. Compilaţii: *„Relics"* (7.8.71, 32), *„First 11"* (1977,11 album box-set), *„A Collection Of Great Dance Songs"* (5.12.81,37), *„Works" (1983)*, *„Shine On"* (1992, 8 CD box-set), Singles de Top 100: *„Arnold Layne"* (30.3. 67,20), *„See Emily Play"* (22.6.67.6), *„Another Brick In The Wall"* (1.12.79,1), *„When The Tigers Broke Free"* (7.8.82,39), *„Not Now John"* (7.5.83,30), *„On The Turning Away"* (19.12.87,55), *„One Slip"* (25.6.88,50), *„Take It Back"* (4.6.94,23), *„High Hopes/Keep Talking"* (29.10.94,26).

Diana Hatman – Bucureşti: Despre *Bon Jovi* presa de specialitate din afară păstrează o tăcere „suspectă"! *Jon Bon Jovi* (foto), în schimb, rămâne unul din favoriţii Hollywood-ului, la această oră el fiind „implicat" în mai multe proiecte cinematografice. Pe plan muzical nimic de semnalat! Din păcate...

George Beldiman – Ploieşti: Careurile trimise conţin greşeli tehnice majore, care vă ţin departe de lumina tiparului! Mai exersaţi încrucişările.

Săptămânalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU - *Preşedintă*
GEORGE CUŞNARENCU - Administrator
PAUL IOAN - Administrator

REDACŢIA: Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Aurora Popescu
Secretar de redacţie: Gabriela Niţu

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicuşor Dincă (director),
Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu / Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei)
• 402001085030 ($) • 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedintă a Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, PAUL IOAN, ION ŢUGUI

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

VA FI POSIBIL TRANSPLANTUL DE CREIER?

Interviu cu Profesor Dr. ALEXANDRU VLAD CIUREA, Directorul Spitalului Clinic „Dr. Bagdasar"

– Domnule Profesor, vremea se grăbeşte, am ajuns spre sfârşit de mileniu şi în pragul unuia nou. Cum se aliniază medicina românească, neurochirurgia în particular, la realizările actuale ale ştiinţei mondiale?

– În general, partea aceasta de medicină care se numeşte neurochirurgie, o parte activă în cadrul ştiinţelor neurale, încearcă să abordeze cât mai competitiv, mai eficient, toată patologia cerebrală şi a măduvei spinării. În cadrul întregii patologii desprindem patologia malformativă, cea vasculară a sistemului nervos şi a creierului, patologia tumorală, traumatică, şi apoi sunt şi altele degenerative, precum aţi auzit de boli ca Alzheimer, parazitare, care afectează sistemul nervos... Sunt deosebit de impresionante patologiile la copil – pentru el, pentru familie, pentru copii la şcoală, dar şi pentru medici, care nu pot găsi imediat o soluţie eficientă.

– Care este sentimentul dumneavoastră când ştiţi că aveţi puterea să salvaţi o viaţă, când deschideţi o cutie craniană şi „aveţi în mână", cum să spun, creierul unui om?

– O să folosesc cuvintele unei personalităţi nemedicale, care a sponsorizat Congresul de neurochirurgie din luna mai a anului acesta din Turcia. Urcând pe podium, el, un om extrem de bogat, a spus: „Sponsorizez acest congres internaţional pentru că neurochirurgii sunt singurii oameni de pe acest pământ care au capacitatea şi competenţa de a atinge substanţa cerebrală.

Revenind, în urmă cu trei săptămâni, s-a prezentat în serviciul nostru un copil din Constanţa. La vârsta de 10 ani şi în perfectă sănătate, cade, face o criză de pierderea cunoştinţei, după care urmează o cefalee extrem de puternică şi o pierdere de conştienţă, intrând în stare de comă. Serviciul de neurochirurgie din Constanţa face primele investigaţii de neuroimagerie pe bază de tomografie axială computerizată şi spune că ar fi o malformaţie. Cu semn de întrebare, o modificare de vase în creierul acestui copil. Investigaţiile au continuat în Clinica nr. 1 de neurochirurgie a spitalului „Dr. Bagdasar" şi au relevat o malformaţie ***imensă***, un grup de vase anormale din naştere, care modifică toată structura cerebrală. Şi, într-un anumit moment de tensiune, de alergare, de expunere la Soare, s-a produs această dereglare majoră a sistemului vascular, care la rândul ei a influenţat sistemul cerebral – din nefericire şi noi putem să avem aşa ceva, nu se ştie niciodată ce ne rezervă viitorul. Noi am încercat toate mijloacele de rezolvare a unei asemenea situaţii şi concluzia a fost să încercăm să abordăm această malformaţie. S-a procedat în doi timpi, malformaţia fiind eradicată în două operaţii. Şi cum puteţi auzi de la ea personal, fetiţa se simte acum bine. În curând va pleca acasă.

În urma unei asemenea operaţii, structura sistemului nervos se reface în întregime. A doua operaţie a durat şapte ore, sub microscop, menajând desigur toate structurile cerebrale şi eliminând acea parte care în popor se cheamă „de rău", dezvoltată din naştere în creierul copilului, neavând nici o funcţie genetică – adică nefiind transmisibilă de la părinţi.

– A fost nevoie de dotări speciale pentru realizarea acestei operaţii?

– Clinica noastră de neurochirurgie, cea mai mare din România şi chiar din Europa după numărul de paturi, are în momentul de faţă toate dotările de neuroimagerie şi chirurgicale necesare. Sigur, în toate aceste dotări, efortul clinicii este foarte mare, mergând din etapa diagnosticului, până în cea a urmăririi postoperatorii, care în cazul acestei operaţii a fost foarte dificilă, inclusiv efectuarea actului chirurgical.

– Există o legătură cu celălalt caz pe care aţi dorit să ni-l prezentaţi?

– Nu. Acesta este cazul unui tânăr de 28 de ani care posedă, tot din întâmplare, o patologie tumorală dezvoltată pe parcursul a ani de zile şi care s-a manifestat în primul rând printr-o scădere treptată a vederii, pierdere de cunoştinţă şi o stare marcată de oboseală. Medicul din oraşul său a diagnosticat apă în creier, hidrocefalie. Noi, făcându-i investigaţiile multiple prin neuroimagerie, am constatat că are de fapt o tumoră dezvoltată exact pe mijlocul creierului. Ea se dezvoltase şi se calcificase în ani şi ani de zile. Operaţia s-a desfăşurat în condiţii perfecte, tot aşa cu un post-operator foarte dificil şi acum îl vedeţi după numai şase zile...

Unui asemenea om, când pleacă, trebuie să îi poţi spune că este în ordine, că poate avea copii, că îşi poate face meseria, că poate avea deci o viaţă de familie şi socială normală. Pentru mine este o minune.

– Domnule Profesor, într-adevăr ne-aţi impresionat cu aceste minuni care stau în mâinile dumneavoastră. Mai spuneţi-ne un lucru: ideea unui transplant al creierului vi se mai pare o utopie la ora actuală?

– Toată lumea, în momentul de faţă, când ne aflăm la sfârşit şi la început de mileniu, îşi pune această problemă. După cum aţi văzut – şi felicit pentru aceasta întregul colectiv de la Spitalul Floreasca – s-a reuşit primul transplant de cord din ţara noastră, o adevărată performanţă a medicinii româneşti. Se va putea face în viitor un transplant de celule nervoase, de părţi ale creierului sau al creierului întreg? De 20 de ani se fac în lume mari experimente. Se încearcă reimplantarea unor porţiuni de creier vascularizate într-un creier degenerat, cu o boală cum este de exemplu Alzheimer. Toate aceste experimente nu au reuşit să surmonteze marea problemă pe care ne-a pus-o Natura: poate sau nu creierul să fie transplantat? Până în momentul de faţă nu avem date precise. Dar aceasta nu înseamnă nimic. Până acum 20 de ani nu ştiam dacă vom ajunge să facem transplante ***în flux***. Deci totul este posibil. A spune nu, înseamnă a-ţi nega însăşi meseria ta. Viitorul aparţine totuşi acestor probleme de transplant, de înlocuiri de care organismul are atâta nevoie. Deci, răspunsul este: cred că totul este posibil în viitor.

MIHAELA DOROBANŢU

1909 - 1999: NOUĂ DECENII DE LA PRIMELE PLANOARE ROMÂNEŞTI

Trei constructori români de geniu: COANDĂ, VLAICU, AUGUST

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Lucrările ştiinţifice şi invenţiile de geniu ale pionierilor români ai aviaţiei au contribuit semnificativ la apariţia şi evoluţia acestui spectaculos domeniu al progresului; chiar şi restrictiva lucrare „The Timetables of Science" (Istoria descoperirilor ştiinţifice), publicată în 1988 de A. Hellemans şi B.H. Bunch, a trebuit să recunoască şi să menţioneze aportul românilor Traian Vuia, Henri Coandă, Gh. Constantinescu... Mult mai puţine lucruri se cunosc despre terminarea construcţiei şi încercările în zbor reuşite, efectuate în 1909, a nu mai puţin de trei planoare româneşti, toate realizate în varianta biplan, de trei români de geniu: Henri Coandă, Aurel Vlaicu şi Henri August; s-ar impune o scurtă rememorare a acestor realizări efectuate în locuri diferite (la Liège, la Binţinţi respectiv la Bucureşti!), dar cu sclipiri de geniu!

Pe când urma cursurile universitare la Liège, Henri Coandă l-a avut coleg pe cunoscutul (mai târziu!) constructor de avioane italian Gianni Caproni; stimulat de sfaturile acestuia, Coandă a proiectat un planor biplan pe care a început, în 1908, să-l construiască în atelierul de caroserii Joachim. Planorul, care avea de pe atunci prevedere pentru a i se putea monta un motor de aviaţie (!), a fost încercat în zbor la sfârşitul anului 1909, vremea nefavorabilă nepermiţând în acelaşi an continuarea lor. Coandă a profitat de această pauză pentru a-i aduce unele ameliorări, conform sfaturilor date de Caproni; astfel, la omologarea din zborul de la 27 mai 1910, succesul i-a permis lui Coandă să pornească cu încredere construirea primului avion fără elice, „Coandă-1910", unde a preluat multe din soluţiile folosite la fabricarea menţionatului planor...

Reîntors în ţară în 1908, după un stagiu efectuat la Uzinele de automobile OPEL din Germania (Rüsselsheim), inginerul Aurel Vlaicu s-a dedicat construirii, în comuna natală Binţinţi (astăzi Aurel Vlaicu), a unui planor destinat să verifice, la o scară corespunzătoare, performanţele preliminate prin machetele construite şi încercate, de altfel cu succes, pe când era student la politehnicile din Budapesta şi München. În 1909 aparatul este gata, se efectuează primele teste, aparatul fiind tractat de mai mulţi tineri din comună. În etapa următoare, după ce şi-a lansat planorul cu ajutorul tragerii de către trei călăreţi pricepuţi şi a verificat stabilitatea de zbor, Vlaicu a avut curajul ca, în unul din zboruri, să o fixeze în locul pilotului pe mica sa soră Valeria care, astfel, a devenit una din primele femei-planoriste din lume! Este de remarcat că în decembrie acelaşi an, în Japonia, la Tokio, s-a folosit aceeaşi metodă, numai că pilotul a fost, de această dată, un băieţel!

Henri August, inventatorul bucureştean care este considerat, pe drept, unul din precursorii planorismului din ţara noastră, şi-a conceput planorul biplan cu structură metalică, din ţevi sudate din oţel, iar învelişul din pânză. Încercările în zbor (1909) au fost făcute lângă comuna Pantelimon, aproape de Bucureşti, planorul fiind remorcat de un automobil şi demonstrând o bună stabilitate după ce s-a desprins uşor de pământ. La puţin timp după aceste zboruri, planorul lui Henri August a fost distrus sub dărâmăturile hangarului care-l adăpostea şi care s-a prăbuşit în timpul unei violente furtuni.

Comunicaţiile la sfârşit de mileniu

IRIDIUM istoria unui eşec

DORIN MĂRAN

Teoretic, afacerea Iridium ar fi trebuit să cucerească lumea pentru că a creat posibilitatea abonaţilor să telefoneze din Antarctica până în deşertul Gobi. Cu toate astea, Iridium nu a reuşit să convingă decât 12000 de clienţi, de 50 de ori mai puţin decât era prevăzut.

Ca şi Concorde, în urmă cu 30 de ani, Compania Iridium era pregătită să cucerească lumea. Lansată în urmă cu un an de Motorola, reţeaua de telefonie mobilă prin satelit viza circa 600000 de abonaţi. Până acum doar 12000 de abonaţi sunt însă legaţi la reţea. Această acţiune de mare amploare şi-a pierdut 92 la sută din valoarea sa. Să fie vorba de un crah definitiv sau doar de o întârziere a efectelor scontate?

Principiul care stă la baza acestui tip de comunicaţie e următorul: unul dintre cei 60 de sateliţi plasaţi pe orbită de Iridium, captează apelul emis de un telefon mobil pe care îl va transmite celorlalţi sateliţi, din aproape în aproape, pe calea undelor radio, până la satelitul corespondent, urmând ca, în final, să ajungă pe Pământ, receptat de o staţie de conexiune care îl va transmite pe calea telefoniei prin fir sau a celei celulare.

Să ne închipuim o convorbire telefonică între Paris şi Tokio. Interlocutorul nipon e contactat doar la cea de-a doua tentativă de formare a numărului. Vocea sa e recognoscibilă, dar timbrul ei e metalizat. Comunicarea e satisfăcătoare în primele trei minute, după care se degradează: cuvintele ajung trunchiate, linia e paralizată, apoi întreruptă. Aceste defecţiuni se datorează în primul rând frecvenţelor utilizate de legăturile mobile care sunt extrem de sensibile la cel mai mic obstacol. În plus, o dată la şapte minute, mobilul trebuie să-şi schimbe satelitul de recepţie. Satelitul transportă o logistică electronică care se poate defecta, reparaţiile sunt greu de executat şi probabilitatea creşterii interferenţelor sporeşte. Suficiente neajunsuri pentru a limita entuziasmul clienţilor. Cu toate astea, originea eşecului acestui tip de telefonie mobilă se datorează în cea mai mare parte tehnologiei costisitoare care se răsfrânge asupra preţului abonamentului.

Compania Globalstar, principalul concurent, va lansa un program deosebit de ambiţios care are ca obiectiv până la sfârşitul anului, acapararea unui număr de 2,5 milioane de abonaţi. Ea va utiliza 56 de sateliţi independenţi unul de celălalt, dotaţi cu oglinzi care vor face posibilă trecerea apelului de la o staţie terestră la alta. Un sistem mai simplu, cu o dotare electronică mai puţin importantă, care va permite o comunicare telefonică mai performantă, la preţuri mai mici.

planet@IT

@ Computere pentru „ucigaşi în serie"

Dacă pentru a prinde criminalii se foloseau până acum amprentele, fotografiile sau martorii, iată că în această luptă fără sfârşit apare un nou aliat: computerul. La concluzia asta a ajuns şi procurorul general al statului Washington, iar numele noului său colaborator este CATCH (a prinde), un program de calculator (Computer Aided Tracking and Characterisation of Homicides = Urmărire şi Caracterizare a Crimelor cu ajutorul Computerului) pus la punct de un grup de informaticieni americani care au exploatat noile tehnologii ale reţelelor neuronale (acestea stau la baza computerelor mileniului III). Programul pus la dispoziţia Procurorului general simulează funcţionarea neuronilor cerebrali ai creierului uman: sistemul păstrează memoria evenimentelor petrecute într-un trecut mai apropiat sau mai îndepărtat şi este în stare să le recunoască pe toate cele ce sunt asemănătoare. CATCH a fost instalat în enorma bază de date pe care o deţine Procurorul general şi a luat deja cunoştinţă cu toate detaliile legate de cele 7000 de crime şi 9000 de agresiuni sexuale care sunt înregistrate în această bază de date. CATCH are chiar câteva rezultate bune la activ, cum ar fi identificarea ca aparţinând aceluiaşi corp a două resturi umane care fuseseră înregistrate în cazuri distincte.

@ Viaţă de câine electronic

Marile firme se întrec de aproape un deceniu în a produce tot felul de roboţei simpatici

şi inutili ("inutili" din punct de vedere practic, pentru că în rest este multă cercetare ingloabată în această inutilitate aparentă), de la jucători de fotbal, la pianişti, pisici şi guvernante harnice. Acum firma Sony a pus la punct un cătel în toată regula, la fel de prietenos ca unul obişnuit, dar lipsit de inconvenientele unuia normal. Ştie să se joace cu mingea, să latre, să atragă atenţia, să recunoască locul în care locuieşte, să nu se lovească de mobilier sau de ziduri. E un roboţel cu ureche internă electronică, echipat cu o cameră de luat vederi minusculă, în stare să detecteze şi să analizeze forma obiectelor şi culorile, un microprocesor pentru a auzi sunetele, un accelerometru necesar deplasărilor, difuzoare şi alte asemenea dotări electronice. Se spune că un asemenea cătel îşi găseşte repede prieteni într-o familie, în ciuda preţului destul de piperat: 2500 dolari în Japonia. Oricum, se pare că se anunţă cu acest patruped electronic seria roboţilor iudici.

@ Internetul în creştere

De la an la an, numărul consumatorilor de Internet creşte vertiginos şi tendinţa nu pare încă să se stingă. Conform unui sondaj efectuat de Gartner Group, numai în Europa creşterea numărului celor care navighează pe Internet a crescut între 1997 şi 1998 cu 83 la sută (de la 8294000 la 15174000). Pentru anul 1999, numai în Europa se estimează că această creştere va fi de 99 la sută, ceea ce este de-a dreptul incredibil.

Inexplicabilul de lângă noi

(Urmare din pag. 1)

NUMĂRUL APOCALIPTIC 666 şi prezenţa lui în Marea Piramidă

ION ŢUGUI

O ipoteză românească, datorată domnului Dorel Bârsan, reţine atenţia asupra unui posibil argument pe care ştiinţa este chemată să-l confirme. Este vorba mai întâi despre „câmpul nuclear indus de rotaţia Soarelui". Dorel Bârsan afirmă că „acest câmp nuclear este dipolar, iar configuraţia liniilor sale este asemănătoare cu aceea a dipolului magnetic. Datorită rotaţiei Pământului se generează un câmp nuclear de inducţie care în zona polilor are o intensitate considerabilă, iar din compunerea dipolului asociat mişcării de spin a Pământului, cu dipolul asociat mişcării orbitale a Lunii, rezultă un *moment nuclear* a cărui axă s-ar putea să nu coincidă cu axa de rotaţie a planetei noastre. Acest câmp, care nu putem bănui în ce mod interacţionează cu materia, ar putea fi responsabil de fenomenele ciudate care se petrec în zona Bermudelor şi în vestul Australiei".

În continuarea argumentelor sale privind fenomene cosmice neelucidate, relaţionate cu cifra catastrofală 666 prezentă în Marea Piramidă, autorul afirmă: „Prezenţa acestui câmp misterios face ca toate mişcările turbionare – cicloane, curenţi marini – să aibă un anumit sens în emisfera nordică, sens diferit de al cicloanelor din emisfera sudică. Ipoteza enunţată dezlănţuie o vastă problematică în legătură cu gravitaţia şi inerţia, şi poate fi aplicată pentru a corecta mişcările din sistemul solar, care sunt dizidente în raport cu mecanica clasică. Ea aduce în atenţie faptul că orice corp ponderal care se mişcă într-un câmp gravitaţional este acţionat şi de o forţă laterală care se însumează la forţa newtoniană predominantă. Aceste forţe impun restricţii mişcărilor din Sistemul Solar şi de aceea toate planetele au un sens şi un plan unic de mişcare în jurul Soarelui, un fapt simplu, dar care nu poate primi nici o argumentaţie în cadrul teoriei generalizate a relativităţii, care rezultă a fi o alternativă matematică de compromis despre care Einstein spune că va fi o teorie cu o viaţă efemeră".

În speţă, este vorba de descoperirea unor manifestări atipice ale planetelor şi interacţiunea lor cu forţe mai puţin cunoscute azi. În acest context, inscripţia de pe Marea Piramidă, respectiv „numele Fiarei", n-ar face decât să ne atenţioneze că sunt posibile, ritmic, evenimente cosmice catastrofale pentru viaţa planetei. Schimbarea polilor magnetici, modificarea vitezei de rotaţie a Pământului în jurul axei sale, influenţe diferite care pot apărea în arhitectura cosmică a Sistemului Solar – şi multe altele ar fi fost reprezentate de cei vechi sub numărul apocaliptic; acest număr nu este simbolic, convenţional, ci el reprezintă probabil un calcul foarte exact al unor conjuncturi cosmice care urmează să afecteze grav planeta noastră.

Rămâne de observat în ce măsură 666 este dependent de „nume de om". O ipoteză de asemenea ştiinţifică s-ar putea avansa în sensul cu „un om de pe Terra" ar putea provoca un eveniment cosmic dezastruos. Cum ar fi cu putinţă aşa ceva? Ne-o spun tot oamenii de ştiinţă: prin „scăparea" dintr-un accelerator de particule a unei particule care eventual ar întâlni în Cosmos vidul real sau vidul metastabil. Acea particulă ar provoca o explozie colosală, capabilă să distrugă Sistemul Solar sau alte spaţii cosmice capabile să influenţeze în sens dezastruos Sistemul Solar...

Într-un cuvânt, cifra 666 este un avertisment dat cu mii de ani în urmă pentru oamenii din viitor.

Viitorul – codificat în timpurile biblice

Un atac atomic anunţat?

MIHAELA DOROBANŢU

În primele zile ale lui ianuarie 1996, Michael Drosnin este sunat la telefon de consilierul militar al Primului Ministru Shimon Peres: „Primul Ministru a citit scrisoarea pe care i-ai adresat-o, ca şi pe cea adresată lui Rabin. Vrea să stea de vorbă cu tine."

Drosnin se suie imediat în avion, dar înaintea întrevederii se reîntoarce să verifice din nou rezultatele împreună cu Eli Rips. Acesta introduce în calculator „Holocaustul Israelului" şi anul în curs, „5756". Din nou cele două se regăsesc în acelaşi text. Le înlocuieşte cu „holocaust atomic" şi acelaşi an. Din nou coincidenţă. Pentru primul caz şansele de eroare erau de 1:1000, pentru al doilea ele erau de opt la nouă mii opt sute! Cine însă ar fi putut avea ideea lansării unui atac atomic asupra Israelului? În textul codificat, „holocaust atomic" se întreţăia cu „Libia"; de asemenea, apăreau „artilerie libiană" şi din nou anul 5756. Cu aceeaşi probabilitate ca această coincidenţă să fi fost întâmplătoare: 1:1000. Cei doi caută şi „artilerie atomică". Găsesc expresia codificată împreună cu „Pisgah", numele unui lanţ muntos din Iordania, unde urcase Moise pentru a privi Pământul Făgăduinţei care nu-i era dat să fie al lui. Cei doi continuă căutarea: găsesc „arme în acest loc, camuflate". Părea incredibil ca un text vechi de 3000 de ani să indice existenţa unui loc unde să fie ascunsă o armă atomică pregătită să atace poporul Israelului! Pentru Eli Rips totul avea sens şi era convins că specificările din text erau făcute cu o intenţie bine definită. Ceea ce îl îngrijora era rezultatul întrevederii lui Drosnin cu Primul Ministru: „S-ar putea ca Atotputernicul să fi ascuns viitorul din faţa ochilor celor cărora nu le este dat să-l vadă"!

Întrevederea are loc la 26 ianuarie 1996. Primul MInistru are o singură întrebare: Dacă acest atac este prezis, ce se poate face?

„Nu este vorba de o prezicere, îi replică Michael Drosnin, ci de un avertisment". El este în continuare convins că ceea ce se află codificat în Biblie reprezintă probabilităţi şi că nimic nu este predeterminat. Şi că ceea se face influenţează rezultatul final. Înainte de a se despărţi de Primul Ministru, Drosnin i-a repetat: „Nu ştiu dacă Israelul se află în faţa unui pericol real. Ceea ce ştiu însă cu siguranţă este că acest lucru este codificat în Biblie."

Peres nu i-a pus ziaristului american întrebări filosofice, nici nu s-a interesat de propria lui soartă, deşi citise cu atenţie scrisoarea trimisă de Drosnin predecesorului său care neglijase avertismentul. Pentru el pericolul unui atac nuclear era cât se poate de real. Şi era cel mai în măsură să ştie acest lucru pentru că el însuşi fusese cel însărcinat cu crearea armelor nucleare pentru Israel la baza ultrasecretă de la Dimona. Ştia deci cât este de uşor să modifici o instalaţie nucleară pentru a o transforma în cea mai de temut armă în mâna unor terorişti!

Înconjuraţi de baze extraterestre...

Baze subterane la Pine Bush?

DAN D. FARCAŞ

În *Pine Bush*, o localitate din statul New York, aflată la circa 100 de kilometri de Manhattan, un mare număr de persoane, de la medici şi avocaţi, ofiţeri de poliţie şi cercetători, ca şi alţi cetăţeni onesti, cu cele mai diverse ocupaţii, au raportat, în anii optzeci, întâlniri cu ceva ce nu părea venit din această lume. Mulţimea acestor observaţii şi coincidenţa detaliilor sunt pur şi simplu greu de ignorat. Ele au fost adunate de Ellen Crystall în volumul *Silent Invasion* (1991). Şi ea a văzut, de nenumărate ori, aceste fenomene, ajungând la concluzia că Pământul este supus „invaziei tăcute" a unor extratereştri. Vizitatorii ar avea nevoie, după opinia autoarei, de metale precum beriliu, zirconiu, titan, utilizate între altele în reactoarele nucleare. Zona Pine Bush este printre puţinele locuri din lume şi singurul din America de Nord în care pot fi găsite la un loc aceste metale. În consecinţă extratereştrii şi-ar fi construit exploatări miniere subterane. Urme ale acestei activităţi erau fulgerări văzute de la o oarecare distanţă, lumini care păreau că urcă din pământ, lumini stranii, parcă solide, uneori curbate înapoi spre sol, aidoma unui curcubeu. Se auzeau şi zgomote ciudate, adesea foarte puternice, venind din aer sau de sub pământ, aparent fără nici o explicaţie. Într-o noapte un localnic a pornit să identifice sursa zgomotului dar n-a fost în stare; ori de câte ori ajungea în locul din care credea că vin sunetele, acestea se mutau parcă şi continuau să se audă din altă parte. Crystall şi cei ce o însoţeau erau convinşi că zgomotele veneau de la imense structuri subterane, de pildă de la instalaţiile de aerisire ale acestora. Construcţiile subterane ar fi fost legate, prin lungi galerii, de alte şi alte mine, pe toată întinderea Statelor Unite... Intrările şi ieşirile s-ar face prin guri de mine abandonate, aflate în locuri sălbatice, greu accesibile, păzite eventual, la comanda extratereştrilor, de fiare ciudate, poate chiar nepământene, de tipul *Bigfoot*... Totuşi, deşi n-au cruţat timpul de căutare, Ellen Crystall şi companionii ei n-au reuşit să identifice vreo astfel de intrare, nici alte urme vizibile pe sol.

Evident, în activităţile lor, extratereştrii n-ar avea nici un interes să fie văzuţi. O ipoteză interesantă în acest sens este cea că OZN-urile pot deveni invizibile, ori că se pot deghiza în obiecte zburătoare banale. Ellen Crystall este convinsă că unele OZN-uri imită avioanele sau elicopterele noastre, chiar şi semnalizările lor luminoase. Deghizarea s-ar extinde şi asupra unor indivizi nepământeni, care îşi duc existenţa, nedetectaţi, printre noi, infiltraţi în structuri de conducere din toate domeniile. Pe de altă parte, pământeni selecţionaţi, ar lucra în baze subterane sau pe staţii cosmice ale extratereştrilor.

Lucrările subterane ar fi făcute cu ştirea unor foruri guvernamentale, care însă neagă, evident, că ar exista o înţelegere în acest sens. Şi Ellen Crystall este de părere că s-a încheiat un târg cu extratereştrii, prin care cercuri oculte din conducerea Americii permit activitatea extratereştrilor, inclusiv răpirile de oameni, mutilările de animale şi construirea de baze subterane, în schimbul primirii de la aceştia a unor tehnologii, care ar putea avea şi utilizări militare.

Aţi dori să ştiţi cum îşi pun astrele amprenta asupra destinului vostru? Doriţi să ştiţi ce bucurii şi ce necazuri „sunt scrise" în existenţa voastră? Curiozitatea vă poate fi satisfăcută de BRĂŢARA, vrăjitoarea şi clarvăzătoarea care nu a cunoscut eşecuri cu harul şi arta ei magică. Este preţuită chiar şi peste hotare, ca o superdotată care vă poate da informaţiile dorite despre viaţa, destinul, greutăţile, necazurile, succesele şi insuccesele dumneavoastră, despre boli şi trecut, despre şanse şi viitor.

Testată de mii de ori, BRĂŢARA a uimit, pe cei care au solicitat-o, prin precizie şi rezultate. Ea vă poate oferi şi dv. informaţiile solicitate. Pentru aceasta trimiteţi pe adresa revistei „Magazin" o scrisoare detaliată referitoare la ceea ce doriţi de la BRĂŢARA, o fotografie şi talonul alăturat, completat cu datele astrologice exacte: nume şi prenume, anul, luna, ziua naşterii şi localitatea.

Răspunsul îl veţi primi prin poştă la adresa indicată de dumneavoastră, după achitarea mandatului poştal.

Costul acestor servicii este de 75.000 lei. Suma respectivă trebuie trimisă printr-un mandat poştal pe numele IONESCU SIMION, Piaţa Presei Libere nr. 1, sector 1, Bucureşti, cod 71341. Pentru alte detalii puteţi telefona la 2243996 şi 2228336.

BRĂŢARA a făcut sute de cupluri fericite, a vindecat de epilepsie, argint viu, disfuncţii sexuale. Cu puterile ei magice, dăruite exclusiv magiei albe, şi-a consacrat un nume în lumea vrăjitoarelor şi a clarvăzătorilor.

NUME _____ PRENUME _____

ANUL ___, LUNA ___, ZIUA NAŞTERII ___ şi LOCALITATEA _____

ADRESA: str. _____ nr. _____, bl. _____,

sc. ____, et. ____, ap. ___., sector ____, localitate _____,

cod _____, judeţul _____. M/49

NOTA REDACŢIEI: *Pentru a primi răspunsul solicitat cât mai rapid vă rugăm să expediaţi în acelaşi timp scrisoarea şi mandatul poştal. În acest moment multe scrisori neînsoţite de mandat sunt „în aşteptare". Dacă aţi uitat să expediaţi mandatul, grăbiţi-vă!*

Încă o precizare: numai prin intermediul nostru intraţi în legătură cu adevărata Brătara. Pentru că, atenţie!, mai multe persoane din Craiova, Bucureşti etc., lipsite însă de puteri magice, şi-au luat acest pseudonim.

Între credulitate şi scepticism

Automatism sau falsă genialitate

PAUL IOAN

Prin fenomenul numit automatism, unele persoane – aflate în stare de transă (voluntară sau involuntară) – pot „compune" versuri sau muzică, sau pot picta, aşa cum am arătat în articolul precedent. Evident, aceşti subiecţi sunt ignoranţi şi deci incapabili de a face acelaşi lucru în stare normală. Dar ce s-ar putea spune despre o persoană cu studii medii care, aflată în transă (provocată de o doză mărită de somnifere), dictează, celor ce o veghează la căpătâi, texte în greaca veche?

Cazurile de *automatişti poligloţi* sunt rare, ele nu se ridică – după Cavendish & Rhine – peste douăzeci, în acest secol. Herbert Shine, asistent medical în Mintown (SUA), a recitat fragmente din „Satirele" lui Horatio (poet latin trăitor în secolul I î.Ch.) în limba latină. El se lovise la cap şi , într-o stare de inconştienţă care a durat aproape 20 de minute, a reprodus acele versuri despre a căror existenţă nici nu avea habar. O parte din „declamaţia" sa a putut fi imprimată, cei din jur crezând, în primul moment, că este vorba de... prescripţii medicale! Reputatul parapsiholog R. Cavendish afirmă că nici prin *hipnoză didactică* (acel gen de hipnoză prin care se inoculează pacientului cunoştinţe, în timp record) nu s-ar fi putut atinge astfel de performanţe intelectuale. Pronunţia şi sintaxa latină fuseseră impecabile. A vorbit „altcineva" prin intermediul lui Shine? Cum ajunseseră acele citate în memoria lui Shine şi de ce fuseseră „eliberate" tocmai cu acel prilej nefericit? Din păcate, aceste întrebări au un pronunţat caracter retoric, aşa-zisele explicaţii aflându-se, deocamdată, pe terenul atât de vast şi roditor al speculaţiilor... Despre alte forme de automatism, în numărul viitor.

Profilaxia crimei pleacă de la prevenirea ei

Convorbire cu Prof. Univ. Dr. RODICA STĂNOIU,
vicepreşedintele Asociaţiei Internaţionale a Criminologilor de limbă franceză, Preşedinte al Societăţii Române de Criminologie, Criminalistică şi Penalogie

(Urmare din numărul trecut)

– Am întrerupt discuţia săptămâna trecută în momentul în care vorbeaţi despre teoria care spune că victima e uneori cea care stârneşte agresorul. Nici această teorie, bănuiesc, nu e infailibilă, trebuie să aibă şi ea punctul ei slab.

– Analizându-se, în victimologie, etiologia infracţiunilor şi rolul victimei s-a extrapolat şi s-a ajuns să se speculeze foarte mult, mai ales în cazurile de viol. Socotindu-se că în acest caz victima este mai întotdeauna de vină. Aici teoria nu se mai potriveşte, pentru că şi violul unei prostituate este tot viol. Femeia are dreptul să facă cât vrea şi cum vrea. În momentul în care a ajuns la un anumit punct în care a zis stop este dreptul ei indiferent cât a fost provocarea ei, rolul ei în această afacere. Aceasta e noutatea în studiile feministe de criminologie.

– Că există o relaţie între agresor şi victimă e clar. Dar victima are şi ea drepturile ei?

– La un moment dat s-a spus că victima e uitată, că toată lumea se concentrează pe criminal şi că problemele victimei, traumele pe care le suferă nu interesează pe nimeni. În dreptul anglo-saxon, unde drepturile victimei în procesul penal erau extrem de palide, s-a născut mişcarea pentru drepturile victimei, de aceea vă spuneam că V. V. Stanciu s-a ocupat în Franţa de evaluarea acestor drepturi. Lucrurile au început să se echilibreze. În unele ţări s-a reuşit să se îmbunătăţească legislaţia în privinţa victimei. În Franţa, de pildă, există o lege specială pentru despăgubirea victimelor infracţiunilor. Atunci când infractorul rămâne necunoscut, dar tu ai suferit de pe urma unei infracţiuni, te despăgubeşte statul care n-a fost capabil să te protejeze, să-ţi asigure ţie securitatea şi drepturile tale. Drepturile victimei au luat o amploare foarte mare. Se fac studii de victimizare, ele sunt şi o cale prin care noi, criminologii, încercăm să aflăm cifra neagră a criminalităţii. Cifra neagră e criminalitatea necunoscută şi chiar eu am condus ancheta în România, parte a programului Naţiunilor Unite desfăşurat în 60 de ţări din lume, privind victimizarea. Câte victime sunt în realitate? Cine nu se plânge la poliţie, de ce nu se plânge, ce categorii de vârstă, sex şi aşa mai departe. Noi am făcut această anchetă împreună cu Institutul de prevenire a criminalităţii de la Roma. Ne-a preocupat mai ales victimizarea pe grupe de risc, pe femei, pe bătrâni, pe copii, pe minorităţi.

– Dacă nu putem scăpa de violenţă şi crimă, atunci există o profilaxie a crimei?

– Atâta timp cât criminologia a încercat să afle cauzele şi atâta timp cât unul din modelele explicative avea la bază ideea „crima este un eşec", un eşec de adaptare într-o societate consensuală pe valori şi tu vii şi strici consensul şi eşuezi în evaluare atunci eu încerc să te readaptez. Cum? Prin măsuri de resocializare, prin tratament. Toată profilaxia crimei, o lungă perioadă de timp s-a axat pe aducerea pe calea cea bună a infractorilor prin tratament. Criminologia de nuanţă etiologică, de nuanţă pozitivistă.

– Dar lucrurile nu sunt deloc atât de simple, tratamentul eşuează ca în cazul multor boli diagnosticate prost.

– În momentul acesta, vine cealaltă criminologie, care începe prin a spune: de unde până unde societatea în care trăim este o societate consensuală? Dimpotrivă, e vorba mai degrabă de o societate aflată în conflict, nu în consens. Bun, să faci tratament de readaptare la ce? Cât te poţi readapta? Şi astfel s-a ajuns la o viziune mult mai pragmatică, ideea de tratament a rămas în plan secund, dar ce a venit pe primul plan? Ideea de control al criminalităţii la nivel macro-social printr-o prevenire activă. S-a schimbat foarte mult discursul în prevenire. Eu ce reproşez în mod deosebit aici la noi este că discursul despre criminalitate s-a transformat într-un discurs demagogic, politic, adus în prim plan în campaniile electorale, în realitate, în politica penală, prevenirea a fost evacuată. Doar prin prevenire se poate face faţă criminalităţii. E o schimbare de perspectivă în care comunitatea este implicată, în care poliţia este ecologică, este prezentă preventiv, nu doar după ce se întâmplă evenimentul.

–Nu ar fi necesare şi nişte legi armonizate cu cele din Europa de Vest pentru ca toate aceste lucruri legate de violenţă să prindă şi la noi viaţă?

– În partea asta de Europă în care trăim există un decalaj imens între modelul legal şi modelul aplicat. Felul în care aplici legea, cum o aplici, cât de repede, cât de eficient nu mai are nici o legătură cu legea. Poţi să ai legi superbe, dacă nu le aplici şi dacă nu le aplici mai ales la timp sunt aproape inutile. La noi nu există nici această credinţă implacabilă conform căreia dacă ai încălcat legea trebuie să şi răspunzi.

–Vom putea ajunge la această credinţă?

– Foarte greu, pentru că nu văd nici un semn bun în această direcţie. Criminologia, criminalistica, medicina legală, toate aceste trei discipline importante sunt discipline de un semestru la majoritatea facultăţilor de drept. Nici o preocupare pentru formarea de specialişti. Suntem singura ţară din Europa care n-a avut nici până în 1989 un Institut naţional de criminologie şi care după '89 se preocupă să creeze tot felul de organisme pentru criminalitatea organizată, corupţie etc. Eu una m-am opus şi spun acum ceea ce am spus şi atunci: Cum poţi să faci transplant de inimă fără să ştii anatomie? Cum poţi să lupţi împotriva acestor noi forme de criminalitate, nu doar demagogic, dacă tu nu ai oamenii potriviţi şi pregătiţi pentru acest gen de activitate? Şi pe măsură ce lucrurile avansează e din ce în ce mai rău şi mai greu de schimbat ceva. Legea nu mai are nici un fel de autoritate şi atunci nu mai ai decât modalităţile represive. Dar acestea nu rezolvă nimic din fondul problemei. Dimpotrivă, modelul represiv, când l-ai adoptat, nu-l poţi cantona numai la infractori, el aduce atingere şi libertăţilor şi drepturilor fundamentale ale tuturor. Dă bine când spui pedeapsa cu moartea, dă bine când spui mărim pedepsele, dar, încă o dată, asta nu rezolvă problema de fond, a prevenirii infracţionalităţii.

–Că tot a venit vorba, vreau să ştiu ce părere aveţi, ca specialist, despre reintroducerea, cel puţin cu titlu tranzitoriu, a pedepsei cu moartea, cerută de unele voci?

– Nu sunt o adeptă a pedepsei capitale, de altfel acolo unde ea există, să luăm cazul SUA, crimele nu au scăzut în statele care menţin pedeapsa cu moartea în comparaţie cu statele în care ea a fost abolită sau suspendată. Al doilea motiv pentru care nu accept pedeapsa cu moartea este faptul că sunt o fiinţă credincioasă. În fine, dacă ar trebui să am o rezervă la rezerva mea privind pedeapsa cu moartea aş spune că aş accepta-o numai în unele cazuri de terorism.

–Şi atunci cum ar putea reveni societatea noastră la normalitate?

– Dificil de răspuns. Cred că printr-o creştere a gradului de responsabilitate a celor trei puteri recunoscute în stat, la care se adaugă cea de a patra, care, deşi nu este recunoscută ca atare în Constituţie – este fără îndoială o „mare putere" – mass-media; printr-un control reciproc între acestea, care să le echilibreze şi să înlocuiască relaţia vicioasă care există astăzi. Nu ştiu cum, pe cei căi, fără să le stârbim din partea bună a lor, să le facem să intre pe un curs normal pentru că mai ales justiţia şi mass-media pot avea un rol important în aducerea la normalitate a României.

–Poate exista un final optimist legat de violenţă?

– Aş spune că în clipa în care am reuşi să ne transformăm defectele în calităţi, când plusul de energie îl vom transforma în energie creatoare, pozitivă, în construcţie şi nu în răfuială, în demolare şi în distrugere, atunci cred eu că vom reuşi mai mult.

Interviu realizat de **GEORGE CUŞNARENCU**

CLĂDIRI CONSOLIDATE, MAI REZISTENTE DECÂT CELE NOI!

Inventika '99

MARIAN GRIGORE

Valul de cutremure care a afectat în acest sfârşit de mileniu centre intens locuite, producând nu numai pagube, ci şi un mare număr de victime omeneşti, cât şi situaţia specială a României, unde cutremurele vrâncene sunt, dacă nu previzibile, ca moment al declanşării, oricum inevitabile la diferite intervale de timp, fac din problema proiectării şi, mai ales, a reabilitării antiseismice a construcţiilor o adevărată prioritate naţională.

În aceste situaţii, prevalează încă soluţiile „clasice", care prevăd refacerea continuităţii structurilor de rezistenţă prin cămăşuirea acestora (grinzi, diafragme, stâlpi etc.). Dar, dacă prin aceste procedee se reuşeşte refacerea şi rigidizarea elementelor de rezistenţă, apar, concomitent, şi o serie de dezavantaje, nu lipsite de importanţă atât sub aspect funcţional, cât şi arhitectonic. ***Funcţional,*** rigidizarea implică o bună comportare a construcţiei în situaţii normale de exploatare, dar are inconvenientul creşterii greutăţii totale a acestuia, precum şi pe cel al reducerii plajei de deformare elastică şi plastică a elementelor de rezistenţă, obligate astfel să preia şi să suporte integral şocurile seismice, cu riscul ruperii din cauza solicitării. Or, din acest punct de vedere, o construcţie „elastică", în ciuda deplasărilor importante pe care le suportă în timpul solicitărilor seismice, are şanse mult sporite de a reveni la normal, amortizând şocurile primite. Din punct de vedere ***arhitectural,*** metoda cămăşuirii afectează jocul de volume, de goluri şi plinuri gândite a fi în armonie cu ansamblul, rezultând în final o clădire desfigurată, „cârpită", departe de intenţiile originare ale arhitectului. Tocmai pornind de la aceste constatări, au apărut şi soluţii moderne, neconvenţionale, care pot fi folosite atât la proiectarea antiseismică a clădirilor noi, cât şi la consolidarea celor deja afectate. Câteva dintre aceste soluţii fac obiectul unor invenţii prezentate la INVENTIKA'99 de către S.C. SIGMA S.S. S.R.L., din Bucureşti.

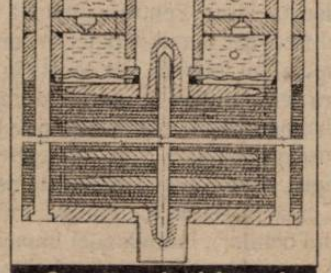

Suport cu elasticitate şi amortizare controlată pe trei direcţii cu casetă hidraulică

Amortizoarele seismice – o soluţie revoluţionară...

Soluţiile brevetate de către această societate au la bază, în principal, o întreagă gamă de amortizori elastici sau elastico-hidraulici, care se prezintă sub forma unor discuri elastice deformabile, montate rigid pe un ax central, sprijinindu-se pe o serie de coroane, de asemenea elastice, fixate pe cămaşa cilindrului exterior. Ansamblul seamănă, în mare, cu o suită de ambreiaje de automobil montate în serie, realizând o cuplare elastică, combinată cu una semirigidă, datorită forţelor de fricţiune dintre plăci. În plus, deformarea elastică poate fi controlată suplimentar de o casetă hidraulică, funcţionând la fel cu un amortizor auto, menită a prelua progresiv şocul deformărilor produse de seism. Un asemenea ansamblu acţionează la fel de bine şi în cazul solicitărilor compresive, şi în cel al solicitărilor la tracţiune, putând fi astfel folosit ori ca un reazem elastic (la capetele stâlpilor, de exemplu, sau sub planşeul clădirii), ori ca un element intercalat în elementele de consolidare supuse unor eforturi de alungire (contravântuiri).

Dacă nu este nici o problemă folosirea acestor elemente la construcţiile noi, există totuşi soluţii şi pentru construcţiile deja existente, soluţii care nu implică demontarea ori evacuarea locatarilor. Există deja o experienţă suficientă în ridicarea unor întregi clădiri (de exemplu în vederea translării pe un nou amplasament), pentru a putea folosi aceeaşi metodă în vederea creării spaţiului necesar construirii unui radier sau a unui subsol întărit, pe care să se sprijine ulterior, prin intermediul acestor amortizoare, construcţia existentă; identic, pot fi astfel izolate şi alte elemente ale clădirii, cum ar fi planşeele superioare sau poduri. Combinând această metodă cu o consolidare a parterului şi a etajelor inferioare prin contravântuiri elastice, se reduce mult necesitatea consolidării tuturor structurilor de rezistenţă (limitată doar la acele puncte în care au apărut fisuri importante), lucrările putând fi efectuate fără dezafectarea clădirii, care continuă să fie locuită normal. Va rezulta o clădire ale cărei caracteristici antiseismice pot depăşi cu mult pe cele pe care le-a avut iniţial, în momentul construcţiei, când nu au fost aplicate (cum este cazul majorităţii clădirilor de la începutul secolului) soluţii de protejare la seism.

...Şi un sistem de urmărire în timp real a construcţiilor

Complementar, SIGMA S.S. a prezentat şi un sistem automat pentru urmărirea în timp a construcţiilor, compus dintr-un set de traductori capacitivi hidraulici, de concepţie originală, lucrând pe principiul vaselor comunicante, care convertesc informaţia privind tasările construcţiilor într-un semnal electric, printr-un circuit electronic. Intercomunicarea este realizată atât prin furtunuri pentru lichid şi gaz, cât şi printr-un cablu bifilar, care asigură concomitent alimentarea şi transmiterea informaţiei. Achiziţia şi prelucrarea datelor se face pe calculator.

Anatomia secundei

Statistică şi sondaje

ALEXANDRU MIRONOV

Am petrecut – la începutul lui noiembrie – câteva zile în Coreea de Sud, fostă colonie japoneză, pe care „civilizatorii" niponi din prima jumătate a veacului XX au menţinut-o – îmi declarau interlocutorii sud-coreeni – la nivelul de dezvoltare al... Comunei Primitive. Eliberarea de sub dominaţia colonială din 1945, urmată de sângerosul război civil – cu largă participare americană şi sovietică – încheiat prin armistiţiul din 1953, au adus coreenii într-o stare de sărăcie pe care doar cifrele reci o pot exprima: Produsul Intern Brut pe cap de locuitor, PIB-ul, cum îi spunem în mod curent, se situa la înspăimântătorul prag de 50 dolari. Fiecare locuitor al Coreei câştiga deci cu puţin peste patru dolari pe lună...

După aproape cinci decenii şi parcurgând un drum complet opus faţă de al fraţilor din Nord, Coreea de Sud este astăzi capabilă să anunţe lumii un stadiu de dezvoltare uluitor: un PIB de 11000 dolari pe an, adică o creştere de 220 de ori a producţiei! Cum? Muncind şapte zile pe săptămână, cu numai patru zile de concediu pe an, cu un devotament faţă de ţară împins până la fanatism, cu zeci şi sute de mii de tineri trimişi la studii în SUA şi *reveniţi acasă, toţi,* pentru a contribui la refacerea ţării din temelii, capitalizând fondurile primite drept despăgubiri de război. Depunând o uriaşă cantitate de muncă, coreenii de la sud de paralela 38° au construit o adevărată reţea de autostrăzi, un sistem feroviar ultramodern, produc nave şi mijloace auto performante, se află în topul mondial în siderurgie, electronică, computere, au înfiinţat academii şi universităţi puternice, cultura a renăscut cu adevărat din cenuşa colonialismului devastator.

În drumul spre casă, de la Seul, cu o seară de tranzit la Frankfurt, am putut asista, preţ de câteva ceasuri, la spectacolul german prilejuit de cea de-a 10-a aniversare a prăbuşirii Zidului Berlinului, momentul – ne place să credem – al renaşterii europene. I-am privit, stând umăr lângă umăr, pe eroii deceniului trecut – extraordinarul Gorbaciov, poate figura cea mai luminoasă a secolului, George Bush şi Helmuth Kohl – şi scrutând, mi s-a părut, cu îngrijorare, viitorul. Căci, doar extrapolând cumplitele şi superbele rătăciri ale veacului care, iată, peste vreo 400 de zile chiar se încheie, nu se poate să nu-ţi pui întrebarea: Quo vadis, Homo sapiens? Încotro, stăpân al Planetei?

Înşirui aceste rânduri cu ochii la cifrele sondajului CURS, realizat în octombrie a.c. Nu le comentez, o face îndeajuns presa politică. Un singur lucru e clar: pentru România, ca şi pentru celelalte ţări ale fostului lagăr socialist, „tranziţia se dovedeşte lungă şi grea" – am redat titlul unui articol din ziarul *Financial Times,* apărut în 9 noiembrie, la exact momentul când se aniversau cei zece ani de la căderea monstruosului zid care împărţea Berlinul şi Lumea în două. Căci, din cele 25 de state din spatele Cortinei de Fier, doar trei şi-au depăşit, după zece ani de tranziţie, PIB-ul din 1989: Polonia, Ungaria şi Slovenia! Pe întreaga Europă de Est (fostă socialistă) ne găsim, în medie, la 65 la sută (iar în statele fostei URSS la, doar, 53 la sută) faţă de PIB-ul deceniului nouă. Pentru noi, cifrele nude indică o scădere dramatică a numitului PIB în anul 1998 (-7,3 la sută, după creşterea de circa 3,4 la sută din anii 1994-1996) şi o prognoză de – 4 la sută pentru 1999; „succese" cu care ne „ajustăm" PIB-ul la trei sferturi faţă de 1989, realizând – pe cap de locuitor – 1403 dolari SUA. Comparaţi, vă rog, cu PIB-ul Coreei de Sud (repet 11000 $), cu cel al Sloveniei (10708 $), Croaţiei (4334 $), Cehiei (5176 $), Ungariei (4562 $), Poloniei (3887 $) sau Slovaciei (3617 $) – dar şi cu, în coada listei, cel al sărmanei Republici Moldova (283 $ pe an, pe cap de locuitor, doar 32 la sută faţă de ceea ce aveau în epoca sovietică) şi al Tadjikistanului (191 $)!

...Şi trebuie să recunoaşteţi că îngrijorarea şi îndoiala care se puteau citi în ochii lui Gorbaciov, Bush şi Kohl erau pe deplin justificate.

Închei, cu o constatare care, poate, explică dezastrul: SUA şi Uniunea Europeană nu au pornit nici un proiect major de asistenţă financiară în această parte a Europei, în afara ajutorului – interesat – pe care îl acordaseră în trecut fostei Iugoslavii, Ungariei, Poloniei şi Cehoslovaciei, de unde şi nivelul PIB-ului lor de astăzi. În rest, singura lor intervenţie materială a fost în Kosovo, în primăvara lui 1999, adică atunci când se împlineau zece ani de la încheierea războiului rece.